

Stora Enso Oyj

Bokslut och verksamhetsberättelse

1.1 – 31.12.2018

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse*	1
Koncernredovisning	
Koncernredovisning	39
Koncernens totalresultat	40
Koncernens rapport över finansiell ställning	41
Koncernens kassaflödesanalys	45
Förändringar i eget kapital	46
Noter till koncernredovisningen	47
Moderbolagets bokslut	
Moderbolagets resultaträkning	156
Moderbolagets balansräkning	157
Moderbolagets kassaflödesanalys	158
Noter till moderbolagets bokslut	160
Styrelsens förslag om disponering av vinstmedel i balansräkningen och förslag om utdelning	180
Revisorernas yttrande	181
Revisionsberättelse	

* Verksamhetsberättelsen är inte reviderad.

Alla siffror i verksamhetsberättelsen och koncernredovisningen har avrundats till närmsta miljontal om inget annat anges. Det kan därför hända att procenttal och siffror tillsammans inte blir exakt den total som visas och de kan också skilja sig från tidigare publicerad information.

Verksamhetsberättelse

Verksamhetsberättelsen och koncernredovisningen på svenska är inofficiella översättningar. I händelse av variationer i innehållet mellan versionerna äger den finska versionen företräde.

Verksamhetsberättelsen är inte reviderad.

Stora Enso – presentation

Som en del i bioekonomin är Stora Enso en ledande global leverantör av förnybara lösningar inom förpackningar, biomaterial, träprodukter och papper. Bland våra kunder finns förpackningstillverkare, varumärkesägare, pappers- och kartongtillverkare, förlag och tidningar, detaljhandlare, tryckerier, konverteringsföretag, snickerier och byggföretag.

Våra fiberbaserade material är förnybara och återvinningsbara. Våra produkter erbjuder miljövänliga alternativ till fossilbaserade produkter och andra ej förnybara material. Vi anser att allt som tillverkas av fossilbaserade material i dag kan tillverkas av träd i morgon.

Vår strävan är att använda 100 % av trädet till våra produkter samt till produktion av bioenergi. I produktionen minskar vi användningen av fossila bränslen och försöker att bli så koldioxidneutrala som det är tekniskt och kommersiellt möjligt. Vi arbetar med och för ett hållbart skogsbruk och försöker säkerställa att fler träd än som avverkas ersätts av nyplanteringar.

Stora Enso har cirka 26 000 medarbetare. Omsättningen uppgick år 2018 till 10,5 miljarder EUR och det operativa rörelseresultatet till 1,3 miljarder EUR. Stora Ensos aktier är noterade på Nasdaq Helsinki Oy (STEAV, STERV) och Nasdaq Stockholm AB (STE A, STE R).

Marknadsläge och leveranser

Efterfrågan på kartong ökade med 2 % i Västeuropa och i Östeuropa var tillväxten fortsatt stark och slutade på nästan 5 % för 2018. Efterfrågan på kartong minskade med 1 % i Nordamerika och efterfrågan i Asien och Stillhavsområdet minskade med 2 % efter en lång period då efterfrågan stigit kraftigt. Detta berodde på att marknaden minskade med 5 % i Kina.

Efterfrågan på wellpapp var god under 2018. Den genomsnittliga tillväxttakten blev dock något svagare mot slutet av året på grund av osäkerheten i den globala ekonomin kopplad till bland annat handelstvister. Efterfrågan på wellpapp steg kraftigt: årligen ökade den genomsnittliga efterfrågan på Stora Ensos viktigaste europeiska marknader med nästan 3 %.

Efterfrågan på massa i världen avmattades jämfört med föregående år och steg med cirka 1,2 % under 2018. Efterfrågan på barrvedsmassa minskade med 2,5 % och efterfrågan på lövvedsmassa steg med 3,7 % jämfört med 2017. Den globala efterfrågan ökade i Europa och Kina och var stabil eller minskade i andra regioner. Den globala tillväxten på utbudssidan gällde än en gång främst segmentet lövvedsmassa.

Den starka marknaden och de rekordhöga prisnivåerna stärktes av flera oväntade störningar på utbudssidan under året, framför allt inom sektorn för barrvedsmassa. Ny kapacitet och ett skifte från barrvedsmassa till lövvedsmassa gjorde att efterfrågan på lövvedsmassa förblev stark. Stora Enso och en svag utveckling inom pappers- och kartongsektorn i Kina gjorde att efterfrågan på massa minskade under slutet av året.

Massakapaciteten i världen steg med omkring 4,7 %, motsvarande 3,1 miljoner ton under 2018. Kapaciteten för lövvedsmassa ökade med 5,7 % eller 2,1 miljoner ton. Stora Enso ökningar skedde i Asien och Latinamerika. Utökad kapacitet inom barrvedsmassa svarade för 3,5 %, motsvarande 1 miljon ton, främst i Europa. Totalt sett låg balansen mellan efterfrågan och kapacitet på 88 %, en minskning med 4 procentenheter jämfört med 2017.

Efterfrågan på sågat barrved var fortsatt god under 2018, men med viss avmattning i Europa mot slutet av året. Efterfrågan på den amerikanska marknaden var också god, vilket medförde att priserna steg till historiskt höga nivåer under sommarmånaderna. Totalt sett var efterfrågan positiv på de flesta marknader, men den övergripande osäkerheten i den globala ekonomin märktes under årets senare del. Marknaden för sågat trä i Australien var fortsatt aktiv med högre priser och utbudet var svagt under större delen av året. Bostadsmarknaden i Japan var något svagare än 2017 års nivå och det fanns fortsatt för stora lager på marknaden när det gäller vissa produkter. Den europeiska produktionen av sågade barrträrvaror ökade något på grund av växande konsumtion i vissa områden och ökande export till andra kontinenter.

Den strukturella nedgången i efterfrågan på papper i Europa och Nordamerika fortsatte under 2018. Efterfrågan på papper i Europa var 6 % svagare än 2017. Balansen mellan utbud och efterfrågan i Europa var dock bättre, särskilt för tidningspapper och obestruket journalpapper, till följd av betydande kapacitetsminskning genom nedläggningar. I Nordamerika minskade efterfrågan med 4 % jämfört med 2017.

I Asien föll efterfrågan med 2 %. Papperskonsumtionen i världen var 4 % lägre än 2017. Variationen mellan olika papperskvaliteter var dock stor. Den globala efterfrågan på obestruket finpapper var oförändrad medan den för tidningspapper minskade med 8 %.

Leveranser och produktion

	2018	2017	Förändring % 2018–2017
Leveranser av konsumentkartong, 1 000 ton	2 914	2 816	3,5 %
Produktion av konsumentkartong, 1 000 ton	2 922	2 871	1,8 %
Externa leveranser av wellpappråvara, 1 000 ton	985	1 023	-3,8 %
Produktion av wellpappråvara, 1 000 ton	1 320	1 333	-1,0 %
Leveranser av wellpappförpackningar, milj. m ²	1 059	1 103	-4,0 %
Leveranser av massa (extern), 1 000 ton	2 017	2 135	-5,5 %
Leveranser av träprodukter, 1 000 m ³	5 095	5 097	0,0 %
Leveranser av papper, 1 000 ton	4 591	4 713	-2,6 %
Produktion av papper, 1 000 ton	4 633	4 672	-0,8 %

Uppskattad konsumtion av kartong, papper, massa och sågade barrträvaror 2018

Milj. ton	Europa	Nordamerika	Asien och Oceanien
Konsumentkartong	11,2	9,2	26,9
Wellpappråvara	33,5	32,1	80,9
Wellpapp (miljarder m ²) ¹	10,5	n/a	75,2
Kemisk marknads massa	18,3	7,6	32,2
Sågade barrträvaror (milj. m ³)	96,5	99,5	n/a
Tidningspapper	5,5	2,7	9,9
Obestruket journalpapper	3,1	1,3	0,2
Bestruket journalpapper	4,6	2,3	3,1
Bestruket finpapper	4,7	3,5	10,8
Obestruket finpapper	7,3	7,5	20,6

¹ Europeiska huvudmarknader (Baltikum, FI, PL, RU, SE) och Kina Källa: Pöyry, ICCA, RISI, Euro-Graph, PPC, Stora Enso, UNECE

Koncernens leveranser inom konsumentkartong uppgick till totalt 2 914 000 ton, vilket är 98 000 ton eller 3,5 % mer än föregående år. Detta berodde främst på ökade volymer i Europa. Externa leveranser av wellpappråvara minskade med 38 000 ton eller 3,8 %, från 1 023 000 ton till 985 000 ton, främst på grund av de avslutade investeringarna i flutingbruket i Heinola under 2018. Wellpappleveranserna minskade något till 1 059 000 m². Leveranserna av marknads massa minskade med 118 000 ton eller 5,5 % till 2 017 000 ton, på grund av utmaningar vad gäller inköp av nordiskt virke i början av året och minskade leveranser från massabruket i Montes del Plata. Leveranser av träprodukter var oförändrade på 5 095 000 m³. Pappersleveranserna uppgick till totalt 4 591 000 ton, en minskning med 122 000 ton eller 2,6 % jämfört med 2017, efter negativ påverkan av nedläggningen av pappersmaskin 8 vid Kvarnsvedens bruk.

Operativa nyckeltal, jämförelsestörande poster och andra icke IFRS-baserade nyckeltal

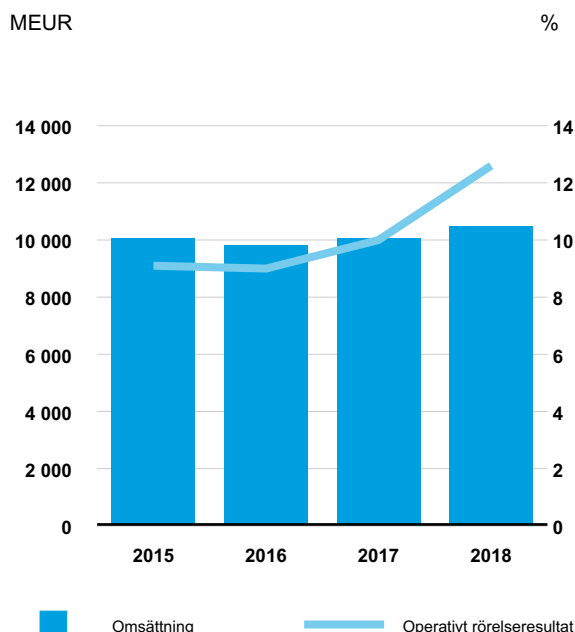
En lista med Stora Ensos icke IFRS-baserade nyckeltal och information om hur de olika nyckeltalen beräknas finns i slutet av verksamhetsberättelsen. Se även avsnittet *Icke IFRS-baserade nyckeltal* i slutet av verksamhetsberättelsen.

Ekonomiskt resultat – koncernen

Omsättningen ökade med 4,4 % till 10 486 MEUR (10 045 MEUR) jämfört med föregående år, främst mot bakgrund av högre försäljningspriser och en aktiv styrning av produktutbudet inom alla divisioner. Valutakursförändringar påverkade omsättningen negativt med 149 MEUR. Exklusive pappersverksamheten ökade omsättningen med 4,1 %.

Jämfört med föregående år ökade det operativa rörelseresultatet med 32,0 % till 1 325 MEUR (1 004 MEUR) eller med 321 MEUR, vilket motsvarar en marginal på 12,6 % (10,0 %).

Omsättning och operativt rörelseresultat

Förbättrade försäljningspriser och en aktiv styrning av produktutbudet inom samtliga divisioner ökade det operativa rörelseresultatet med 795 MEUR. De rörliga kostnaderna är 387 MEUR högre, i synnerhet gällande kostnaderna för trä samt högre kostnader för massa, kemikalier och transport. De fasta kostnaderna ökade med 55 MEUR, främst på grund av högre personal- och underhållskostnader. Nettot av valutakurspåverkan försämrade det operativa rörelseresultatet med 34 MEUR och det operativa resultatet från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden minskade med 8 MEUR. Den positiva påverkan från lägre avskrivningar var 20 MEUR.

Andelar av rörelseresultatet i intressebolag uppgick till 81 MEUR (89 MEUR), där de största bidragen kom från Bergvik Skog och Tornator.

Rörelseresultatet enligt IFRS inkluderar en negativ nettoeffekt på 6 MEUR (negativ 7 MEUR) vid värdering till verkligt värde av aktierelaterade ersättningar och utsläppsrätter. Dessutom inkluderar rörelseresultatet enligt IFRS en negativ nettoeffekt på 2 MEUR (negativ 6 MEUR) från värdering av skog enligt IAS 41 i dotterbolag och samägda bolag samt en positiv nettoeffekt på 53 MEUR (negativ 3 MEUR) från Stora Ensos andel av finansnetto, skatter samt värdering av skog enligt IAS 41 i intressebolag. Den positiva effekten berodde främst på en ökning av det verkliga värdet av skogarna från investeringen i det nordiska intressebolaget Bergvik.

Nedskrivning av anläggningstillgångar uppgick till 1 MEUR (27 MEUR).

Koncernen redovisade jämförelsestörande poster som påverkar rörelseresultatet enligt IFRS positivt med cirka 20 MEUR (negativt 84 MEUR) och inkomstskatten negativt med cirka 27 MEUR (positivt 11 MEUR). De jämförelsestörande posterna är hänförliga till Stora Ensos andel av vinsten på 47 MEUR vid avyttringen av intressebolaget Bergvik Skogs lettiska dotterbolag och försäljningen av virkesförsörjningsbolaget i Rosário do Sul i Brasilien till Copa Florestal III FIP Multiestrategia. Den sistnämnda transaktionen medförde en förlust på 28 MEUR, på grund av att ackumulerade omräkningsjusteringar överfördes från eget kapital till resultaträkningen när affären avslutades under andra kvartalet 2018. Den negativa påverkan på

inkomstskatten rör en avsättning på grund av en pågående tvist i Sverige om ränteavdrag för åren 2013–2016.

Rörelseresultatet enligt IFRS var 1 390 (904) MEUR.

Segmentens andel av operativt rörelseresultat, jämförelsestörande poster, värdering till verkligt värde, icke operativa poster och rörelseresultat

MEUR	Räkenskapsår					
	Operativt rörelseresultat		Jämförelsestörande poster, värdering till verkligt värde och icke operativa poster		Rörelseresultat	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Consumer Board	231	285	-1	-32	230	253
Packaging Solutions	245	170	-1	-4	244	166
Biomaterials	427	264	-3	-10	425	254
Wood Products	165	111	-1	-9	164	102
Paper	234	128	0	-22	234	106
Övriga	23	46	71	-23	93	23
Totalt	1 325	1 004	65	-100	1 390	904
Finansnetto					-180	-162
Vinst före skatt					1 210	742
Inkomstskatt					-221	-128
Nettovinst					988	614

Operativt rörelseresultat utgörs av segmentens rörelseresultat exklusive jämförelsestörande poster och värdering till verkligt värde samt Stora Ensos andel av rörelseresultatet exklusive jämförelsestörande poster och värdering till verkligt värde av investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

Jämförelsestörande poster är extraordinära transaktioner som inte kan relateras till den löpande affärsverksamheten. De vanligaste jämförelsestörande posterna är reavinster, extra nedskrivningar eller återföring av nedskrivningar, avsättningar för planerad omstrukturering samt vitesförelägganden. Jämförelsestörande poster som överstiger en eurocent per aktie redovisas vanligen för sig.

I värdering till verkligt värde och icke-operativa poster ingår aktierelaterade incitamentsprogram och därmed förenad risksäkring, utsläppsrätter för koldioxid, värdering av biologiska tillgångar och koncernens andel av skatter och finansnetto i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

Jämförelsestörande poster, värdering till verkligt värde och icke-operativa poster

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Nedskrivningar och återföring av nedskrivningar av immateriella tillgångar, fastigheter, maskiner och inventarier samt biologiska tillgångar	0	-8
Omstruktureringsskostnader exklusive nedskrivningar av anläggningstillgångar	0	-14
Avyttringar	20	-28
Övriga	0	-34
Jämförelsestörande poster	20	-84
Värdering till verkligt värde och icke operativa poster	45	-16
Totalt	65	-100

Segmentens andel av operativa tillgångar, operativa skulder och operativt kapital

MEUR	Räkenskapsår					
	Operativa tillgångar		Operativa skulder		Operativt kapital	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Consumer Board	2 486	2 477	535	537	1 951	1 940
Packaging Solutions	1 138	1 100	215	223	923	877
Biomaterials	2 722	2 578	260	253	2 462	2 325
Wood Products	866	789	245	238	621	551
Paper	1 588	1 561	792	811	796	750
Övriga och elimineringar	2 668	2 339	466	389	2 202	1 950
Totalt	11 468	10 844	2 513	2 451	8 955	8 393

Nyckeltal

	2018	2017	2016
Omsättning, MEUR	10 486	10 045	9 802
Operativt rörelseresultat, MEUR	1 325	1 004	884
Operativ rörelsemarginal	12,6 %	10,0 %	9,0 %
Rörelseresultat (IFRS), MEUR	1 390	904	783
Rörelsemarginal (IFRS)	13,3 %	9,0 %	8,0 %
Avkastning på eget kapital (ROE)	15,5 %	10,3 %	7,2 %
Avkastning på sysselsatt kapital (ROCE)	15,5 %	11,9 %	10,2 %
Skuldsättningsgrad	0,31	0,38	0,47
Resultat per aktie, EUR	1,28	0,79	0,59
Resultat per aktie exkl. jämförelsestörande poster, EUR	1,29	0,89	0,65
Utdelning per aktie ¹ , EUR	0,50	0,41	0,37
Utdelningsandel, exkl. jämförelsestörande poster	38,8 %	46,1 %	56,9 %
Utdelningsandel (IFRS)	39,1 %	51,9 %	62,7 %
Utdelning och direktavkastning (R-aktie)	5,0 %	3,1 %	3,6 %
Börskurs/resultat (R-aktie), exkl. jämförelsestörande poster	7,82	14,90	15,70
Eget kapital per aktie, EUR	8,51	7,62	7,36
Börsvärde 31 dec, MEUR	8 123	10 422	8 085
Slutkurs 31 dec, A/R-aktie, EUR	11,05/10,09	13,20/13,22	10,40/10,21
Snittkurs, A/R-aktie, EUR	16,36/14,61	11,93/11,54	8,50/7,88
Antal aktier 31 dec (1000-tal)	788 620	788 620	788 620
Omsatt antal A-aktier (1000-tal)	3 068	6 768	1 254
% av totala antalet A-aktier	1,7 %	3,8 %	0,7 %
Omsatt antal R-aktier (1000-tal)	610 300	571 717	765 122
% av totala antalet R-aktier	99,7 %	93,4 %	125,0 %
Genomsnittligt antal aktier, före utspädning (1000-tal)	788 620	788 620	788 620
Genomsnittligt antal aktier, efter utspädning (1000-tal)	789 883	790 024	789 888

¹ Se Styrelsens förslag om utdelning.

Finansiella nettokostnader på 180 MEUR (162 MEUR) var 18 MEUR högre än för ett år sedan. Ökningen berodde främst på nettoeffekten från valutakurser på 33 MEUR (positivt med 34 MEUR) från omvärderingen av nettoskuld i utländsk valuta och relaterade valutasäkringar i dotterbolag och samägda bolag. Räntekostnaderna netto minskade med 10 MEUR till 129 MEUR, främst mot bakgrund av lägre genomsnittliga skuldnivåer och lägre avskrivningar för bankavgifter. Nettot av övriga finansiella poster på 18

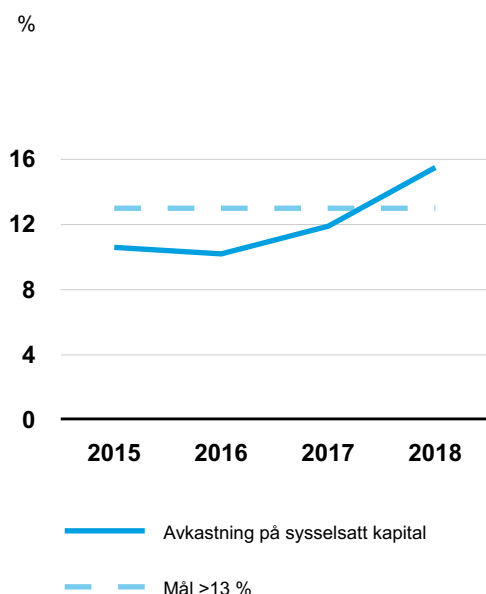
MEUR var 39 MEUR lägre än föregående år, främst mot bakgrund av frånvaron av de finansiella kostnader relaterade till återköp av obligationer som bokfördes 2017.

Nettoskattekostnaden uppgick till 221 MEUR (128 MEUR) vilket motsvarar en effektiv skattesats på 18,3 % (17,3 %). Mer detaljerad information om detta finns i Not 9, *Inkomstskatt* i Koncernens årsredovisning.

Förlusten hänförlig till innehav utan bestämmande inflytande var 24 MEUR (11 MEUR) vilket ger en vinst hänförlig till bolagets aktieägare på 1 013 MEUR (625 MEUR).

Resultat per aktie exklusive jämförelsestörande poster var 1,29 EUR (0,89 EUR) och resultat per aktie inklusive jämförelsestörande poster var 1,28 EUR (0,79 EUR). Den operativa avkastningen på sysselsatt kapital var 15,5 % (11,9 %).

Operativ avkastning på sysselsatt kapital

Den 31 december 2018 var koncernens sysselsatta kapital 8 824 MEUR, en ökning på 516 MEUR jämfört med året innan.

Analys av förändring i sysselsatt kapital

	Sysselsatt kapital
31 dec 2017, MEUR	8 308
Investeringar efter avdrag för avskrivningar	59
Nedskrivningar och återföring av nedskrivningar	-1
Värdering till verkligt värde av biologiska tillgångar	-2
Kostnader för odling och skötsel av biologiska tillgångar	-66
Tillgängligt för försäljning: operativt (främst PVO)	104
Investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	186
Nettoskuld i förmånsbestämda planer	-27
Operativt rörelsekapital och andra icke räntebärande poster, netto	384
Skatteskuld, netto	-54
Omräkningsdifferens	-81
Övriga förändringar	14
31 dec 2018, MEUR	8 824

Finansiering

Kassaflödet från den löpande verksamheten var 1 365 MEUR (1 492 MEUR), kassaflödet efter investeringar var 811 MEUR (825 MEUR). Rörelsekapitalet ökade med 428 MEUR (minskade 37 MEUR), lager ökade med 267 MEUR och kortfristiga fordringar ökade med 179 MEUR, vilket påverkade rörelsekapitalet negativt. Utbetalningar hänförliga till tidigare gjorda avsättningar uppgick till 19 MEUR.

Operativt kassaflöde

MEUR	2018	2017
Operativt EBITDA	1 878	1 587
Jämförelsestörande poster i operativt EBITDA	20	-76
Övriga justeringar	-104	-56
Förändring i rörelsekapital	-428	37
Kassaflöde från verksamheten	1 365	1 492
Investeringar i anläggningar och biologiska tillgångar	-525	-658
Investeringar i intressebolag	-29	-9
Kassaflöde efter investeringar	811	825

Vid periodens slut var koncernens räntebärande nettoskuld 2 092 (2 253) MEUR. Kassa- och banktillgodohavanden, netto efter utnyttjade checkräkningskrediter uppgick till 1 128 (603) MEUR.

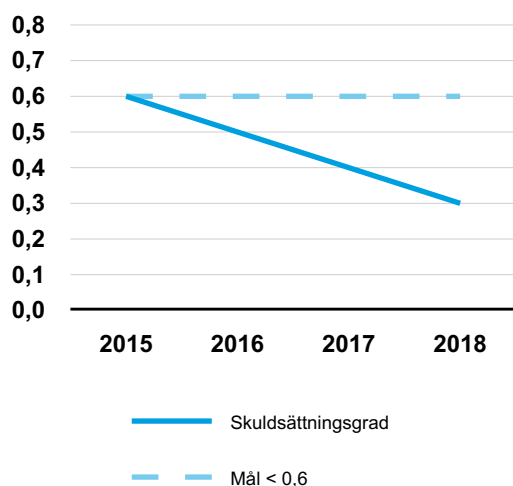
Under det tredje kvartalet 2018 gav Fitch Ratings Stora Enso Oyj kreditbetyget BBB- med stabila utsikter. I kreditvärderingen belystes Stora Ensos förbättrade kassaflöde och stärkta balansräkning. Under det fjärde kvartalet 2018 tilldelades Stora Enso Oyj också ett kreditvärde för investering av Moody's Investors Service genom att uppgradera det långsiktiga kreditbetyget från Ba1 till Baa3 med stabila utsikter.

Under 2018 lanserade Stora Enso även det gröna ramverket Green Bond, som en del av sitt arbete för en hållbar ekonomi. Ambitionen är att erbjuda ett låneformat för att stödja ränteinvesteringar med fokus på hållbarhet och att redovisa vissa investeringars och affärsaktivitetens direkta miljöpåverkan.

Stora Enso har ett syndikerat lån på 600 MEUR som inte hade använts vid årets slut. Därutöver har Stora Enso tillgång till olika långfristiga finansieringskällor för upp till 1 000 (900) MEUR.

Per den 31 december 2018 var skuldsättningsgraden 0,31 (0,38). Kvoten nettoskuld/operativt EBITDA för de senaste tolv månaderna var 1,1 att jämföra med 1,4 i slutet av föregående år.

Skuldsättningsgrad

Värderingen till verkligt värde av kassaflödessäkringar och aktier till verkligt värde via övrigt totalresultat i enlighet med IFRS 9 ökade det egna kapitalet med 75 MEUR (ökning med 69 MEUR), främst mot bakgrund av en högre värdering till verkligt värde av koncernens ägande i Pohjolan Voima Oy och nettoresultatet av utestående råvarusäkringar redovisat i övrigt totalresultat som delvis motverkades av nettoförlusten från utestående kassaflödessäkringar i utländsk valuta.

Kreditbetyg för Stora Ensos obligationer vid årsskiftet:

Kreditbetyg 31 december 2018

Kreditinstitut	Lång-/kortfristigt betyg	Giltigt fr.o.m.
Fitch Ratings	BBB- (stabilt)	8 augusti 2018
Moody's	Baa3 (stabilt) / P-3	1 november 2018

Ekonomiskt resultat – Segment

Consumer Board

Divisionen Consumer Board vill vara en global måttstock när det gäller nyfiberbaserad kartong av hög kvalitet. För kunder såsom konverteringsföretag, varumärkesägare och detaljister strävar vi efter att vara förstahandsvalet för våra kunder inom premiumsegmentet för förpackningar och grafisk kartong. Vårt breda urval av kartong och barriärskikt lämpar sig mycket väl för konsumentförpackningar av vätskor, livsmedel, läkemedel och lyxvaror.

MEUR	2018	2017
Omsättning	2 622	2 516
Operativt EBITDA	423	477
Operativ EBITDA-marginal	16,1 %	19,0 %
Operativt rörelseresultat	231	285
Operativ rörelsemarginal	8,8 %	11,3 %
Operativ avkastning på operativt kapital (ROOC)	11,9 %	14,6 %
Kassaflöde från den löpande verksamheten	339	458
Kassaflöde efter investeringar	177	218
Leveranser av kartong, 1 000 ton	2 914	2 816
Produktion av kartong, 1 000 ton	2 922	2 871

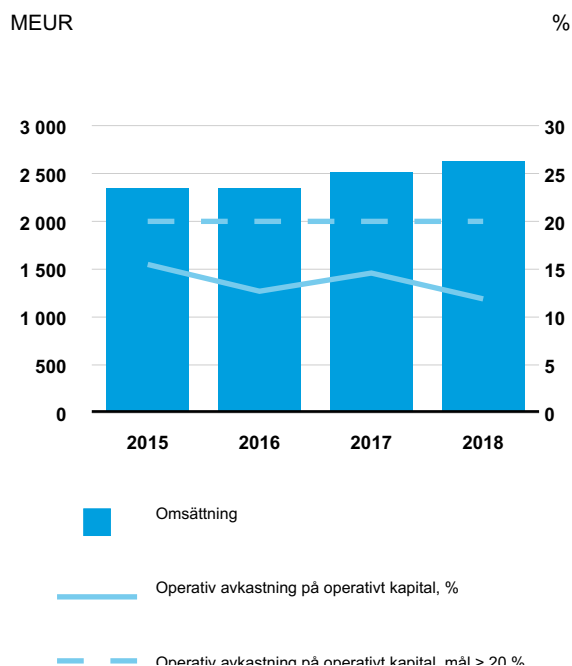
Försäljningen inom Consumer Board ökade med drygt 4 %, till 2 622 MEUR (2 516 MEUR).

Försäljningsvolymerna ökade mot bakgrund av ett starkt operativt resultat. Snittpriset per ton steg tack vare prisökningar och en gynnsam utveckling av produktutbudet. Valutaeffekten på försäljningen var negativa 22 MEUR.

Det operativa rörelseresultatet minskade med 19 % till 231 MEUR (285 MEUR), på grund av betydligt högre råvarupriser på trä, massa och kemikalier. Detta kunde inte fullt ut kompenseras av högre försäljningspriser, då merparten av Consumer Board-kontrakten är långsiktiga. De fasta kostnaderna minskade mot bakgrund av kostnadsbesparande åtgärder och den försvagade svenska kronan.

Omsättning och operativ avkastning på operativt kapital (ROOC)

Consumer Board

Packaging Solutions

Divisionen Packaging Solutions levererar fiberbaserade förpackningsmaterial och wellpapp-produkter samt tjänster för många olika användningsområden. Vi erbjuder förnybara premiumlösningar till ledande konverteringsföretag, varumärkesägare och detaljister - till exempel e-handelsföretag som vill optimera sina resultat, driva innovation och minska sin miljöpåverkan.

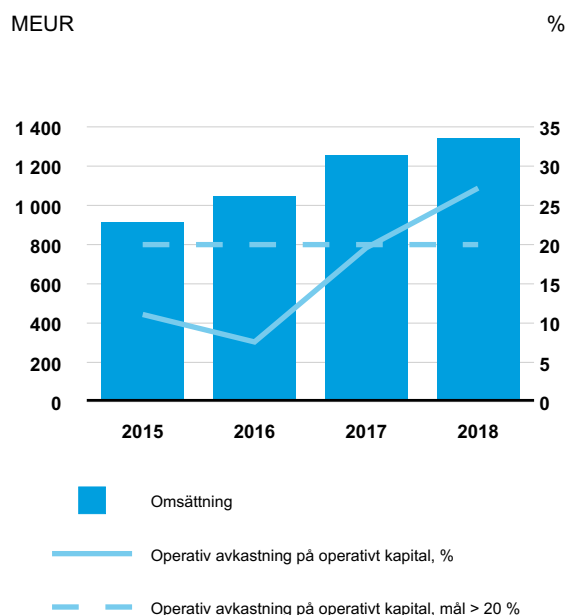
MEUR	2018	2017
Omsättning	1 344	1 255
Operativt EBITDA	313	240
Operativ EBITDA-marginal	23,3 %	19,1 %
Operativt rörelseresultat	245	170
Operativ rörelsemarginal	18,2 %	13,5 %
Operativ avkastning på operativt kapital (ROOC)	27,2 %	19,6 %
Kassaflöde från den löpande verksamheten	272	249
Kassaflöde efter investeringar	172	156
Leveranser av kartong, 1 000 ton	985	1 023
Produktion av kartong, 1 000 ton	1 320	1 333
Leveranser av wellpappförpackningar, milj. m ²	1 059	1 103
Produktion av wellpappförpackningar, milj. m ²	1 048	1 102

Omsättningen för divisionen Packaging Solutions ökade med 7 % jämfört med 2017, till 1 344 MEUR (1 255 MEUR), en rekordhög nivå. Ökningen påverkades av högre försäljningspriser inom alla verksamheter och ett förbättrat utbud, vilket delvis motverkades av lägre volymer och valutaeffekter.

Det operativa rörelseresultatet nådde också en ny rekordnivå och ökade med 44 % till 245 MEUR (170 MEUR) jämfört med föregående år, mot bakgrund av betydligt högre försäljningspriser. Det operativa rörelseresultatet påverkades negativt av högre kostnader för råvaror i Europa, lägre volymer på grund av den avslutade investeringen vid bruket i Heinola och högre fasta kostnader inom Packaging i Kina.

Omsättning och operativ avkastning på operativt kapital (ROOC)

Packaging Solutions

Biomaterials

Divisionen Biomaterials erbjuder flera olika massakvaliteter för att möta efterfrågan från tillverkare av papper, kartong, mjukpapper, textil och hygienprodukter. Vi maximerar affärsmöjligheterna för biprodukter från våra tillverkningsprocesser, såsom tallolja och terpentin. Med vår starka inriktning på innovation finns stor potential för alla fraktioner av biomassa, såsom sockerarter och lignin, för användning inom flera olika områden.

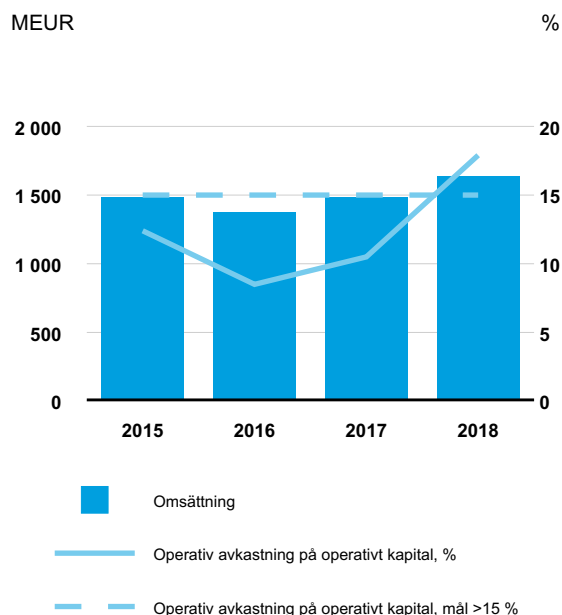
MEUR	2018	2017
Omsättning	1 635	1 483
Operativt EBITDA	550	409
Operativ EBITDA-marginal	33,6 %	27,6 %
Operativt rörelseresultat	427	264
Operativ rörelsemarginal	26,1 %	17,8 %
Operativ avkastning på operativt kapital (ROOC)	17,9 %	10,5 %
Kassaflöde från den löpande verksamheten	438	404
Kassaflöde efter investeringar	327	271
Leveranser av massa, 1 000 ton	2 432	2 597

Omsättningen för divisionen Biomaterials ökade med 10 % till 1 635 MEUR (1 483 MEUR) mot bakgrund av betydligt högre försäljningspriser för alla massakvaliteter. Leveransvolymerna var lägre och valutakurserna hade en negativ inverkan på försäljningen.

Det operativa rörelseresultatet ökade med 62 % till 427 MEUR (264 MEUR) jämfört med föregående år, mot bakgrund av betydligt högre försäljningspriser för alla kvaliteter. Det operativa rörelseresultatet påverkades negativt av högre kostnader för massaved, kemikalier och energi. De fasta kostnaderna var högre på grund av högre underhållskostnader. Valutakursutvecklingen hade en negativ påverkan på det operativa rörelseresultatet.

Omsättning och operativ avkastning på operativt kapital (ROOC)

Biomaterials

Wood Products

Divisionen Wood Products är en ledande leverantör av innovativa träbaserade produkter. Sortimentet täcker alla områden inom byggnation såsom byggelement i massivt trä och träkomponenter. Där finns också ett urval av sågade trävaror samt pellets för hållbar uppvärmning. Det växande urvalet av biokompositprodukter ger möjlighet att ersätta plast i konsumentvaror och kan också bli ett kostnadseffektivt alternativ inom olika produkter för utomhusbruk som är extra krävande.

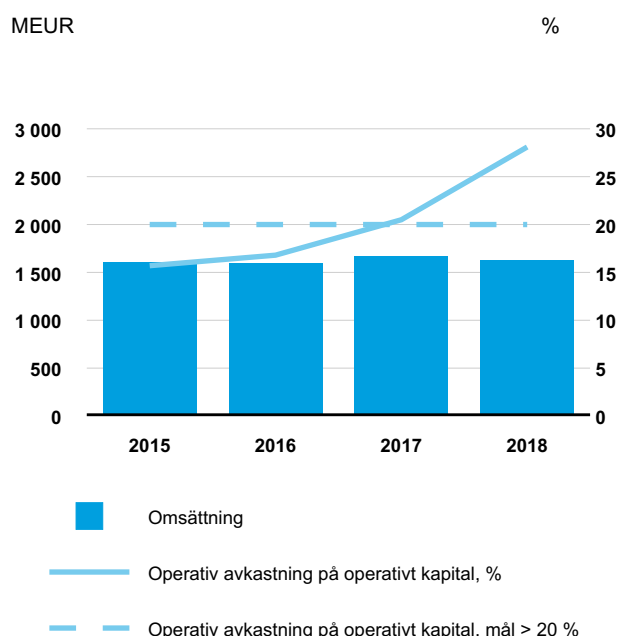
MEUR	2018	2017
Omsättning	1 622	1 669
Operativt EBITDA	199	147
Operativ EBITDA-marginal	12,3 %	8,8 %
Operativt rörelseresultat	165	111
Operativ rörelsemarginal	10,2 %	6,7 %
Operativ avkastning på operativt kapital (ROOC)	28,1 %	20,5 %
Kassaflöde från den löpande verksamheten	147	152
Kassaflöde efter investeringar	80	90
Leveranser, 1 000 m ³	4 932	4 926

Divisionen Wood Products omsättning var 1 622 MEUR (1 669 MEUR). Den jämförbara försäljningen ökade med 5 %, exklusive avyttringen av Puumerkki i november 2017 och överföringen av den baltiska råvaruförsörjningsverksamheten till segmentet Övriga under andra kvartalet 2017. Tillväxten berodde främst på högre försäljningspriser och produktionsstarten för fanerlaminatträ (LVL) vid Varkaus-bruket i Finland samt moderniseringen och utbyggnaden av sågverket i Murów i Polen.

Jämfört med föregående år ökade det operativa rörelseresultatet med 49 % till 165 MEUR (111 MEUR), en rekordnivå. Högre försäljningspriser och högre volymer påverkade positivt. Effekten av högre virkeskostnader i Norden, Baltikum och Ryssland uppvägdes mer än väl av lägre virkeskostnader i Centraleuropa. Logistik och fasta kostnader var högre än föregående år.

Omsättning och operativ avkastning på operativt kapital (ROOC)

Wood Products

Paper

Stora Enso är den näst största papperstillverkaren i Europa och har en etablerad kundbas och en bred produktportfölj för tryck och kontor. Kunderna får tillgång till ett brett papperssortiment som tillverkas av återvunnen fiber och nyfiber, samt erbjuds värdefull bransch erfarenhet, expertis och kundsupport.

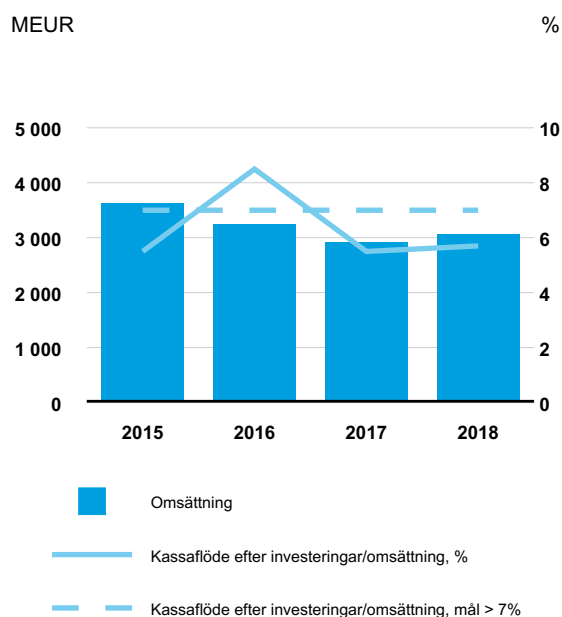
MEUR	2018	2017
Omsättning	3 066	2 920
Operativt EBITDA	345	239
Operativ EBITDA-marginal	11,3 %	8,2 %
Operativt rörelseresultat	234	128
Operativ rörelsemarginal	7,6 %	4,4 %
Operativ avkastning på operativt kapital (ROOC)	30,2 %	14,8 %
Kassaflöde från den löpande verksamheten	222	259
Kassaflöde efter investeringar	175	160
Kassaflöde efter investeringar/omsättning	5,7 %	5,5 %
Leveranser av papper, 1 000 ton	4 591	4 713
Produktion av papper, 1 000 ton	4 633	4 672

Försäljningen inom divisionen Paper var 3 066 MEUR (2 920 MEUR), en ökning med 5 % mot bakgrund av prisökningar i lokala valutor. Valutakurseffekter påverkade omsättningen negativt med 44 MEUR. Volymerna var lägre, främst på grund av stängningen av pappersmaskin 8 vid Kvarnsvedens bruk i Sverige i juni 2017 och lägre efterfrågan på träfritt bestruket papper (WFC). Även Nymölla bruk i södra Sverige kunde endast producera på halv kapacitet i 11 veckor under fjärde kvartalet på grund av vattenbrist.

Det operativa rörelseresultatet ökade med 83 % jämfört med 2017 till 234 MEUR (128 MEUR) mot bakgrund av högre försäljningspriser som mer än väl kompenserade för högre kostnader för virke, massa, kemikalier och transporter samt lägre volymer.

Omsättning och kassaflöde efter investeringar/omsättning¹

Paper

¹ Det finansiella målet för division Paper uttrycks i kassaflöde efter investeringar i förhållande till omsättning (icke IFRS), eftersom divisionens mål är att generera kassaflöde så att koncernens transformation till ett tillväxtföretag inom förnybara material kan fortsätta.

Segmentet Övriga

I segmentet Övriga ingår nordiska skogsägande intressebolag, Stora Ensos aktieinnehav i energibolaget Pohjolan Voima, virkesförsörjning till de nordiska och baltiska bruken, plantager som inte är knutna till något bruk samt koncerninterna tjänster och administration.

MEUR	2018	2017
Omsättning	3 425	2 490
Operativt EBITDA	48	75
Operativ EBITDA-marginal	1,4 %	3,0 %
Operativt rörelseresultat	23	46
Operativ rörelsemarginal	0,7 %	1,8 %
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-52	-30
Kassaflöde efter investeringar	-119	-70

I segmentet Övriga ökade omsättningen till 3 425 MEUR (2 490 MEUR) jämfört med föregående år, främst mot bakgrund av högre kostnader för massaved, överföringen av den baltiska virkesförsörjningsverksamheten från division Wood Products till segmentet Övriga under andra kvartalet 2017 och omklassificeringen av försäljning av transport och frakt från övriga rörelseintäkter till raden för omsättning.

Det operativa rörelseresultatet på 23 MEUR (46 MEUR) minskade jämfört med föregående år, främst mot bakgrund av lägre resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden och högre operativa kostnader inom vår avverkningsverksamhet.

Investeringar

Under 2018 uppgick tillägg till anläggningar och biologiska tillgångar inklusive interna kostnader till 574 (640) MEUR. Totalbeloppet inkluderar tillägg till biologiska tillgångar med 83 (80) MEUR.

Under första kvartalet 2018 slutfördes sammanslagningen av wellpappförpackningstillverkningen i Finland enligt plan, en investering på 19 MEUR. Vid bruket i Skutskär slutfördes miljöinvesteringen på 16 MEUR för att minska svavelutsläppen. Produktion av biokompositgranulat inleddes vid Hylte bruk i Småland efter en investering på 12 MEUR.

Under andra kvartalet 2018 slutförde Stora Enso investeringen på 28 MEUR i flutingbruket i Heinola i Finland som innebär förbättrad kvalitet och ökad produktionskapacitet för AvantFlute SC-produkter (halvkemisk fluting). Efter en investering på 26 MEUR inleddes produktionen som planerat vid den nya fluffmassaenheten vid Skutskärs bruk.

Investeringen i den nya produktionsenheten för korslimmat trä (CLT) vid Gruvöns sågverk fortskrider enligt plan. Den kommersiella produktionen beräknas starta under första kvartalet 2019. Investeringen i Imatra-anläggningarna i Finland för att öka tillgången på kemitermomekanisk massa (CTMP) fortsätter enligt plan. Projektet beräknas vara genomfört under första kvartalet 2019. Investeringen för att öka produktionskapaciteten för dissolvingmassa vid Enocell-bruket fortgår enligt plan och beräknas vara slutförd under andra halvåret 2019.

I juni 2018 meddelade Stora Enso att man gör en förstudie och en utvärdering av miljöpåverkan (EIA, Environmental Impact Assessment) av en eventuell investering i Uleåborg bruk. Förstudien och EIA:n gäller en potentiell konvertering av Uleåborgs pappersbruk till produktion av förpackningskartong. Bedömningen av miljöpåverkan slutfördes i december 2018. Uleåborgs bruk har för närvarande en produktionskapacitet på 360 000 ton kemisk barrvedsmassa samt 1 080 000 ton träfritt bestruket papper på två pappersmaskiner. Den potentiella investeringen skulle omfatta ett nytt bruk för kemitermomekanisk massa (CTMP), en produktionslinje för naturligt brun oblekt kartong med kapacitet för 450 000 ton per år och en kraftlinerenhet med kapacitet för 400 000 ton per år. Den potentiella konverteringen av Uleåborgs bruk skulle skapa möjligheter för Stora Enso att förstärka sin position på den växande marknaden för konsumentkartong och förpackningslösningar och innebära ett stort steg framåt i transformeringsarbetet. Det andra alternativet är att fortsätta med den nuvarande finpappersproduktionen.

I juli 2018 meddelade Stora Enso att man kommer att investera 13 MEUR för att utöka såg- och hyvlingskapaciteten vid sågverket i Launkalne i Lettland. Produktionsstart beräknas ske i omgångar under andra och tredje kvartalet 2019.

I juli meddelade Stora Enso också att man investerar 25 MEUR för att öka grön energiproduktion vid Maxau-pappersbruket. Projektet beräknas slutföras under 2020. Stora Enso vill säkerhetsställa en långvarig och lönsam energiproduktion vid Maxau-bruket genom ökad elproduktion och högre effektivitet. Den nya kondenserturbinen (57 MW) kompletterar det nuvarande kraftvärmeverket som driftsattes 2010. Investeringen kommer att minska elkostnader och säkra långsiktig kostnadseffektivitet för pappersbruket.

I oktober 2018 offentliggjorde Stora Enso en investering på 9 MEUR i modernisering och utbyggnad av wellpappförpackningsanläggningen i Riga i Lettland. Projektet förväntas slutföras under 2019.

I oktober meddelade Stora Enso också att man investerar 7 MEUR i byggandet av ett kompetenscenter för biokompositer vid Hylte bruk. Investeringen omfattar också installation av nya maskiner för bearbetning av grövre fibrer för biokompositmaterial. Produktionen beräknas starta i slutet av 2019.

Stora Enso och energibolaget Gasum offentliggjorde planerna på att bygga en biogasanläggning vid Stora Ensos pappersbruk Nymölla. Anläggningen, som byggs och drivs av Gasum, kommer att förvandla brukets utsläpp av spillvatten till förnybar energi. För Stora Enso uppgår den totala investeringen till ungefär 5 MEUR.

I december offentliggjorde Stora Enso en investering på 22 MEUR för att bygga ut spillvattenanläggningen vid Skoghalls bruk.

I december meddelade även Stora Enso att företaget kommer att förvärva en andel på 25 % i TreeToTextile AB, ett samägande mellan H&M-koncernen, Inter IKEA-koncernen och uppfinnaren Lars Stigsson. Syftet med projektet är att utveckla nya textilfibrer på ett hållbart sätt till attraktiva kostnadsnivåer. Stora Enso kommer också att stödja industrialiseringen av TreeToTextiles produktionsprocess genom att installera en demonstrationsanläggning på en av anläggningarna i Norden. Samtliga fyra partners har ett lika stort intresse i TreeToTextile.

En omstruktureringsprocess av Stora Ensos ägande i skogsbolaget Bergvik Skog pågår. Affären planeras vara slutförd under första halvåret 2019. Efter transaktionen kommer Stora Ensos skogsinnehav i Sverige kommer att öka till 1,4 miljoner hektar, där 1,15 miljoner hektar är produktiv skogsmark. Stora Ensos andel på 49,8 % av produktiv skogsmark i Bergvik uppgick till 0,9 miljoner hektar i slutet av december 2018. Transaktionen beräknas ge en ökning i Stora Ensos balansräkning med cirka 1,0 miljarder euro. För närvarande ägs Bergvik Skogs svenska skogstillgångar av dotterbolagen Bergvik Väst AB och Bergvik Öst AB med ungefär 83 % respektive 17 % vardera av dessa tillgångar. Som ett resultat av omstruktureringen kommer Stora Enso att omvandla sitt ägande av 49,8 % i Bergvik Skog till ett direkt ägande av ungefär 69,8 % av värdet på skogstillgångarna i Bergvik Väst.

Forskning och utveckling

Stora Ensos kostnader för Forskning och utveckling (F&U) under 2018 var 149 (142) MEUR, vilket motsvarade 1,4 % (1,4 %) av omsättningen. Under 2018, utökade Stora Enso definitionen till att också inkludera forskningskostnader och har justerat 2017 i enlighet med detta.

Transformationen till ett företag för förnybara material fortsätter. Vi är övertygade om att allt som tillverkas av fossila material i dag kan tillverkas av trä i morgon.

Under 2018 inledde division Wood Products sin produktion av biokompositer vid Hylte Bruk och håller nu på med inkörning och försäljning av DuraSense™ by Stora Enso. Division Biomaterials lanserade Lineo™ by Stora Enso för företagets ligninbaserade produkter och division Consumer Board har kommit till pilotstadiet när det gäller barriärskikt av mikrofibrillär cellulosa (MFC).

Med tekniken ECO™ by Stora Enso kan RFID-taggar integreras i en helt fiberbaserad pappersetikett i stället för i de traditionella plastetiketterna, vilket innebär minskad miljöpåverkan för hållbarhetsmedvetna företag. ECO-etiketten kan återvinnas tillsammans med pappers- och kartongmaterialet. Dessutom får man hög ledningsförmåga till en lägre kostnad jämfört med antenner som görs av grafen eller silver. ECO™-tekniken kan användas i många pågående projekt inom många olika sektorer.

Stora Enso definierar innovation som processen att skapa nytt värde av idéer. Forskning och utvecklingsarbete är ett grundelement i processen.

Företaget fokuserar på fem F&U-teman för förnybara material: Skogsbruk och biomassa, biobaserad kemi, materialdesign, processlösningar samt trä som byggnadsmaterial. Fokus ligger också på digitalisering, där viktiga områden har varit robotstyrd processautomation (RPA), smart produktion, transparens i leveranskedjan, digital kundupplevelsehantering och intelligenta förpackningar.

De stora ansträngningar som görs för att minska användningen av och ersätta fossilbaserad plast har ökat kundernas intresse för nyfiberbaserade produkter. Dessa omfattar bland annat material för nya kartongkvaliteter som särskilt är inriktade på att ersätta plast för engångsbruk och plastförpackningar. På lång sikt samarbetar Stora Enso med universiteten och olika forskningsinstitut; för snabba resultat

samarbetar man med startupföretag. Goda exempel på det är Sulapac där samarbetet inleddes i Stora Ensos Accelerator-program, och 20tree.ai där samverkan med Combient Foundry Venture Client Program mynnade ut i samarbetet med startupbolaget. Sulapac har patent på biologiskt nedbrytbara material och 20tree.ai har utvecklat en teknik som används för att värdera skog utifrån satellitbilder.

För att få i gång innovationsprocesser behövs idéer - som kan komma från kunder, leverantörer, andra intressenter och från företagets anställda. WeNovate, det koncerntäckande verktyget för insamling och utvärdering av idéer från Stora Ensos olika divisioner och funktioner, lanserades 2017. Det har förändrat kulturen för hur idéer och innovation hanteras genom att öka antalet medarbetare som är engagerade. Under 2018 genomfördes 25 kampanjer och hade 7 idékanaler öppna. Totalt samlades 850 idéer in, en ökning från 175 idéer 2017. De intressantaste idéerna överförs till respektive division och funktion där de genomgår en stage-gate-baserad innovationsprocess.

Stora Enso har avsatt medel som på ett flexibelt sätt kan användas för investeringar i nya projekt som bedöms ha affärspotential. Innovationsfonden är medel avsatta för nya pilotprojekt och nya affärsmodeller. Digitaliseringsfonden är medel för utveckling av nya digitala verktyg och modeller. Ansökningar om dessa medel godkänns av Stora Ensos Investment Working Group. Företaget har också avsatt en reserv för att täcka kostnader för samsamarbetsprojekt över divisionsgränserna under 2019. Syftet med detta är att få till stånd fler lyckade innovationsprojekt.

Stora Enso har nästan 400 medarbetare i följande F&U-centrum:

- Forskningscentrum och Massakompetenscentrum i Imatra (Finland)
- Forskningscentrum och Massakompetenscentrum i Karlstad (Sverige)
- Innovationscentrum för biomaterial i Sickla i Stockholm (Sverige)
- Innovationscentrum för förpackningar i Helsingfors (Finland)
- Supportcentrum i Mönchengladbach (Tyskland)
- Biokompositcentrum i Hylte (Sverige)
- Centrum för intelligenta förpackningar i Tammerfors (Finland)
- Viridias demonstrationsanläggning i Louisiana och forskningscentrum i Virginia (USA)

I linje med Stora Ensos innovationsstrategi pågår flera samsamarbetsprojekt med olika forskningsorganisationer och akademiska institutioner. Syftet är att skapa bättre förståelse för hur Stora Ensos behov och universitetens kunskaper kan mötas, först och främst i forskning kring Stora Ensos forskningsteman och divisionernas långsiktiga forskningsbehov. Det andra syftet är att vidga företagets nätverk. För det tredje ingår även att identifiera områden där Stora Enso har särskilda intressen vad gäller universitetens master- och doktorsutbildningar samt att rekrytera talanger till företagets anläggningar och forsknings- och utvecklingscentrum.

Bland Stora Ensos samsamarbetspartner finns Aalto-universitetet i Finland, Chalmers tekniska högskola i Göteborg, Kungliga tekniska högskolan i Stockholm, Statens tekniska forskningscentral VTT i Finland, SweTree Technologies Ltd och Wallenberg Wood Science Forskningscenter. Stora Enso är medlem i nationella och europeiska handelsorganisationer med fokus på bioekonomi och skog, bland andra Confederation of European Paper Industries (CEPI), Forest Technology Platform (FTP) samt Skogsstyrelserna i Sverige och i Finland. Stora Enso är också medlem i EU:s Biobased Industries Consortium (BIC) och i Bio-Based Industries Initiative Joint Undertaking, ett nytt samarbete inom EU:s ramprogram för forskning och innovation, Horizon 2020.

Immateriella tillgångar är ett allt viktigare verktyg vid genomförandet av Stora Ensos strategi och för att visa på skillnader gentemot konkurrenterna. Under 2018 fortsatte Stora Enso att stärka sin patentportfölj med 56 prioriterade grundläggande patentansökningar och över 324 godkända patent världen över. IP-gruppen (Intellectual Property) hanterar frågor om immaterialrättigheter i koncernen, till exempel åsikter om patenträtt/varumärkesrätt/mönsterrätt, utvärderingar, förberedelser, ansökningar och upprätthållande av patent och även utredningar, åsikter, kritik och överklaganden av externa parter patent. Innan ett F&U-projekt inleds är det också av största vikt att få en överblick över patentfrågorna varför det ingår i Stora Ensos stage-gate-process. Vid översynen kan också till exempel potentiella kandidater för licensiering, korslicenciering och möjliga samsamarbetsavtal kring utvecklingen uppdagas. IP-gruppen tar tillsammans med koncernens juridiska avdelning aktiv del i utformandet av olika avtal som har med immateriella tillgångar att göra. Innan nya produkter lanseras måste också en FTO-analys (Freedom to Operate) göras, dvs. en bedömning av risken för immaterialrättsliga intrång. Koncernens IP-strategi har godkänts av VD i samråd med koncernens IP-styrningsteam.

Icke-ekonomisk information

Den icke-ekonomiska information som krävs enligt den finska bokföringslagen redovisas nedan. Redovisningen omfattar de icke-ekonomiska områden som identifieras som de stora riskerna för koncernen. Risker och policyprinciper i samband med dessa områden beskrivs även på sidorna 20–31. Nedan behandlas dessutom, i detalj, respekten för mänskliga rättigheter utifrån ett riskperspektiv.

Affärsmodell

Att ersätta användningen av fossilbaserade resurser med förnybara råmaterial är grunden i en hållbar bioekonomi. Stora Ensos produkter bidrar till en cirkulär ekonomi med låga koldioxidutsläpp, där materialet återanvänds och återvinns och avfallet minimeras för att skapa ett så stort miljömässigt, socialt och ekonomiskt värde som möjligt. En beskrivning av Stora Ensos affärsmodell och av företagets modell för att skapa värde presenteras på sidan 10 i separat **Strategy 2018**.

Hållbarhet

Hållbarhet är en viktig del av Stora Ensos bolagsstyrning som betonas av styrelse, vd och koncernledning. VD har yttersta ansvaret för en framgångsrik implementering av koncernens hållbarhetsstrategi. Hållbarhetsarbetet leds av hållbarhetschefen som rapporterar direkt till VD. Implementeringen av Stora Ensos hållbarhetsstrategi och etik- och efterlevnadsstrategi övervakas av Kommittén för hållbarhets- och etikfrågor. Kommittén hade fyra möten under 2018.

I Stora Ensos hållbarhetspolicy beskrivs förhållningssätt och styrmodell. Samtidigt som företaget i sin uppförandekod och andra policydokument, riktlinjer och uttalanden om specifika hållbarhetsfrågor utarbetar företagets hållning i frågan är dokumenten riktlinjer för de anställda i deras dagliga arbete. Ovan nämnda dokument finns på storaenso.com/sustainability.

Mer information om Stora Ensos förhållningssätt till hållbarhet redovisas separat i **Sustainability 2018**.

Miljöfrågor

Skog, plantager samt markanvändning

Huvudpolicy: Policy för inköp av virke och fibrer samt markskötsel

Framstegen inom hållbart skogsbruk följs upp med hjälp av nyckeltal som mäter hur stor andel av mark med skogsbruk och avverkning, som ägs och brukas av Stora Enso, som är certifierad. Målet är att ligga kvar på den höga nivån av 96 %. För 2018 var den certifierade andelen 96 % (97 % för 2017¹). Under 2018 reviderades definitionen av nyckeltalen och för januari 2018 räknas inte skogsförvaltningsenheter där huvudsyftet inte är att producera och avverka skog. Det kan till exempel vara markområden som används för tester och pilotanläggningar. Vid årsskiftet ägde eller brukade Stora Enso mark omfattande en yta på totalt 933 000 hektar.

2018 uppgick den totala mängden virke (rundvirke, flis och sågspån) som levererades till koncernens bruk till 38,7 miljoner m³ (massivt exklusive bark) (37,5 miljoner m³ 2017). Andelen certifierad tredjepartsskog av koncernens totala virkesförsörjning var 76 %. Från 2018 exkluderar andelen certifierad skog externt levererad certifierad skog. Detta innebär att den certifierade andelen minskade jämfört med föregående år.

¹ Omräknat enligt den reviderade definitionen.

Koldioxid

Huvudpolicy: Policy för energi och koldioxid

Hur mycket koncernens utsläpp av växthusgaser minskar är ett viktigt nyckeltal. Stora Ensos vetenskapligt baserade klimatmål är att minska utsläppen av växthusgaser från koncernens verksamhet med 31 % per ton massa, papper och kartong som produceras år 2030, jämfört med utgångsåret 2010. 2018 var koldioxidutsläppen per säljbart ton kartong, massa och papper 18 % (21 %) lägre än riktvärdet från 2010. Resultatet minskade tre procentenheter jämfört med 2017, i huvudsak på grund av den ökade användningen av torv vid två finska anläggningar och ett högre fossilt innehåll i den köpta elektriciteten i Finland och Polen.

Sociala frågor och frågor om anställda

Anställda och andra som arbetar inom koncernen

Huvudpolicyer: Minimikrav för HR och Arbetsmiljöpolicy

Den 31 december 2018 hade koncernen 26 100 (25 700) anställda. Medelantalet anställda under 2018 var 26 100, vilket var ungefär 100 lägre än medelantalet anställda under 2017. Siffrorna inkluderar 50 % av de anställda på Veracel i Brasilien och Montes del Plata i Uruguay.

Personalkostnaderna uppgick till 1 330 (1 331) MEUR eller 12,7 % av omsättningen. Löner och ersättningar uppgick till 1 000 (999) MEUR, pensionskostnader till 170 (166) MEUR och övriga personalkostnader uppgick till 153 (158) MEUR.

Vid slutet av 2018 var de tre största länderna avseende antalet anställda Finland, Kina och Sverige. 26 % (26 %) av de anställda var kvinnor.

Personalomsättningen 2018 var 15,0 % (14,6 %). Frånvaro på grund av sjukdom uppgick till 3,0 % (3,1 %) av det totala teoretiska antalet arbetstimmar.

Som ännu ett steg mot att skapa en arbetsmiljö där alla våra anställda behandlas rättvist och med respekt, undertecknade Stora Enso i januari 2018 ett globalt ramavtal med de tre globala fackförbunden IndustriALL Global Union, UNI Global Union och Building and Wood Worker's International.

Från och med 2018 använder Stora Enso TRI-frekvens (antal registrerade incidenter per en miljon arbetstimmar) i stället för LTA-frekvensen (antal olyckor per en miljon arbetstimmar) som sitt viktigaste nyckeltal för att mäta resultatet av företagets säkerhetsarbete. TRI-frekvensen ger en bättre helhetsbild av säkerheten eftersom man där också räknar med mindre allvarliga olyckor.

Under 2018 minskade TRI-frekvensen till 6,1¹ (7,4). Jämfört med 2017 uppnåddes en minskning av TRI-frekvensen med 18 %.

¹ Siffran har räknats om på grund av tillkommande data efter Bokslutsrapporten för 2018 publicerades.

Stora Ensos nyckeltal för ledarskap, Ledarskapsindex, mäter hur de anställda uppfattar sina chefer. Indexet baseras på den årliga medarbetarundersökningen. Målet var att nå ett index på 80/100 innan 2018. Ledarskapsindex för 2018 förbättrades till 83 (81).

Medarbetarrelaterad information som personalstrategin tas upp mer i detalj i rapporterna Sustainability 2018 och Strategy 2018 som publicerades under vecka 7.

Ersättningar till styrelse och nyckelpersoner beskrivs i Not 7 i koncernens årsredovisning.

Leverantörer

Huvudpolicy: Uppförandekod för leverantörer

Stora Ensos nyckeltal för ansvarsfull anskaffning av resurser mäter hur stor andel av totala leverantörsutgifter som omfattas av Stora Ensos uppförandekod för leverantörer, innefattande alla kategorier och regioner. I slutet av 2018 omfattades 95 % (95 %) av Stora Ensos utgifter för material och tjänster av koncernens uppförandekod för leverantörer, vilket uppfyller målet att ligga kvar på nivån 95 %.

Samhälle

Huvudpolicyer: Riktlinjer för samhällsansvar och Policy för mänskliga rättigheter

Guangxi i Kina

Stora Enso arrenderar totalt 82 217 hektar mark i provinsen Guangxi i Kina, varav 29 265 (29 581) hektar, motsvarande 36 % (36 %), utgörs av samhällsägda mark som hyrs av bykollektiv, enskilda hushåll och lokala skogsägare.

Bahia i Brasilien

I Bahia i Brasilien har arbetet fortsatt med det Sustainable Settlement-initiativ som presenterades 2012 för att erbjuda jordbruksmark och stöd till utbildning för lokala familjer bland de jordlösa som ockuperar mark.

I slutet av 2018 tecknade Veracel ett nytt avtal med sociala rörelser för jordlösa som kompletterar det befintliga Sustainable Settlement-initiativet. Enligt det nya avtalet säljer Veracel 3 300 hektar mark som tidigare varit ockuperad till jordlösa och tillhörande organisationer, och de jordlösa kommer att lämna Veracels mark vilket motsvarar 800 hektar. Utöver detta donerar Veracel 225 hektar. Efter det nya avtalet

förblev 468 hektar produktiv mark som ägs av Veracel ockuperad av sociala rörelser jordlösa som inte ingår i Sustainable Settlement-initiativet eller i det nya avtalet. Veracel kommer att fortsätta att ansöka om återtagande av kvarvarande ockuperade områden via rättsprocesser. Veracel har sedan tidigare frivilligt reserverat 16 500 hektar för Sustainable Settlement-initiativet. I slutet av 2018 ägde Veracel totalt 213 500 hektar mark, varav 76 000 hektar upptas av eukalyptusplantager för massaproduktion.

Respekt för mänskliga rättigheter

Huvudpolicy: Policy för mänskliga rättigheter

Stora Ensos engagemang för mänskliga rättigheter omfattar all verksamhet, som anställda, underleverantörer, leverantörer och närliggande samhällen. Förutom att Stora Enso följer FN:s riktlinjer för företag och mänskliga rättigheter uppfyller företaget rapporteringskraven enligt den brittiska lagen Modern Slavery Act och följer också utvecklingen av liknande lagstiftning i andra länder. Mänskliga rättigheter ingår i Stora Ensos hållbarhetsagenda som utgår från de tio principerna i FN-initiativet Global Compact, inklusive dem om mänskliga rättigheter.

Risikfaktorer och effekter avseende mänskliga rättigheter ska tas med i beräkningen i all verksamhet, från beslut om framtida investeringar i samband med sammanslagningar och förvärv, till avyttringar. Riktlinjerna för investeringar föreskriver att miljömässiga och sociala risker och påverkansfaktorer, inklusive de som har med mänskliga rättigheter att göra, måste identifieras, bedömas och åtgärdas inför alla typer av investeringar i projekt som kan påverka verksamheten.

Med stöd av den internationella expertorganisationen BSR slutfördes under 2018 arbetet med att formulera vilka mänskliga rättigheter som ska vara prioriterade. För att återspegla detta uppdaterades Stora Ensos rapport om mänskliga rättigheter och publicerades som en policy för mänskliga rättigheter där åtta koncernomfattande prioriterade mänskliga rättigheterna listas:

- Hälsa och säkerhet
- Rättvisa anställningsvillkor
- Tvångsarbete
- Föreningsfrihet
- Frihet från diskriminering och trakasserier
- Rätt att förvärva och hantera mark och naturresurser
- Rätt att framföra klagomål
- Barnkonventionen (del som berör skogssektorn).

Samtidigt som vi respekterar och anser att alla mänskliga rättigheter är viktiga kommer fokus i det kommande arbetet att ligga på de mänskliga rättighetsfrågor som identifierats som viktigast. Här ingår det uppdaterade övervakningsprogrammet för analys och efterlevnad som kommer att bli klart och implementeras under 2019. Målet är också att under 2019 utveckla ett nytt samlat nyckeltal för vårt arbete med mänskliga rättigheter så att vi kan bevaka hur vi uppfyller vårt åtagande vad gäller de åtta högst prioriterade mänskliga rättigheterna.

Antikorrupsions- och mutfrågor

Huvudpolicyer: Affärssedspolicy och Stora Ensos uppförandekod

Vad gäller affärsetik identifierades under 2018 totalt 68 (61) av de rapporter som mottogs via Stora Ensos olika kanaler för klagomål som potentiella regelbrott. Baserat på de utredningar som var avslutade vid slutet av 2018 konstaterades bevisade förseelser som lett till disciplinära åtgärder, rättsliga åtgärder och/eller förbättringar i processer i 20 (14) av de genomförda utredningarna, medan 18 (22) klagomål visade sig befogade utan att innebära sådan förseelse.

Två av de bevisade förseelserna var relaterade till korruption och/eller bedrägeri. Båda fallen ledde till anställdas avsked eller disciplinära åtgärder och affärsrelationen med en extern part avslutades eller förnyades inte.

Med hjälp av företagets uppförandekodsindex granskas och utvärderas de anställdas uppfattning om Stora Ensos arbete inom de områden som täcks av Stora Ensos uppförandekod. Indexet baseras på resultatet av den årliga medarbetarundersökningen. 2018 förbättrades indexet till 85 (83). Målet är att utvecklingen ska fortsätta i samma positiva riktning.

Miljöinvesteringar och miljöskulder

Stora Ensos miljöinvesteringar uppgick 2018 till 46 (65) MEUR. Dessa investeringar bestod framförallt i att förbättra luft- och vattenkvalitet, effektivisera resursanvändningen, bli mer självförsörjande på energi och minimera risken för oavsiktliga utsläpp.

Stora Ensos miljökostnader för 2018 exklusive ränta men inklusive avskrivningar uppgick till 184 (170) MEUR. Kostnaderna består av skatter, avgifter, återbetalningar, tillståndsrelaterade kostnader och reparations- och underhållskostnader samt kemikalier för spillvattenbehandling och vissa andra material.

Avsättningar för miljöåterställande åtgärder uppgick den 31 december 2018 till 99 (108) MEUR, för detaljer se Not 22 Övriga avsättningar i koncernens årsredovisning. Det finns för närvarande inga aktiva eller oavslutade legala krav avseende miljöfrågor som skulle kunna väsentligt påverka koncernens finansiella ställning. Kostnader relaterade till miljöåterställande åtgärder uppgick till 8 (11) MEUR.

Risker och riskhantering

Företagets förhållningssätt till riskhantering

Risktagande är en naturlig del av all affärsverksamhet där risker hela tiden vägs mot möjligheter. Stora Enso strävar efter att se till att risker och möjligheter hanteras på ett systematiskt, holistiskt och proaktivt sätt och att detta är en kärnkompetens och utgör en integrerad del av all verksamhet inom koncernen och att allt beslutsfattande omfattas av en företagskultur som präglas av riskmedvetenhet. Genom konsekvent tillämpning av en dynamisk riskanalys hanterar vi risker för att öka möjligheterna och minska hoten och därmed få vår konkurrensmässig fördel.

Riskhantering

Stora Enso definierar risk som den påverkan osäkerhet har på vår förmåga att uppnå värden och mål i organisationen. I koncernens Risk and Internal Control Policy, som godkänns av styrelsen, finns en beskrivning av grunden för styrning och hantering av risker som baseras på ramverket COSO (Committee of Sponsoring Organizations) och överensstämmer med ISO 31000-standarden.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för den övergripande riskhanteringsprocessen och för att besluta om en lämplig och acceptabel risknivå. Styrelsen har inrättat Finans och revisionskommittén som stöd för styrelsen när det gäller att följa upp att riskhanteringsprocessen inom Stora Enso är adekvat, särskilt gällande hantering och rapportering av finansiella risker. Kommittén för hållbarhets- och etikfrågor är ansvarig för övervakning av att företaget följer riktlinjer gällande hållbarhet och affäretik, företagets strävan att vara ett företag som tar samhällsansvar och att bidra till en hållbar utveckling.

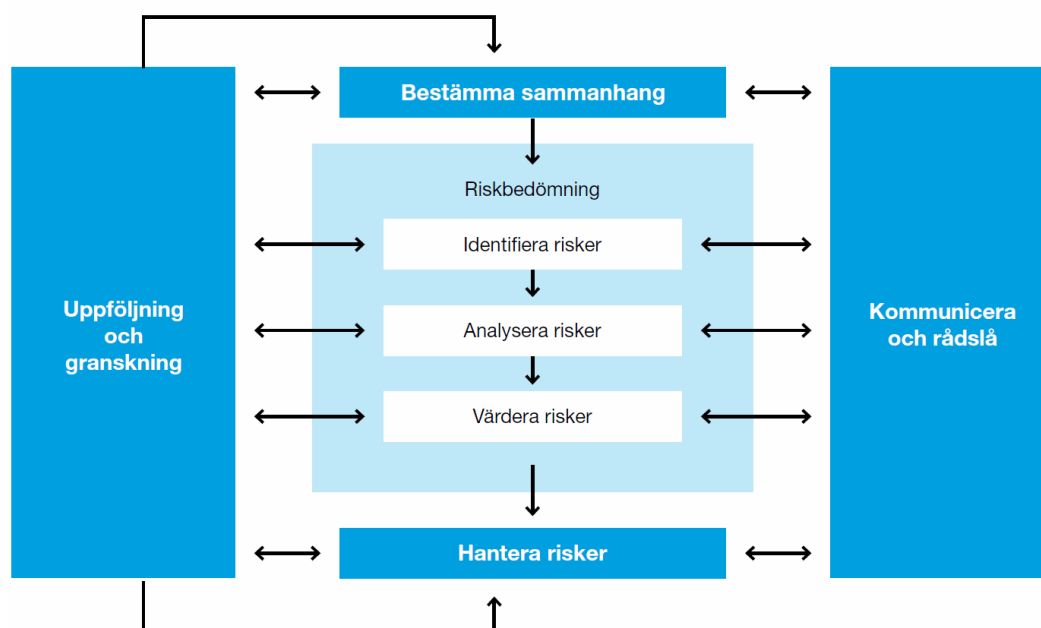
Den ansvarige för Enterprise Risk Management rapporterar till finansdirektören och är ansvarig för utformning, utveckling och uppföljning av implementeringen av koncernens ramverk för riskhantering i hela organisationen. Alla divisionschefer är, tillsammans med sina respektive ledningsgrupper, ansvariga för genomförande och för att sprida ramverk och riktlinjer vidare ner i respektive organisation. Enheten för internrevision utvärderar riskhanteringsprocessens effektivitet och användbarhet i Stora Enso.

Riskhanteringsprocess

I samband med den årliga strategiprocessen gör alla divisioner samt, koncertjänster och andra supportfunktioner en holistisk grundskattning av risk i förhållande till de viktigaste målen. Riktlinjer för riskhanteringsprocessen finns i företagets riskhanteringsinstruktioner som distribueras tillsammans med de årliga strategiriktlinjerna.

Affärsenheter och funktioner identifierar riskkällor, dvs. händelser som innebär förändrade förhållanden och deras orsaker och möjliga konsekvenser. Stora Ensos riskmodell beskriver huvuddragen i den övergripande samling av risker som används som stöd för en holistisk identifiering och konsolidering av risker samtidigt som riskterminologin blir både systematisk och konsekvent. Risknivån bestäms utifrån huvudriskkategorier på divisionsnivå.

Riskhanteringsprocess

I riskanalysen ingår att utveckla en förståelse för risken för att kunna bidra med underlag för en riskvärdering. Syftet med riskvärderingen är att bestämma riskens storlek till stöd för beslut om vilka risker som behöver hanteras/åtgärdas. Risker bedöms efter påverkan och sannolikhet att de inträffar samtidigt som hänsyn tas till hur effektiv existerande riskminimering är för att bestämma kvarstående risknivå. Med hjälp av fördefinierade mått beaktas effekter på ekonomi, människor och företagets anseende, i både kvantitativa och kvalitativa termer.

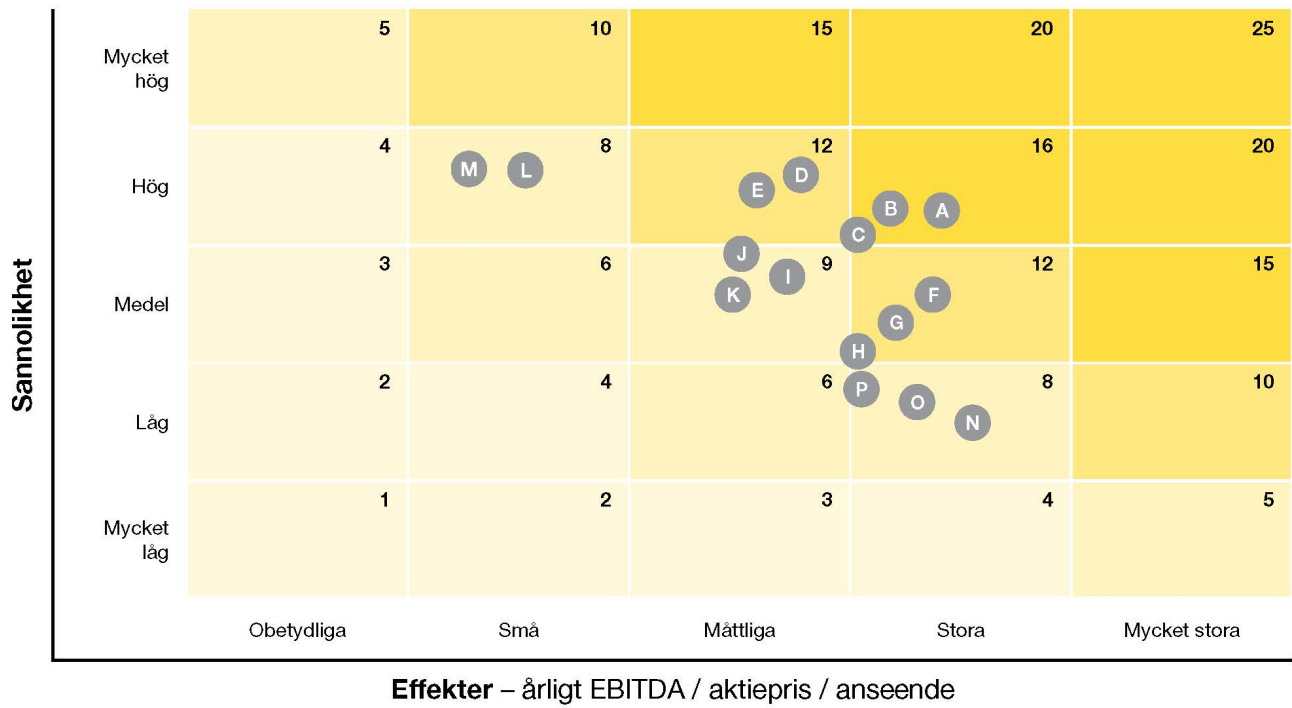
Riskhantering innebär också att välja ett eller flera sätt att hantera risken, som att undvika, minska, dela eller behålla den. Det fastställs också hur risker som ligger utanför beslutad risknivå ska hanteras innefattande ansvarsfördelning och upprättande av tidsplan för riskbegränsande åtgärder.

Efter den årliga grundbedömningen granskas prioriterade och nyuppkomna risker samt vilka riskbegränsande åtgärder och planer för att undvika avbrott i verksamheten som finns i samband med dessa risker vid kvartalsvisa uppföljningsmöten i divisionerna.

Trots de åtgärder som vidtas för att hantera och begränsa effekten av olika risker och eftersom vissa risker ligger utanför ledningens direkta kontroll, går det aldrig att garantera att risker, om de materialiseras, inte har substantiell negativ påverkan på Stora Ensos verksamhet, finansiella ställning, rörelseresultat eller förmåga att fullfölja finansiella åtaganden.

Huvudsakliga riskfaktorer

Riskkarta

Huvudrisker 2018

Risk	Risk-klassificering	Tidsspann	Jämförelse med 2017	Ledningens möjlighet att påverka
Stora effekter – hög sannolikhet*				
A. Global uppvärmning	E/S	LT	Stabil	Låg
B. Makroekonomi, geopolitik och valutakurser	E/S/F	ST/LT	Ökat	Låg
C. Anskaffning	I/S/O	ST/LT	Stabil	Medel
Måttliga effekter – hög sannolikhet*				
D. Ändring i lagar och förordningar	E/S/C	ST/LT	Ökat	Låg
E. IT och IT-säkerhet	I/O	ST	Ökat	Medel
Stora effekter – medelsannolikhet*				
F. Etik och efterlevnad	M/C	ST	Stabil	Medel
G. Personal och förmågor	I/O	ST/LT	Ökat	Hög
H. Strategiska investeringar	M/C	ST/LT	Minskat	Medel
Måttliga effekter – medelsannolikhet*				
I. Relation till lokalsamhället och samhällsansvar	I/O/C	ST	Stabil	Medel
J. Konkurrens och efterfrågan	E/S	ST/LT	Ökat	Låg
K. Produktsäkerhet	M/O/C	ST	Minskat	Hög
Små effekter – hög sannolikhet*				
L. Arbetshälsa och -säkerhet	I/O	ST	Stabil	Hög
M. Fysiska tillgångar	I/O	ST/LT	Stabil	Hög
Stora effekter – liten sannolikhet*				
N. Digitalisering	I/S	ST/LT	Stabil	Hög
O. Skogsvård och markanvändning	I/O/C	ST/LT	Stabil	Medel
P. Fusioner, förvärv och avyttringar	M/I/O/C	ST	Stabil	Hög
* Kvarstående risk = risk som finns kvar efter riskhantering				

Förkortningar

M = tvingande förpliktelser
E = externa faktorer
I = interna förmågor

S = strategisk
O = operativ
C = efterlevnad
F = finansmarknad och rapportering

ST = kortsiktig
LT = långsiktig

Strategiska risker

Global uppvärmning

Förändringar i nederbörds mängder, torka, tyfoner och frostperioder i subtropiska områden kan orsaka allvarlig skada på operationer och trädplantager. Höjda medeltemperaturer kan leda till förändringar i skogarnas artsammansättning. Mildare vintrar kan påverka avverkning och transporter i nordligt belägna skogar och därmed följande kostnader. Större efterfrågan på odlingsmark och bränslen baserade på biomassa kan begränsa tillgången på mark för fiberproduktion och påverka priset på biomassa. Den ökade globala efterfrågan på vatten kan på lång sikt påverka koncernens verksamhet i hela leveranskedjan.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

Stora Enso ska bidra till att begränsa klimatförändringarna genom att aktivt arbeta för att minska koncernens koldioxidutsläpp. Risker relaterade till klimatförändringar hanteras genom att försöka hitta rena, ekonomiskt rimliga och säkra energikällor för produktion och transporter samt att minska energikonsumtionen. Bland övriga åtgärder finns initiativ för energieffektivisering, användning av koldioxidneutral biomassa som bränsle, att maximera användningen av kombinerad värme- och energiproduktion samt att utnyttja det faktum att

skog och därmed skogsprodukter absorberar koldioxid. Vid planering av nya plantager ser man till att undvika frostkänsliga områden och använda vedertagna odlingsprogram utformade så att trädens möjligheter att tåla extrema temperaturer förbättras. Stora Enso brukar olika skogstyper och skogsstrukturer och arbetar för en breddad bas för virkes- och massavedförsörjning. För avverkning på mjuka marker finns riktlinjer för hur detta bäst ska göras. Skogsbrukskoncept har införts för samverkan mellan olika former av markanvändning för att minska konkurrensen om odlingsmark och effekten av stigande matpriser.

Möjligheter

- På kort sikt bedöms att möjligheterna vid global uppvärmning uppväger riskerna.
- Produkter baserade på förnybara material ger ett litet ekologiskt fotavtryck och hjälper våra kunder och samhället i stort att minska koldioxidutsläppen genom att erbjuda ett alternativ till fossilbaserade produkter och andra icke förnybara material.

Makroekonomi, geopolitik och valutakurser

Stora Enso verkar i över 30 länder och påverkas av världsekonomin. Förändringar i det allmänna ekonomiska läget, kraftiga förändringar på marknaden, ökad oro på valutamarknaderna, bestående obalanser i skattesystemet kan ha en negativ och väsentlig effekt på koncernens resultat, kassaflöde och finansiella ställning. En utsträckt global recession kan ha negativ och väsentlig påverkan på Stora Ensos resultat och finansiella ställning. En recession kan också väsentligt påverka koncernens kunder, leverantörer och andra parter som man har handelsutbyte med. Förändringar i växelkurser kan ha väsentlig effekt på det redovisade resultatet både i form av transaktionsrisk och i form av omräkningsdifferenser.

En betydande och varaktig nedgång i ekonomin eller liknande händelse kan ha en väsentlig negativ effekt på koncernens operativa resultat och finansiella ställning. Koncernens redovisade resultat och nettotillgångar kan fluktuera i takt med förändringar i växelkurserna.

Stora Enso är exponerat för flera finansmarknadsrisker som ska hanteras enligt de riktlinjer som beslutats av styrelsen. Målet är att uppnå kostnadseffektiv finansiering i koncernens bolag och hantera finansiella risker med hjälp av finansiella instrument för att minimera svängningar i resultatet. Vid sidan av valutakursrisken är de stora riskerna ränterisk, finansieringsrisk, råvaruprisrisk och kreditrisk.

Finansiella risker tas upp i detalj i Not 24, Hantering av finansiell risk.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

Koncernen har en diversifierad verksamhet vilket gör att exponeringen är begränsad för förändringar i ett särskilt land eller produktsegment. Omvärldsbevakning sker kontinuerligt och vid planering tas hänsyn till hur viktiga drivkrafter påverkas av makroekonomiska faktorer på kort, medel och lång sikt. Regelbundna uppföljningar görs av specifika finansiella mått så att den av styrelsen beslutade risknivån hålls och cash flow och likviditet hanteras aktivt. 50 % av prognostiserade större nettokassaflöden i de viktigaste valutaparen tolv månader framåt terminssäkras. Valutakursrisken minskas genom att, om ekonomiskt möjligt, finansiera tillgångar i tillgångens egen valuta. Divisionerna följer regelbundet upp orderflöden och, i förekommande fall, även andra viktiga indikatorer för att kunna agera snabbt om villkoren för verksamheten försämras. Vid eventuell kraftig nedgång i ekonomin kommer företaget att identifiera och implementera kostnadsänkande åtgärder för att minska effekterna av försämrade marginaler vid minskad försäljning.

Möjligheter

- Verksamhetsmässig och geografisk diversifiering, stark konkurrenskraft och en robust balansräkning minskar koncernens riskexponering.
- I en valutamässigt och makroekonomiskt föränderlig omvärld finns strategiska möjligheter.

Strategiska investeringar

Stora Ensos strategi är att transformera företaget från en traditionell pappers- och kartongtillverkare till ett kundfokuserat företag inom förnybara material. Hur framgångsrik denna transformation blir beror på koncernens förmåga att rätt förstå kundernas behov och hitta bästa sättet att förse kunderna med rätt erbjudande och ha rätt produktionstillgångar för detta. Att inte fullfölja ett strategiskt projekt enligt beslutad tidsplan, budget eller specifikationer kan allvarligt påverka koncernens finansiella ställning. Betydande, oförutsedda kostnadsökningar eller oförmåga att sälja de volymer eller till det pris man räknat med kan hindra företaget från att nå sina affärsmål.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

Rishtagandet begränsas genom att göra djupgående och detaljerade förstudier och andra studier före varje större investering. I koncernens riktlinjer för investeringar finns föreskrifter om process, ledning, riskhanteringsåtgärder och uppföljning av strategiska projekt. Miljömässiga och sociala konsekvensanalyser, så kallade ESIA:s (Environmental and Social Impact Assessments) genomförs för alla nya projekt som skulle kunna leda till betydande negativa effekter i lokalsamhället. Alla stora investeringsprojekt granskas efter slutförande.

Möjligheter

- Att ersätta fossilbaserade material genom att skapa och utveckla nya produkter och tjänster som bygger på trä och andra förnybara material.

Konkurrens och efterfrågan

Fortsatt konkurrens och bristande balans mellan utbud och efterfrågan på marknaderna för råvaror, energi och produkter kan påverka lönsamheten. Branschen för papper, massa, förpackningar och träprodukter är mogen, kapitalintensiv och mycket konkurrensutsatt. Bland Stora Enso:s viktigaste konkurrenter finns såväl ett antal stora internationella skogsföretag som många regionala och mer specialiserade företag. Faktorer som det allmänna ekonomiska läget och lagernivåer påverkar kundernas efterfrågan som i sin tur påverkar försäljningspriset. Försäljningspriset, som i branschen ofta varierar med konjunkturen, påverkas av kapacitetsutnyttjandet som sjunker i tider av ekonomisk nedgång. Prisförändringarna varierar mellan produkter och geografiska regioner.

I tabellen nedan visas hur rörelseresultatet påverkas av en förändring med +/- 10 % av pris eller volym för olika segment baserat på siffror för 2018.

Operativt rörelseresultat: Påverkan av förändring +/- 10 %, MEUR

Segment	Pris	Volym
Consumer Board	251	84
Packaging Solutions	129	59
Biomaterials	162	85
Wood Products	160	44
Paper	283	75

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

Förmågan att reagera på förändringar i efterfrågan på företagets produkter och på konsumenternas preferenser och utveckla nya produkter på ett konkurrenskraftigt och ekonomiskt sätt kräver innovation, kontinuerlig kapacitetsstyrning och strukturell utveckling. Risker i samband med faktorer som efterfrågan, pris, konkurrens och kunder följs regelbundet upp av varje division och enhet som en naturlig del av ledningsarbetet. Samma risker följs också kontinuerligt upp och utvärderas på koncernnivå för att få perspektiv på koncernens totala tillgångsmassa och den övergripande lönsamhetspotentialen på lång sikt.

Möjligheter

- Med stor kompetens inom trä och andra biomassaprodukter fokuserar Stora Enso på att möta behoven från kunder och konsumenter i en ständigt föränderlig värld.

Digitalisering

Digitaliseringen fortsätter att förändra organisationers sätt att arbeta. Digital förmåga genomsyrar alla aspekter av både verksamhet och arbetsmodeller och förändrar företags och funktioners sätt att generera värde. Därför omfattar digitaliseringen även potentiellt förstörande krafter. Dessutom förväntar sig kunder, myndigheter och andra intressenter att företag ska förstå vilken information de har eller skulle kunna ha, vilka risker det innebär och att planer för att hantera detta finns på plats.

Erodering av affärsprocesser, underlåtenhet att utnyttja de fördelar som tekniken erbjuder eller oförmåga att utnyttja synergieffekter skulle allvarligt kunna försämra Stora Ensos konkurrenskraft.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

Stora Enso har ett omfattande digitaliseringsprogram med målet att utveckla en konkurrensfördel genom att fullt ut utnyttja möjligheterna att få större intäkter och öka den interna effektiviteten. Stora Enso har inlett ett samarbete med externa partner för att finna nya möjligheter till teknikutveckling med tydligt verksamhetsfokus. Det är projekt som med experimentell och snabb framtagning av prototyper kommer att bidra till identifiering och vidareutveckling av initiativ som kommer att snabba på Stora Ensos digitala utveckling genom att utforska nya teknologier och möjligheter.

Möjligheter

- De möjligheter som digitaliseringen ger överträffar klart därmed sammanhängande risker.
- Nya tekniker ger stor potential för processoptimering och automatisering på en högre nivå, nya affärsmodeller och bättre erbjudanden för kunder och konsumenter.

Fusioner, förvärv, avyttringar och omstruktureringar

Om förväntade fördelar eller förväntat värde av förvärv, befintliga tillgångar eller försäljning av rörelse uteblir kan det få allvarliga ekonomiska konsekvenser. Vid förvärv kan koncernen finna sig stå ersättningsskyldig för sådant som inträffat före förvärvet eller som har dolts, utan att ha rätt till gottgörelse. Koncernens finansiella ställning kan dessutom påverkas om förväntade intäkter från försäljning av tillgångar inte infrias eller om de levererade tillgångarna betingar ett högre värde än den förväntade betalningen. I samband med ett förvärv kan tidigare verksamhet när det gäller till exempel föroreningar, efterlevnad av konkurrenslagor eller korruption medföra extra kostnader för Stora Enso och orsaka skador på företagets anseende. Avyttringar kan medföra extra kostnader till följd av gamla ej bokförda skulder. Omstrukturering av verksamheten kan också påverka företagets anseende.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

Mycket noggranna riktlinjer vid fusioner och förvärv, bland annat med ett obligatoriskt due diligence-förfarande, för värdering och genomförande av alla förvärv som kräver styrelsens godkännande. Vid beslut om omstruktureringar finns en strukturerad styrmodell och policyer som till exempel policyn för ansvarsfulla nedskärningar att följa.

Möjligheter

- En stark balansräkning och ett starkt kassaflöde möjliggör värdeförbättrande fusioner och förvärv när möjligheter öppnar sig och tillfället är rätt.

Operativa risker

Anskaffning och transport

Brott mot uppförandekoden för leverantörer kan leda till avtalsbrott, ekonomisk skada, skada på företagets anseende och förlorad försäljning om Stora Enso skulle bli svartlistat av sina kunder. På samma sätt kan dåliga arbetsförhållanden hos våra underleverantörer skada vårt anseende. Ökade kostnader för insatsvaror eller tillgången på material, varor och tjänster kan på motsvarande sätt påverka Stora Ensos lönsamhet. Att säkra tillgång till pålitliga leveranser till låg kostnad och ha en proaktiv hantering av kostnader och produktivitet är av största vikt. Koncernen är beroende av externa leverantörer av naturgas, olja och kol, torv och nästan hälften av elkonsumention, vilket innebär sårbarhet vid förändringar i energipriser och störningar i leveranskedjan.

I tabellen nedan redovisas de viktigaste kostnadsposterna för Stora Enso.

Fördelning av kostnader 2018

Operativa kostnader	% av totala kostnader	% av omsättning
Frakter och kommissioner	11 %	10 %
Tillverkningskostnader		
Fiber	34 %	30 %
Kemikalier och fyllnadsmedel	10 %	9 %
Energi	7 %	6 %
Material	7 %	6 %
Personal	14 %	13 %
Övriga	12 %	10 %
Avskrivningar	5 %	5 %
Totala kostnader och omsättning	100 %	88 %
Totala operativa kostnader och omsättning, MEUR	9 241	10 486
Investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden, operativa		81
Operativt rörelseresultat		1 325

På många områden är Stora Enso beroende av leverantörer och deras förmåga att leverera en produkt eller tjänst vid rätt tidpunkt och av rätt kvalitet. De viktigaste produkterna är fibrer, kemikalier och energi samt maskiner och utrustning till investering i anläggningar. Den viktigaste tjänsten är transporter och olika administrativa tjänster som läggs ut externt. För vissa av dessa insatsvaror utgör det begränsade antalet leverantörer en risk.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

Kostnadsläget för insatsvaror bevakas noga på enhets-, divisions- och koncernnivå. Koncernen hanterar energiförsörjningsrisken på lång sikt. Risker vad gäller pris och utbud begränsas med större egen energiproduktion, ägande i konkurrenskraftiga kraftbolag som PVO/TVO samt långsiktiga kontrakt och optionskontrakt. Koncernen terminssäkrar prisrisker på råmaterial- och slutproduktmarknader och stödjer utvecklingen av finansiella marknader för terminssäkring. Koncernen använder ett brett utbud av leverantörer och följer deras utveckling för att undvika situationer som skulle kunna äventyra kontinuerlig produktion, affärstransaktioner eller utvecklingsprojekt.

Leverantörer och underleverantörer måste också leva upp till Stora Ensos hållbarhetskrav eftersom de är en del av Stora Ensos värdekedja, och ett dåligt hållbarhetsarbete från deras sida kan skada Stora Enso och dess anseende. Stora Ensos hållbarhetskrav på leverantörer och därmed sammanhängande granskningsscheman täcker anskaffning av råmaterial och andra varor och tjänster. Leverantörerna får själva besvara enkäter och granskas också utifrån för bedömning av vilka risker som finns i deras miljömässiga, sociala och affärsmässiga rutiner. Det som uppdagas i sådana bedömningar följs upp kontinuerligt och om nödvändigt kan leverantörer svartlistas.

Att ta miljö- och samhällsansvar vid vedanskaffning och vid skogsbruk är ett grundkrav från företagets intressenter. Att inte kunna visa att den ved som används har ett acceptabelt ursprung skulle kunna få allvarliga konsekvenser på marknaden. Stora Enso hanterar denna risk genom en policy för hållbar anskaffning av ved och fibrer och en policy för hållbar markanvändning, där grundkraven för all virkes- och vedanskaffning hos Stora Enso specificeras. Spårbara system används för att dokumentera att all ved och alla fibrer kommer från legala och acceptabla källor.

Möjligheter

- Att skapa värde och innovationer i verksamheten globalt genom att bygga starka och mätbara förhållanden med de bästa leverantörerna.
- Att upprätthålla harmoniserade inköpsprocesser för att öka kunskapen, öka kvaliteten på anbudsförfarandet för att minska kostnaderna och utveckla hållbara leverantörer för att minska riskerna.

IT- och informationssäkerhet

Koncernen är beroende av sina IT-system för både intern och extern kommunikation och för den dagliga hanteringen av verksamheten. Koncernens informationssystem, personal och utrustning är utsatta för risker i samband med internetanvändning. Att inte utnyttja digitaliseringsteknik och kognitiv teknik skulle kunna försämra Stora Ensos konkurrenskraft. Bland övriga IT-relaterade risker kan nämnas avbrott på grund av den mänskliga faktorn, skadad hårdvara i datahallar och datacentraler, nätverksanslutningsproblem och att leverantör inte uppfyller sitt åtagande enligt serviceavtal.

Oavsiktligt avslöjande av konfidentiell information på grund av att riktlinjer för hantering av information inte har följts eller på grund av olycka eller kriminell handling kan leda till ekonomisk skada, vitesförelägganden, avbruten eller försenad lansering av ny produkt eller nytt samarbete, förlorat förtroende hos kunder och på marknaden, avslöjande av forskningshemligheter och annan för verksamheten avgörande information. Ytterligare risker är bland annat förlust av backupmedier och brott mot regler för behandling av personuppgifter.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

Riskhanteringen bedrivs aktivt med hjälp av ett system för hantering av informationsrisk och man använder de bästa metoderna för förändring och projekthantering. Ett antal säkerhetskontroller har införts för att stärka skyddet av konfidentiell information och underlätta efterlevnaden av internationella regler. Bland specifika åtgärder kan nämnas en noggrann upphandlingsprocess vid val av leverantör av tjänster med avgörande betydelse för verksamheten, granskning av leverantörer, årliga kontroller, förläggning av datacentraler till lågriskområden, backupuppkopplingar för tjänster av avgörande betydelse, katastrofplaner, riktade skanningar och utredningar, kryptering av kommunikation, information och enheter, fjärrstyrt skydd av tekniska enheter samt utbildning i informations- och säkerhetsmedvetande.

Möjligheter

- Effektiv verksamhet, resultatoptimering, innovativa produkterbudanden och nya kundtjänster med hjälp av digitalisering och sofistikerade IT-system.

Personal och förmågor

Att anställa, behålla och utveckla en kompetent personalstyrka och hjälpa nyckelmedarbetare att utvecklas i Stora Ensos globala organisation är avgörande för framgång. Konkurrenten om arbetskraften är stor och koncernen kan misslyckas med att attrahera eller behålla kvalificerad personal. En stor del av Stora Ensos anställda är medlemmar i fackföreningar och det finns en risk för att koncernen kan hamna i arbetsmarknadskonflikter, särskilt i samband med omstruktureringar och avskedanden på grund av avyttringar och nedläggningar.

Förlust av nyckelmedarbetare, oförmåga att attrahera nya eller adekvat utbildade medarbetare eller förseningar vid rekrytering av nyckelmedarbetare skulle allvarigt kunna skada koncernens verksamhet och hindra koncernen och dess divisioner från att nå sina strategiska mål. Arbetsmarknadskonflikter och strejker skulle kunna ha allvarig negativ effekt på verksamhet, finansiell ställning och lönsamhet.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

Stora Enso hanterar dessa risker och förlust av nyckelmedarbetare med en kombination av olika åtgärder. Bland annat genom att se till att ha överblick över hela koncernens personalstyrka, stärka Stora Ensos varumärke ur ett arbetsgivarperspektiv både externt och internt, delvis samordna lönepraxis globalt samt bli bättre på att upptäcka och utveckla talanger. Slutligen fokuserar koncernen aktivt på bedömning av talanger och ledarskap, inklusive planering för efterträdare på nyckelpositioner. Majoriteten av de anställda representeras av fackföreningar under flera kollektivavtal i olika länder där Stora Enso har verksamhet varför relationerna med fackföreningarna är mycket viktiga för att hantera risken för arbetsmarknadskonflikter.

Möjligheter

- Kunniga och dedikerade medarbetare är avgörande för företagets framgång.
- Engagerade högpresterande medarbetare möjliggör implementering av transformationsstrategin och affärsmässig framgång.

Relation till lokalsamhället och samhällsansvar

Samhällsrisker kan skada nuvarande verksamhet och genomförandet av investeringar, särskilt i tillväxtländer. Oförmåga att hantera relationerna till lokalsamhället och till icke-statliga organisationer kan hindra produktionen och påverka koncernens anseende negativt. Koncernen har verksamhet i länder där äganderättsförhållandena kring land och resurser fortfarande är osäkra, vilket kan ge upphov till dispyter.

Möjlig påverkan innefattar påverkan på företagets anseende och negativ publicitet, skada för samhällen och rättighetsinnehavare, hindrad verksamhet och förlorade tillstånd.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

Stora Enso strävar efter att identifiera och minimera risker som har med sociala frågor att göra i god tid, för att rätt beslut ska fattas både vad gäller investeringsprocesser och den löpande verksamheten. Med verktyg som utvärdering av hållbarhetsrisk, due diligence-program för mänskliga rättigheter och Environmental and Social Impact Assessments (ESIA) säkerställs att inga projekt som inte är hållbara påbörjas och att alla inom företaget är införstådda med alla typer av risker och möjligheter. Med dessa verktyg kan projektplaner och verksamhetsmodeller också anpassas för att passa lokala förhållanden. Dessutom utgör dialog med icke-statliga organisationer en del av koncernens engagemang i sina olika intressenter. Mer information om samhällsengagemang finns i Stora Ensos Sustainability Report.

Möjligheter

- Att se till att lokalsamhället kring våra anläggningar blomstrar både ekonomiskt, socialt och miljömässigt är av största vikt för Stora Ensos framgång och fortlevnad.
- Fokus på socialt ansvar utgör en klar affärsmässig fördel för Stora Enso eftersom kunder, affärspartner, investerare och potentiella medarbetare i allt högre grad dras till företag som tar ett socialt ansvar.

Produktsäkerhet

Vissa av Stora Ensos produkter används för att förpacka konsumentprodukter som dryck och livsmedel, där möjlig defekt kan påverka människors hälsa eller förpackningens funktion och leda till kostsamma reklamationer. Träprodukterna används i byggnader, vilket kan leda till skadeståndsansvar om produkten inte håller måttet när det gäller strukturell form, produktval eller installation. Ej säkerställd produktsäkerhet kan medföra reklamationer med betydande kostnader, som kompensation för kunders indirekta kostnader, samt skada på företagets anseende.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

Vid bruken som tillverkar produkter som kommer i kontakt med livsmedel har certifierade hygiensystem baserade på gjorda riskanalyser upprättats. För att säkerställa att företagets produkter är säkra deltar Stora Enso aktivt i de arbetsgrupper om säkerhet för produkter och kemikalier som finns inom CEPI (Confederation of European Paper Industry). Alla Stora Ensos bruk har också ISO-certifierade kvalitetssystem. Kontrakt med ansvarsbegränsningar och försäkringar är ytterligare sätt att begränsa Stora Ensos riskexponering.

Möjligheter

- Differentiering och värdeskapande genom att hålla en överlägsen produktkvalitet och en mycket hög grad av överensstämmelse.

Arbetshälsa och -säkerhet

Bristande säkerhetsarbete kan leda till skada för koncernens anställda eller leverantörer, för samhällen i närheten av våra anläggningar samt för miljön. Förutom fysiska skador, hälsoeffekter och miljöpåverkan kan följderna bli skadeståndsansvar gentemot anställda eller tredje part, negativ påverkan på koncernens anseende samt försämrade möjligheter att anställa och behålla kunniga medarbetare. Dessutom kan myndigheter besluta om att tillfälligt stänga våra anläggningar.

Det går aldrig att kompromissa med personalens säkerhet och därför måste Stora Enso vara medveten om de säkerhetsrisker som finns och se till att det finns adekvata riktlinjer för att hantera risker vid till exempel resor, arbete och boende i länder med hög kriminalitet eller andra säkerhetsproblem. Säkerheten för nyckelpersoner är också viktig för att undvika avbrott i verksamheten.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

Resultatet av arbetsmiljöarbetet mäts i form av faktiskt antal olyckor och incidenter och mål utifrån observationer. Målet är att inte ha några olyckor men ambitiösa mål för olycks- och incidentfrekvens har också satts upp. Stora Enso använder en vanlig modell för hantering av säkerhetsfrågor med en uppsättning verktyg som alla enheter måste implementera i sin verksamhet. Implementeringen av verktygen följs upp och rapporteras kvartalsvis och enheterna får hjälp i form av utbildning, coaching och spridning av goda exempel. Huvudansvaret för att identifiera och hantera säkerhetsrisker ligger på enheterna. På anläggningsnivå utvärderas risker i arbetsmiljön i samarbete med företagshälsovården. Globala arbetsmiljörisker följs upp och utvärderas av koncernens arbetsmiljöenhet.

Stora Enso följer kontinuerligt upp alla arbetsmiljörisker, som olika hälsoproblem, och all information på företagets intranät vidarebefordras till medarbetare på resa. Vid medicinska eller säkerhetsmässiga kriser agerar i första hand en extern tjänsteleverantör enligt riktlinjer från Stora Ensos krisledningsgrupp.

Möjligheter

- Ett högklassigt arbetsmiljöarbete stärker företagets anseende som arbetsgivare.
- Engagemang, effektivitet och produktivitet förbättras.

Fysiska tillgångar

I de fysiska tillgångar som utgör grunden i produktionsanläggningarna finns risk för akuta stopp, men också att de inte fungerar som de ska vilket kan leda till en undermålig produkt, lägre produktion eller ökande produktionskostnader. Förutom risken för akuta stopp måste ledningen också beakta varje tillgångs relativa betydelse för anläggningens förmåga att leverera enligt slutna avtal och affärsplaner. Ibland är riskerna en följd av fel i tillgångens design, fel i arbetsmetod eller handhavandefel. För Stora Enso finns den största tillgångsrisken i integrerad (men även icke integrerad) massa- och energiproduktion.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

För Stora Enso är det mycket viktigt att skydda produktionstillgångar och affärsresultat för att klara målet att undvika alla oväntade produktionsstopp. Detta uppnås genom strukturerade metoder för att identifiera, mäta och kontrollera olika typer av risk och exponering. Processen drivs av riskspecialister inom divisionerna tillsammans med försäkringsbolag och andra specialister på att förebygga skador. Varje år genomförs ett antal riskinspektioner vid produktionsenheterna. Man har interna verktyg för rapportering och riskbedömning med vilka man hanterar planer för förbättrad riskhantering och kostnads- och lönsamhetsanalyser för föreslagna investeringar. Det finns också riktlinjer för skydd av interna och externa fastigheter, för bedömning av brandskyddsrisker och maskinrisk samt speciella handlingsplaner för skadeförebyggande.

Planerade underhållsstopp och andra arbeten är viktiga för att hålla maskinerna i trim. Det finns planer för förebyggande underhåll och analyser av nödvändiga reservdelar för att säkerställa att man alltid har tillgång till effektiv maskinutrustning. Det viktiga är att hitta rätt balans mellan att acceptera risker och att undvika, hantera eller dela risker.

Möjligheter

- Väl kontrollerade planer för optimerat underhåll och skadeförebyggande arbete.
- Genom att förbättra produktivitet och bli allmänt effektivare finns möjlighet till konkurrensfördelar.

Risker kopplade till lag- och regelefterlevnad

Ändringar i lagar och förordningar

Koncernens verksamhet kan påverkas av förändringar i politiska eller andra regelverk i alla länder och jurisdiktioner där koncernen har verksamhet, till exempel förändringar i skatte- och miljölagstiftning. Det kan

till exempel gälla ökade löpande kostnader och investeringar för att motsvara nya miljökrav, expropriering av tillgångar eller påförande av licensavgifter eller andra skatter riktade mot branschen och nya regler för lokalt ägande eller förädlande. Särskilt EU:s energi- och kolpolitik skulle kunna påverka tillgången och priset på träfibrer. Dessutom kan politisk instabilitet medföra social oro eller ogiltigförklaring av existerande avtal, avverkningstillstånd och arrenden. Oförutsedda förändringar i villkoren för de olika skogsbrukscertifieringarna kan begränsa tillgången på certifierad råvara.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

- Aktiv uppföljning av den politiska och finansiella utvecklingen i alla länder där koncernen har verksamhet.
- Deltagande i utveckling av policydokument, främst via branschorganisationer.

Möjligheter

- Ändring i lagar och förordningar kan innebära en tillväxtpotential för hållbara produkter. En effektiv resursanvändning, den cirkulära ekonomin och förnybarhet är allt viktigare konkurrensfördelar.

Etik och efterlevnad

Stora Enso verkar inom ett mycket reglerat affärsområde och är därmed exponerat för risker i samband med brott mot lagar och förordningar (t.ex. reglering av kapitalmarknader, bolags- och skattelagar, tullregler och säkerhetsregler) och brott mot koncernpolicyer, som uppförandekoden, uppförandekoden för leverantörer, Stora Ensos affärspolicy med avseende på bedrägeri, konkurrens, korruption, intressekonflikter och andra liknande områden. Stora Enso kan ställas inför höga kostnader för att inte ha följt miljölagar och förordningar eller för återställning av mark enligt dessa. Se även informationssystem och informationssäkerhet. Bland möjliga effekter märks åtal, böter, straffavgifter samt avtalsbrott, ekonomisk skada och skador på företagets anseende.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

Stora Ensos program för etik och lag- och regelefterlevnad som omfattar policybeslut, värdegrundsarbete, utbildning och kunskapsutbyte samt rutiner vid överklaganden uppdateras och utvecklas löpande. Andra efterlevandemekanismer har att göra med koncernens interna kontrollsystem och internrevision, uppförandekoden för leverantörer i leverantörsavtal, riskbedömning av leverantörer, utbildning och revision av leverantörer och rutiner vid svartlistning. I enlighet med regleringar av kapitalmarknaden betonar Stora Enso i sin informationspolicy vikten av transparens, trovärdighet, ansvar samt att vara proaktiv och interagera.

Miljörisker minimeras med hjälp av miljöstyrningssystem och due diligence-förfarande även ur miljösynpunkt vid förvärv och avyttringar samt med avtal om skadeersättning och ett effektivt och skäligt återställande när så krävs. Särskilda återställandeprojekt i samband med verksamhetsnedläggningar genomförs utifrån de riskbedömningar som görs.

Möjligheter

- Att fokusera på etiska ämnen i ett vidare perspektiv i stället för att endast titta på regelefterlevnad leder till en framgångsrik verksamhet, främjar ansvarstagande och ger företaget ett gott anseende.

Skogsbruk och markanvändning

Trä är vår viktigaste råvara. Negativa förändringar i växtförhållanden och naturliga hinder orsakade av till exempel klimatförändringarna kan leda till betydande ekonomiska förluster för Stora Enso. Att inte kunna motsvara intressenternas förväntningar eller kunna säkerställa spårbarhet och ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar skötsel av skog och mark för koncernens ved- och virkesförsörjning kan också allvarligt skada både Stora Ensos ekonomi och anseende. Dessutom kräver globala utmaningar som befolkningsökning, ökande efterfrågan på jordbruksmark och det växande gapet mellan tillgång och efterfrågan på ved och virke att vi alla använder naturresurserna på ett ännu effektivare sätt.

Policyprinciper och riskbegränsande åtgärder

Koncernens policyer för anskaffning av virke och fibrer samt för markanvändning, stabila spårbarhetssystem och att aktivt arbeta för skogsbrukscertifiering är olika sätt att säkerställa att ved och fibrer från oacceptabla källor inte kan komma in i leveranskedjan. Vid anskaffning av skogsavfall och annan biomassa följer Stora Enso dessutom de särskilda riktlinjer som tagits fram för utvinning av skogsenergi med bland annat strikta miljöföreskrifter.

Möjligheter

Eftersom träd absorberar koldioxid från atmosfären och – tillsammans med träbaserade produkter – fungerar som så kallade kolsänkor är trä från skogar som brukats på ett hållbart sätt ett koldioxidneutralt, förnybart alternativ till många icke förnybara material. Med ett hållbart skogs- och plantagebruk kommer nya generationer träd att ersätta de som avverkas och ta upp ytterligare koldioxid från atmosfären. Skogar som brukas på ett hållbart sätt kan göra hela ekosystem mer motståndskraftiga mot negativ påverkan och mer mottagliga för positiv påverkan.

Bolagsstyrning inom Stora Enso

Stora Enso följer den finska koden för bolagsstyrning som utfärdats av Värdepappersmarknadsföreningen i Finland ("Koden"). Koden finns på cgfinland.fi. Stora Enso följer också Svensk kod för bolagsstyrning ("Den svenska koden") med de undantag som listats i Appendix 1 i Corporate Governance Report. Undantagen har gjorts på grund av skillnader i svensk och finsk lagstiftning och i regler och praxis inom bolagsstyrning. I dessa fall följer Stora Enso praxis där man har sitt säte. Den svenska koden är utfärdad av Kollegiet för svensk bolagsstyrning och finns på corporategovernanceboard.se.

Rättsprocesser

Ansvarsförbindelser

Stora Enso har de senaste åren genomfört omfattande omstruktureringar som bland annat inneburit avyttring av hela företag, försäljning av tillgångar och nedläggning av bruk. Dessa transaktioner innebär risker för miljömässiga eller andra förpliktelser som i dagsläget inte är kända men som kan visa sig i framtida händelser vilka inte helt kan kontrolleras av koncernen.

Stora Enso är part i rättsprocesser som uppkommer i den löpande verksamheten och som i första hand handlar om olika affärsrättsliga problem som kan uppstå. Företagsledningen anser inte att det är sannolikt att krav i samband med sådana processer före eventuella försäkringsersättningar kommer att påverka koncernens ekonomiska situation väsentligt eller verksamheten i stort.

Rättsprocesser i Latinamerika

Veracel

Den 11 juli 2008 meddelade Stora Enso att en federal domare i Brasilien i ett domslut hade yrkat att tillstånd som beviljats av delstaten Bahia avseende Stora Ensos gemensamma bolag Veracels verksamhet var ogiltiga. Veracel ådömdes även av domaren att vidta vissa åtgärder, däribland att omplantera ursprungliga träddarter på en del av Veracels plantager samt att betala ett eventuellt vite om 20 miljoner BRL (5 MEUR). Veracel bestrider domen och har överklagat den. Veracels verksamhet bedrivs helt i enlighet med brasiliansk lagstiftning och företaget har alla erforderliga miljö- och drifttillstånd från berörda myndigheter för sin industri- och skogsbruksverksamhet. I november 2008 beslutade en federal domstol att effekterna av domslutet skulle upphävas. Varken Veracel eller Stora Enso har gjort några avsättningar för omplanteringen eller för det möjliga vitet.

I juni 2017 mottog Veracel underrättelse om skatteförseelse avseende år 2012 motsvarande totalt 224 MBRL (50 MEUR) inklusive ränta och straffavgifter. Tvisten gäller enbart räkenskapsåret 2012 för vilket skattemyndigheterna använt en annan metod för internprissättning efter att ha tolkat en övergångsbestämmelse på annat sätt. Veracel agerar helt i enlighet med de brasilianska internprissättningsbestämmelserna och har i juli 2017 lämnat in en protest mot skattekravet. I juni 2018 mottog Veracel ett positivt beslut från den federala skattemyndigheten, vilket bekräftades av Conselho de Administração de Recursos Fiscais i januari 2019. Vid årsskiftet uppgick skattekravet till 241 MBRL (54 MEUR) inklusive ränta till den 31 december 2018. Stora Ensos andel av det krävda beloppet är 120 MBRL (27 MEUR). Inga avsättningar för skattetvisten har gjorts, varken i Veracels eller Stora Ensos redovisning.

Rättsprocesser i Finland

Skadeanspråk avseende rundvirke

I december 2009 ålade den finska marknadsdomstolen Stora Enso en konkurrensskadeavgift för överträdelse av konkurrenslagen inom marknaden för rundvirke i Finland mellan 1997 och 2004. Stora Enso överklagade inte domen. I mars 2011 inledde finska Forststyrelsen (Metsähallitus) en rättsprocess mot Stora Enso, UPM och Metsäliitto, i vilken de yrkade ersättning för skada man anser sig ha åsamkats med anledning av överträdelse av konkurrenslagen. I det domslut som avgavs i juni 2016 ogillade Helsingfors tingsrätt Forststyrelsens yrkande om skadestånd från Stora Enso, UPM och Metsäliitto. Finska Forststyrelsen överklagade domen i tingsrätten till nästa instans i Helsingfors som avgav sitt domslut i målet i maj 2018. I domslutet avvisades Forststyrelsens överklagande och tingsrättens dom fastställdes. Forststyrelsen totala krav för vilket Stora Enso, UPM och Metsäliitto skulle vara solidariskt ansvariga uppgick till ungefär 125 MEUR och det andra kravet mot Stora Enso till ungefär 68 MEUR. Forststyrelsen ansökte om prövningstillstånd hos Högsta domstolen. Högsta domstolen beslutade den 29 januari 2019 att avslå ansökan. Detta innebär att ärendet är avslutat utan att Stora Enso har några betalningsförpliktelser gentemot Forststyrelsen. Hela ärendet om skadeståndskrav för rundvirke kan nu betraktas som avslutat och kvartalsrapporteringen avslutas härmed.

Rättsprocesser i Sverige

Försäkringsskada

I juli och augusti 2016 lämnade sex svenska försäkringsbolag in stämningar till Mark- och miljödomstolen och Falu tingsrätt mot Stora Enso på grund av skador orsakade av skogsbranden i Västmanland 2014. Stämningsbeloppet uppgår till cirka 300 MSEK (30 MEUR). Stora Enso avvisar kraven. Mark- och miljödomstolen och därefter Mark- och miljööverdomstolen har hittills fastställt att miljöbalken inte kan tillämpas på skador som orsakats av bränder.

Företagsbot

I januari 2018 väckte en svensk åklagare åtal mot Stora Enso och företagets leverantör, till följd av skogsbranden i Västmanland 2014, och kräver företagsbot om 5 MSEK vardera. Både Stora Enso och leverantören har bestridit kravet.

Aktiekapital

Stora Ensos Oy:s aktier är indelade i A- och R-aktier. Ägare till A- och R-aktier har rätt till samma utdelning men olika rösträtt. Varje A-aktie och varje post om tio R-aktier har en röst vid årsstämman. Dock har varje aktieägare minst en röst.

Under 2018 registrerades konvertering av totalt 79 648 A-aktier till R-aktier i det finska handelsregistret. Den 31 december 2018 hade Stora Enso 176 312 672 A-aktier och 612 307 315 R-aktier utestående i Stora Enso. Bolaget innehade inga egna aktier. Det totala antalet utestående Stora Enso-aktier var 788 619 987 och det totala antalet röster var minst 237 543 403. Styrelsen är för närvarande inte bemyndigad att utfärda, förvärva eller avyttra aktier i bolaget.

De största aktieägarna per den 31 december 2018

Efter röststyrka	A-aktier	R-aktier	% av aktier	% av röster
1 Solidium Oy ¹	62 655 036	21 792 540	10,7 %	27,3 %
2 FAM AB ²	63 123 386	17 000 000	10,2 %	27,3 %
3 Finska folkpensionsanstalten (FPA)	23 825 086	973 982	3,1 %	10,1 %
4 Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma	8 513 018	1 140 874	1,2 %	3,6 %
5 MP-Bolagen i Vetlanda AB, (Werner von Seydlitz dödsbo)	3 352 286	17 778 548	2,7 %	2,2 %
6 Ömsesidiga pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen	4 818 000	1 390 000	0,8 %	2,1 %
7 Erik Johan Ljungbergs Utbildningsfond	1 780 540	2 336 224	0,5 %	0,8 %
8 Swedbanks Robur-fonder	0	10 674 443	1,4 %	0,4 %
9 Statens pensionsfond	626 269	1 609 483	0,3 %	0,3 %
10 Bergslagens vård- och hälsostiftelse	0	7 200 000	0,9 %	0,3 %
11 Nordeas investeringsfonder	0	5 913 015	0,7 %	0,2 %
12 Unionen (fackförening)	0	5 251 101	0,7 %	0,2 %
13 Keva (Kommunalt pensionsförsäkringsbolag)	0	4 680 000	0,6 %	0,2 %
14 SEB Investment Management	0	3 477 750	0,4 %	0,1 %
15 Investeringsfond OP Finland	0	3 157 906	0,4 %	0,1 %
Totalt	168 693 621	104 375 866	36,1 %³	75,9 %³
Förvaltarregistrerade aktier	74 382 979	473 956 786	69,5 % ^{3, 4}	51,3 % ^{3, 4}

¹ Helägt av finska staten.

² Enligt vad som bekräftats till Stora Enso.

³ Eftersom visst ägande på listan är förvaltarregistrerat blir summan inte 100 %.

⁴ Enligt Euroclear Finland.

Listan har sammanställts av Stora Enso och är baserad på aktieägarinformation från Euroclear Finland, Euroclear Sweden och en databas som hanteras av Citibank N.A (Citi). Informationen omfattar endast direktregistrerade innehav, vilket innebär att innehav (som kan vara stora) som är förvaltarregistrerade eller registrerade på mäklarkonton inte kan räknas med. Listan är därför inte komplett.

Fördelning av aktier, 31 december 2018

Efter innehavets storlek, A-aktier	Aktieägare	%	Aktier	%
1–100	4 740	49,57 %	220 209	0,13 %
101–1 000	4 185	43,76 %	1 511 244	0,86 %
1 001–10 000	605	6,33 %	1 396 829	0,79 %
10 001–100 000	27	0,28 %	513 702	0,29 %
100 001–1 000 000	0	0,00 %	0	0,00 %
1 000 001–	6	0,06 %	172 670 688	97,93 %
Totalt	9 563	100,00 %	176 312 672	100,00 %

Efter innehavets storlek, R-aktier	Aktieägare	%	Aktier	%
1–100	10 889	27,61 %	624 069	0,10 %
101–1 000	21 563	54,67 %	9 141 510	1,49 %
1 001–10 000	6 367	16,14 %	16 998 021	2,78 %
10 001–100 000	519	1,32 %	14 249 726	2,33 %
100 001–1 000 000	79	0,20 %	23 597 005	3,85 %
1 000 001–	23	0,06 %	547 696 984	89,45 %
Totalt	39 440	100,00 %	612 307 315	100,00 %

Enligt Euroclear Finland.

Fördelning av ägande, 31 december 2018

	% av aktier	% av röster
Solidium Oy ¹	10,7 %	27,3 %
FAM AB ²	10,2 %	27,3 %
Finska folkpensionsanstalten (FPA)	3,1 %	10,1 %
Finska institutioner (exkl. Solidium och FPA)	11,6 %	8,6 %
Svenska institutioner (exkl. FAM)	4,9 %	4,6 %
Finska privata aktieägare	4,2 %	2,5 %
Svenska privata aktieägare	3,1 %	2,2 %
Innehavare av amerikanska depåbevis (ADR)	2,0 %	0,7 %
Förvaltarregistrerade aktier (ej finska/ej svenska aktieägare)	50,2 %	16,7 %
Totalt	100,0 %	100,0 %

¹ Helägt av finska staten

² Enligt vad som bekräftats till Stora Enso.

Utsikter och risker på kort sikt

Stora Enso inför ett nytt sätt att presentera utsikter för året och kvartalsvis. Koncernen kommer att ange absoluta intervall för det operativa rörelseresultatet per kvartal, istället för att jämföra omsättningen och det operativa rörelseresultatet för föregående kvartal kvalitativt.

Stora Ensos utveckling 2019 förväntas i stort sett ligga i linje med 2018, under förutsättning att aktuella handelsförhållanden inte förändras drastiskt. Efterfrågan förväntas öka även i fortsättningen för Stora Ensos övriga verksamhetsområden med undantag för papper i Europa, där efterfrågan förväntas minska även under 2019. Koncernens försäljning förväntas bli högre och kostnaderna förväntas öka under 2019 jämfört med 2018. Stora Enso kommer att vidta åtgärder genom lönsamhetsprogrammet för att begränsa dessa kostnadsökningar och de ökade osäkerheterna på marknaden.

Stora Enso publicerar kvartalsvisa prognos i delårsrapporterna.

Ökande konkurrens och obalanser mellan utbud och efterfrågan på marknaderna för papper, massa, förpackningskartong, sågade trävaror och rundvirke kan påverka koncernens marknadsandelar och lönsamhet. Förändringar på både det ekonomiska och politiska området globalt sett, kraftiga förändringar av marknaden, ökad oro på valutamarknaderna och försämrade ekonomiska villkor på de viktigaste marknaderna är samtliga faktorer som påverkar Stora Enso's resultat, kassaflöde och finansiella ställning.

Angående den aktuella geopolitiska situationen finns en växande risk för ökande protektionism av en sådan omfattning att världshandeln kan minska kraftigt. Det skulle få stora följder och påverka inflationen, beteendet hos företag och konsumenter och i slutändan den globala tillväxten.

När världsekonomin går in i en ny fas kommer de stora centralbankerna dessutom att börja strama åt sin penningpolitik, en utveckling som kan innebära betydande osäkerhet och negativt påverka Stora Enso's affärsvillkor.

Bland andra risker och osäkerhetsfaktorer kan nämnas allmänna villkor i branschen, som förändringar i kostnaderna för eller tillgången på råvaror, energi och transporter, oförutsedda utgifter för att efterleva aktuella och nya lagar och regler avseende miljö och annat och för pågående eller möjliga rättsprocesser, större skada på någon av våra produktionsanläggningar, risker som följer med samägandekonstruktioner och andra faktorer som man kan läsa om i Stora Enso's pressmeddelanden och andra rapporter.

Känslighetsanalys, energi: en ökning med 10 % av marknadspriset på el, värme, olja och andra fossila bränslen skulle påverka det operativa rörelseresultatet negativt med cirka 12 MEUR de kommande 12 månaderna, netto efter säkringar.

Känslighetsanalys, virke: en ökning med 10 % av marknadspriset på virke skulle påverka det operativa rörelseresultatet negativt med cirka 203 MEUR de kommande 12 månaderna.

Känslighetsanalys, massa: en ökning med 10 % av marknadspriset på massa skulle påverka det operativa rörelseresultatet positivt med cirka 130 MEUR de kommande 12 månaderna.

Känslighetsanalys, kemikalier och fyllnadsmedel: en ökning med 10 % av priset på kemikalier och fyllnadsmedel skulle påverka det operativa rörelseresultatet negativt med cirka 62 MEUR de kommande 12 månaderna.

En prisminskning på energi, virke, massa eller kemikalier och fyllnadsmedel skulle ha motsatt effekt.

Känslighetsanalys avseende valutakursförändringar under de kommande tolv månaderna: en förstärkning med 10 % av US-dollar, den svenska kronan och det brittiska pundet mot euron skulle påverka det operativa rörelseresultatet positivt med 184 MEUR, negativt med 99 MEUR respektive positivt med 38 MEUR per år. Vid motsvarande försvagning av valutorna skulle effekten bli den motsatta. Siffrorna är före valutarisksäkring och förutsatt att inga ändringar utöver valutakursförändringen förekommer.

Koncernen har årliga osäkrade kostnader motsvarande ungefär 120 MEUR i brasilianska real (BRL) i sin verksamhet i Brasilien och cirka 110 MEUR i kinesiska renminbin (CNY) i sin verksamhet i Kina. För dessa flöden skulle en förstärkning med 10 % av utländsk valuta påverka det operativa rörelseresultatet negativt med 12 MEUR respektive 11 MEUR.

Händelser efter balansdagen

Den 29 januari 2019 beslutade Högsta domstolen att avslå Forststyrelsens ansökan om prövningstillstånd hos Högsta domstolen gällande skadeanspråket avseende rundvirke.

Den 1 februari 2019 presenterade Stora Enso ett resultatbevaringsprogram för att stärka konkurrenskraften. Målet är att uppnå en årlig kostnadsbesparing på 120 MEUR samt minskade investeringar på cirka 50 MEUR jämfört med tidigare prognos.

Styrelsens förslag om utdelning

Styrelsen föreslår för årsstämman att en utdelning om 0,50 EUR per aktie utbetalas för år 2018. Utdelningen betalas ut till aktieägare som på avstämningsdagen för utdelning den 18 mars 2019 står med antingen i bolagets aktieägarförteckning som förs av Euroclear Finland Ltd eller i fråga om Euroclear Sweden-registrerade aktier i avstämningsregistret som förs av Euroclear Sweden AB. Euroclear Sweden AB ombesörjer utbetalningen till aktieägare som är registrerade i Euroclear Sweden AB:s avstämningsregister och utbetalningen sker i svenska kronor. Utdelning till innehavare av amerikanska depåbevis (ADR) förmedlas av Citibank N.A. och betalas i US-dollar. Styrelsen föreslår för årsstämman att utdelningen betalas ut runt den 25 mars 2019.

Årsstämma 2019

Stora Ensos årsstämma hålls kl. 16.00 (finsk tid) torsdagen den 14 mars 2019 i Finlandia-huset, Mannerheimvägen 13 e, Helsingfors, Finland.

Icke IFRS-baserade nyckeltal

Koncernens viktigaste icke IFRS-baserade nyckeltal är det operativa rörelseresultatet som används för att utvärdera verksamheten i de rörelsedrivande segmenten och fördela resurserna mellan dem. Operativt rörelseresultat utgörs av segmentens rörelseresultat exklusive jämförelsestörande poster och värdering till verkligt värde i segmenten samt Stora Ensos andel av rörelseresultatet i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden, också exklusive jämförelsestörande poster och värdering till verkligt värde.

Jämförelsestörande poster är extraordinära transaktioner som inte kan relateras till den löpande affärsverksamheten. De vanligaste jämförelsestörande posterna är reavinster, extra nedskrivningar eller återföring av nedskrivningar, avsättningar för planerad omstrukturering samt vitesförelägganden.

Jämförelsestörande poster som överstiger en eurocent per aktie redovisas vanligen för sig.

I värdering till verkligt värde och icke-operativa poster ingår aktierelaterade incitamentsprogram och därmed förenad risksäkring, utsläppsrätter för koldioxid, värdering av biologiska tillgångar och koncernens andel av inkomstskatter och finansnetto i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

Kassaflöde från den löpande verksamheten (icke IFRS-baserat) är ett koncernspecifikt sätt att presentera operativt kassaflöde före säkringar från operativt totalresultat och utgår från operativt EBITDA i stället för från rörelseresultatet.

Kassaflöde efter investeringar (icke IFRS-baserat) beräknas som följer: kassaflöde från den löpande verksamheten (icke IFRS-baserat) före investeringar i immateriella tillgångar, fastigheter, maskiner och inventarier och biologiska tillgångar samt förvärv av intressebolag.

En fullständig förteckning av de icke IFRS-baserade nyckeltalen finns i slutet av den här rapporten.

Uträkning av nyckeltal

Operativ avkastning på sysselsatt kapital, ROCE (%)	100 x	$\frac{\text{Operativt rörelseresultat}}{\text{Sysselsatt kapital}^{1\ 2}}$
Operativ avkastning på operativt kapital, ROOC (%)	100 x	$\frac{\text{Operativt rörelseresultat}}{\text{Operativt kapital}^{1\ 2}}$
Avkastning på eget kapital, ROE (%)	100 x	$\frac{\text{Periodens nettoresultat}}{\text{Eget kapital, totalt}^2}$
Räntebärande nettoskuld		Räntebärande skulder – räntebärande tillgångar
Nettoskuldsättningsgrad		$\frac{\text{Räntebärande nettoskuld}}{\text{Eget kapital}^3}$
Resultat per aktie		$\frac{\text{Periodens nettoresultat}^3}{\text{Genomsnittligt antal aktier}}$
Utdelningsandel, exkl. jämförelsestörande poster, %	100 x	$\frac{\text{Utdelning per aktie}}{\text{Resultat per aktie exkl. jämförelsestörande poster}}$
Utdelning och avkastning, %	100 x	$\frac{\text{Utdelning per aktie}}{\text{Aktiens slutkurs}}$
Börskurs/resultat (P/E), exkl. jämförelsestörande poster		$\frac{\text{Aktiens slutkurs}}{\text{Resultat per aktie exkl. jämförelsestörande poster}}$
Operativt rörelseresultat		Segmentens rörelseresultat exklusive jämförelsestörande poster och värdering till verkligt värde samt Stora Ensos andel av rörelseresultat exklusive jämförelsestörande poster och värdering till verkligt värde i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden
Operativt EBITDA		Rörelseresultat exklusive operativ minskning i värdet av biologiska tillgångar, av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar, jämförelsestörande poster samt värdering till verkligt värde. I definitionen ingår dessa poster i dotterbolag och samarbetsarrangemang samt i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden.
Nettoskuld/operativt EBITDA senaste 12 månaderna		$\frac{\text{Räntebärande nettoskuld}}{\text{Operativt EBITDA för senaste 12 månaderna}}$
Fasta kostnader		Underhåll, personal och andra administrativa kostnader, exklusive jämförelsestörande poster och värdering till verkligt värde
Senaste 12 månaderna		12 månader före balansdagen
TRI-frekvens (Total recordable incidents)		Antal registrerade incidenter per en miljon arbetade timmar

¹ Sysselsatt kapital = operativt kapital – nettoskatteskuld

² Periodens genomsnitt

³ Hänförligt till moderbolagets aktieägare

Lista över icke IFRS-baserade nyckeltal

Operativt EBITDA	Avkastning på sysselsatt kapital (ROCE)
Operativ EBITDA-marginal	Resultat per aktie exkl. jämförelsestörande poster
Operativt rörelseresultat	Operativ avkastning på operativt kapital (ROOC)
Operativ rörelsemarginal	Nettoskuld/operativt EBITDA senaste 12 månaderna
Investeringar	Kassaflöde från den löpande verksamheten
Sysselsatt kapital	Kassaflöde efter investeringar

Koncernredovisning

Koncernredovisning

MEUR	Not	Räkneskapsår	
		2018	2017
Omsättning	3	10 486	10 045
Övriga rörelseintäkter	5	92	147
Förändringar i lager av färdiga varor och produkter under tillverkning		125	28
Material och tjänster		-6 157	-5 945
Frakter och försäljningskommissioner		-932	-968
Personalkostnader	6	-1 330	-1 331
Övriga rörelsekostnader	5	-526	-551
Resultatandel i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	13	181	66
Förändring i nettovärdet av biologiska tillgångar	12	-68	-72
Avskrivningar och nedskrivningar	10	-479	-515
Rörelseresultat	3	1 390	904
Finansiella intäkter	8	27	38
Finansiella kostnader	8	-207	-200
Resultat före skatt		1 210	742
Inkomstskatt	9	-221	-128
Årets nettoresultat		988	614
Hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare	18	1 013	625
Innehav utan bestämmande inflytande	19	-24	-11
Årets nettoresultat		988	614
Resultat per aktie (EPS)			
Resultat per aktie före/efter full utspädning, EUR	32	1,28	0,79

Koncernens totalresultat

MEUR	Not	Räkneskapsår	
		2018	2017
Årets nettoresultat		988	614
Övrigt totalresultat (OCI)			
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Aktieinstrument till verkligt värde via övrigt totalresultat	14	97	0
Aktuariella förluster/vinster på förmånsbestämda planer	20	-24	61
Inkomstskatt hänförlig till poster som inte omklassificeras	9	5	-10
		78	51
Poster som kan omklassificeras till resultatet			
Andel av övrigt totalresultat av investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden som kan omklassificeras	27	4	5
Omräkningsdifferenser hänförliga till nettoinvesteringar i utlandsverksamhet (CTA)	28	-36	-288
Omräkningsdifferenser hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande	19	0	-3
Säkring av nettoinvesteringar	28	-14	40
Kassaflödessäkring	27	-24	32
Säkringskostnader - tidsaspekten för valutaoptioner	27	-2	0
Andel av kassaflödessäkring i innehav utan bestämmande	19	-2	0
Investeringar tillgängliga för försäljning	14	0	39
Inkomstskatt hänförlig till poster som kan omklassificeras	9	7	-10
		-68	-185
Totalresultat		999	480
Hänförligt till:			
Moderbolagets aktieägare		1 025	494
Innehav utan bestämmande inflytande	19	-27	-14
Totalresultat		999	480

Tillhörande noter är en integrerad del av koncernredovisningen.

Koncernens rapport över finansiell ställning

MEUR	Not	Per 31 december	
		2018	2017
Tillgångar			
Goodwill	O 11	243	237
Övriga immateriella tillgångar	O 11	254	229
Materiella anläggningstillgångar	O 11	5 234	5 310
	11	5 731	5 776
Biologiska tillgångar	O 12	457	448
Utsläppsrätter	O	26	12
Investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	O 13	1 729	1 600
Noterade värdepapper tillgängliga för försäljning	R 14	13	21
Operativa investeringar tillgängliga för försäljning	O 14	422	318
Långfristiga lånefordringar	R 25	54	55
Uppskjutna skattefordringar	S 9	120	154
Övriga långfristiga tillgångar	O 15	48	50
Anläggningstillgångar		8 601	8 434
Varulager	O 16	1 567	1 321
Skattefordringar	S 9	9	9
Rörelsefordringar	O 17	1 487	1 319
Räntebärande fordringar	R 25	55	80
Kassa- och banktillgodohavanden	R	1 130	607
Omsättningstillgångar		4 248	3 336
Tillgångar, totalt		12 849	11 770
Eget kapital och skulder			
Aktiekapital	18	1 342	1 342
Överkursfond		77	77
Verkligt värde-reserv	27	290	210
Ackumulerad omräkningsjustering	28	-335	-288
Fond för fritt eget kapital		633	633
Balanserade vinstmedel		3 694	3 409
Årets nettoresultat		1 013	625
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		6 714	6 008
Innehav utan bestämmande inflytande	19	18	47
Eget kapital, totalt		6 732	6 055
Avsättningar för pensioner och övriga pensionsförmåner	O 20	401	377
Övriga avsättningar	O 22	101	111
Uppskjutna skatteskulder	S 9	168	166
Räntebärande långfristiga skulder	R 26	2 265	2 046
Övriga icke räntebärande rörelseskulder	O 23	34	52

Långfristiga skulder			2 970	2 752
Kortfristig del av långfristiga skulder	R	26	403	370
Räntebärande skulder	R	26	675	596
Checkräkningskrediter	R	26	1	4
Övriga avsättningar	O	22	16	23
Övriga icke räntebärande rörelseskulder	O	23	1 960	1 888
Skatteskulder	S	9	92	82
Kortfristiga skulder			3 147	2 963
Skulder, totalt			6 117	5 715
Eget kapital och skulder, totalt			12 849	11 770

Poster med beteckningen "O" ingår i operativt kapital, poster med beteckningen "R" ingår i räntebärande nettoskuld, poster med beteckningen "S" ingår i nettoskatteskulder.

Tillhörande noter är en integrerad del av koncernredovisningen.

Koncernens kassaflödesanalys

MEUR	Not	Räkneskapsår	
		2018	2017
Kassaflöde från den löpande verksamheten			
Årets nettoresultat		988	614
Justering och återföring av icke kassaflödespåverkande poster			
Skatter	9	221	128
Avskrivningar och nedskrivningar	10	479	515
Förändring i värdet av biologiska tillgångar	12	68	72
Förändring i verkligt värde av aktietilldelningar och TRS		2	10
Resultatandel i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	13	-181	-66
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar och investeringar	5	20	7
Finansnetto	8	180	162
Övriga justeringar		-9	-7
Utdelning från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	13	24	20
Erhållen ränta		3	3
Betald ränta		-116	-143
Övriga finansiella poster, netto		-9	-53
Betald inkomstskatt	9	-152	-97
Förändring av rörelsekapital, netto efter förvärv/avyttringar		-428	37
Kassaflöde genererat från den löpande verksamheten		1 092	1 202
Kassaflöde från investeringsverksamhet			
Förvärv av dotterbolag och affärsverksamheter, netto efter avyttrade kassa- och banktillgodohavanden	4	-4	0
Förvärv av andelar i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	13	-29	-9
Förvärv av investeringar tillgängliga för försäljning	14	-3	-8
Avyttring av andelar i dotterbolag och affärsverksamheter, netto efter avyttrade kassa- och banktillgodohavanden	4	42	-4
Avyttring av andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	13	3	5
Avyttring av investeringar tillgängliga för försäljning	14	1	0
Avyttring av immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar	11	9	45
Betald inkomstskatt på avyttring av fastighet		0	-15
Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar	3, 11	-442	-578
Investeringar i biologiska tillgångar	12	-83	-80
Förändring i långfristiga fordringar, netto		8	-52
Nettokassaflöde från investeringsverksamhet		-497	-696
Kassaflöde från finansieringsverksamhet			
Intäkter från emission av nya långfristiga lån	26	578	425

Långfristiga låneskulder, betalningar	26	-358	-1034
Förändring i kortfristiga låneskulder	26	39	76
Betald utdelning		-323	-292
Uppköp av andelar i dotterbolag från innehav utan bestämmande inflytande	19	-2	0
Kapitaltillskott från innehav utan bestämmande inflytande, netto efter utdelning	19	-2	-1
Återköp av egna aktier		-5	-3
Nettokassaflöde från finansieringsverksamhet		-73	-829
Nettoförändring av kassa- och banktillgodohavanden		521	-323
Omräkningsdifferens		4	-23
Kassa- och banktillgodohavanden vid årets början, netto		603	949
Kassa- och banktillgodohavanden vid årets slut, netto		1 128	603
Kassa- och banktillgodohavanden vid årets slut¹		1 130	607
Utnyttjade checkräkningskrediter vid årets slut		-1	-4
Kassa- och banktillgodohavanden vid årets slut, netto		1 128	603

¹ Kassa- och banktillgodohavanden omfattar kassabehållning, omedelbart tillgängliga banktillgodohavanden samt övriga likvida investeringar med ursprunglig löptid understigande tre månader. Utnyttjade checkräkningskrediter ingår i kortfristiga skulder.

Tillhörande noter är en integrerad del av koncernredovisningen.

Koncernens kassaflödesanalys

Kompletterande kassaflödesinformation

MEUR	Not	Räkneskapsår	
		2018	2017
Förändring i rörelsekapital består av:			
Förändring i varulager		-267	-25
Förändring i icke räntebärande fordringar:			
Kortfristiga		-183	-137
Långfristiga		-1	1
Förändring i icke räntebärande skulder:			
Kortfristiga		36	200
Långfristiga		-13	-2
Förändring i rörelsekapital, netto efter förvärv/avyttringar		-428	37
Kassa- och banktillgodohavanden består av:			
Kassabehållning och banktillgodohavanden		801	592
Övriga likvida medel		328	15
Kassa- och banktillgodohavanden		1 130	607
Icke kassaflödespåverkande investeringsverksamhet			
Investeringar, totalt		491	560
Utbetalt belopp		-442	-578
Icke kassaflödespåverkande del av nyinvesteringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar		49	-18
Kassaflöde från förvärv av dotterbolag och affärsverksamheter			
Kassaflödespåverkande del av köpeskillning vid förvärv	4	5	0
Kassa- och banktillgodohavanden i förvärvade bolag, netto efter	4	-1	0
Nettokassaflöde från förvärv		4	0
Kassaflöde från avyttring av dotterbolag och affärsverksamheter			
Kassaflödespåverkande del av köpeskillningen	4	44	0
Kassa- och banktillgodohavanden i avyttrade bolag	4	-2	-7
Nettokassaflöde från avyttring		42	-7
Icke kassaflödespåverkande del av köpeskillningen		0	1
Totalt avyttringsbelopp, netto efter kassa- och banktillgodohavanden i avyttrade bolag		42	-6
Mottagen betalning för föregående års avyttringar		0	3

Tillhörande noter är en integrerad del av koncernredovisningen.

Förändringar i eget kapital

MEUR	Verkligt värde-reserv													Totalt
	Aktie- kapital	Överkurs- & reserv- fond	Fond för fritt eget kapital	Egna aktier	Värde- ökning av successiva förvärv	Aktie- instrument via övrigt total- resultat	Investeringar tillgängliga för försäljning	Kassa- flödes- säkring	OCI i investeringar redovisade enligt kapital- andels- metoden	CTA och säkring av netto- investeringar	Balan- serade vinst- medel	Hänförligt till moder- bolagets aktie- ägare	Innehav utan bestämmande inflytande	
Balans 31 december 2016	1 342	77	633	0	4	0	162	-11	-19	-32	3 650	5 806	62	5 868
Räkenskapsårets resultat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	625	625	-11	614
OCI före skatt	0	0	0	0	0	0	39	32	5	-248	61	-111	-3	-114
Inkomstskatt hänförlig till komponenter i OCI	0	0	0	0	0	0	4	-6		-8	-10	-20		-20
Totalresultat	0	0	0	0	0	0	43	26	5	-256	676	494	-14	480
Utdelning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-292	-292	-1	-293
Återköp av egna aktier	0	0	0	-3	0	0	0	0	0	0	0	-3		-3
Aktiebaserade ersättningar	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3		3
Balans 31 december 2017	1 342	77	633	0	4	0	205	15	-14	-288	4 034	6 008	47	6 055
Införande av IFRS 2 och IFRS 9 ¹						205	-205				8	8		8
Ingående balans 1 januari 2018	1 342	77	633	0	4	205	0	15	-14	-288	4 042	6 016	47	6 063
Räkenskapsårets resultat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1 013	1 013	-24	988
OCI före skatt	0	0	0	0	0	97	0	-26	4	-50	-24	0	-2	-2
Inkomstskatt hänförlig till komponenter i OCI	0	0	0	0	0	1	0	5	0	3	4	13	0	13
Totalresultat	0	0	0	0	0	98	0	-22	4	-47	993	1 026	-27	999
Utdelning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-323	-323	-2	-326
Förvärv och avyttringar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2	-2
Uppköp av innehav utan bestämmande inflytande	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2	-2	2	0
Återköp av egna aktier	0	0	0	-5	0	0	0	0	0	0	0	-5	0	-5
Aktiebaserade ersättningar	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	-3	2	0	2
Balans 31 december 2018	1 342	77	633	0	4	304	0	-7	-11	-335	4 706	6 714	18	6 732

¹ Se under rubriken Redovisningsprinciper angående vilka nya och ändrade standarder som tillämpas från och med den 1 januari 2018.

CTA = Ackumulerad omräkningsjustering

OCI = Övrigt totalresultat

Noter till koncernredovisningen

Not 1 Redovisningsprinciper

Huvudverksamhet

Stora Enso Oyj ("företaget") är ett finskt aktiebolag registrerat enligt finsk lag, med registrerat säte på Kanalkajen 1, 00160 Helsingfors. Företagets aktier är noterade på NASDAQ i Helsingfors och Stockholm. Verksamheten i Stora Enso Oyj och dess dotterbolag (gemensamt kallade "Stora Enso" eller "koncernen") är organiserad i följande divisioner: Consumer Board, Packaging Solutions, Biomaterials, Wood Products, Paper och segmentet Övriga. I segmentet Övriga ingår de nordiska skogsägande intressebolagen, Stora Ensos aktieinnehav i Pohjolan Voima, virkesförsörjningsverksamhet till de nordiska och baltiska bruken, plantager som inte är knutna till något bruk samt koncerninterna tjänster och koncernadministration. Koncernens huvudsakliga marknad är Europa med en växande närvaro i Asien och Sydamerika.

Den finska versionen av detta bokslut har godkänts av styrelsen den 31 januari 2019. Bokslut på svenska är inofficiella översättningar. I händelse av variationer i innehållet mellan versionerna äger den finska versionen företräde.

Redovisningsprinciper

Stora Enso Oyj:s koncernredovisning har upprättats i enlighet med de av Europeiska Unionen antagna International Financial Reporting Standards (IFRS), inklusive International Accounting Standards (IAS) och tolkningar utgivna av International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC). Stora Enso Oyj:s koncernredovisning har upprättats i enlighet med anskaffningsvärdesprincipen, utom i de fall som redovisas under redovisningsprinciper. Redovisningsprinciperna förklaras i detalj i respektive not med undantag för några principer som behandlas i denna not. Koncernredovisningen är upprättad i euro som är moderbolagets funktionella valuta.

Nya och ändrade standarder och tolkningar som antagits 2018

Koncernen har tillämpat följande ändringar som gäller från och med 1 januari 2018:

- IFRS 9 *Finansiella instrument*. Från och med den 1 januari 2018 har koncernen tillämpat standarden IFRS 9 Finansiella instrument. Denna standard ersätter IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Standarden innefattar reviderade krav på redovisning och värdering av finansiella tillgångar och skulder, nedskrivning och säkringsredovisning.

Den nya modellen för nedskrivning av finansiella tillgångar föreskriver att avsättningar redovisas baserade på modellen för förväntade kreditförluster. I och med införandet av IFRS 9 har koncernen uppdaterat sin metod för nedskrivningar så att den följer IFRS 9. För kundfordringar har ett förenklat förfarande införts där de avsättningar som redovisas baseras på förväntade kreditförluster under fordringarnas återstående löptid. Fordringar som värderas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat har i allmänhet redovisats så att avsättningen baseras på förväntade kreditförluster under kommande tolv månadersperiod såvida inte kreditrisken har ökat väsentligt sedan den först redovisades. Till följd av den nya metoden för nedskrivningar har koncernen redovisat en negativ övergångsjustering på 3 MEUR före skatt vid justering av 2018 års ingående balans för balanserade vinstmedel.

Koncernen har värderat sina finansiella tillgångar och skulder baserat på de nya kriterierna för klassificering och värdering i IFRS 9. Stora Enso har kategoriserat sina finansiella tillgångar så att de ska värderas till upplupet anskaffningsvärde, till verkligt värde via övrigt totalresultat eller till verkligt värde via resultaträkningen. För finansiella skulder baseras klassificeringen på kategorierna upplupet anskaffningsvärde och på verkligt värde via resultaträkningen. Den första tillämpningsdagen, den 1 januari 2018, var koncernens finansiella tillgångar och skulder följande:

Ändringar i klassificering av finansiella instrument

	Värderingskategori		Redovisade värden		
	Enligt IAS 39	Enligt IFRS 9	Ursprungligt värde	Nytt värde	Skillnad
Långfristiga finansiella tillgångar					
Noterade värdepapper	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat	21	21	0
Onoterade värdepapper	Finansiella tillgångar tillgängliga för försäljning	Verkligt värde via övrigt totalresultat och verkligt värde via resultaträkningen	318	318	0
Långfristiga lånefordringar	Lån och fordringar (upplupet anskaffningsvärde)	Upplupet anskaffningsvärde	55	55	0
Kortfristiga finansiella tillgångar					
Kundfordringar och övriga rörelsefordringar	Lån och fordringar (upplupet anskaffningsvärde)	Upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde via övrigt totalresultat	965	962	-3
Räntebärande fordringar	Lån och fordringar (upplupet anskaffningsvärde)	Upplupet anskaffningsvärde	15	15	0
Derivat (säkringsredovisade)	Verkligt värde via övrigt totalresultat	Verkligt värde via övrigt totalresultat	49	49	0
Derivat (ej säkringsredovisade)	Verkligt värde via resultaträkningen	Verkligt värde via resultaträkningen	16	16	0
Kassa- och banktillgodohavanden	Lån och fordringar (upplupet anskaffningsvärde)	Upplupet anskaffningsvärde	607	607	0
Finansiella tillgångar, totalt			2 046	2 043	-3
Långfristiga finansiella skulder					
Långfristiga skulder	Upplupet anskaffningsvärde	Upplupet anskaffningsvärde	2 046	2 046	0
Kortfristiga finansiella skulder					
Kortfristig del av långfristiga skulder	Upplupet anskaffningsvärde	Upplupet anskaffningsvärde	370	370	0
Räntebärande skulder	Upplupet anskaffningsvärde	Upplupet anskaffningsvärde	560	560	0
Derivat (säkringsredovisade)	Verkligt värde via övrigt totalresultat	Verkligt värde via övrigt totalresultat	32	32	0
Derivat (ej säkringsredovisade)	Verkligt värde via resultaträkningen	Verkligt värde via resultaträkningen	4	4	0
Checkräkningskrediter	Upplupet anskaffningsvärde	Upplupet anskaffningsvärde	4	4	0
Villkorad köpeskilling	Verkligt värde via resultaträkningen	Verkligt värde via resultaträkningen	20	20	0
Leverantörsskulder och övriga operativa skulder	Upplupet anskaffningsvärde	Upplupet anskaffningsvärde	1 576	1 576	0
Finansiella skulder, totalt			4 612	4 612	0

Stora Enso har valt att redovisa sitt aktieinnehav i Pohjolan Voima och vissa noterade aktier som ägs av Stora Enso, som tidigare redovisats som investeringar tillgängliga för försäljning (AFS) enligt IAS 39, till verkligt värde via övrigt totalresultat enligt IFRS 9. Vinster och förluster till följd av förändringar i investeringarnas verkliga värde under verkligt värde via övrigt totalresultat återförs inte till resultaträkningen vid nedskrivning eller avyttring och endast intäkt av utdelning redovisas i resultaträkningen.

Enligt IFRS 9 kommer förändringar i tidsaspekten för valutaoptioner som används som säkring av försäljning av utländsk valuta att redovisas under övrigt totalresultat i den utsträckning som de kan hänföras till säkrade poster, och kommer att bokas om från eget kapital till resultaträkningen för den period eller de perioder som det förväntade framtida kassaflödet kommer att påverka resultatet. Förändringen kommer att göra att resultatredovisningen blir jämnare över tiden än med IAS 39. Utestående värde av tidsaspekten för optionerna vid införandet uppgick till minus 1 MEUR och redovisades som en övergångsjustering hänförlig till det ingående värdet för balanserade vinstmedel för 2018.

Historiska värden har inte anpassats.

- IFRS 15 *Intäkter från avtal med kunder*. Koncernen tillämpar från och med den 1 januari 2018 IFRS standard 15 och därtill hörande förtydliganden. Den nya standarden ersatte de nuvarande IAS 18 Intäkter och IAS 11 Entreprenadavtal och därtill hörande tolkningar. I den nya standarden specificeras hur och när intäkten redovisas. Standarden bygger på principen att intäkt redovisas när kontrollen över en vara eller tjänst övergår till kunden. Koncernen har gått igenom sina åtaganden avseende större kundkontrakt i de olika divisionerna och gjort en bedömning av hur IFRS 15 påverkar avseende belopp och tid för intäktsredovisning.

Slutsatsen är att införandet av IFRS 15 inte har någon avgörande inverkan på de grundprinciper som koncernen använder för vid vilken tidpunkt och med vilket belopp intäktsredovisningen görs. Principerna för intäktsredovisning och leveransvillkor som koncernen använder är i stort sett oförändrade.

Koncernen har infört den nya tillämpningen av IFRS 15 retroaktivt från och med den 1 januari 2018 utan justering av tidigare rapporteringsperioder. De nya riktlinjerna gäller endast för kontrakt som inte fullgjorts vid datum för införandet. Inga justeringar av ingående balanser för balanserade vinstmedel har gjorts eftersom tidpunkten för intäktsredovisning inte påverkas. Från och med den 1 januari 2018 har mindre poster för försäljning av transport- och skogsbruketstjänster som tidigare redovisades under övriga rörelseintäkter flyttats till raden för omsättning i koncernens resultaträkning. För första kvartalet 2018 uppgick detta belopp till 56 MEUR. Historiska värden har inte anpassats eftersom värdet är ringa.

- Förändringar i IFRS 2 *Aktierelaterade ersättningar* som gäller från och med den 1 januari 2018 tillämpas från och med detta datum utan justering av jämförelsetal. Skattelagar eller andra regleringar kan innebära att koncernen måste hålla inne belopp för en anställds skatteskuld i samband med en aktierelaterad ersättning och överföra summan, i pengar, till skattemyndigheterna för den anställdes räkning. För att uppfylla denna skyldighet håller koncernen inne det antal aktier som motsvarar värdet av den anställdes skatteskuld från det totala antalet aktier som annars skulle ha utfärdats till den anställda när den aktierelaterade ersättningen utbetalas. Enligt ändringarna i IFRS 2 ska sådana transaktioner i sin helhet redovisas som aktierelaterade betalningstransaktioner även om skatteskulden betalas i pengar för den anställdes räkning. Till följd av tillämpningen av ändringarna har koncernen redovisat en positiv övergångsjustering på 9 MEUR till 2018 års ingående balans för balanserade vinstmedel.
- Andra förändringar i IFRS standarder och tolkningar påverkar inte koncernen.

Konsolideringsprinciper

I koncernredovisningen ingår moderbolaget Stora Enso Oyj och alla bolag som kontrolleras av koncernen. Kontroll definieras som när koncernen

- har makt över det ägda bolaget
- drabbas, eller har rätt till, varierande intäkter från sitt engagemang i det ägda bolaget
- har möjlighet att använda sin makt för att påverka sina intäkter.

Om fakta och omständigheter indikerar att det kan finnas förändringar i de tre kontrollelement som listats ovan görs en ny bedömning om huruvida koncernen kontrollerar det ägda bolaget eller inte. Förvärvade företag redovisas enligt förvärvsmetoden och ingår i koncernredovisningen från det datum då kontrollen över dotterbolaget förvärvas. För avyttringar gäller omvänt förhållande: de ingår fram till det datum då kontrollen förloras. De största dotterbolagen och samägandeprojekten listas i Not 30 Koncernbolag.

Alla koncerninterna transaktioner, fordringar, skulder och icke-realiserade vinster samt koncernbidrag elimineras. Där så varit nödvändigt har redovisningsprinciperna för dotterbolag, samägandeföretag och alla investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden justerats för att säkerställa att redovisningen följer de policyer som Stora Enso tillämpar. Innehav utan bestämmande inflytande redovisas separat under eget kapital.

Intressebolag i vilka Stora Enso har ett betydande inflytande redovisas enligt kapitalandelsmetoden, vilket innebär att koncernens andel av intressebolagets resultat redovisas i koncernens resultaträkning efter avdrag för eventuell goodwillnedskrivning. I dessa företag har koncernen ett betydande inflytande, men inte

kontroll. Med betydande inflytande menas makten att delta i policybeslut om finansiering och verksamhet i företaget utan att ha kontroll eller delad kontroll över dessa policyer. De största av dessa bolag listas i Not 13 Intressebolag.

Koncernens innehav i ett intressebolag tas upp i koncernbalansräkningen till ett belopp som motsvarar koncernens andel av intressebolagets nettotillgångar tillsammans med eventuell återstående förvärvsgoodwill. När koncernens andel av eventuella ackumulerade förluster överstiger det bokförda värdet för en investering, sätts bokfört värde till noll och redovisningen av fortsatta förluster upphör, om inte koncernen är bunden av garantier eller andra åtaganden i förhållande till det bolag som avses.

Gemensam kontroll är den delade kontroll som avtalats i det samägda företaget och som endast existerar när beslut som ska fattas kräver enighet hos de parter som delar kontrollen över företaget.

Samägandeprojekt är gemensamma projekt där delägarna som har gemensam kontroll över projektet har rätt till de tillgångar, och ansvar för de skulder, som hör till projektet. Ett samägandeföretag, eller joint venture, är ett samägt företag där delägarna som har gemensam kontroll över företaget eller projektet har rätt till nettotillgångarna i den samägda verksamheten.

Koncernen har två samägandeprojekt: Veracel och Montes del Plata. I samband med koncernens intressen som delägare i samägandeprojekt redovisas tillgångar, skulder, intäkter och kostnader enligt rad för rad-principen.

- Veracel är ett bolag i Brasilien som samägs (50/50 %) av Stora Enso och Fibria i Brasilien. Massabruket producerar 1,2 miljoner ton blekt eukalyptusmassa per år och de båda ägarna har rätt till varsin hälft av brukets produktion. Eukalyptusråvaran kommer i första hand från företagets egna skogsplantager. Bruket började producera massa i maj 2005 och koncernens andel av massaleveranserna går i första hand till Stora Ensos bruk i Europa och Kina.
- Montes del Plata är ett bolag i Uruguay som samägs (50/50 %) av Stora Enso och Arauco. Montes del Plata-bruket producerar 1,4 miljoner ton blekt eukalyptusmassa per år och hela Stora Ensos andel, 700 000 ton, säljs som marknadsmassa. Eukalyptusråvaran kommer i första hand från företagets egna skogsplantager. Bruket inledde sin verksamhet i juni 2014.

Redovisning av intäkter

Försäljning innefattar produkter, råvaror och tjänster, exklusive indirekt skatt och lämnade rabatter, och justeras för växelkursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta. Försäljning redovisas efter att koncernen har överfört kontrollen över varor och tjänster till en kund och ingen dispositionsrätt eller möjlighet till faktisk kontroll över överlåtet gods kvarstår. Vanligen innebär detta att försäljning redovisas vid leverans av produkter till kund i enlighet med överenskomna leveransvillkor.

Stora Ensos leveransvillkor är baserade på Incoterms 2010, som är den av Internationella Handelskammaren (ICC) utgivna samlingen med definitioner av leveransvillkor. De viktigaste villkorskategorierna för koncernens försäljning är:

- "D"-villkor, enligt vilka säljaren är skyldig att leverera varan till köparen på överenskommen plats så som den specificeras i vald regel, där försäljningstidpunkten, "point of sale", är då leverans sker till köparen.
- "C"-villkor, enligt vilka säljaren arrangerar och betalar externa transporter och vissa andra kostnader, men där koncernens ansvar för varan upphör när den lämnats över till fraktföraren i enlighet med tillämpliga villkor. Försäljningstidpunkten är således då varan lämnas över till den fraktförare som kontrakterats av säljaren för transport till överenskommen destination.
- "F"-villkor, enligt vilka köparen arrangerar och betalar för transporten och försäljningstidpunkten är då varan överlämnas till den fraktförare som kontrakterats av köparen på avtalad plats.

Om lokala bestämmelser medför att fakturor upprättas i förväg, beräknas och justeras effekten av dessa förskottsintäkter. Stora Ensos omsättning omfattar främst försäljning av produkter och intäkterna redovisas som regel vid den tidpunkt då Stora Enso överlämnar kontrollen över produkterna till en kund. Intäkter från försäljning av tjänster redovisas allteftersom när tjänsten har utförts. Mer detaljerad information om de aktiviteter varifrån Stora Ensos huvudsakliga intäkter genereras och uppdelning av intäkterna finns i Not 3 Segmentinformation.

Leverans- och hanteringskostnader

I de fall då Stora Enso ansvarar för att arrangera transporten för sålda varor faktureras inte sådana kostnader separat utan ingår i det varuvärde som faktureras kunderna. De uppkomna transportkostnaderna redovisas under material och tjänster.

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta redovisas till den valutakurs som rådde på transaktionsdagen, men vid slutet av månaden omräknas fordringar och skulder i utländsk valuta till den då gällande kursen.

Valutakursdifferenser hänförliga till operativa poster redovisas på respektive resultaträkningsrad ingående i rörelseresultatet och differenser hänförliga till finansiella tillgångar och skulder redovisas bland finansiella poster i koncernens resultaträkning, utom när de gäller säkringar av valutarisker i investeringar som redovisas under eget kapital. Omräkningsdifferenser avseende icke-monetära finansiella tillgångar, exempelvis aktier till verkligt värde via övrigt totalresultat, redovisas under eget kapital.

Omräkning av utländsk valuta

Koncernens verksamhet är internationell och är därför utsatt för valutakursrisker som uppkommer vid omräkningar av nettoinvesteringar i dotterbolag och intressebolag som inte har euro som funktionell valuta. Resultaträkningarna i dotterbolag som inte har euro som funktionell valuta eller redovisningsvaluta räknas om för att ingå i koncernredovisningen till den genomsnittliga växelkursen under året, medan dessa dotterbolags balansräkningar räknas om med utgångspunkt i den växelkurs som rådde på rapporteringsdagen. Växelkursdifferenser som härrör från omräkningar av nettoinvesteringar i utländska enheter, dvs. utländska dotter- och intressebolag och samägda bolag utanför euroländerna, samt av finansiella instrument som betecknas och risksäkras som sådana investeringar, redovisas direkt under eget kapital som omräkningsdifferenser (CTA) under koncernens totalresultat. Se även Not 28 Ackumulerade omräkningsdifferenser och säkring av eget kapital. De ackumulerade omräkningsdifferensen vid avyttring och likvidation redovisas tillsammans med den vinst/förlust som transaktionen ger upphov till. Ackumulerad omräkningsdifferens används även i koncernens resultaträkning vid återbetalning av aktiekapital, investeringsvinst samt vid alla delavyttringar av en affärsenhet.

Framtida förändringar av standarder som godkänts av EU men som inte trätt i kraft under 2018

- IFRS 16 *Leasingavtal*. Denna standard ersätter de nuvarande riktlinjerna i IAS 17 och därtill hörande tolkningar och innebär en betydande förändring i framför allt leasetagarens redovisning. IFRS 16 föreskriver att leasetagaren ska redovisa en leasingskuld som återspeglar framtida betalningar samt en "right of use-" eller ROU-tillgång för i princip alla leasingavtal. När ett kontrakt tecknas ska koncernen enligt IFRS 16 bedöma om kontraktet är, eller delvis innebär, ett leasingavtal. Ett kontrakt är ett leasingavtal om kontraktet överför rätten att kontrollera användningen av en specifik tillgång för en viss tidsperiod i utbyte mot betalning. Förändringen av definitionen av leasingavtal påverkar inte koncernen på något väsentligt sätt.

Stora Enso kommer att redovisa enligt IFRS 16 från och med den 1 januari 2019 och då tillämpa så kallad "modified retrospective approach" vilket innebär att jämförelsetal inte kommer att justeras utan fortsätter att rapporteras under IAS 17 och IFRIC 4. Effekten av införandet av IFRS 16 kommer att synas i balansräkningen från och med den 1 januari 2019. Vid övergången kommer leasingskulder att värderas till det aktuella värdet av kvarvarande leasingavgifter diskonterat till koncernens låneräntesats. ROU-tillgångar värderas till ett belopp som motsvarar leasingskulden justerad med eventuella förskotts- eller upplupna betalningar. Koncernen fördelar kontraktets ersättningsbelopp på de olika leasingdelarna och räknar av delar som inte avser leasing i den mån de går att identifiera.

ROU-tillgångar värderas först till anskaffningsvärde som omfattar leasingskuldens ursprungsvärde justerat främst för betalningar gjorda vid eller före första giltighetsdagen. ROU-tillgångarna skrivs av proportionerligt från första giltighetsdagen till det tidigaste av slutet av ROU-tillgångens nyttjandeperiod och leasingtidens slut. Dessutom justeras ROU-tillgången för vissa omvärderingar av leasingskulden.

Leasingskulder värderas initialt till det aktuella värdet av de leasingavgifter som inte betalats vid leasingperiodens början, diskonterat till koncernens låneräntesats. Leasingskulderna värderas till anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden. Leasingskulder omvärderas främst när framtida betalningar förändras på grund av ändringar i index eller räntesats eller om koncernens bedömning av huruvida man ska utnyttja en option för förlängning av avtalet förändras. När leasingkulden omvärderas görs vanligen en motsvarande justering av det bokförda värdet för ROU-tillgången.

Koncernen har valt att inte redovisa ROU-tillgångar och leasingskulder för leasingavtal omfattande 12 månader eller mindre, eller leasingavtal för tillgångar av mindre värde. Koncernen har också valt att inte redovisa kontrakt som slutar att gälla under 2019. Koncernen definierar tillgångar av mindre värde som ska undantas som leasingavtal där den underliggande tillgången inte har något väsentligt värde för Stora Enso. Bedömningen av om den underliggande tillgången är av väsentligt värde och på den grunden kan undantas från kraven på redovisning enligt IFRS 16 baseras på konceptet väsentlighet i begreppsramen och i IAS 1. Leasingavtal för lågt värderade tillgångar gäller huvudsakligen dator- och kontorsutrustning, vissa fordon och maskiner och annat av mindre värde. Koncernen redovisar leasingavgifter i anslutning till leasingavtalen som en kostnad som fördelas proportionerligt över leasingperioden.

Ej diskonterade nu gällande leasingavtal uppgår vid slutet av 2018 till 731 MEUR. Enligt nuvarande bedömning av effekten av införandet av IFRS 16 kommer en leasingskuld på ungefär 500-550 MEUR att redovisas. Kvoten rörelseresultat (IFRS)/operativt rörelseresultat förväntas bli något högre eftersom räntedelen i leasingavgifter kommer att redovisas som finansiella kostnader. Operativt EBITDA kommer också att bli större eftersom både avskrivningarna och räntedelen kommer att redovisas under EBITDA. Effekten på resultat per aktie (EPS) väntas inte bli väsentlig. Det operativa kassaflödet kommer att öka och kassaflödet från finansieringsverksamhet kommer att minska eftersom leasingavgifterna redovisas i kassaflödet från finansieringsverksamhet.

Vid övergången till IFRS 16 omklassificerade koncernen vissa markanvändningsavtal, uppgående till 76 MEUR, till leasingavtal. Alla skulder relaterade till denna oklassificering har redan reglerats under tidigare perioder och varken leasingskulden eller resultaträkningen påverkas därför.

- Andra förändringar i IFRS standarder och tolkningar påverkar inte koncernen.

Framtida förändringar av standarder som ännu inte gäller och som inte har godkänts av EU under 2018

- Ändringar i IAS 28: Innehav i intresseföretag och joint ventures. Enligt ändringarna ska en enhet tillämpa IFRS 9 Finansiella instrument på långsiktigt innehav i ett intresseföretag eller joint venture som utgör del av nettoinvesteringen i intresseföretaget eller det samägda företaget men som inte redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Ändringarna ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleds den 1 januari 2019. Ändringen har ingen avgörande inverkan på koncernens bokslut.
- Ändringar i IAS 19: Ändring, förkortning eller betalning av plan. Ändringarna förtydligar hur en ändring, förkortning eller betalning av plan ska redovisas. Enligt ändringarna ska ett företag använda de uppdaterade förutsättningarna för att bestämma avgifter och nettoränta för återstoden av redovisningsperioden efter att planen har ändrats. Tidigare specificerade IAS 19 inte hur dessa kostnader skulle redovisas för perioden efter att planen ändrats. Ändringarna ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleds den 1 januari 2019. Ändringarna förväntas inte påverka koncernen i väsentlig grad.
- Förändringar i IFRS 3 Rörelseförvärv. Ändringarna kommer att hjälpa företag att avgöra om ett genomfört förvärv är ett förvärv av rörelse eller av en grupp av tillgångar. Den ändrade definitionen betonar att en rörelse ska syfta till att erbjuda varor och tjänster till kunder medan den tidigare definitionen fokuserade på intäkter i form av utdelningar, lägre kostnader eller andra ekonomiska fördelar för investerare och andra. Ändringarna ska tillämpas för räkenskapsperioder som inleds den 1 januari 2019. Ändringarna förväntas inte påverka koncernen i väsentlig grad.

- Ändringar i Referenser till begreppsramen i IFRS standarder. Den reviderade Begreppsramen omfattar bland annat: ett nytt kapitel om värdering, riktlinjer för rapportering av ekonomiskt resultat, bättre definitioner och riktlinjer - särskilt definitionen av skuld - samt förtydliganden på viktiga områden som förvaltningens roller, försiktighet och osäkerhet vid värdering i ekonomisk rapportering. Ändringarna ska tillämpas från och med den 1 januari 2020. Ändringarna förväntas inte påverka koncernen i väsentlig grad.
- Ändringar i IAS 1 och IAS 8: Definition av väsentlighet. Ändringarna kommer att förtydliga definitionen av väsentlighet och anpassa definitionen som används i Begreppsramen till själva standarderna. Ändringarna ska tillämpas från och med den 1 januari 2020. Koncernen arbetar med bedömningen av vilken effekt ändringarna kommer att ha.
- IFRS 17 Försäkringsavtal: Denna standard ersätter IFRS 4 som i dagsläget tillåter en rad olika sätt att redovisa försäkringsavtal. Ändringarna ska tillämpas för från och med den 1 januari 2021. Denna standard saknar betydelse för koncernen.
- Övriga publicerade standarder eller tolkningar förväntas inte ha någon väsentlig påverkan på koncernens bokslut eller annan information.

Not 2 Betydelsefulla redovisningsmässiga bedömningar

Uppskattningar och bedömningar

För att kunna upprätta koncernredovisningen i enlighet med IFRS måste företagsledningen göra bedömningar och antaganden som påverkar de redovisade beloppen för tillgångar och skulder, liksom redovisningen av eventualtillgångar och eventualförpliktelser vid tidpunkten för årsredovisningen samt periodens redovisade intäkter och kostnader. Bedömningarna baseras på historisk erfarenhet och andra antaganden som anses vara rimliga, även om det faktiska utfallet och tidpunkten kan avvika från antagandena. Koncernledningen bedömer att nedanstående redovisningsprinciper representerar de delar där skillnader i antaganden kan resultera i de största differenserna i redovisat resultat.

Immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar

Vid ett förvärv engageras en utomstående värderare för att göra en marknadsvärdering av förvärvade immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar och för att hjälpa till att bedöma deras återstående nyttjandeperioder. Koncernledningen anser att de åsatta värdena och nyttjandeperioderna, liksom de antaganden de grundar sig på, är rimliga, även om andra antaganden och bedömda nyttjandeperioder skulle kunna få en betydande inverkan på de redovisade beloppen.

Anläggningstillgångarnas bokförda värden granskas vid varje bokslutstillfälle och närhelst händelser eller förändrade omständigheter indikerar att det bokförda värdet på någon tillgång är missvisande. En tillgångs återvinningsvärde uppskattas till det högre av det verkliga värdet minus kostnaderna för avyttring och bruksvärdet, varvid en nedskrivning redovisas så snart det bokförda värdet överstiger återvinningsvärdet. Bruksvärdet beräknas med en diskonterad kassaflödesanalys som är mest känslig för diskonteringsräntan samt de förväntade framtida kassaflödena. De viktigaste antagandena vid nedskrivningsprövningen, som känslighetsanalysen, förklaras vidare i Not 10 Avskrivningar och nedskrivningar.

Goodwill

Goodwill prövas per kassaflödesgenererande enhet (KGE) eller per grupp av KGE:er minst en gång varje år. Eventuella nedskrivningar beräknas med en diskonterad kassaflödesanalys. Denna metod bygger på projiceringar av kassaflöden från varje rapporterade enhet i en KGE eller grupp av enheter, inklusive bland annat projiceringar av framtida prissättning av produkter, produktionsnivåer, produktkostnader, relationen utbud/efterfrågan på marknaden, projicerade underhållsinvesteringar samt antaganden om den vägda genomsnittliga kapitalkostnaden. En diskonteringsränta exklusive skatt används för att beräkna nuvärdet av framtida kassaflöden, för att återspegla den vägda genomsnittliga kapitalkostnaden.

Koncernen har utvärderat vilka de mest känsliga antagandena är som kan få en betydande inverkan på det verkliga värdet på tillgångar eller goodwill, och därigenom medföra en nedskrivning. Dessa antaganden gäller förväntade försäljningspriser, förväntade rörelsekostnader och diskonteringsränta. De viktigaste antagandena vid nedskrivningsprövningen, som känslighetsanalysen, förklaras vidare i Not 10 Avskrivningar och nedskrivningar.

Utvärdering av samägda bolag och intressebolag

Not 1 Redovisningsprinciper beskriver Veracel och Montes del Plata som samägda bolag. Stora Enso äger 50 % i båda bolagen. Samägandet regleras genom ett aktieägaravtal som ger Stora Enso rätt till en del av avkastningen och gör koncernen indirekt ansvarig för skulderna, eftersom Stora Ensos förmåga att betala för massan används för att finansiera skulderna. Samägda bolag konsolideras proportionerligt i enlighet med post för post-principen.

Skogsbolagen Bergvik Skog AB och Tornator Oyj är intressebolag. Stora Enso kontrollerar inte företagen, varken ensamt eller gemensamt med andra parter, och bibehåller därmed sitt betydande innehav utan bestämmande inflytande som intressebolag. Intressebolag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Dessa bolag presenteras i Not 13 Intressebolag.

Verkligt värde på finansiella instrument

När det verkliga värdet på finansiella tillgångar och skulder inte kan härledas direkt från offentligt noterade marknadspriser används andra värderingstekniker, till exempel diskonterad kassaflödesanalys, transaktionsmultiplar, Black and Scholes-modellen och Gordon-modellen. De viktigaste bedömningarna omfattar framtida kassaflöden, kreditrisker, volatilitet samt förändringar i antaganden om dessa faktorer som kan påverka de finansiella instrumentens redovisade verkliga värde. Investeringar i fordringar och onoterade aktierelaterade instrument, till exempel Pohjolan Voima Oy (PVO), utgör en betydande del av koncernens tillgångar som kräver kompetent bedömning från ledningen. Detta förklaras utförligare i Noterna 14 Aktier och 24 Finansiell riskhantering.

Inkomstskatt

Skattefordringar och skatteskulder granskas regelbundet och saldon justeras vid behov. Med grund i aktuella fakta, omständigheter och aktuell skattelagstiftning anser koncernledningen att tillräcklig avsättning har gjorts för framtida skattekonsekvenser. Detta kan emellertid påverkas av eventuella förändringar i rådande skattepositioner som skulle kunna få en betydande inverkan på de belopp som redovisas i koncernredovisningen.

Pensionsförmåner

Koncernens skuld och utgifter för pension fastställs med hjälp av vissa antaganden som används av aktuarier för att räkna ut beloppen. Några exempel är: diskonteringsränta, förväntad avkastning på förvaltningstillgångar, årlig ökningstakt i framtida ersättningsnivåer och beräknad livslängd. Beloppen i resultaträkningen fastställs av oberoende aktuarier. Eventuella skillnader mellan de faktiska resultaten och de ursprungliga uppskattningarna redovisas, tillsammans med effekten av eventuella förändringar i antaganden eller andra faktorer, direkt i eget kapital som det visas i koncernens sammanställning av totalresultat. Mer information om de antaganden som använts för att beräkna pensionsskulden finns i Not 20 Pensionsförmåner.

Biologiska tillgångar

Koncernen har biologiska tillgångar i intressebolag, samägda bolag och dotterbolag. Biologiska tillgångar, i form av skog på rot, redovisas enligt IAS 41, vilket kräver att tillgångarna värderas till verkligt värde minus försäljningskostnader. Verkligt värde fastställs med hjälp av diskonterade kassaflöden från kontinuerlig verksamhet baserad på planer för hållbart skogsbruk med hänsyn till tillväxtpotentialen i en cykel. För att metoden med diskonterade kassaflöden ska fungera krävs uppskattningar av tillväxt, skörd, försäljningspris och kostnader. Förändringar i dessa premisser inkluderas i koncernens resultaträkning för direktägda intressen och för samägda bolag under Förändring i nettovärdet på biologiska tillgångar. Förändringar i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden i koncernens balansräkning ingår i Resultatandel i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden. Därför är det viktigt att koncernens, de samägda bolagens och intressebolagens respektive ledningar gör rimliga uppskattningar av framtida prisnivåer och trender för försäljning och kostnader. De ska även utföra regelbundna inspektioner av skogen för att fastställa volymen av träd som är redo att avverkas samt av den nuvarande tillväxttakten. Mer information finns i Not 12 Biologiska tillgångar.

Avsättningar för miljöåtgärder

Koncernen har gjort avsättningar för kända miljöskulder, där rättsliga eller informella förpliktelser föreligger, utifrån ledningens bästa uppskattning av kostnaderna för korrigerande åtgärder. Eftersom det råder viss osäkerhet om tidpunkten för och storleken på dessa kostnader kan den slutliga skulden skilja sig avsevärt från den ursprungliga uppskattningen.

Not 3 Segment information

Stora Ensos rapporteringssegment består av fem divisioner: Consumer Board, Packaging Solutions, Biomaterials, Wood Products, Paper och segmentet Övriga.

Rapporteringssegmenten har följande verksamhet:

Consumer Board

Divisionen Consumer Board vill vara en global måttstock när det gäller nyfiberbaserad kartong av hög kvalitet. För kunder såsom konverteringsföretag, varumärkesägare och detaljister strävar vi efter att vara förstahandsvalet för våra kunder inom premiumsegmentet för förpackningar och grafisk kartong. Vårt breda urval av kartong och barriärskikt lämpar sig mycket väl för konsumentförpackningar av vätskor, livsmedel, läkemedel och lyxvaror.

Packaging Solutions

Divisionen Packaging Solutions levererar fiberbaserade förpackningsmaterial och wellpapp-produkter samt tjänster för många olika användningsområden. Vi erbjuder förnybara premiumlösningar till ledande konverteringsföretag, varumärkesägare och detaljister - till exempel e-handelsföretag som vill optimera sina resultat, driva innovation och minska sin miljöpåverkan.

Biomaterials

Divisionen Biomaterials erbjuder flera olika massakvaliteter för att möta efterfrågan från tillverkare av papper, kartong, mjukpapper, textil och hygienprodukter. Vi maximerar affärsmöjligheterna för biprodukter från våra tillverkningsprocesser, såsom tallolja och terpentin. Med vår starka inriktning på innovation finns stor potential för alla fraktioner av biomassa, såsom sockerarter och lignin, för användning inom flera olika områden.

Wood Products

Divisionen Wood Products är en ledande leverantör av innovativa träbaserade produkter. Sortimentet täcker alla områden inom byggnation såsom byggelement i massivt trä och träkomponenter. Där finns också ett urval av sågade trävaror samt pellets för hållbar uppvärmning. Det växande urvalet av biokompositprodukter ger möjlighet att ersätta plast i konsumentvaror och kan också bli ett kostnadseffektivt alternativ inom olika produkter för utomhusbruk som är extra krävande.

Paper

Stora Enso är den näst största papperstillverkaren i Europa och har en etablerad kundbas och en bred produktportfölj för tryck och kontor. Kunderna får tillgång till ett brett papperssortiment som tillverkas av återvunnen fiber och nyfiber, samt erbjuds värdefull branschfarenhet, expertis och kundsupport.

Övriga

I segmentet Övriga ingår nordiska skogsägande intressebolag, Stora Ensos aktieinnehav i energibolaget Pohjolan Voima, virkesförsörjning till de nordiska och baltiska bruken, plantager som inte är knutna till något bruk samt koncerninterna tjänster och administration.

Omsättning per segment

MEUR	Räkenskapsår					
	Externt	Internt	Totalt	Externt	Internt	Totalt
	2018			2017		
Consumer Board	2 608	14	2 622	2 501	15	2 516
Packaging Solutions	1 318	26	1 344	1 230	25	1 255
Biomaterials	1 233	402	1 635	1 096	387	1 483
Wood Products	1 497	125	1 622	1 573	96	1 669
Paper	3 004	62	3 066	2 857	63	2 920
Övriga	826	2 599	3 425	788	1 702	2 490
Eliminering av internförsäljning	0	-3 228	-3 228	0	-2 288	-2 288
Totalt	10 486	0	10 486	10 045	0	10 045

Uppdelning av omsättning

MEUR	2018	2017
Produkter	10 346	9 957
Tjänster	140	88
Totalt	10 486	10 045

Försäljning av produkter och tjänster per segment

MEUR		2018	2017
Consumer Board	Produkter	2 611	2 505
	Tjänster	11	11
Packaging Solutions	Produkter	1 340	1 251
	Tjänster	4	4
Biomaterials	Produkter	1 610	1 453
	Tjänster	25	30
Wood Products	Produkter	1 619	1 667
	Tjänster	3	2
Paper	Produkter	3 043	2 910
	Tjänster	23	10
Övrigt	Product sales	2 430	2 240
	Service sales	995	250
Segmentintern försäljning	Produkter	-2 307	-2 069
	Tjänster	-922	-219
Totalt		10 486	10 045

Andel av rörelseresultat per segment

MEUR	Räkenskapsår	
	Rörelseresultat	
	2018	2017
Consumer Board	230	253
Packaging Solutions	244	166
Biomaterials	425	254
Wood Products	164	102
Paper	234	106
Övriga	93	23
Totalt	1 390	904
Finansnetto	-180	-162
Resultat före skatt	1 210	742
Inkomstskatt	-221	-128
Nettoresultat	988	614

Immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar, avskrivningar, nedskrivningar och återföringar, vinst och förlust vid avyttring och investeringar per segment

MEUR	Räkenskapsår					
	Immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar		Avskrivningar/ Nedskrivningar/ Återföringar/Vinst och förlust vid avyttring		Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Consumer Board	1 557	1 611	154	160	128	187
Packaging Solutions	799	783	67	68	102	92
Biomaterials	1 857	1 825	94	109	89	90
Wood Products	454	429	34	35	65	58
Paper	901	951	111	114	68	101
Övriga	163	177	19	29	39	32
Totalt	5 731	5 776	479	515	491	560

Goodwill per segment

MEUR	Räkenskapsår			
	Goodwill		Nedskrivning	
	2018	2017	2018	2017
Consumer Board	0	0	0	0
Packaging Solutions	19	19	0	0
Biomaterials	34	28	0	0
Wood Products	107	107	0	0
Paper	83	83	0	0
Övriga	0	0	0	0
Totalt	243	237	0	0

Medelantal anställda

	Räkenskapsår			Räkenskapsår	
Segment	2018	2017	Land	2018	2017
Consumer Board	4 156	4 168	Österrike	970	939
Packaging Solutions	7 750	7 901	Baltikum	1 270	1 211
Biomaterials	1 731	1 768	Belgien	525	525
Wood Products	4 038	4 031	Tjeckien	929	875
Paper	4 957	5 022	Finland	6 596	6 675
Övriga	3 435	3 316	Frankrike	34	42
Totalt	26 067	26 206	Tyskland	990	1 063
			Polen	2 103	2 033
			Ryssland	1 108	1 088
			Spanien	15	16
			Sverige	5 168	5 127
			Övriga Europa	222	216
			Europa totalt	19 930	19 810
			Brasilien	431	421
			Kina (inkl. Hongkong)	5 092	5 341
			Indien	0	0
			USA	89	96
	Per 31 december		Uruguay	317	327
	2018	2017	Övriga länder	208	211
Antal anställda vid årets slut	26 129	25 657	Totalt	26 067	26 206

Extern försäljning per destination och ursprung

MEUR	Räkenskapsår					
	Försäljning per destination		Försäljning per ursprungsland		Handelsbalans	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Österrike	295	278	408	375	113	97
Baltikum	258	243	316	273	58	30
Belgien	140	144	259	265	119	121
Tjeckien	149	151	262	257	113	106
Danmark	133	134	21	26	-112	-108
Finland	583	699	3 511	3 634	2 928	2 935
Frankrike	506	465	16	14	-490	-451
Tyskland	1 385	1 282	461	455	-924	-827
Italien	400	343	0	0	-400	-343
Nederländerna	282	261	0	0	-282	-261
Polen	552	528	579	492	27	-36
Ryssland	300	300	222	209	-78	-91
Spanien	282	284	0	0	-282	-284
Sverige	1 003	965	3 037	2 733	2 034	1 768
Storbritannien	491	456	15	15	-476	-441
Övriga Europa	903	879	83	91	-820	-788
Europa totalt	7 662	7 412	9 190	8 839	1 528	1 427
Australien/Nya Zeeland	192	156	2	18	-190	-138
Brasilien	70	62	360	300	290	238
Kina (inkl. Hongkong)	932	918	498	478	-434	-440
Japan	285	303	0	0	-285	-303
Mellanöstern	261	238	0	0	-261	-238
Uruguay	23	28	424	399	401	371
USA	236	236	12	7	-224	-229
Övriga länder	825	692	0	4	-825	-688
Totalt	10 486	10 045	10 486	10 045	0	0

Summa tillgångar, sysselsatt kapital samt eget kapital per land

MEUR	Per 31 december					
	Summa tillgångar		Sysselsatt kapital		Eget kapital	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Österrike	169	171	96	99	132	106
Baltikum	121	106	108	87	140	169
Belgien	235	256	143	167	188	188
Tjeckien	148	158	121	132	135	125
Finland	4 347	3 552	2 623	2 279	1 454	1 281
Tyskland	362	369	15	21	117	63
Polen	585	588	435	455	360	306
Ryssland	161	174	104	94	104	141
Sverige	2 958	2 743	1 992	1 795	1 913	1 372
Övriga Europa	111	112	77	64	236	221
Europa totalt	9 197	8 229	5 714	5 193	4 779	3 972
Brasilien	377	455	353	433	314	391
Kina (inkl. Hongkong)	1 433	1 326	1 082	1 100	269	400
Uruguay	1 609	1 556	1 543	1 473	1 214	1 106
USA	147	138	115	105	112	118
Övriga länder	86	66	17	4	26	21
Totalt	12 849	11 770	8 824	8 308	6 714	6 008

Totalt sysselsatt kapital utgörs av operativt kapital minus nettoskatteskulder.

Avstämning av operativt kapital mot totala tillgångar

MEUR	Per 31 december	
	2018	2017
Operativt kapital	8 955	8 393
Rörelseskulder	2 512	2 451
Räntebärande fordringar	1 252	763
Skattefordringar	129	163
Tillgångar, totalt	12 849	11 770

Operativt kapital (med beteckningen "O" i koncernens balansräkning) är summan av immateriella tillgångar och fastigheter, maskiner och inventarier, biologiska tillgångar, utsläppsrätter, onoterade aktier, övriga långfristiga tillgångar, varulager, kortfristiga rörelsefordringar och -skulder, avsättningar och övriga långfristiga rörelseskulder.

Immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar, investeringar och avskrivningar, nedskrivningar och återföringar, vinst och förlust vid avyttring per land

MEUR	Räkenskapsår					
	Immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar		Avskrivningar/ Nedskrivningar/ Återföringar/Vinst och förlust vid avyttring		Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Österrike	104	107	6	6	5	5
Baltikum	47	42	6	6	11	3
Belgien	183	202	25	25	6	5
Tjeckien	111	115	4	5	2	3
Finland	1 364	1 320	183	178	230	279
Tyskland	273	296	26	28	9	10
Polen	406	423	28	33	24	20
Ryssland	64	67	6	8	13	14
Sverige	815	787	88	103	142	150
Övriga Europa	3	4	2	0	0	1
Europa totalt	3 370	3 363	374	392	442	490
Brasilien	185	248	20	30	6	13
Kina (inkl. Hongkong)	790	823	49	49	23	38
Uruguay	1 268	1 227	33	40	19	13
USA	117	113	3	3	1	5
Övriga länder	1	2	0	1	0	1
Totalt	5 731	5 776	479	515	491	560

Not 4 Förvärv och avyttringar

Redovisningsprinciper

Förvärvade företag redovisas enligt förvärvsmetoden och ingår i koncernredovisningen från det datum då kontrollen över dotterbolaget förvärvas. För avyttringar gäller omvänt förhållande, då de ingår fram till det datum då kontrollen förloras.

Förvärv av koncernbolag

I december 2018 köpte Stora Enso ut innehav utan bestämmande inflytande i VLAR Papier NV. Stora Enso ägde tidigare 65 % av bolaget, och med det här förvärvet har koncernens ägande utökats till 100 %. Transaktionen hade inte någon betydande inverkan på koncernen.

I oktober 2018 utökade Stora Enso sitt ägande i det Sverigebaserade bolaget Cellutech AB till 100 %. Företaget specialiserar sig på utveckling av nya material och applikationer baserade på cellulosa, mikrofibrillär cellulosa och andra träbaserade komponenter. Stora Enso ägde tidigare 22 % av aktierna. Cellutech ingår i division Biomaterials. Affären hade ingen större ekonomisk påverkan på koncernen.

Stora Enso har inte förvärvat några bolag eller affärsverksamheter 2017.

Avyttring av koncernbolag och affärsverksamheter

MEUR	Räkenskapsår	
	2017	2016
Sålda nettotillgångar		
Kassa- och banktillgodohavanden	2	7
Immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar	38	3
Rörelsekapital	-2	1
Räntebärande tillgångar och skulder	0	-1
Innehav utan bestämmande inflytande	-1	0
Nettotillgångar i avyttrade bolag och verksamheter	38	10
Totalt avyttringsbelopp	44	1
Ackumulerad omräkningsjustering	-27	0
Transaktionskostnader	-1	0
Total nettovinst/nettoförlust	-22	-9
Hänförligt till moderbolagets aktieägare	-22	-9
Hänförligt till aktieägare med innehav utan bestämmande inflytande	0	0

I december 2018 avyttrade Stora Enso 100 % av aktierna i det svenska dotterbolaget June Emballage AB till dess nuvarande ledning. June Emballage är en producent som är specialiserad på skräddarsydda transportförpackningar i wellpapp i små partier. Bolaget ingick i division Packaging Solutions. Transaktionen hade inte någon betydande inverkan på koncernen.

Den 8 augusti 2018 avyttrade Stora Enso aktierna i Dongguan E-creative Industrial Co. Ltd till Dongguan An Shen Investment Co. Ltd. Stora Enso ägde tidigare 51 % av bolaget. Transaktionen hade inte någon betydande inverkan på koncernen.

Den 28 mars 2018 undertecknade Stora Enso ett avtal om att avyttra sitt 100-procentiga ägande i virkesanskaffningsföretaget i Rio Grande do Sul, Brasilien, till Copa Florestal III FIP Multiestrategia. Den

slutgiltiga köpeskillingen för aktierna uppgick till 30 MEUR. 2017 redovisade koncernen nedskrivningar av anläggningstillgångar till ett värde av 5 MEUR för att minska värdet på de nettotillgångar som avyttrats i affären. Avyttringen slutfördes under det andra kvartalet 2018. Transaktionen medförde en förlust på 28 MEUR på grund av att ackumulerade omräkningsjusteringar (CTA) överfördes från eget kapital till resultaträkningen när affären avslutades. Rio Grande do Sul ingick i segmentet Övriga.

I november 2017 undertecknade Stora Enso ett avtal om att avyttra sin arkningsanläggning i Baienfurt i Tyskland till Pyroll. Verksamheten vid arkningsanläggningen inleddes i april 2009 och ägdes till 100 % av Stora Enso. Transaktionen slutfördes i början av januari 2018. Transaktionen hade inte någon betydande inverkan på koncernen.

Den 1 november 2017 sålde Stora Enso hela sitt aktieinnehav i finska Puumerkki Oy och estländska Puumerkki AS till det globala investmentbolaget Mimir Invest AB. Puumerkki är en grossist specialiserad på byggvaror i trä. Transaktionen resulterade i en förlust på 8 MEUR. I och med avyttringen kan Stora Ensos division Wood Products koncentrera sig på sin tillväxtstrategi och fortsätta att stärka portföljen av förstklassiga produkter och tjänster.

Den 5 juli 2017 undertecknade Stora Enso ett avtal om att avyttra verksamheten och tillgångarna i sitt svenska dotterbolag Stora Enso Re-board AB, en producent av styv kartong för utställningar och skyltmaterial, till Culas AB. Transaktionen hade inte någon betydande inverkan på koncernen.

Den 24 mars 2017 avyttrade Stora Enso aktierna i fastighetsbolaget Sunilan Kesäniemi Oy. Transaktionen hade inte någon betydande inverkan på koncernen.

Den 2 januari 2017 avyttrade Stora Enso sitt finska dotterbolag Formeca Oy, en leverantör av högkvalitativa maskiner för automatiserade förpackningslinjer, till Amitec Oy, ett Finlandsbaserat bolag specialiserat inom teknik och maskinbyggnad. Transaktionen hade inte någon betydande inverkan på koncernen.

Not 5 Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader

Redovisningsprinciper

Forskning och utveckling

Forskningskostnader kostnadsförs när de uppstår under övriga rörelsekostnader i koncernens resultaträkning. Även utvecklingskostnader kostnadsförs när de uppstår, såvida det inte är troligt att de kommer att generera framtida intäkter. I så fall kapitaliseras de som immateriella tillgångar och skrivs av under den tid de genererar kassaflöde.

Statsbidrag

Statsbidrag som hänför sig till inköp av materiella anläggningstillgångar dras av från tillgångens bokförda värde och nettokostnaden kapitaliseras. Övriga statsbidrag redovisas systematiskt som löpande intäkter under den period som krävs för att uppväga dem mot de kostnader de är avsedda att kompensera.

Utsläppsrätter och handel

Koncernens deltagande i det europeiska systemet för handel med utsläppsrätter, enligt vilket koncernen har fått tillstånd att släppa ut ett visst antal ton koldioxid under en viss tidsperiod, ger upphov till immateriella tillgångar i form av utsläppsrätter, ett statsbidrag och en förbindelse att lämna in utsläppsrätter motsvarande de utsläpp som gjorts under den tid begränsningen gäller. Koncernen redovisar utsläppsrätterna som immateriella tillgångar och värderar dem till verkligt värde på nivå 1 den dag de blir tillgängliga. Om marknadsvärdet på utsläppsrätter sjunker betydligt under det bokförda värdet, och om nedgången bedöms som permanent, redovisas en nedskrivning för de utsläppsrätter som koncernen inte kommer att utnyttja internt. Förpliktelsen att lämna in utsläppsrätter redovisas på basis av de faktiska utsläppen. Denna förpliktelse tillgodoses främst med innehavda rättigheter, värderade till bokfört värde, och eventuella outnyttjade utsläppsrätter värderade till marknadsvärde vid periodens slut.

Koncernen kostnadsför i resultaträkningen, under rubriken Material och tjänster, utnyttjade utsläppsrätter som antingen tilldelats koncernen eller förvärvats, värderade till verkligt värde vid tilldelningstidpunkten respektive till anskaffningspris. Sådana kostnader kvittas under rubriken övriga rörelseintäkter mot intäkterna från den ursprungliga tilldelningen av utsläppsrätter, värderade till verkligt värde vid tilldelningstidpunkten, tillsammans med intäkter från överlåtelse eller försäljning av outnyttjade utsläppsrätter. Resultaträkningen påverkas således inte av konsumtionen av ursprungligen tilldelade utsläppsrätter. En eventuell nettoeffekt uppstår antingen i form av en kostnad för förvärv av ytterligare utsläppsrätter för att täcka utsläpp utöver de tillåtna eller i form av en intäkt från försäljning av outnyttjade utsläppsrätter, alternativt i form av nedskrivning av utsläppsrätter som inte behövs till eget bruk.

Gröna certifikat

Stora Enso är en del av det lokala gröna energiproduktionssystemet, där utvalda anläggningar i Sverige, Belgien och Polen är berättigade till gröna certifikat utifrån hur många megawattimmar grön energi de producerar. Gröna certifikat representerar det miljömässiga värdet i den genererade förnybara energin. Certifikaten kan säljas och köpas oberoende av energin som produceras. Flera länder använder gröna certifikat för att stödja grön energiproduktion på ett sätt som ligger närmare marknadsekonomi istället för med ett mer byråkratiskt investeringsstöd och inmatningspriser. Certifikaten delas vanligen ut utan kostnad och kan säljas på den lokala marknaden för att väga upp en del av produktionskostnaden. Gröna certifikat säljs ofta till kvotpliktiga elleverantörer som förbundit sig att en viss procent av energin de köper ska komma från förnybara källor. Gröna certifikat är ett bevis för att energin kommer från förnybara källor.

Alla mottagna certifikat redovisas endast till marknadsvärdet vid tilldelningstidpunkten i balansräkningen. Certifikat redovisas som förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, medan en motsvarande skuld redovisas i upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Fluktuationer i marknadspriser påverkar inte resultaträkningen. Intäkten redovisas endast när certifikatet säljs.

Övriga rörelseintäkter och kostnader

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Övriga rörelseintäkter		
Tilldelade utsläppsrätter och vinst vid avyttring	32	13
Försäljning av gröna certifikat	32	18
Reavinster vid försäljning av immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar	4	4
Utdelning och vinst vid försäljning av onoterade aktier	0	3
Försäkringsersättningar	4	25
Hyra och övrigt ¹	14	76
Statsbidrag	6	8
Totalt	92	147
Övriga rörelsekostnader omfattar		
Betalda hyror	96	98
Forskning och utveckling	104	85
Kreditförluster, netto efter återföring	8	-7
Akkumulerad omräkningsjustering	28	0
Material och tjänster omfattar		
Utsläppsrätter som ska lämnas in och förluster vid avyttring	23	10

¹ Från och med den 1 januari 2018 har poster för försäljning av transport- och skogsbrukstjänster i Finland, som tidigare redovisades under övriga rörelseintäkter, flyttats till raden för omsättning i koncernens resultaträkning. Total försäljning av extra fraktkapacitet uppgick till 51 MEUR (66 MEUR) 2018. Historiska värden har inte justerats eftersom posten är av ringa värde.

Koncernen redovisar 32 MEUR (13 MEUR) hänförliga till utsläpp under övriga rörelseintäkter. En kostnad på 23 MEUR (10 MEUR) hänförliga till koldioxidutsläpp från produktion redovisas under material och tjänster. Den faktiska vinsten uppgick till 8 MEUR (3 MEUR) från avyttring av outnyttjade utsläppsrätter. 3 MEUR (2 MEUR) är värdet för outnyttjade utsläppsrätter vid årets slut.

Koncernen har även andra intäkter från sin produktion av förnybar el i Belgien, Sverige och Polen. Elen produceras från biomassa, så koncernen är berättigad till gröna certifikat som kan säljas vidare till kvotpliktiga elleverantörer. Intäkterna från försäljning av gröna certifikat uppgick till 32 MEUR (18 MEUR).

Revisorers arvoden och tjänster

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Revisionsarvoden	4	4
Revisionsrelaterade arvoden	0	0
Skattearvoden	0	0
Övriga arvoden	1	1
Totalt	5	5

2018 valdes PwC till koncernens huvudrevisor. Totala arvoden för professionella tjänster till koncernens huvudrevisor PwC uppgick till 5 MEUR (5 MEUR). Revisionsarvoden avser revision av årsbokslut eller anknutna tjänster som normalt utförs i samband med lagstadgad eller föreskriven inlämning av handlingar. Revisionsrelaterade arvoden utgår för olika typer av försäkrar och liknande tjänster som skäligen kan anses vara relaterade till revision eller granskning av bokslut.

Not 6 Personalkostnader

Personalkostnader

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Löner	1 000	999
Pensioner (se nedan)	170	166
Aktierelaterad ersättning (Not 21)	7	10
Totalavkastningsswappar	0	-2
Övriga lagstadgade kostnader för arbetsgivaren	134	136
Övriga frivilliga kostnader	19	22
Totalt	1 330	1 331

Pensioner

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Förmånsbestämda planer	10	13
Premiebestämda planer	160	153
Totalt	170	166

Medelantalet anställda under 2018 var 26 067, jämfört med 26 206 år 2017. Pensionskostnader redovisas utförligare i Not 20 Pensionsförmåner.

2018 var kostnaden för den aktierelaterade ersättningen 7 MEUR (10 MEUR). Kostnaden för den aktierelaterade ersättningen efter totalavkastningsswappar uppgick till 7 MEUR (8 MEUR) år 2018. Inga intäkter (2 MEUR) redovisades avseende totalavkastningsswappar.

Mer information om aktierelaterad ersättning som omfattar aktietilldelningar och relaterade säkringar finns i Not 21 Anställdas bonusprogram och aktierelaterade incitamentsprogram.

Koncernledningens och styrelsens ersättning beskrivs i Not 7 Ersättning till styrelse och koncernledning.

Not 7 Ersättning till styrelse och koncernledning

Ersättning till styrelse och styrelsekommittéer

	Räkenskapsår				
	2018		2017		
tusen euro (före skatt)	Kontant	Värdet av aktier	Totalt	Totalt	Styrelsekommitté
Styrelseledamöter per 31 december 2018					
Jorma Eloranta, styrelseordförande	130	70	200	194	Ersättning, Nominering ^{2,3} , Finans och revision
Hans Stråberg, vice styrelseordförande	68	41	109	106	Ersättning, Nominering ^{2,3}
Anne Brunila	54	29	82	80	Hållbarhet och etik
Elisabeth Fleuriot	49	29	78	76	Ersättning
Hock Goh	49	29	78	76	Hållbarhet och etik
Christiane Kuehne	58	29	86	84	Finans och revision
Antti Mäkinen	58	29	86	0	Finans och revision
Richard Nilsson	64	29	93	90	Finans och revision
Göran Sandberg	49	29	78	76	Hållbarhet och etik
Före detta styrelseledamöter					
Mikael Mäkinen (fram till 28 mars 2018)	0	0	0	84	
Ersättning till ledande befattningshavare, totalt ¹	578	313	891	866	

¹ 40 % av styrelsens ersättning 2018 betalades ut i Stora Enso R-aktier som köpts via marknaden och fördelats enligt följande: till styrelseordförande 4 221 R-aktier, vice styrelseordförande 2 484 R-aktier och ledamöter 1 737 R-aktier var. Koncernen ställer inga formella policykrav på styrelseledamöterna att behålla aktier som erhållits som ersättning.

² Aktieägarna har vid årsstämman etablerat aktieägarnas nomineringsråd, som ska verka tills dess att annat beslutas. Aktieägarnas nomineringsråd består enligt de av årsstämman godkända stadgarna av fyra ledamöter: styrelsens ordförande, styrelsens vice ordförande och två ledamöter utsedda av de två största aktieägarna (en vardera) per den 31 augusti varje år.

³ Marcus Wallenberg, utsedd av FAM AB, är ordförande i nomineringsrådet. Harri Sailas är utsedd till ledamot i aktieägarnas nomineringsråd av Solidium Oy. Jorma Eloranta och Hans Stråberg utsågs till ledamöter i aktieägarnas nomineringsråd i egenskap av sina roller som styrelsens ordförande och vice ordförande

Aktieägarna har vid årsstämman etablerat aktieägarnas nomineringsråd, som ska verka tills dess att annat beslutas. Nomineringsrådet ska årligen förbereda förslag till årsstämman angående antal styrelseledamöter, val av styrelsens ordförande, vice ordförande och övriga ledamöter samt ersättning till ordförande, vice ordförande och ledamöter i styrelsen och dess kommittéer.

Styrelsens aktieinnehav per 31 december 2018

	Innehav ¹	
	A	R
Styrelseledamöter per 31 december 2018		
Jorma Eloranta, styrelseordförande	1 150	18 381
Hans Stråberg, vice styrelseordförande		37 490
Anne Brunila		20 121
Elisabeth Fleuriot		21 151
Hock Goh		25 904
Christiane Kuehne		5 712
Antti Mäkinen		2 137
Richard Nilsson		18 254
Göran Sandberg		4 212
Totalt	1 150	153 362

¹ Styrelseledamöters närstående innehar inga aktier i Stora Enso.

Följande styrelseledamöter var också verksamma 2018

	Aktieinnehav när uppdraget som styrelseledamot upphörde	Datum då uppdraget som styrelseledamot upphörde
Mikael Mäkinen	31 060	28 mars 2018

Koncernledningens ersättning och aktieinnehav

Tabellen nedan omfattar den ersättning som betalats ut till koncernledningen under året, inklusive tilldelade aktier. Företaget rekommenderar och förväntar sig att vd och medlemmar i koncernledningen innehar Stora Enso-aktier till ett värde som motsvarar minst en årlig baslön. Stora Enso-aktier som erhållits som ersättning bör därför inte säljas förrän detta har uppnåtts.

Den totala kostnaden för koncernledningens ersättning uppgick till 12,2 MEUR (11,1 MEUR) år 2018. Koncernledningen bestod av totalt tolv (tolv) medlemmar vid årsslutet 2018.

Koncernledningens medlemmar kan i enlighet med sina respektive pensionslösningar gå i pension vid 65 års ålder med pensioner enligt lokal praxis i sina respektive hemländer. Uppsägningstiden är sex månader enligt anställningskontrakten, med avgångsvederlag på tolv månaders baslön om det är bolaget som säger upp den anställde.

Utfallet av de finansiella målen för de kortfristiga incitamentsprogrammen för verksamhetsåret 2017, och de långfristiga incitamentsprogrammen för verksamhetsåren 2015 till 2017 granskades och godkändes av ersättningskommittén vid det ordinarie mötet i februari, och godkändes av styrelsen i februari.

Mer information om incitamentsprogram och aktierelaterad ersättning för Stora Ensos ledning och anställda finns i Not 21 Anställdas bonusprogram och aktierelaterade incitamentsprogram.

Ersättning till koncernledningen

1 000 EUR (före skatt)	Räkenskapsår					
	2018			2017		
	VD	Övriga	Koncern- ledningen totalt	VD	Övriga	Koncern- ledningen totalt
Ersättning						
Årslön	905	3 589	4 494	913	3 583	4 496
Lokalt boende (faktiska kostnader)	0	22	22	0	70	70
Övriga förmåner	20	385	405	20	610	630
Förmåner vid uppsägning	0	0	0	0	531	531
Kortfristiga incitamentsprogram	611	1 089	1 700	532	643	1 175
Långfristiga incitamentsprogram ¹	845	2 431	3 276	549	1 403	1 952
	2 381	7 516	9 897	2 014	6 840	8 854
Pensionskostnader						
Obligatoriska planer	66	1 296	1 362	69	1 029	1 098
Frivilliga planer Stora Enso ²	478	447	925	555	544	1 099
	544	1 743	2 287	624	1 573	2 197
Ersättning, totalt	2 925	9 259	12 184	2 638	8 413	11 051

¹ Beloppen för 2018 rör tilldelning inom programmet som inleddes 2015 och avslutades den 31 december 2017. Beloppen för 2017 rör tilldelning inom programmet som inleddes 2014 och avslutades den 31 december 2016.

² Vd deltar i den svenska pensionsplanen för ledande befattningshavare där pensionstillväxten är ofonderad för samtliga deltagare. Skulden beräknas och försäkras enligt svensk lagstiftning. Den ofonderade skulden för VD uppgår till 2 483 KEUR.

Ledande befattningshavare förutom VD

Kortfristiga incitamentsprogram (STI) för ledande befattningshavare

2018 har medlemmar i koncernledningen så kallade STI-program (Short Term Incentive programmes), där upp till maximalt 50 % eller 60 % av den fasta årslönen kan betalas ut under året efter prestationsperioden. 70 % av STI för 2017 och 2018 baserades på finansiella mål och 30 % på individuella mål.

Långfristiga incitamentsprogram (LTI) för ledande befattningshavare

Sedan 2014 har LTI-programmen (Long Term Incentive programmes) haft treåriga mål och utfallet sker efter tre år. Den maximala nivån för utfallet är 100 % av antalet tilldelade aktier. Tre fjärdedelar (75 %) av de möjliga ersättningarna enligt programmen 2015-2017 utgörs av prestationsbaserad aktietilldelning, där aktierna tilldelas i enlighet med prestationskriterier som föreslagits av ersättningskommittén och godkänts av styrelsen. En fjärdedel (25 %) av de möjliga ersättningarna enligt programmen 2015-2017 utgörs av villkorad aktietilldelning som endast utfaller vid fortsatt anställning i koncernen.

2018 års LTI-program för medlemmar av koncernledningen ändrades till att endast omfatta prestationsaktier.

Inom ramen för 2018 års LTI-program kan medlemmar av koncernledningen (som sitter i koncernledningen vid årsslutet) potentiellt erhålla ett värde som motsvarar 211 410 aktier före skatt, förutsatt att nivån för maximal tilldelning uppnås under treårsperioden (2018-2020). Det totala antalet aktier som faktiskt överförs kommer att vara lägre, då en andel av aktierna som motsvarar medlemmarnas skattskyldighet kommer kvarhållas för att täcka inkomstskatt.

Det verkliga värdet på de tjänster som de anställda utför i utbyte mot aktierelaterad ersättning redovisas på ett sätt som överensstämmer med regleringsmetoden. Regleringen sker antingen med kontanta medel eller med egetkapitalinstrument. Mer information om detta finns i Not 21. Vad gäller den del som regleras med egetkapitalinstrument är det möjligt att den faktiska kostnaden inte överensstämmer med

bokföringskostnaderna eftersom aktiekursen inte uppdateras vid tilldelningstidpunkten. Siffrorna i tabellen över koncernledningens ersättning avser individer som var ledande befattningshavare vid regleringstidpunkten.

Under året utföll 2015 års program efter tre år, i förhållande till Stora Enso-koncernens ekonomiska mervärde (EVA). Antalet aktier som erhållits av ledningen (medlemmar i koncernledningen vid regleringsdatum) från tidigare villkorade program och prestationsaktieprogram uppgick till 168 179 aktier med ett kontantvärde på 2 451 209 EUR före skatt, baserat på aktiekursen 14,58 EUR vid regleringstidpunkten den 1 mars 2018.

VD – Karl-Henrik Sundström

VD har varit anställd av Stora Enso sedan den 1 augusti 2012 och tillträdde som VD den 1 augusti 2014. Han har en uppsägningsperiod på sex månader med ett avgångsvederlag på tolv månadslöner vid uppsägning från bolaget, men inga avtalade utbetalningar vid eventuell förändring i ägandet av Stora Enso. I VD:s förmåner ingår pensionsavsättningar. VD:s pensionsplan består av en svensk kollektivavtalad pensionsplan (ITP2) och en premiebestämd tilläggspensionsplan. Avsättningar till den premiebestämda pensionsplanen i intervallet 20-30 inkomstbasbelopp (IBB; ett IBB var 62 500 SEK år 2018) är 23 %, avsättningar över 30 IBB är 35 % för den lön som VD hade innan han tillträdde denna tjänst och 39 % av den löneökning han fick när han tillträdde som VD. Pensionsåldern är 65 år.

Kortfristig incitamentsprogram (STI) för VD

2018 är VD berättigad till ett STI-program som fastställs av styrelsen årligen och som kan ge maximalt 75 % av den fasta årslönen. 70 % av STI för 2017 och 2018 baserades på finansiella mål och 30 % på individuella huvudmål.

Långfristigt incitamentsprogram (LTI) för VD

VD deltar i 2016, 2017 och 2018 års aktierelaterade LTI-program. Programmen har treåriga mål och utfallet sker efter tre år. Tre fjärdedelar (75 %) av de möjliga ersättningarna enligt programmen 2016-2017 utgörs av prestationsbaserad aktietilldelning, där aktierna tilldelas i enlighet med de prestationskriterier som föreslagits av ersättningskommittén och godkänts av styrelsen. En fjärdedel (25 %) av de möjliga ersättningarna utgörs av villkorade aktier, som endast tilldelas vid fortsatt anställning i företaget. Den möjliga ersättningen till VD i 2018 års LTI-program utgörs endast (100%) av prestationsbaserad aktietilldelning.

VD har möjlighet att få ett värde som motsvarar maximalt 65 762 aktier före skatt i enlighet med 2018 års LTI-program. Tilldelningens värde på 958 481 EUR är baserat på aktiekursen vid tilldelningstidpunkten, under förutsättning att nivån för maximalt utfall uppnås under treårsperioden. 2015 års program utföll under året, efter tre år i förhållande till Stora Enso-koncernens ekonomiska mervärde (EVA). Det faktiska bruttoantalet aktier som erhöles uppgick till 59 522 aktier, med ett kontantvärde på 867 533 EUR före skatt baserat på aktiekursen 14,58 EUR på vid regleringstidpunkten den 1 mars 2018. Det totala antalet aktier som faktiskt överfördes var lägre, då en andel av aktierna motsvarande VD:s skattskyldighet kvarhölls för att täcka inkomstskatt.

Koncernledningens aktieinnehav

Koncernledningens medlemmar vid årsslutet	Innehav av R-aktier ¹	Prestationsaktier 2018–2020 ²	Villkorad aktietilldelning 2018–2020 ²
Johanna Hagelberg	11 258	45 339	9 899
Kati ter Horst	30 318	71 660	15 763
Malin Bendz	17 422	33 686	6 289
Ulrika Lilja	21 534	39 681	8 693
Annica Bresky	0	49 401	8 397
Per Lyrvall ³	53 245	57 330	12 601
Markus Mannström	32 350	40 803	7 057
Noel Morrin	26 588	48 665	11 095
Gilles van Nieuwenhuyzen	11 308	77 367	17 145
Seppo Parvi	25 585	57 429	12 497
Karl-Henrik Sundström ⁴	143 505	185 912	40 050
Jari Suominen	31 553	54 349	11 995
Verksamma ledande befattningshavare, totalt⁵	404 666	761 622	161 481

¹ Ingen av medlemmarna i koncernledningen innehar A-aktier.

² Potentiella aktier till koncernledningens medlemmar som redovisas här är före skatt.

³ Närstående innehar 1 257 av aktierna.

⁴ 41 700 av aktierna innehas av ett närstående bolag (Alma Patria AB).

⁵ Bolaget rekommenderar och förväntar sig att medlemmar i koncernledningen innehar Stora Enso-aktier till ett värde som motsvarar minst en årlig baslön. Stora Enso-aktier som erhållits som ersättning bör därför inte säljas förrän detta har uppnåtts.

Not 8 Finansnetto

Redovisningsprinciper

Finansnetto omfattar räntenetto, valutakursvinster och valutakursförluster och övriga finansiella intäkter och kostnader som huvudsakligen härrör från räntebärande tillgångar och skulder.

Finansiella intäkter och kostnader

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Finansiella nettokostnader i resultaträkningen		
Finansiella intäkter	27	38
Finansiella kostnader	-207	-200
Totalt	-180	-162
Bestående av		
Räntekostnader		
Räntekostnader från lån värderade till upplupet anskaffningsvärde	-126	-140
Räntenetto från räntederivat värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	-6	-2
Räntekostnader från finansiell leasing	-1	-1
Ränteintäkter från lån och fordringar värderade till upplupet anskaffningsvärde	4	3
Räntenetto på förmånsbestämda åtaganden	-6	-6
Kursvinst/-förlust		
Valutaderivat	22	24
Lån och insättningar	-55	10
Övriga finansiella intäkter	1	1
Övriga finansiella kostnader		
Återköp av obligationer	0	-29
Finansiella avgifter	-10	-22
Verkligt värde-reserv	-3	0
Totalt	-180	-162

Vinst/förlust på finansiella derivatinstrument framgår av Not 27 Finansiella instrument.

2018 minskade räntenettet på lån på grund av lägre genomsnittliga bruttonivåer för skulder och avgifter. Det fanns inga kapitaliserade lånekostnader 2018 (0 EUR). Kostnader för långfristiga obligationsemissioner redovisade under Långfristig skuld, uppgick till 14 MEUR (17 MEUR) i koncernens balansräkning. Under året amorterades 5 MEUR (7 MEUR) genom räntekostnader med hjälp av effektivräntemetoden.

Valutakursvinster och valutakursförluster på valutaderivat hänförs sig huvudsakligen till icke-säkringsredovisade finansiella instrument som är värderade till verkligt värde i resultaträkningen.

År 2017 redovisade koncernen en nettokostnad på 29 MEUR i samband med återköp av obligationer. Effekten av detta redovisas under övriga finansiella kostnader. Dessutom redovisade koncernen en

nettokostnad på 10 MEUR under finansiella avgifter i samband med en tidigarelagd återbetalning av lån år 2017. Mer information om transaktionerna finns i Not 26 Skuld.

Beloppet som redovisas under finansiella avgifter i tabellen ovan avser huvudsakligen finansiella nettoavgifter för outnyttjade kreditlimiter, garantier och kreditvärderingsinstitut.

Not 9 Inkomstskatt

Redovisningsprinciper

I koncernens inkomstskatt/skatteförmåner ingår skatt relaterat till koncernbolag baserat på periodens skattepliktiga resultat, tillsammans med skattejusteringar för tidigare perioder och förändring i uppskjuten inkomstskatt.

Uppskjuten inkomstskatt redovisas, värderad med beslutade, eller väsentligen beslutade skattesatser, för att återspegla nettoskatteeffekterna av alla temporära skillnader mellan skattebaserna och redovisningsbaserna för tillgångar och skulder. Ingen uppskjuten skatt redovisas för initial redovisning av goodwill och initial redovisning av en tillgång eller skuld i en transaktion som inte är ett rörelseförvärv. Vid transaktionstidpunkten påverkar den varken redovisat eller beskattningsbart resultat. Uppskjutna skattefordringar sänker inkomstskatten på beskattningsbar inkomst under kommande år. Uppskjutna skattefordringar redovisas endast i den omfattning det är sannolikt att de kommer att motsvaras av framtida beskattningsbara vinster, oavsett om de härrör från temporära skillnader eller skattemässiga underskottsavdrag.

Skattekostnad

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Aktuell skatt	-166	-123
Uppskjuten skatt	-55	-5
Skatt, totalt	-221	-128

Avstämning av effektiv skattesats

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Resultat före skatt	1210	742
Skatt enligt lagstadgade skattesatser i respektive land ¹	-247	-147
Icke avdragsgilla kostnader och skattefria intäkter ²	13	6
Värdering av uppskjutna skattefordringar	-17	-22
Skatt från tidigare år	-23	-6
Förändringar i skattesatser och skattelagstiftning	9	5
Nedskrivning av goodwill	0	0
Resultat från intressebolag	39	18
Övrigt ³	3	18
Skatt, totalt	-221	-128
Effektiv skattesats	18,3 %	17,3 %
Lagstadgad skattesats (blandad)	20,4 %	19,8 %

¹ Omfattar effekten av 21 MEUR från länder med skattelättnader och skatteförmåner 2018, och effekten av 9 MEUR från skattelättnader och övriga skatteförmåner år 2017.

² Taxeringsvärdet för icke avdragsgilla kostnader på 26 MEUR har nettats mot skattefri inkomst på 39 MEUR år 2018, och taxeringsvärdet för icke avdragsgilla kostnader på 17 MEUR har nettats mot skattefri inkomst på 23 MEUR år 2017.

³ I siffran för 2017 ingår en upplösning av uppskjutna skattefordringar på 19 MEUR i förhållande till utdelning från dotterbolag, eftersom utbetalning av utdelning inte är sannolik inom överskådlig framtid.

Den lagstadgade skattesatsen är ett genomsnittsvärde av de lagstadgade skattesatserna som gäller i de jurisdiktioner där Stora Enso är verksamt.

Förändring i uppskjuten skatt 2018

MEUR	Per 1 januari 2018	Resultat-räkning	Övrigt totalresultat (OCI)	Förvärv/Av-yttringar	Omräkning sdiifferens	Per 31 december 2018
Anläggningstillgångar	-163	-14	0	0	2	-175
Finansiella instrument	-7	0	6	0	0	-1
Obeskattade reserver	-15	-6	0	0	2	-19
Pensioner och avsättningar	46	13	4	0	-1	62
Skattemässiga underskottsavdrag och skattetillgodohavanden som överförts från tidigare	127	-39	0	1	1	90
Övrig uppskjuten skatt	0	-6	0	0	1	-5
Totalt	-12	-52	10	1	5	-48
Säkring av eget kapital (CTA)		-3	3			
Förändring i uppskjuten skatt	-12	-55	13	1	5	-48
Tillgångar ¹	154					120
Skulder ¹	-166					-168

¹ Uppskjutna skattefordringar och skulder har kvittats i enlighet med IAS 12.

Förändring i uppskjuten skatt år 2017

MEUR	Per 1 januari 2017	Resultat-räkning	Övrigt totalresultat (OCI)	Förvärv/Av-yttringar	Omräkning sdiifferens	Per 31 december 2017
Anläggningstillgångar	-176	12	0	0	1	-163
Finansiella instrument	-5	0	-2	0	0	-7
Obeskattade reserver	-30	13	0	0	2	-15
Pensioner och avsättningar	46	10	-10	0	0	46
Skattemässiga underskottsavdrag och skattetillgodohavande som överförts från tidigare år	193	-64	0	0	-2	127
Övrig uppskjuten skatt	-17	16	0	0	1	0
Totalt	11	-13	-12	0	2	-12
Säkring av eget kapital (CTA)		8	-8	0	0	0
Förändring i uppskjuten skatt	11	-5	-20	0	2	-12
Tillgångar ¹	214					154
Skulder ¹	-203					-166

¹ Uppskjutna skattefordringar och skulder har kvittats i enlighet med IAS 12.

Redovisningen av uppskjutna skattefordringar baseras på koncernens uppskattningar av framtida beskattningsbara vinster, mot vilka koncernen kan utnyttja förmånerna.

Skattemässiga underskottsavdrag

Per 31 december

MEUR	Skattemässiga underskottsavdrag som överförts från tidigare år		Redovisat skattemässigt värde		Oredovisat skattemässigt värde	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Förfaller inom fem år	703	856	71	118	58	47
Förfaller efter fem år	131	104	5	3	27	22
Förfaller ej	1 030	1 059	13	6	202	234
Totalt	1 864	2 019	89	127	287	303

Skattemässiga underskottsavdrag på 332 MEUR (573 MEUR) hänförliga till Finland.

Icke redovisade uppskjutna skattefordringar på avdragsgilla temporära skillnader uppgick till 39 MEUR (51 MEUR). Dessa skillnader har inget förfallodatum. Beskattningsbara temporära skillnader avseende investeringar i dotterbolag, filialer och intressebolag, samt andelar i samäganden för vilka uppskjutna skatteskulder inte har redovisats uppgick till 224 MEUR (214 MEUR).

Not 10 Avskrivningar och nedskrivningar

Redovisningsprinciper

Avskrivningar och nedskrivningar

Avskrivning av en tillgång inleds när den är tillgänglig för användning på den plats och i det skick som krävs för att den ska kunna användas på det sätt som ledningen avser. Avskrivning upphör när tillgången tas bort ur redovisningen eller är tillgänglig för försäljning i enlighet med IFRS 5. Avskrivning upphör inte när tillgången inte längre utnyttjas. Materiella och immateriella tillgångar skrivs av linjärt över tillgångarnas nyttjandeperioder. Nyttjandeperioder granskas regelbundet. Om en tillgång avyttras nettas intäkter som överstiger tillgångens bokförda värde upp till dess historiska kostnad mot avskrivningar och nedskrivningar. Endast de intäkter från avyttring som överstiger den historiska kostnaden för en tillgång redovisas under övriga rörelseintäkter (Not 5). Om tillgångens bokförda värde är högre än intäkterna från avyttringen redovisas skillnaden som en nedskrivning under den period då ett bindande försäljningskontrakt undertecknas.

De bokförda värdena på immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar granskas vid varje bokslutstillfälle för att fastställa om det finns indikationer på värdeminskning. Goodwill provas årligen för samma sak. Om det finns sådana indikationer uppskattas återvinningsvärdet till det högre av det verkliga värdet minus kostnaderna för avyttring, och bruksvärdet, varvid en nedskrivning redovisas så snart det bokförda värdet överstiger återvinningsvärdet.

En tidigare redovisad nedskrivning av materiella anläggningstillgångar återförs om uppskattningarna som använts för att fastställa återvinningsvärdet förändras. Värdet på den återförda tillgången får dock inte överstiga det bokförda värdet som tillgången skulle haft om det inte hade redovisats en nedskrivning under föregående år. När det gäller goodwill kan en redovisad nedskrivning däremot inte återföras.

Immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar är föremål för nedskrivningsprövning på nivån för kassagenererande enheter. Goodwill provas för nedskrivning på nivån för kassagenererande enheter för grupper av kassagenererande enheter, vilket motsvarar koncernens lägsta nivå där goodwill övervakas för intern verksamhet.

Avskrivningar och nedskrivningar

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Avskrivningar		
Immateriella tillgångar	23	18
Byggnader och konstruktioner	78	82
Maskiner och inventarier	368	382
Övriga materiella anläggningstillgångar	10	11
Totalt	479	493
Nedskrivning samt vinst och förlust vid avyttring		
Goodwill	0	0
Immateriella tillgångar	0	11
Mark	0	5
Byggnader och konstruktioner	0	0
Maskiner och inventarier	1	7
Övriga materiella anläggningstillgångar	0	4
Vinst från försäljning av materiella anläggningstillgångar	-4	-2
Förlust från försäljning av materiella anläggningstillgångar	4	3
Totalt	1	28
Återföring av nedskrivning		
Immateriella tillgångar	0	-3
Byggnader och konstruktioner	0	0
Maskiner och inventarier	0	-3
Totalt	0	-6
Avskrivningar och nedskrivningar	479	515

Avskrivningar

De totala avskrivningarna uppgick till 479 MEUR, vilket var 14 MEUR mindre än år 2017. I Not 3 Segmentinformation finns en tabell över avskrivning och nedskrivning per division.

Vinst och förlust vid avyttring

2017 och 2018 fanns inga väsentliga vinster eller förluster vid avyttring hänförliga till anläggningstillgångar.

Nedskrivningsprövning

Återvinningsvärdet för de kassagenererande enheterna har fastställts utifrån en beräkning av bruksvärdet genom användning av kassaflödesprognoser från finansiella budgetar som godkänts av styrelsen och ledningen. Diskonteringsräntorna före skatt är beräknade för varje kassagenererande enhet med beaktande av skatte- och riskprofilen för det land där kassaflödet genereras. Tabellen i avsnittet om nedskrivningsprövning av goodwill nedan redovisar de diskonteringsräntor före skatt som används för nedskrivningsprövning av goodwill. De liknar dem som används vid nedskrivningsprövning av övriga immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar.

Nedskrivningarna beräknades enligt bruksvärdemetoden för respektive kassaflödesgenererande enhet utifrån följande huvudantaganden:

- Uppskattningar av försäljningspris i enlighet med intern och extern specialistanalys.
- Kassaflöden och diskonteringsräntor beräknades i reala termer.
- Nuvarande kostnadsstruktur förblir oförändrad.
- För prövning av goodwill användes en framtida fyraårsperiod, varefter terminalvärdet var baserat på nolltillväxt, medan perioden för prövningen av immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar var tillgångarnas återstående förväntade ekonomiska livslängd.

Övriga immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar

Under 2018 uppgick de totala nedskrivningarna på övriga immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar till 1 MEUR (27 MEUR) och härrörde huvudsakligen från nedskrivningsprövning.

2018 prövades division Papers kassagenererande Newsprint Europe och Wood Free Uncoated för återföring av nedskrivning av anläggningstillgång. Prövningen ledde inte till återföring av tidigare nedskrivningar. De här kassaflödesgenererande enheterna i division Paper prövades inte för nedskrivning av anläggningstillgång eller återföring av 2017.

Nedskrivningsprövning av goodwill

Varken 2018 eller 2017 ledde prövningen av goodwill till nedskrivning.

Grupper av kassagenererande enheter som omfattar goodwill

MEUR	Räkenskapsår									
	2018					2017				
	Goodwill vid års-slutet	Immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar vid årsslutet	Åter-vinnings värde vid års-slutet	Ned-skrivningar	Diskon-terings-ränta före skatt	Goodwill vid års-slutet	Immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar vid årsslutet	Åter-vinningsvärde vid årsslutet	Ned-skrivningar	Diskon-terings-ränta före skatt
Packaging Solutions - Europe	19	721	2 726	0	8,2 %	19	712	2 117	0	8,8 %
Biomaterials - innovation och verksamhet i Norden	34	369	2 927	0	6,2 %	28	348	1 916	0	6,1 %
Wood Products - Centraleuropa	107	155	1 155	0	5,7 %	107	159	937	0	5,4 %
Paper - tidnings- och bokpapper	43	238	492	0	5,7 %	43	245	528	0	5,4 %
Paper - Obestrucket journalpapper	40	242	477	0	5,7 %	40	263	492	0	5,4 %
Totalt	243	1 725	7 777	0		237	1 727	5 990	0	

Nedskrivningar och avyttringsförluster minus återföring per segment

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Consumer Board	1	0
Packaging Solutions	-1	3
Biomaterials	1	1
Wood Products	0	0
Paper	2	7
Övriga	-1	11
Totalt (nedskrivning/förlust avyttring +) / (återföring/vinst avyttring -)	1	22

Beräkning av bruksvärde är mycket känsligt i förhållande till diskonteringsräntor, försäljningspriser och kostnader. Tabellen över känslighetsanalys nedan sammanfattar vilka effekter en förändring på 1 % i diskonteringsräntan, en minskning av försäljningspriser på 1 % och en kostnadsökning på 1 % skulle ha fått på återvinningsvärdena för de grupper av kostnadsgenererande enheter som innehar majoriteten av koncernens totala goodwill.

Känslighetsanalys för prövning av goodwill, effekt på återvinningsvärdet

MEUR	Wood Products – Centraleuropa	Paper – tidnings- och bokpapper	Paper – Obestruket journalpapper
Ökning av diskonteringsräntan på 1 %	-216	-61	-77
Årlig minskning av försäljningspris på 1 %	-150	-129	-91
Årlig ökning av kostnaderna på 1 %	-134	-122	-84

Not 11 Immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar

Redovisningsprinciper

Kostnader för programvaruutveckling

Kostnaden för utveckling eller inköp av ny programvara som klart kan hänföras till en identifierbar och unik produkt som kommer att kontrolleras av koncernen och har ett framtida värde som troligen överstiger kostnaden efter mer än ett år och som redovisas som en immateriell tillgång och kommer att skrivas av över en förväntad ekonomisk livslängd på 3 till 10 år. Kostnader för webbplatser kostnadsförs när de uppkommer.

Goodwill

Goodwill utgörs av framtida ekonomiska fördelar från tillgångar som inte kan identifieras separat eller individuellt av koncernen vid ett förvärv. Goodwill beräknas som den del av köpeskillingen som vid förvärvet överstiger nettomarknadsvärdet på den andel av det förvärvade bolagets tillgångar som koncernen förvärvar räknat på förvärvsdagen, och fördelas vid prövning av nedskrivningsbehov på de grupper av kassagenererande enheter som väntas ha nytta av förvärvet. Enligt IFRS 3 är anskaffningsvärdet lika med summan av den köpeskillning som betalats, värdet av innehav utan bestämmande inflytande i förvärvet samt det verkliga värdet av tidigare innehav i det förvärvade dotterbolaget. Goodwill som uppkommer vid förvärv av utländska enheter utanför euroområdet behandlas som den utländska enhetens tillgång denominerad i den lokala valutan och omräknas till den kurs som råder på balansdagen.

Goodwill avskrivs inte men nedskrivningsbehovet provas en gång per år, eller oftare om det finns indikationer på värdeminskning. I vinster och förluster vid avyttring av ett dotterbolag ingår den goodwill som är hänförlig till den sålda enheten.

Goodwill som uppkommer vid förvärv av ett intresseföretag eller ett samägt företag ingår i investeringens bokförda värde och eventuellt nedskrivningsbehov provas som en del i den investeringen. Om koncernens andel av investeringens verkliga nettovärde överskrider anskaffningsvärdet, efter omvärdering, redovisas skillnaden direkt i resultaträkningen.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde och skrivs av proportionerligt under den förväntade ekonomiska livslängden, vilken brukar variera från 3 till 10 år och upp till 20 år för patent. Alla värdeminskningar innebär att värdet justeras. Förvärvade immateriella tillgångar måste redovisas separerade från goodwill om de uppfyller definitionen för en tillgång, om de är antingen avskiljbara eller härrör från kontrakt eller andra legala rättigheter och om deras verkliga värde kan mätas på ett tillförlitligt sätt.

Immateriella tillgångar som redovisas separerade från goodwill i förvärv består av marknadsförings- och kundrelaterade eller kontrakts- och teknikbaserade immateriella tillgångar. Typiska marknadsförings- och kundrelaterade tillgångar är varumärken och handelsnamn, servicemärken, kollektiva märken, certifieringsmärken, kundregister, order- eller produktionsstockar, kundkontrakt och därmed sammanhängande kundrelationer. Kontrakts- och teknikbaserade immateriella tillgångar utgörs normalt av licens- och royaltyavtal eller patenterad teknik och affärshemligheter, som till exempel konfidentiella formler, processer eller recept. Värderingen av kundkontrakt till verkligt värde bygger på kundrelationerna och deras förväntade omsättningshastighet samt det förväntade återstående kassaflödet från kunden. Varumärken värderas med utgångspunkt i det beräknade, diskonterade kassaflödet enligt den så kallade relief from royalty-metoden.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar förvärvade av koncernbolag redovisas till anskaffningsvärde, i förekommande fall med tillägg för nedmonteringskostnader. Tillgångar som kommer in i koncernen i samband med förvärv av nya dotterbolag redovisas till verkligt värde på förvärvsdagen. Avskrivning sker proportionerligt, justerad för eventuell värdeminskning och avyttringskostnader. Värdet i balansräkningen representerar kostnader minus mottagna bidrag och subventioner samt minus ackumulerade planmässiga avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Räntekostnader på lån för finansiering av uppförande av sådana tillgångar kapitaliseras som en del av anskaffningskostnaden fram till att anläggningen är färdig.

Mark- och vattentillgångar avskrivs inte eftersom dessa bedöms ha oändlig livslängd. För övriga tillgångar baseras avskrivningar på följande förväntade livslängd:

Tillgångsslag	Avskrivning, antal år
Byggnader, industri	10–50
Byggnader, kontor och bostäder	20–50
Slipmassafabriker	15–20
Vattenkraftanläggningar	40
Pappersbruks-, massabruks- och kartongbruksmaskiner	20
Tyngre maskiner	10–20
Konverteringsanläggningar	10–15
Sågverk	10–15
Datorer	3–5
Fordon	5
Kontorsutrustning	3–5
Järnvägar, hamnanläggningar	20–25
Skogsvägar	10–35
Vägar, markanläggningar, broar	15–20

Ordinarie underhålls- och reparationskostnader kostnadsförs när de uppkommer, men mer omfattande renoverings- och uppgraderingskostnader kapitaliseras och skrivs av under respektive objekts återstående ekonomiska livslängd. Utrangering, försäljning eller avyttring av materiella anläggningstillgångar redovisas genom att redovisad anskaffningskostnad och ackumulerade avskrivningar dras av och eventuellt kvarvarande värde redovisas som nedskrivningar i koncernens resultaträkning. Realisationsvinster redovisas under övriga rörelseintäkter.

Reservdelar redovisas som materiella anläggningstillgångar om de är av större omfattning och används över ett år eller om de endast används till en specifik anläggningstillgång. I alla andra fall bokförs reservdelar som lager och redovisas i resultaträkningen som förbrukning.

Immateriella tillgångar

Per 31 december

MEUR	Program- vara	Övriga immateriell a tillgångar	Tillgångar i arbete	Goodwill	Totalt
Anskaffningsvärde					
1 januari 2017	228	175	0	1 193	1 596
Omräkningsdifferens	-2	-9	0	-3	-14
Omklassificeringar	21	6	0	0	27
Tillägg	7	13	39	0	59
Avyttringar ¹	-5	-9	0	0	-14
31 december 2017	249	176	39	1 190	1 654
Omräkningsdifferens	-1	0	0	-1	-2
Omklassificeringar	26	-1	-28	0	-3
Tillägg ²	13	21	16	5	55
Avyttringar ¹	-62	-19	0	0	-81
31 december 2018	225	177	27	1 194	1 623
Akkumulerade av- och nedskrivningar					
1 januari 2017	200	23	0	955	1 178
Omräkningsdifferens	-4	0	0	-2	-6
Avyttringar ¹	-5	-5	0	0	-10
Avskrivningar	10	8	0	0	18
Nedskrivningar	8	0	0	0	8
31 december 2017	209	26	0	953	1 188
Omräkningsdifferens	-1	-1	0	-2	-4
Avyttringar ¹	-62	-19	0	0	-81
Avskrivningar	12	11	0	0	23
31 december 2018	158	17	0	951	1 126
Bokfört värde 31 december 2018	67	160	27	243	497
Bokfört värde 31 december 2017	40	150	39	237	466

¹ Avyttringar av bolag ingår i avyttringar. Avyttringar av bolag behandlas närmare i Not 4 Förvärv och avyttringar.

² Förvärv av bolag ingår i tillägg. Förvärv av bolag behandlas närmare i Not 4 Förvärv och avyttringar.

Materiella anläggningstillgångar

Per 31 december

MEUR	Mark och vatten	Byggnader och konstruktioner	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Anläggningar under arbete	Totalt
Anskaffningsvärde						
1 januari 2017	395	3 542	13 836	442	314	18 529
Omräkningsdifferens	-33	-175	-421	-7	-30	-666
Omklassificeringar	0	5	97	1	-130	-27
Omklassificeringar till biologiska tillgångar	0	0	-1	0	0	-1
Tillägg	1	20	190	3	287	501
Avyttringar ¹	-2	-43	-355	-11	0	-411
31 december 2017	361	3 349	13 346	428	441	17 925
Omräkningsdifferens	-1	-29	-201	-8	-1	-240
Omklassificeringar	0	43	207	2	-249	3
Omklassificeringar av biologiska tillgångar	0	-1	-2	0	0	-3
Tillägg	0	19	171	2	249	441
Avyttringar ¹	-31	-46	-108	-4	0	-189
31 december 2018	329	3 335	13 413	420	440	17 937
Akkumulerade av- och nedskrivningar						
1 januari 2017	6	2 096	10 445	366	5	12 918
Omräkningsdifferens	-1	-96	-293	-7	0	-397
Avyttringar ¹	0	-42	-342	-10	0	-394
Avskrivningar	0	82	382	11	0	475
Nedskrivningar	5	0	4	0	4	13
31 december 2017	10	2 040	10 196	360	9	12 615
Omräkningsdifferens	-1	-32	-177	-6	0	-216
Avyttringar ¹	-5	-41	-103	-4	0	-153
Avskrivningar	0	77	368	11	0	456
Nedskrivningar och återföring av nedskrivningar	0	0	1	0	0	1
31 december 2018	4	2 044	10 285	361	9	12 703
Bokfört värde 31 december 2018	325	1 291	3 128	59	431	5 234
Bokfört värde 31 december 2017	351	1 309	3 150	68	432	5 310

¹ Avyttringar av bolag ingår i avyttringar. Avyttringar av bolag behandlas närmare i Not 4 Förvärv och avyttringar.

Tillägg till immateriella tillgångar och materiella anläggningstillgångar

Totalt uppgick investeringarna under året i Stora Enso Oyj med dotterbolag till 491 MEUR (560 MEUR). Detaljer kring pågående projekt och framtidsplaner tas upp närmare i verksamhetsberättelsen.

Not 12 Biologiska tillgångar

Redovisningsprinciper

Stora Enso's biologiska tillgångar består av skog på rot som ska användas som råvara vid produktion av massa och träprodukter samt som biobränsle.

IAS 41 Jord- och skogsbruk föreskriver att biologiska tillgångar tas upp till verkligt värde i balansräkningen. Koncernens skogsinnehav redovisas därför på nivå 3 i den så kallade verkligt värde-hierarkin med avdrag för uppskattade försäljningskostnader vid avverkning, då det antas att det går att uppskatta ett verkligt värde för dessa tillgångar.

Värderingen av skogsinnehav baseras på diskonterade kassaflödesmodeller där de biologiska tillgångarnas verkliga värde beräknas med hjälp av kassaflöden från den löpande verksamheten, dvs. baserat på tillväxtpotentialen med ett hållbart skogsbruk. Årets avverkning av den prognosticerade årliga tillväxten multipliceras med virkespriset och kostnader för skogsbruk och avverkning dras av. De biologiska tillgångarnas verkliga värde mäts som nuvärdet av det som avverkas efter en tillväxtperiod baserat på produktiv skogsmark och med hänsyn tagen till miljömässiga begränsningar och andra förbehåll. Skog på rot som är mindre än två år gammal (mindre än tre år i Montes del Plata) anses vara en outvecklad tillgång och redovisas till anskaffningsvärde. Vid avverkning överförs de biologiska tillgångarna till lager.

Det verkliga värdet bedöms vara nära anskaffningsvärdet när den biologiska transformationen varit ringa eller när prisseffekten av transformationen inte förväntas vara väsentlig, vilket varierar med växtplats och växtart.

Stora Enso ser också till att värderingen av koncernens andel av värdet på skogsinnehav i intressebolag och samägda bolag överensstämmer med koncernens redovisningsprinciper.

Koncernen har biologiska tillgångar i sina egna dotterbolag i Kina och Laos, i sina samägda bolag i Brasilien och Uruguay och i intressebolag i Finland, Sverige och Brasilien.

Värdet av biologiska tillgångar i dotterbolag och samägda bolag som redovisas i koncernens balansräkning uppgår till 457 MEUR (448 MEUR) enligt specifikation nedan. Koncernens indirekta andel av biologiska tillgångar i intressebolag uppgår till 2 871 MEUR (2 906 MEUR).

Biologiska tillgångar

MEUR	31 december	
	2018	2017
Dotterbolag och samägda bolag		
Verkligt värde per 1 januari	448	489
Omräkningsdifferens	-2	-51
Förändring i verkligt värde ¹	-2	-6
Tillägg (kostnadsbaserade)	83	80
Avverkning ¹	-60	-57
Övriga operativa förändringar ¹	-7	-9
Övriga förändringar	-7	0
Omklassificering från fastigheter, maskiner och inventarier	2	2
Biologiska tillgångars verkliga värde per 31 december	457	448
Intressebolag		
Bergvik Skog Ab (49,79 %)	2 262	2 326
Tornator Oyj (41 %)	595	562
Arauco Florestal Arapoti S.A. (20 %)	14	18
Biologiska tillgångars verkliga värde i intressebolag per 31 december	2 871	2 906

¹ Poster redovisas i resultaträkningen.

Värdering av och skog på rot i huvudsakliga dotterbolags och samägda bolags skogstillgångar

Per 31 december 2018					
	Verkligt värde, MEUR	Verkligt värde per hektar, EUR/ha	Produktiv skogsmark, ha	Skog på rot, miljoner m ³ (massivt exklusive bark)	Avverkning, miljoner m ³ (massivt exklusive bark)
Guangxi (100 %)	166	2 147	77 300	6,4	1,1
Veracel (50 %)	75	1 715	43 700	2,9	1,7
Montes del Plata (50 %)	199	2 450	81 200	8,1	1,4

Dotterbolag och samägda bolag:

I slutet av 2018 uppgick det verkliga värdet av de biologiska tillgångarna i kinesiska Guangxi till 166 MEUR (168 MEUR). I detta ingick ung skog på rot motsvarande 29 MEUR (33 MEUR). Minskningen beror främst på lägre försäljningspriser, då dessa har gått ner 4 %. Den diskonteringsränta på 8,7 % (8,6 %) som används i den diskonterade kassaflödesvärderingen (DCF) bestäms med hjälp av ett vägt genomsnittsvärde för kostnaden för kapital (WACC-metoden). Den produktiva marken i Guangxi, Kina, uppgår till 77 000 hektar med skog på rot på 6,4 miljoner m³ (massivt exklusive bark). Den årliga avverkningen uppgår i genomsnitt till 1,1 miljoner m³ (massivt exklusive bark).

Veracel Celulose S.A. (Veracel), ett samägt (50 %) företag i Brasilien, hade biologiska tillgångar till ett verkligt värde av 150 MEUR (164 MEUR) av vilka Stora Ensos andel var 75 MEUR (82 MEUR). Minskningen beror på valutakursförändringar i och med att värdet på den lokala valutan ökade med 3 %. I detta ingick ung skog på rot motsvarande 33 MEUR (31 MEUR). Den diskonteringsränta på 8,3 % (7,3 %) som används i den diskonterade kassaflödesvärderingen bestäms med hjälp av ett vägt genomsnittsvärde för kostnaden för kapital (WACC-metoden). Stora Ensos andel (50 %) av markarealen är 113 (113) tusen hektar.

Stora Ensos andel på 50 % av den produktiva marken i Veracel, Brasilien, uppgår till 44 000 hektar med en andel skog på rot på 2,9 miljoner m³ (massivt exklusive bark). Ägarandelen av den årliga avverkningen är i genomsnitt 1,7 miljoner m³ (massivt exklusive bark).

Montes del Plata (MdP), ett samägt (50 %) företag i Uruguay, hade biologiska tillgångar till ett verkligt värde av 398 MEUR (354 MEUR) av vilka Stora Ensos andel var 199 MEUR (177 MEUR). I detta ingick ung skog på rot motsvarande 55 MEUR (43 MEUR). Den diskonteringsränta på 8,0 % (8,0 %) som används i den diskonterade kassaflödesvärderingen (DCF) bestäms med hjälp av ett vägt genomsnittsvärde för kostnaden för kapital (WACC-metoden). Stora Ensos andel (50 %) av markarealen är 126 (123) tusen hektar.

Stora Ensos andel på 50 % av den produktiva marken i Montes del Plata, Uruguay, uppgår till 81 000 hektar med en andel skog på rot på 8,1 miljoner m³ (massivt exklusive bark). Ägarandelen av den årliga avverkningen är i genomsnitt 1,4 miljoner m³ (massivt exklusive bark).

Känslighetsanalys för viktiga förutsättningar om rörelse med +/-10 %

	Marknadspris på ved	Tillväxttakt
Guangxi	+/-35	+/-19
Veracel	+/-7	+/-7
Montes del Plata	+/-18	+/-18

Den 31 december 2018 var värdemässigt 36 % (38 %) av de biologiska tillgångarna belägna i Kina, 16 % (20 %) i Brasilien, 44 % (39 %) i Uruguay och 4 % (3 %) i andra länder. Markarealen uppgår till 325 (363) tusen hektar varav 37 % (31 %) är arrenderad och 2 % (4 %) är begränsad. Totalt avverkades 4 (4) miljoner m³ virke. Förändringarna berodde till största delen på avyttringen av Rio Grande do Sul. Siffrorna för MdP och Veracel tas med i beräkningen av ägarandel och antal hektar.

Intressebolag:

Koncernen har tre intressebolag (investeringar som redovisas enligt kapitalandelsmetoden) med biologiska tillgångar:

- Bergvik Skog AB (Bergvik Skog), ett svenskt intressebolag som ägs till 49,79 % (49,28 %), hade biologiska tillgångar till ett verkligt värde av 4 543 MEUR (4 719 MEUR), där Stora Ensos andel var 2 262 MEUR (2 326 MEUR). Förändringen i verkligt värde för Bergvik beror främst på valutakursförändringar. Försäljningsmarginalen för virke hade en något ökande effekt på det verkliga värdet.
- Tornator Oyj (Tornator), ett finskt intressebolag som ägs till 41 %, hade biologiska tillgångar till ett verkligt värde av 1 451 MEUR (1 371 MEUR) av vilka Stora Ensos andel var 595 MEUR (562 MEUR). Ökningen i verkligt värde beror främst på ökade avverkningsvolymen och försäljningspriser. Ökande kostnader hade en något minskande effekt på det verkliga värdet.
- Arauco Florestal Arapoti S.A., ett sydbrasilianskt intressebolag som ägs till 20 %, hade biologiska tillgångar till ett verkligt värde av 73 MEUR (90 MEUR) av vilka Stora Ensos andel var 14 MEUR (18 MEUR).

Värdering av och skog på rot i intressebolag

	Per 31 december			2018	
	Verkligt värde, MEUR	Verkligt värde per hektar, EUR/ha	Produktiv skogsmark, ha	Skog på rot, miljoner m ³ (massivt exklusive bark)	Avverkning, miljoner m ³ (massivt exklusive bark)
Bergvik Skog AB (49,79 %)	2 262	2 416	936 000	79,3	3,1
Tornator Oyj (41,00 %)	595	2 665	223 198	24,6	1,2

Stora Ensos andel på 49,79 % av produktiv skogsmark i Bergvik uppgår till 936 000 hektar, varav andelen skog på rot uppgår till 79,3 miljoner m³ (massivt exklusive bark). Ägarandelen av årlig avverkning är i genomsnitt 3,1 miljoner m³ massivt exklusive bark.

Stora Ensos andel på 41 % av produktiv skogsmark i Tornator uppgår till 223 000 hektar, varav andelen skog på rot uppgår till 24,6 miljoner m³ massivt exklusive bark. Ägarandelen av årlig avverkning är i genomsnitt 1,2 miljoner m³ massivt exklusive bark.

Information om mängden virke som levererats till Stora Ensos bruk och andel virke som kommer från plantager finns i avsnittet Forests, plantations, and land use i Stora Enso Sustainability 2018.

Not 13 Intressebolag

Redovisningsprinciper

Konsolideringsprinciper

Intressebolag i vilka Stora Enso har ett betydande inflytande redovisas enligt kapitalandelsmetoden, vilket innebär att koncernens andel av resultatet i intressebolagen redovisas i koncernens resultaträkning. Koncernens innehav i ett intressebolag tas upp i koncernens balansräkning till ett belopp som motsvarar koncernens andel av intressebolagets nettotillgångar.

Koncernens andel av resultaten i intressebolag redovisas under rörelseresultat för att återspegla investeringarnas rörelseinriktade natur, särskilt när det gäller de bolag som förser koncernen med virkesråvara. I intressebolagens balansräkningar finns ingen goodwill av större omfattning.

Viktigare intressebolag

Bolag	Rapporteras i segment	Säte och viktigaste verksamhetsplats	Per 31 december			
			Ägarandel/rösträttsandel i %		MEUR	
			2018	2017	2018	2017
Bergvik Skog AB: skog ¹	Övriga	Sverige	49,79/36,70	49,28/36,70	1 400	1 287
Tornator Oyj: skog	Övriga	Finland	41	41	288	267
Arauco Florestal Arapoti S.A.: plantager	Övriga	Brasilien	20	20	19	22
					1 707	1 576
Övriga					23	24
Redovisat värde per 31 december					1 729	1 600

¹ Koncernens ägande i Bergvik Skog AB är 49,79 %, med rösträtten begränsad till 36,7 %.

Koncernens andel av intressebolags resultaträkningar

MEUR	31 december	
	2018	2017
Omsättning	249	279
Rörelsekostnader	-119	-210
Värdering enligt IAS 41	90	33
Rörelseresultat	220	102
Finansnetto	-37	-28
Resultat före skatt	183	74
Skatt	-2	-8
Årets nettoresultat	181	66

I koncernredovisningen är alla ovan angivna intressebolag redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

Medelantalet anställda i intressebolagen var 1 727 under 2018, jämfört med 1 698 under 2017.

Nedan visas en sammanfattning av ekonomisk information för koncernens viktigaste intressebolag, Bergvik Skog AB och Tornator Oyj. Koncernens andel i dessa intressebolag redovisas under segmentet Övriga och

utgör huvuddelen av koncernens totala resultatandelar i intressebolag. Den sammanfattande informationen nedan visar de belopp som redovisas i intressebolagens årsredovisningar upprättade enligt IFRS.

Bergvik Skog AB

MEUR	2018	2017
Omsättningstillgångar	152	57
Anläggningstillgångar	4 705	4 969
Kortfristiga skulder	157	403
Långfristiga skulder	971	991
Skatteskuld	955	1 034
Omsättning	245	243
Årets nettoresultat	295	111
Övrigt totalresultat	7	8
Totalresultat	302	119
Utdelningar från intressebolag under räkenskapsåret	11	7
Intressebolagets nettotillgångar	2 774	2 598
Koncernens ägarandel i Bergvik Skog AB	49,79 %	49,28 %
Goodwill	19	7
Bokfört värde för koncernens ägarandel i Bergvik Skog AB	1 400	1 287

I november 2018 meddelade Stora Enso att aktieägarna i Bergvik Skog AB hade undertecknat ett bindande avtal angående omstrukturering av ägandet i Bergvik Skog. För närvarande ägs Bergvik Skogs svenska skogstillgångar av dotterbolagen Bergvik Väst AB och Bergvik Öst AB med ungefär 83 % respektive 17 % vardera av dessa tillgångar. Enligt det här avtalet kommer Stora Enso att omvandla sitt nuvarande ägande av 49,8 % i Bergvik Skog till ett direkt ägande av ungefär 69,8 % av värdet på skogstillgångarna i Bergvik Väst. Efter transaktionen kommer Stora Ensos skogsinnehav i Sverige att öka till 1,4 miljoner hektar, där 1,15 miljoner hektar är produktiv skogsmark. Stora Ensos 49,8 % ägande av den produktiva skogsmarken i Bergvik motsvarar vid utgången av 2018 en areal av 0.9 miljoner hektar. Det totala värdet av affären i Stora Ensos balansräkning beräknas vara cirka 1,0 miljard EUR. Omstruktureringen planeras vara slutförd under första halvåret 2019. Bergvik Skog redovisas för närvarande som ett intressebolag enligt kapitalandelsmetoden. När affären är slutförd kommer Stora Ensos skogsinnehav att placeras i ett helägt dotterbolag och kommer att konsolideras post för post i Stora Ensos resultat.

Stora Ensos ägande i bolaget värderades den 31 december 2018 till 1 400 MEUR (1 287 MEUR). 2018 var koncernens andel av Bergvik Skogs nettoresultat 147 MEUR (55 MEUR), vilket inkluderar en vinst vid värderingen av skogen på 80 MEUR (26 MEUR) vinst.

Tornator Oyj

MEUR	2018	2017
Omsättningstillgångar	34	32
Anläggningstillgångar	1 557	1 478
Kortfristiga skulder	376	121
Långfristiga skulder	351	586
Skatteskuld	161	151
Omsättning	113	102
Årets nettoresultat	79	78
Övrigt totalresultat	0	-1
Totalresultat	79	77
Utdelningar från intressebolag under räkenskapsåret	12	11
Intressebolagets nettotillgångar	702	652
Koncernens ägarandel i Tornator Oyj	41,00 %	41,00 %
Bokfört värde för koncernens ägarandel i Tornator Oyj	288	267

Stora Ensos finska skogsinnehav avyttrades 2002 till intressebolaget Tornator. Koncernens aktuella ägarandel om 41 % värderas till 288 MEUR (267 MEUR) den 31 december 2018. 2018 var koncernens andel av Tornators nettoresultat 32 MEUR (32 MEUR), vilket inkluderar en vinst vid värderingen av skogen på 13 MEUR (8 MEUR).

Sammanlagd information om intressebolag av mindre omfattning

MEUR	Per 31 december	
	2018	2017
PPE¹, goodwill och övriga immateriella tillgångar	21	28
Biologiska tillgångar	14	18
Rörelsefordringar:		
Långfristiga	0	0
Kortfristiga	16	16
Varulager	1	1
Kassa och bank	8	7
Tillgångar, totalt	61	70
Operativa skulder:		
Långfristiga	2	4
Kortfristiga	11	12
Skulder:		
Långfristiga	1	1
Kortfristiga	0	0
Skatteskuld	4	7
Skulder, totalt	19	24
Eget kapital i koncernens balansräkning, netto	42	46
Varav:		
Eget kapital och reserver	42	45
Övrig totalinkomst (OCI)	0	1
Värde enligt kapitalandelsmetoden	42	46
Värde enligt kapitalandelsmetoden för Bergvik Skog AB	1 400	1 287
Värde enligt kapitalandelsmetoden för Tornator Oyj	288	267
Värde enligt kapitalandelsmetoden, totalt	1 729	1 600

¹ PPE = fastigheter, maskiner och inventarier

Mellanhavanden med intressebolag

MEUR	Per 31 december	
	2018	2017
Fordringar på intressebolag		
Långfristiga lånefordringar	2	3
Kundfordringar	6	3
Kortfristiga lånefordringar	0	0
Skulder till intressebolag		
Leverantörsskulder	39	40

Transaktioner med intressebolag

MEUR	31 december	
	2018	2017
Försäljning till intressebolag	53	53
Inköp från intressebolag	219	215

Koncernen genomför transaktioner med intressebolag, till exempel försäljning och inköp av virkesråvara. Alla avtal förhandlas enligt armlängdsprincipen med villkor som koncernen anser normala i branschen och som i allmänhet inte är mindre förmånliga än vad som skulle gälla för en oberoende tredje part.

Lån till intressebolag inklusive räntefordran uppgick vid utgången av 2018 till sammanlagt 2 MEUR (3 MEUR).

Not 14 Aktieinstrument

Redovisningsprinciper

Koncernen har valt att redovisa sitt aktieinnehav i Pohjolan Voima och vissa noterade aktier som ägs av Stora Enso, som tidigare redovisats som investeringar tillgängliga för försäljning (AFS) enligt IAS 39, till verkligt värde via övrigt totalresultat (FVTOCI) enligt IFRS 9 genom att tillämpa standarden för aktieinstrument. Vinster och förluster till följd av förändringar i investeringarnas verkliga värde under verkligt värde via övrigt totalresultat återförs inte till resultaträkningen vid nedskrivning eller avyttring, och endast intäkt av utdelning redovisas i resultaträkningen. Dessutom har koncernen vissa investeringar i onoterade aktier som klassificeras som verkligt värde via resultaträkningen.

Värderingar i sammandrag

MEUR	31 december	
	2018	2017
Anskaffningsvärde per 1 januari		
Noterade aktier	4	4
Operativa aktier	126	121
Investeringar klassificerade som aktieinstrument (tidigare tillgängliga för försäljning)	130	125
Ingående balans (OCI)	209	170
Aktieinstrument per 1 januari	339	295
Omräkningsdifferens	-1	-1
Tillägg	3	8
Förändring i verkligt värde redovisad som övrigt totalresultat	97	39
Avyttringar	-1	0
Resultaträkning – vinst/förlust	-2	-2
Redovisat värde 31 december	435	339

Orealiserad vinst/förlust på värdepapper

MEUR	31 december	
	2018	2017
Orealiserad värdestegring, netto (OCI)	306	209
Kostnad	129	130
Verkligt värde	435	339
Orealiserad värdestegring, netto (OCI)	306	209
Uppskjuten skattskuld	-2	-4
Orealiserad värdestegring redovisad som övrigt totalresultat (OCI) i eget kapital	304	205
Förändring i realiserad värdestegring redovisad som övrigt totalresultat (OCI) i eget kapital	98	43

Aktier i PVO

Koncernen har en andel på 15,6 % (15,6 %) i Pohjolan Voima Oy (PVO) som är en privatägd företagsgrupp i energisektorn som producerar el och värme åt sina ägare i Finland. Alla dotterbolag i PVO-koncernen har sitt eget aktieslag som ger aktieägaren rätt till del av energiproduktionen i proportion till innehavet av det aktieslaget. Aktieägarna är sedan skyldiga att täcka produktionskostnaderna som i allmänhet är lägre än marknadspriserna. Innehavet värderas till verkligt värde varje kvartal och man tillämpar då ett genomsnittsvärde av två metoder: diskonterad kassaflödesanalys och handelsmultiplar. Värderingen kategoriseras som nivå 3 i verkligt värde-hierarkin i enlighet med IFRS 13. Mer information om nivåerna finns i Not 25 Verkligt värde.

Elpriserna i modellen baseras på Nordpools priser. I modellen används priset på flytande futuresderivat för tillgängliga år, vilka sedan räknas upp med en inflationsfaktor. Basen för varje kraftanläggnings kostnadsstruktur tas från tidigare bokslut och justeras med inflationsfaktorn för kommande år. Den diskonteringsränta på 4,06 % som används i den diskonterade kassaflödesvärderingen (DCF) bestäms med hjälp av ett vägt genomsnittsvärde för kostnaden för kapital (WACC-metoden). Multiplarna från tidigare handel erhålls från en grupp av europeiska företag som driver kraftanläggningar liknande PVO:s. En förändring på +/- 5 % i elpriset i den diskonterade kassaflödesvärderingen (DCF) skulle ändra värderingen med +54 MEUR respektive -41 MEUR. En absolut förändring på +/- 1 % i diskonteringsräntan skulle ändra värderingen med -34 MEUR respektive +100 MEUR.

2018 ledde skiljedomsförfarandet till att anläggningsägaren Teollisuuden Voima Oyj (TVO) och anläggningsleverantören AREVA-Siemens Consortium undertecknade en uppgörelse angående de kostnader och förluster som förseningen av Olkiluoto 3-projektet medfört. I och med detta gick anläggningsleverantören med på att kompensera anläggningsägaren TVO med 450 MEUR. Leverantören har rätt att erhålla en incitamentsutbetalning på maximalt 150 MEUR om Olkiluoto 3-projektet slutförs i tid. I november 2018 tillkännagav TVO att den regelbundna elproduktionen kommer att starta i januari 2020 utifrån det uppdaterade schemat för produktionsstart. Vid värderingen har hänsyn tagits till skiljedomsförfarandets utfall. Stora Ensos indirekta andel av kapaciteten vid Olkiluoto 3, via sina B2-aktier i PVO, är ungefär 8,9 %.

Ägande i PVO 31 december 2018

MEUR	Aktieserie	Innehav %	Tillgångskategori	Verkligt värde 2018	Verkligt värde 2017
PVO-Vesivoima Oy	A	20,6	Vattenkraft	166	155
Teollisuuden Voima Oyj	B	15,7	Kärnkraft	243	148
Teollisuuden Voima Oyj	B2	14,8	Kärnkraft under byggnad	0	0
Övriga	C,C2,V,M	Diverse	Diverse	6	5
Totalt				415	308

Värdet 2018 uppgick till 415 MEUR (308 MEUR), att jämföra med det bokförda värdet på 118 MEUR (116 MEUR) där uppräkningsen på 297 MEUR (192 MEUR) tas upp under övrigt totalresultat. Förändringen av PVO:s värde är främst ett resultat av högre marknadspriser på el. Ingen uppskjuten skatt beräknas på detta belopp eftersom innehav över 10 % är undantagna från realisationsvinstskatt enligt finska skatteregler.

Viktigare aktieinstrument

MEUR	31 december 2018			
	Innehav %	Antal aktier	Anskaffningsvärde	Verkligt värde
Packages Ltd, Pakistan – noterade aktier		5 396 650	4	13
Noterade värdepapper, totalt			4	13
Pohjolan Voima Oy – onoterade aktier	15,6%	5 073 972	118	415
Övriga – onoterade aktier			7	7
Operativa värdepapper, totalt			125	422
Investeringar tillgängliga för försäljning, totalt, 31 december 2017			129	435
Investeringar tillgängliga för försäljning, totalt, 31 december 2016			130	339

Skillnaden på 306 MEUR (209 MEUR) mellan aktieinstrumentens (tidigare investeringar tillgängliga för försäljning) ursprungliga anskaffningsvärde och deras verkliga värde på bokslutsdagen motsvaras av verkligt värde-reserven (OCI) i redovisningen av förändringar i eget kapital.

Not 15 Övriga långfristiga tillgångar

MEUR	Per 31 december	
	2018	2017
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	18
Skattetillgodohavande	16	17
Övriga långfristiga rörelsetillgångar	13	15
Totalt	48	50

Not 16 Varulager

Redovisningsprinciper

Varulager redovisas till det lägre av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet där anskaffningsvärdet bestäms genom först in-först ut-principen (FIFO) eller genom ett vägt genomsnittsvärde om det kan antas ligga nära FIFO-värdet. Kostnaden för färdiga varor och varor under tillverkning består av råmaterial, direkta arbetskostnader, avskrivningar, övriga direkta kostnader samt till varorna hänförliga overheadkostnader men ej räntekostnader. Nettoförsäljningsvärdet är det beräknade försäljningspriset i den löpande verksamheten med avdrag för färdigställande- och försäljningskostnader.

Om marknadsläget gör att tillverkningskostnaderna för en produkt överstiger produktens nettoförsäljningsvärde görs avdrag för värdeminskning. Värdeminskningsavdrag görs också för färdiga varor och reservdelar som är gamla, inkuranta eller har låg omsättningshastighet. Sådant värdeminskningsavdrag görs från lagrets bokförda värde i koncernens balansräkning.

MEUR	31 december	
	2018	2017
Råvaror och förnödenheter	438	308
Varor under tillverkning	98	81
Färdiga varor	752	649
Reservdelar och förbrukningsvaror	298	279
Övriga varulager	17	15
Förskottsbetalningar och avverkningsrätter	83	97
Avsättning för inkurans – reservdelar och förbrukningsvaror	-98	-94
Avsättning för inkurans – färdiga varor	-15	-10
Avsättning för värdeminskning	-5	-4
Totalt	1 567	1 321

Under året har varulager till ett värde av 4 872 MEUR (4 675 MEUR) kostnadsförts. Detta ingår i råvaror och förnödenheter och är hänförligt till råvaror. 16 MEUR (15 MEUR) av lagernedskrivningarna har kostnadsförts. 3 MEUR (18 MEUR) utgörs av återföring av tidigare nedskrivningar.

Not 17 Rörelsefordringar

Redovisningsprinciper

Kundfordringar

Kundfordringar redovisas först till verkligt värde och justeras sedan till det värde som förväntas inflyta efter en värdering av avsättning för förväntade kreditförluster baserat på en framåtblickande och objektiv genomgång av alla utestående belopp vid periodens slut. I enlighet med IFRS 9 har ett förenklat förfarande införts för kundfordringar, där de avsättningar som redovisas i koncernredovisningen baseras på förväntade kreditförluster under fordringarnas återstående löptid. För förvärvade fordringar värderas förväntade kreditförluster utifrån externt genererad information om sannolikheten för kunders betalningsunderlåtelse, som används i den framåtblickande beräkningsmodellen för avsättning. Beräkningsmodellen tillämpar det motbevisbara antagandet att betalningsunderlåtelse inte sker senare än 90 dagar efter en finansiell tillgångs förfallodatum. Betalningsunderlåtelse uppskattas vanligtvis inträffa när kundfordringar förfallit med minst 90 dagar eller då det finns andra objektiva bevis för betalningsunderlåtelse. Kundfordringar redovisas i omsättningstillgångar under rörelsefordringar i koncernens balansräkning.

Stora Enso använder factoring som ett verktyg för rörelsekapitalstyrning. Sålda kundfordringar tas bort från balansräkningen när såväl väsentliga risker hänförliga till fordringarna som äganderätten till dem har överförts till köparen. Utestående saldon för kundfordringar som ännu inte blivit sålda vid periodens slut, men som kvalificerar sig för försäljning under factoringprogram i nästa period, klassificeras som kundfordringar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat, utifrån tester med affärsmodell och avtalsenliga kassaflöden enligt IFRS 9. Se Not 25 Verkligt värde för mer information.

Kortfristiga rörelsefordringar

MEUR	31 december	
	2018	2017
Kundfordringar - redovisade bruttovärden	1 172	993
Avsättning för förväntade kreditförluster	-36	-28
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	96	119
Övriga fordringar	254	235
Totalt	1 487	1 319

Åldersanalys av kundfordringar

MEUR	31 december	
	2018	2017
Ej förfallna	1 027	844
Förfallna sedan mindre än 30 dagar	77	61
Förfallna sedan 31–60 dagar	7	41
Förfallna sedan 61–90 dagar	2	1
Förfallna sedan 91–180 dagar	4	2
Förfallna sedan mer än 180 dagar	55	44
Totalt	1 172	993

Per 31 december 2018 uppgick bruttobeloppet för förfallna kundfordringar till 145 MEUR (149 MEUR). De är hänförliga till ett antal olika länder och kunder där tidigare erfarenhet av dåliga betalningar är obefintlig eller ligger långt tillbaka i tiden. Per 31 december 2018 uppgick den förväntade kreditförlusten för kundfordringars livstid till 36 MEUR. Per 31 december 2017 uppgick avsättningar hänförliga till förfallna kundfordringar som

beräknats i enlighet med IAS 39 till 28 MEUR. Åldersanalysen av den redovisade avsättningen för förväntade kreditförluster framgår av tabellen nedan.

Åldersanalys av avsättning för förväntade kreditförluster

MEUR	31 december	
	2018	2017
Ej förfallna och förfallna sedan mindre än 90 dagar	3	0
Förfallna sedan mer än 90 dagar	33	28
Totalt	36	28

Avstämning av avsättning för förväntade kreditförluster

MEUR	31 december	
	2018	2017
Ingående balans per 1 januari	28	51
Införande av IFRS 9	3	0
Förändring i avsättning för förväntade kreditförluster redovisas via resultaträkningen	8	-7
Nedskrivningar	-3	-15
Övriga	0	-1
Utgående balans per 31 december	36	28

De faktiska kreditförlusterna uppgick till 3 MEUR (15 MEUR) 2018. Avsättningar för förväntade kreditförluster för kundfordringar värderas utifrån individuella bedömningar som grundar sig på en framåtblickande modell, där den uppskattade sannolikheten för kunders betalningsunderlåtelse används. Från kunder med osäker finansiell ställning krävs förskottsbetalning eller oåterkallelig remburs från kundens bank. Vid årsskiftet uppgick värdet på ej förfallna remburser till 62 MEUR (17 MEUR). Mer information om hantering av kundkreditrisk finns i [Not 24](#) Hantering av finansiell risk.

Stora Enso har tecknat factoringavtal som innebär att kundfordringar säljs för att kontanter ska komma in snabbare. Dessa avtal har resulterat i att fordringar till ett nominellt värde av 240 MEUR (355 MEUR) helt tagits bort från balansräkningen per årsskiftet. Stora Ensos engagemang i de sålda fordringarna bedömdes vara obetydligt.

Not 18 Eget kapital

Redovisningsprinciper

Utdelning och återbetalningar

Varje form av utdelning och återbetalning som föreslås av styrelsen måste godkännas av aktieägarna på årsstämman innan den kan tas från det fria egna kapitalet.

Den 31 december 2018 uppgick det egna kapitalet till 6 714 MEUR (6 008 MEUR), att jämföra med börsvärdet på Nasdaq Helsingfors på 8 123 MEUR (10 422 MEUR). Marknadsvärdet för aktierna var 11,05 EUR (13,20 EUR) för A-aktien och 10,09 EUR (13,22 EUR) för R-aktien.

A-aktierna ger innehavaren en röst per aktie, medan R-aktierna ger innehavaren en röst per tio aktier men minst en röst, även om båda aktieslagen har samma nominella värde. A-aktier kan när som helst på aktieägares begäran omvandlas till R-aktier. Den 31 december 2018 uppgick aktiekapitalet enligt det finska handelsregistret till 1 342 MEUR (1 342 MEUR). Aktiens nominella värde är 1,70 EUR (1,70 EUR).

Per den 31 december 2018 ägde styrelseledamöterna och medlemmar i koncernens ledningsgrupp 1 150 (1 150) A-aktier och 558 028 (458 526) R-aktier, vilket motsvarar 0,02 % av rösterna i bolaget. En fullständig beskrivning av styrelseledamöters och ledande befattningshavares innehav finns i [Not 7](#) Ersättningar till styrelse och ledningsgrupp. En fullständig beskrivning av bolagets aktieoptionsprogram finns i [Not 21](#) Anställdas bonusprogram och aktierelaterade incitamentsprogram. Dessa har dock ingen påverkan på aktiekapitalets storlek.

Förändringar i aktiekapital och antal aktier

	A-aktier	R-aktier	Totalt
Per 1 januari 2017	176 507 090	612 112 897	788 619 987
Konvertering av A-aktier till R-aktier 15 feb	-20	20	-
Konvertering av A-aktier till R-aktier 15 maj	-750	750	-
Konvertering av A-aktier till R-aktier 15 aug	-40 000	40 000	-
Konvertering av A-aktier till R-aktier 14 sep	-20 000	20 000	-
Konvertering av A-aktier till R-aktier 16 okt	-34 000	34 000	-
Konvertering av A-aktier till R-aktier 14 dec	-20 000	20 000	-
Per 31 december 2017	176 392 320	612 227 667	788 619 987
Konvertering av A-aktier till R-aktier 16 jan	-40 710	40 710	-
Konvertering av A-aktier till R-aktier 8 feb	-400	400	-
Konvertering av A-aktier till R-aktier 16 apr	-10 418	10 418	-
Konvertering av A-aktier till R-aktier 15 maj	-300	300	-
Konvertering av A-aktier till R-aktier 15 jun	-250	250	-
Konvertering av A-aktier till R-aktier 16 jul	-13 070	13 070	-
Konvertering av A-aktier till R-aktier 14 sep	-125	125	-
Konvertering av A-aktier till R-aktier 15 okt	-55	55	-
Konvertering av A-aktier till R-aktier 14 dec	-14 320	14 320	-
Per 31 december 2018	176 312 672	612 307 315	788 619 987
Antal röster per 31 december 2018	176 312 672	61 230 731¹	237 543 403
Aktiekapital per 31 december 2018, MEUR	300	1 042	1 342
Aktiekapital per 31 december 2017, MEUR	300	1 042	1 342

¹ R-aktiernas röster räknas fram genom att dela antalet R-aktier med 10.

De aktier som är berättigade att rösta på den kommande årsstämman är utgivna aktier per den 4 mars 2019.

Not 19 Innehav utan bestämmande inflytande

Redovisningsprinciper

Innehav utan bestämmande inflytande redovisas under koncernens egna kapital i koncernens balansräkning. De respektive andelarna av resultatet för innehav utan bestämmande inflytande och för moderbolagets aktieägare redovisas i koncernens resultaträkning efter periodens resultat. Transaktioner mellan innehav utan bestämmande inflytande och koncernens aktieägare är transaktioner inom det egna kapitalet och visas därför under förändringar i eget kapital. Mätmetoden för innehav utan bestämmande inflytande beslutas separat för varje förvärv.

Innehav utan bestämmande inflytande

MEUR	31 december	
	2018	2017
Per 1 januari	47	62
Förvärv	-2	0
Avyttringar	-1	0
Uppköp av innehav utan bestämmande inflytande	2	0
Andel av periodens resultat	-24	-11
Andel av övrigt totalresultat (OCI)	-2	-3
Utdelning	-2	-1
Per 31 december	18	47

Viktigare innehav utan bestämmande inflytande

Bolag	Huvudsakligt verksamhetsställe	Ägarandel som utgörs av innehav utan bestämmande inflytande, %	31 december	
			2018	2017
			MEUR	
Stora Enso Pulp och Paper Asia AB Group ¹	Sverige och Kina	Se separat uppställning nedan	11	37
Stora Enso Inpac Packaging Group	Kina	10,00	8	10
Stora Enso Huatai Paper Co Ltd	Kina	40,00	-7	-5
Övriga	-		5	5
			18	47

¹ Består av innehav utan bestämmande inflytande i Guangxi Integrated Project and Operations

Innehav utan bestämmande inflytande i Stora Enso Pulp and Paper Asia Group

Bolag	Huvud-sakligt verksam-hetsställe	31 december 2018			31 december 2017		
		Direkt - % av innehav utan bestämmande inflytande	Indirekt - % av innehav utan bestämmande inflytande	Totalt - % av innehav utan bestämmande inflytande	Direkt - % av innehav utan bestämmande inflytande	Indirekt - % av innehav utan bestämmande inflytande	Totalt - % av innehav utan bestämmande inflytande
Stora Enso Pulp and Paper Asia AB	Sverige och Kina	5,79	0,00	5,79	5,79	0,00	5,79
Guangxi Stora Enso Forestry Co Ltd	Kina	5,00	5,50	10,50	5,00	5,50	10,50
Stora Enso (Guangxi) Packaging Company Ltd	Kina	15,00	4,92	19,92	15,00	4,92	19,92
Stora Enso (Guangxi) Forestry Company Ltd	Kina	15,00	4,92	19,92	15,00	4,92	19,92

Under 2018 minskade innehav utan bestämmande inflytande i Stora Enso med 29 MEUR, främst på grund av negativt resultat i Stora Enso Pulp and Paper Asia AB Group. Nettoförlusten i Stora Enso Pulp and Paper Asia AB Group var 128 MEUR (75 MEUR). Nettoresultatet minskade med 53 MEUR jämfört med förra året. Detta berodde främst på förluster vid omvärdering av skuld i utländsk valuta samt ökade räntekostnader.

Sammanfattad ekonomisk information vad gäller dotterbolag med väsentlig andel innehav utan bestämmande inflytande visas nedan.

Stora Enso Pulp and Paper Asia AB Group

MEUR	2018	2017
Tillgångar	1 127	1 155
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	18	131
Innehav utan bestämmande inflytande ¹	11	37
Eget kapital, totalt	29	168
Skulder	1 097	987
Årets nettoresultat	-128	-75
Hänförligt till:		
Moderbolagets aktieägare	-104	-61
Innehav utan bestämmande inflytande	-24	-14
Årets nettoresultat	-128	-75
Nettokassaflöde från den löpande verksamheten	-28	-61
Nettokassaflöde från investeringsverksamheten	-61	-81
Nettokassaflöde från finansieringsverksamheten	62	140
Nettokassaflöde	-27	-2

¹ 2017 och 2018 betalades inga utdelningar till innehav utan bestämmande inflytande.

Not 20 Pensionsförmåner

Redovisningsprinciper

Ersättningar till anställda

Koncernen har ett antal förmåns- och premiebestämda pensionsplaner runtom i världen, vilkas tillgångar i allmänhet ligger hos fristående kapitalförvaltare. Sådana pensionsplaner finansieras i allmänhet av betalningar från anställda och av berörda bolag inom koncernen med hänsyn tagen till rekommendationer från oberoende professionella aktuarier. Arbetsgivarens betalningar till de premiebestämda pensionsplanerna tas upp som kostnad i koncernens resultaträkning för det år de hänförs till.

För förmånsbestämda planer uppskattas det bokförda värdet enligt PUC-metoden (Projected Unit Credit method). Enligt denna metod redovisas kostnaden för pensionsförpliktelser i koncernens resultaträkning för att kostnaden ska spridas över medarbetarnas anställningstid enligt den värdering som varje år utförs av erfarna aktuarier i alla länder med större pensionsbetalningar. Pensionsförpliktelserna värderas till nuvärdet av beräknade framtida utbetalningar varvid räntesatser motsvarande det mest skäliga av högt rankade företagsobligationer eller statspapper som matchar valutan och förväntad varaktighet för förpliktelserna i fråga används.

Alla aktuariella vinster och förluster som uppkommer i samband med förmånsbestämda planer redovisas direkt i eget kapital i koncernens totalresultat. Kostnader för anställda som slutat som uppkommer vid eventuella ändringar i planerna redovisas direkt i koncernens resultaträkning oavsett om kraven för intjäning är uppfyllda. I koncernens balansräkning redovisas hela pensionsskulden inklusive alla underskott i pensionsplanerna.

Koncernen har upprättat ett antal pensions- och andra förmånsplaner för sina anställda runtom i världen. Kostnaden för dessa uppgick 2018 till 170 MEUR (166 MEUR), enligt specifikation i Not 6 Personalkostnader. Huvuddelen av planerna är premiebestämda. Kostnaden för dessa uppgick till 160 MEUR (154 MEUR).

Medlemmar i koncernledningen kan i enlighet med sina respektive pensionslösningar gå i pension vid 65 års ålder med pensioner enligt lokal praxis i sina respektive hemländer. Pensionsåldern för övriga medlemmar i ledningsgrupperna i Stora Enso's olika koncernbolag följer nationella lagar och regler, även om vissa medlemmar i ledningsgrupper har äldre avtal med rätt att pensionera sig tidigare, mellan 60 och 65 år. Pensionsåldern för övrig personal följer antingen nationella bestämmelser eller lokala arbetsmarknadsavtal. I det senare fallet kan företaget ha vissa upplupna förpliktelser avseende förtidspensionerade medarbetare som har slutat arbeta men som ännu inte uppnått den nationella pensionsåldern.

Stora Enso's totala förpliktelser gällande förmånsbestämda planer för både nuvarande och tidigare medarbetare uppgår till 1 115 MEUR (1 139 MEUR), tillgångar till ett värde av 714 MEUR (762 MEUR) finns avsatta i olika pensionsplaner för att täcka dessa förpliktelser. Nettofinansieringspositionen för de förmånsbestämda planerna redovisas i sin helhet i balansräkningen och uppgick för 2018 till 401 MEUR, en ökning med 24 MEUR jämfört med föregående års skuld på 377 MEUR. Ökningen beror främst på aktuariella förluster som uppstått på grund av ändrade finansiella antaganden om de förmånsbestämda åtagandenas nuvärde. Räntekostnader redovisas under finansiella kostnader. 2018 års kostnad för förmånsbestämda planer i resultaträkningen uppgår till 16 MEUR och de aktuariella förlusterna redovisade i övrigt totalresultat uppgår till 24 MEUR. 2017 års kostnad för förmånsbestämda planer i resultaträkningen uppgick till 19 MEUR och de aktuariella vinsterna redovisade i övrigt totalresultat uppgick till 61 MEUR.

Aktuariella vinster/förluster redovisade direkt mot eget kapital

MEUR	31 december	
	Samtliga verksamheter	
	2018	2017
Aktuariella vinster/förluster	-24	61
Därtill hörande uppskjuten skatt	4	-10
Totalt	-20	51

Koncernens policy i fråga om finansiering av underskott i förmånsbestämda planer är att uppfylla kraven i den lokala lagstiftningen för skattemässigt avdragsgilla betalningar, samt att anpassa diskonteringsräntan vid aktuarieberäkningar till marknadsräntan. Koncernen inriktar sig dock på att i första hand använda sig av premiebestämda planer för sina pensionsåtaganden, och därför utvärderas alla aspekter av tillhandahållandet och redovisningen av förmånsbestämda planer. Nettoskulden som redovisas i balansräkningen speglar aktuella underskott i de förmånsbestämda planerna. Pensionsavtal, tillgångar och investeringspolicyer i de länder där huvuddelen av koncernens verksamhet bedrivs visas nedan.

Finland

Koncernens finska pensionsåtaganden täcks främst genom premiebestämda planer och kostnaderna i resultaträkningen uppgår till 73 MEUR (72 MEUR). För de förmånsbestämda åtaganden som finns kvar var kostnaden 1 MEUR (1 MEUR) exklusive ränte kostnader. Sedan 2001 täcks pensionsåtagandena helt via lokala försäkringsbolag. De totala förmånsbestämda förpliktelseerna uppgår till 302 MEUR (318 MEUR) och tillgångarna till 278 MEUR (294 MEUR), vilket innebär att den ofonderade förpliktelsen uppgår till 25 MEUR (24 MEUR). Eftersom den statliga pensionen i Finland utgör den största andelen av pensionerna är koncernens förpliktelser proportionellt mycket lägre än i jämförbara länder.

Plantillgångarna i Finland förvaltas av försäkringsbolag. Arbetsgivarna har inte tillgång till detaljinformation om vilken investeringsstrategi som tillämpas för pensionskapitalet eftersom tillgångarna tillhör försäkringsbolagen. Tillgångarna förvaltas i enlighet med EU:s och nationell lagstiftning, vilket innebär att garantibelopp ska utbetalas oavsett rådande marknadsförhållanden.

Tyskland

De tyska pensionskostnaderna uppgick till 8 MEUR (7 MEUR) varav 7 MEUR (6 MEUR) hänförde sig till premiebestämda planer och 1 MEUR (1 MEUR) till förmånsbestämda planer exklusive finansiella kostnader. Det totala åtagandet för förmånsbestämda planer är 245 MEUR (258 MEUR), varav nästan allt är ofonderat eftersom de totala tillgångarna bara uppgår till 7 MEUR (7 MEUR). Den ofonderade förpliktelsen minskade från 251 MEUR till 238 MEUR. Nettoskulden minskade främst på grund av en högre diskonteringsränta och andra aktuariella förändringar. De förmånsbestämda pensionsplanerna täcks huvudsakligen genom avsättningar i balansräkningen och i mindre omfattning via försäkringsbolag eller fristående förvaltare. Pensionsförmånerna bygger på antalet arbetade år och inkomster under den pensionsgrundande arbetsperioden och utbetalningen av pensionen samordnas med pensionsåldern i det nationella pensionssystemet. Pensionerna betalas direkt av företagen till deras tidigare anställda. Utbetalningarna till pensionerade anställda garanteras genom lagkrav på att avsättningarna i balansräkningen är försäkrade upp till ett visst belopp.

Sverige

I Sverige täcks pensioner till arbetare till största del av premiebestämda planer för vilka kostnaderna i resultaträkningen uppgår till 56 MEUR (56 MEUR), medan tjänstemännens pensioner främst täcks av förmånsbestämda planer.

De totala förmånsbestämda förpliktelseerna uppgick till 370 MEUR (352 MEUR) och tillgångarna till 278 MEUR (298 MEUR), vilket innebär att den ofonderade förpliktelsen vid årsskiftet uppgick till 92 MEUR, jämfört med 54 MEUR året innan. Nettoskulden ökade främst på grund av en lägre diskonteringsränta, och förändringar i andra finansiella och aktuariella antaganden. Stora Enso har åtagit sig att betala alla lagstadgade lokala förpliktelser enligt huvudplanen ITP till stiftelsen, vilket innebär att den återstående pensionsskulden hänförs till planer av mindre omfattning.

Det långsiktiga avkastningsmålet för stiftelsen är 3 % realavkastning efter skatt. Stora Ensos svenska pensionsstiftelse genomför en årlig utvärdering av förhållandet tillgångar/åtagande för att optimera riskparametrarna.

Övriga länder

De förmånsbestämda förpliktelseerna i övriga länder uppgick till 198 MEUR (211 MEUR) och tillgångarna till 151 MEUR (163 MEUR). De ofonderade förpliktelseerna uppgick till 46 MEUR (48 MEUR). Endast i Storbritannien var dessa förpliktelser och tillgångar av betydande omfattning och uppgick till 132 MEUR (145 MEUR) respektive 121 MEUR (129 MEUR), vilket ger en nettoskuld på 11 MEUR (16 MEUR) vid slutet av 2018. Nettoskulden minskade på grund av förändringar i aktuariella antaganden.

Koncernen

Avstämning av förmånsbestämda åtaganden

MEUR	31 december	
	2018	2017
Nuvärde av förmånsbestämda åtaganden		
Förmånsbestämda åtaganden per 1 januari	1 139	1 223
Omräkningsdifferens	-15	-17
Skuldränta	21	20
Aktuella avgifter	11	13
Tidigare avgifter	-2	0
Aktuariella vinster och förluster på förmånsbestämda åtaganden på grund av ändrade demografiska antaganden	-3	-3
Aktuariella vinster och förluster på förmånsbestämda åtaganden på grund av ändrade finansiella antaganden	27	-10
Aktuariella vinster och förluster på förmånsbestämda åtaganden på grund av realiserade justeringar	2	-24
Utbetalningar	-61	-63
Avyttringar/förvärv, netto	-1	-1
Övrigt	-2	1
Förmånsbestämda åtaganden per 31 december	1 115	1 139
Verkligt värde på plantillgång		
Verkligt värde på plantillgång per 1 januari	-762	-787
Omräkningsdifferens	13	13
Förväntad avkastning på plantillgångar	-15	-14
Aktuariell vinst/förlust på plantillgångar	-1	-24
Bidrag från arbetsgivare	3	3
Utbetalningar	45	47
Avyttringar/förvärv, netto	3	0
Verkligt värde på plantillgång per 31 december	-714	-762
Förmånsbestämda åtaganden, netto	401	377

Belopp redovisade i balansräkningen – förmånsbestämda planer

MEUR	31 december					
	Förmånsbestämda planer, totalt		Förmånsbestämda pensionsplaner		Övriga pensionsförmåner	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Nuvärde på fonderade åtaganden	841	851	841	851	0	0
Nuvärde på ofonderade åtaganden	274	288	249	264	25	24
Förmånsbestämda åtaganden	1 115	1 139	1 090	1 115	25	24
Verkligt värde på plantillgångar	714	762	714	762	0	0
Nettoskuld förmånsbestämda planer	401	377	376	353	25	24

Belopp redovisade i resultaträkningen

MEUR	31 december					
	Förmånsbestämda planer, totalt		Förmånsbestämda pensionsplaner		Övriga pensionsförmåner	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Rörelsekostnader						
Aktuella avgifter	11	13	10	12	1	1
Tidigare avgifter	-1	0	-1	0	0	0
Räntekostnad						
Räntenetto på förmånsbestämda åtaganden	6	6	6	6	0	0
Kostnader redovisade i resultaträkningen	16	19	15	18	1	1

Aktuariella vinster och förluster

MEUR	31 december	
	2018	2017
Vinst/förlust på pensionsplantillgångar	1	24
Vinst/förlust på pensionsplanskulder	-25	37
Vinst/förlust, totalt	-24	61

Förmånsbestämda planer: Antaganden vid värdering av pensionsåtaganden

	31 december					
	Finland		Tyskland		Sverige	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Diskonteringsränta, %	1,2	1,4	1,6	1,5	2,3	2,5
Framtida löneökningar, %	2,7	2,5	2,5	2,5	2,9	2,7
Framtida pensionshöjningar, %	1,8	1,8	1,8	1,8	2,0	1,8
Aktuell genomsnittlig pensionsålder	64,0	64,0	63,0	63,0	65,0	65,0
Vikta genomsnittlig livslängd	87,0	87,0	87,0	86,0	89,3	89,3

Känslighetsanalys för förmånsbestämda pensionsåtaganden

	Påverkan på förmånsbestämda åtaganden		
	Förändring i antaget värde	Ökning i antaget värde	Minskning i antaget värde
Diskonteringsränta	0,50 %	Minskning med 6,8 %	Ökning med 7,6 %
Löneökningstakt	0,50 %	Ökning med 1,7 %	Minskning med 1,5 %
Pensionsökningstakt	0,50 %	Ökning med 5,7 %	Minskning med 5,3 %
		Antaget värde ökas med 1 år	Antaget värde minskas med 1 år
Livslängd		Ökning med 3,6 %	Minskning med 3,6 %

Ränterisk: Vid värdering av förpliktelseerna används marknadsräntor för högt rankade företagsobligationer eller statsobligationer som diskonteringsränta och värdet på förpliktelseerna varierar därför med marknadsräntan. Den nettoräntekostnad eller intäkt som redovisas i resultaträkningen beräknas också utifrån gällande marknadsränta.

Dödlighet: Om anställda lever längre än i antagandena kan förpliktelseerna vara underskattade redan från början och om den längre livslängden inte tagits med i beräkningen av fonderingen kan ett underskott uppkomma.

Varaktighet för pensionsplaner

År	Finland	Sverige	Tyskland	Storbritannien
Per 31 december 2017	10,0	15,5	12,9	17,2
Per 31 december 2018	10,0	16,0	12,6	15,8

Förmånsbestämda planer, sammandrag per land per 31 december 2018

MEUR	31 december 2018				Totalt
	Finland	Tyskland	Sverige	Övriga	
Nuvärde på fonderade åtaganden	302	20	349	170	841
Nuvärde på ofonderade åtaganden	0	225	21	28	274
Förmånsbestämda åtaganden	302	245	370	198	1 115
Verkligt värde på plantillgångar	278	7	278	151	714
Nettoskuld, förmånsbestämda planer	25	238	92	46	401
Nettoskuld i balansräkningen	25	238	92	46	401
Varav:					
Förmånsbestämda pensionsplaner	25	238	92	21	376
Övriga pensionsförmåner				25	25
Nettoskuld i balansräkningen	25	238	92	46	401

Förmånsbestämda planer, sammandrag per land per 31 december 2017

MEUR	31 december 2017				Totalt
	Finland	Tyskland	Sverige	Övriga	
Nuvärde på fonderade åtaganden	318	18	331	184	851
Nuvärde på ofonderade åtaganden	0	240	21	27	288
Förmånsbestämda åtaganden	318	258	352	211	1139
Verkligt värde på plantillgångar	294	7	298	163	762
Nettoskuld, förmånsbestämda planer	24	251	54	48	377
Nettoskuld i balansräkningen	24	251	54	48	377
Varav:					
Förmånsbestämda pensionsplaner	24	251	54	24	353
Övriga pensionsförmåner	0	0	0	24	24
Nettoskuld i balansräkningen	24	251	54	48	377

Plantillgångar

MEUR	31 december			
	2018		2017	
	Värde	%	Värde	%
Eget kapital	237	33,2	261	34,2
Statsobligationer	49	6,8	40	5,3
Företagsobligationer	199	27,9	211	27,7
Skulder	248	34,7	251	33,0
Fastigheter	71	10,0	66	8,6
Kassa	39	5,4	38	5,0
Övrigt	119	16,7	146	19,2
Tillgångar i pensionsfonder, totalt	714	100,0	762	100,0

I tillgångar i pensionsplaner ingår inte fastigheter eller andra tillgångar som innehas av koncernen eller som ingår i företagets egna finansiella instrument. Fördelningen av de finska pensionstillgångarna på 278 MEUR (294 MEUR) visas inte separat eftersom fördelningen på olika tillgångsslag bara kan beräknas utifrån målvärden hos respektive försäkringsbolag.

Av de faktorer som påverkar storleken på koncernens pensionsskuld är de två viktigaste ränteutvecklingen och inflationsförväntningarna, varför målet för investeringarna är att neutralisera effekten av dessa och maximera avkastningen.

Under 2019 förväntas 21 MEUR betalas ut.

Under 2018 betalades 3 MEUR (3 MEUR).

Not 21 Anställdas bonusprogram och aktierelaterade incitamentsprogram

Redovisningsprinciper

Aktietilldelningar

Kostnader för alla aktierelaterade ersättningar hänförliga till anställda redovisas som personalkostnader över intjäningsperioden. Aktieprogrammen kan säkras med totalavkastningsswappar (TRS) som avräknas kontant och möjliggör för företaget att få kontant kompensation för att delvis täcka förändringar i aktiekursen mellan tidpunkten för tilldelning och den för avräkning. Koncernens innehav av totalavkastningsswappar (TRS) får inte redovisas som säkringstransaktioner, varför de periodvisa förändringarna i marknadsvärdet måste redovisas i resultaträkningen under rörelsekostnader i linje med kostnaderna för de aktiebaserade program som de hänför sig till.

Som ett resultat av förändringen i IFRS 2: Aktierelaterade ersättningar, som gäller från 1 januari 2018, ska alla aktierelaterade betalningstransaktioner redovisas som aktietilldelningar som regleras med eget kapital. Se Not 1 Redovisningsprinciper för mer information. De aktietilldelningar som regleras med eget kapital (efter skatt) värderas till verkligt värde av egetkapitalinstrumenten vid tilldelningen och justeras med nuvärdet av förväntade utdelningar. Det verkliga värdet av de aktierelaterade ersättningar som regleras med eget kapital som bestämts vid tilldelningen kostnadsförs linjärt över intjänandeperioden baserat på de egetkapitalinstrument som förväntas tjänas in med motsvarande ökning av det egna kapitalet.

2017, innan den ovan nämnda förändringen, redovisades marknadsvärdet av de tjänster som den anställda skulle utföra som ersättning för aktietilldelningar med samma metod som användes vid avräkningen. Från den anställdes kompensation undandrog koncernen ett belopp som motsvarade den anställdes skatteskuld i samband med transaktionen. Detta gjordes genom att minska antalet aktier som emitterades till den anställda. Det skattemässiga beloppet redovisades som en aktierelaterad ersättning reglerad med kontanter. De aktier som den anställda fick redovisades som en transaktion reglerad med eget kapital. Den likvidskuld som uppkom i samband med det förväntade skattebeloppet omvärderades vid varje bokslut till sitt verkliga värde med utgångspunkt i antaganden om hur många nya aktietilldelningar som skulle göras och i marknadsvärden utifrån kursen för Stora Ensos R-aktie på balansdagen, med justering för nuvärdet av förväntade utdelningar, där alla förändringar redovisades direkt i resultaträkningen.

Kortsiktiga incitamentsprogram (STI)

Löner och ersättningar för ledande befattningshavare förhandlas individuellt. Stora Ensos incitamentsprogram beaktar både affärsenheters och enskilda anställdas prestationer, utveckling och resultat. De prestationsbaserade ersättningarna baseras på lönsamhetsmått och mål för olika nyckeltal.

För koncernledning och ledande befattningshavare i divisioner och andra enheter finns kortfristiga incitamentsprogram där ersättningen beräknas i procent av den fasta årlönen och varierar mellan 8 % och 75 %. Anställda som inte är i ledande ställning ingår i ett kortfristigt incitamentsprogram som maximalt kan ge en extra ersättning på 7 % av den fasta årlönen. Alla incitament är diskretionära. De prestationsbaserade programmen omfattar de flesta anställda i koncernen förutsatt att de är möjliga enligt lokal lag och praxis. För verksamhetsåren 2017 och 2018 baserades incitamentsprogrammen på såväl finansiella som individuellt uppsatta mål. De finansiella målen i kortfristiga incitamentsprogram mäts som: Operativt EBITDA och operativt rörelsekapital i förhållande till omsättningen.

Långsiktiga incitamentsprogram (LTI)

Sedan 2005 har nya aktierelaterade program för ledande befattningshavare introducerats varje år. Programmet från 2015 som föll ut 2018 samt det nuvarande utestående programmet som lanserades under 2018 har treårsmål och faller ut endast efter tre år.

Tre fjärdedelar (75 %) av ersättningarna enligt programmen 2015-2017 utgörs av prestationsbaserad aktietilldelning där aktier kan tjänas in i enlighet med de prestationskriterier som föreslagits av ersättningskommittén och godkänts av styrelsen. Det finansiella målet är det treåriga måttet för ekonomiskt mervärde (EVA) för Stora Enso-koncernen. En fjärdedel (25 %) av ersättningarna enligt programmen utgörs av spärrade aktier för vilka intjänande endast förutsätter att man fortfarande är anställd i koncernen.

I år ändrades 2018 års långfristiga incitamentsprogram för medlemmar i koncernledningen på så vis att hela ersättningen (100 %) utgörs av prestationsaktier. Det finansiella målet i 2018 års prestationsbaserade aktieprogram är det treåriga måttet för ekonomiskt mervärde (EVA) och resultat per aktie (EPS) för Stora Enso-koncernen. För övriga utgjordes tre fjärdedelar (75 %) av ersättningen av prestationsaktier och en fjärdedel (25 %) av villkorade aktier, som under föregående år.

Utestående villkorade och prestationsbaserade aktieersättningar före skatt visas i tabellen nedan. Det totala antalet aktier som faktiskt överförs kommer att vara mindre än nedan, då en andel av aktierna som motsvarar den skattskyldighet som uppkommer kommer kvarhållas för att täcka inkomstskatt.

Aktietilldelningar per 31 december 2018

Antal aktier	Beräknad utdelning av utestående villkorade och prestationsbaserade aktietilldelningar vid årets slut			Totalt
	2019	2020	2021	
2015 års program	967 733			967 733
2016 års program		1 091 559		1 091 559
2017 års program			856 377	856 377
Totalt	967 733	1 091 559	856 377	2 915 669

Kostnaderna för Stora Ensos aktierelaterade program redovisas som kostnader över intjänandeperioden som är perioden mellan tilldelning och utdelning. I resultaträkningen uppgick den totala kostnaden för aktierelaterade program till 7 MEUR (10 MEUR), allt hänförligt till tilldelningen av villkorade och prestationsbaserade aktier. Inga totalavkastningsswappar (TRS) användes i slutet av 2018.

Not 22 Övriga avsättningar

Redovisningsprinciper

Avsättningar

Avsättningar redovisas när koncernen har en rättslig eller informell förpliktelse till följd av tidigare händelser och när det är troligt att det för att reglera detta krävs någon form av utflöde av resurser och det går att göra en rimlig beräkning av ett belopp som motsvarar förpliktelsen. Miljömässiga avsättningar för återställande av industrimark görs från det att en anläggning börjar producera och det kapitaliserade värdet av beräknade kostnader för återställning avskrivs sedan över anläggningens beräknade ekonomiska livslängd. Om effekten av pengars tidsvärde bedöms som väsentlig räknas värdet av avsättningarna om till sitt nuvärde.

Miljömässiga förpliktelser

Miljömässiga kostnader för åtgärdande av tillstånd som orsakats av tidigare verksamhet, och som inte bidrar till aktuella eller framtida intäkter, kostnadsförs när de uppstår. Miljömässiga risker redovisas när det, baserat på nuvarande tolkning av miljölagstiftning och miljöbestämmelser, är troligt att en förpliktelse har uppstått och värdet på en sådan kan bedömas på ett rimligt sätt.

Avsättningar för omstrukturering

En avsättning för omstrukturering redovisas i den period när koncernen enligt lag eller sed blir skyldig att göra en sådan. Relevanta kostnader är extra kostnader för, eller kostnader som uppkommit som en direkt följd av, avvecklingsplanen eller som resultat av en löpande avtalad förpliktelse utan tillhörande ekonomisk nytta eller som utgörs av ett vitesföreläggande för att annullera förpliktelsen.

Övriga förpliktelser

Övriga förpliktelser kan vara olika rättsliga eller andra förpliktelser som kundgarantier, pågående rättsfall, krav på ersättning eller liknande.

Övriga avsättningar

MEUR	Miljömässiga	Omstrukturering	Övriga obligatoriska	Avsättningar, totalt
Bokfört värde per 1 januari 2017	100	24	10	134
Omräkningsdifferens	-2	-3	0	-5
Avyttrat företag				
Kostnad i resultaträkningen				
Nya avsättningar	8	17	0	25
Ökning av tidigare avsättningar	14	1	3	18
Återföring av tidigare avsättningar	-1	-2	0	-3
Betalningar	-11	-20	-4	-35
Bokfört värde per 31 december 2017	108	17	9	134
Omräkningsdifferens	-3	0	(1)	-3
Kostnad i resultaträkningen				
Nya avsättningar	3	2	1	6
Ökning av tidigare avsättningar	1	0	3	4
Återföring av tidigare avsättningar	-3	-1	-1	-5
Betalningar	-7	-10	-2	-19
Per 31 december 2018	99	8	10	117

Fördelning mellan kortfristiga och långfristiga skulder

Kortfristiga skulder: Betalas inom 12 månader	7	5	4	16
Långfristiga skulder: Betalas efter 12 månader	92	3	6	101
Totalt per 31 december 2018	99	8	10	117

Miljömässig förpliktelse

Avsättningar för miljömässiga åtgärder uppgick den 31 december 2018 till 99 MEUR, vilket var en nettominskning med 9 MEUR jämfört med den 31 december 2017, främst beroende på betalningar och återföring av avsättning för deponitäckning i Stora Enso Pulp AB.

Huvudsakliga avsättningar:

- Enligt en överenskommelse mellan Stora Enso och Falu kommun är koncernen skyldig att rena avrinning från Kopparbergs bruk innan vattnet släpps ut i miljön. Avsättningen uppgick den 31 december till 39 MEUR (43 MEUR).
- Den totala miljömässiga avsättningen i Finland uppgick till 24 MEUR (22 MEUR). De största avsättningarna hänför sig till avsättningen på 13 MEUR (12 MEUR) för avveckling av nedlagd verksamhet vid Uleåborg (Oulu) bruk och 5 MEUR (5 MEUR) för rening av bassäng med syresatt vatten vid det nedlagda massabruket i Kemijärvi.
- Marken vid Skoghalls bruk innehåller föroreningar som måste avlägsnas. Avsättningen för detta uppgick vid årets slut till 15 MEUR (15 MEUR).
- Hylte Bruk och Hylte kommun har ett avtal om återställande och hantering av vattenläckage. Avsättningen för detta uppgick till 6 MEUR (7 MEUR).
- Stora Enso Pulp AB har under flera år i samarbete med lokala myndigheter arbetat med att avlägsna kvicksilver från hamnbassängen i Skutskär. Dessutom är företaget skyldigt att uppgradera en gammal deponi som tidigare använts av bruket så att den uppfyller ändrade miljöbestämmelser. Vid årets slut hade Stora Enso Pulp AB miljömässiga avsättningar på 4 MEUR (6 MEUR).
- Det finns en återstående förpliktelse som gäller avfallsdeponier som inte togs om hand vid avyttringen av Baienfurt-brukets fastigheter i Tyskland 2010. Avsättningen för detta uppgick till 5 MEUR (5 MEUR).

Avsättningar för omstrukturering

Koncernen har de senaste åren genomgått omfattande omstruktureringar, från avyttringar till bruksnedläggningar och besparingsprogram för administrativa kostnader. Nya avsättningar för omstrukturering per division: Consumer Board 1 MEUR och segmentet Övriga 1 MEUR.

I slutet av 2018 uppgick avsättningarna för omstrukturering till 8 MEUR (17 MEUR) och täckte kostnader för verksamhetsnedläggningar, rivning, sanering och avgångsvederlag vid personalnedskärningar.

Totala utbetalningar under året avseende fastställda omstruktureringsavsättningar uppgick till 10 MEUR (20 MEUR).

I februari 2017 tillkännagav Stora Enso planerna på att lägga ner produktionen vid pappersmaskin 8 vid Kvarnsvedens bruk i Sverige med en årlig kapacitet på 100 000 ton obestruket journalpapper på grund av strukturell försvagning av efterfrågan på tidningspapper i Europa. Ökningen av avsättningar uppgick till 11 MEUR.

Övriga obligatoriska avsättningar

Övriga obligatoriska avsättningar uppgick den 31 december 2018 till 10 MEUR, vilket är en ökning med 1 MEUR jämfört med den 31 december 2017.

Not 23 Rörelseskulder

Långfristiga rörelseskulder

MEUR	Per 31 december	
	2018	2017
Avsättningar för pensioner och övriga pensionsförmåner	401	377
Övriga avsättningar	101	111
Aktiebaserade ersättningar	2	11
Övriga skulder	32	41
Totalt	536	540

Kortfristiga rörelseskulder

MEUR	Per 31 december	
	2018	2017
Leverantörsskulder	1 382	1 337
Upplupna personalkostnader	245	240
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	217	200
Kortfristig del av avsättningar	16	23
Erhållna förskott	22	19
Övriga skulder	94	92
Totalt	1 976	1 911

Not 24 Hantering av finansiell risk

Principer och rutiner för riskhantering

Stora Enso är exponerat för flera finansmarknadsrisker som ska hanteras enligt de riktlinjer som beslutats av styrelsen. Målet är att ha en kostnadseffektiv finansiering i koncernens bolag och att hantera finansiella risker på ett effektivt sätt. Stora Ensos policy för finansiell risk i koncernen styr alla finansiella transaktioner i Stora Enso. Policyn och alla framtida ändringar av den gäller så fort de har godkänts av styrelsen och alla policyer som styr användning av finansiella instrument måste överensstämma med den. Koncernens samägda bolag har sina egna policyer för finansiell risk som inte alltid helt överensstämmer med koncernens policyer.

De stora finansmarknadsriskerna beskrivs nedan. De huvudsakliga riskerna för koncernen är ränterisk, valutakursrisk, finansieringsrisk och råvaruprisrisk, särskilt vad gäller fibrer, massa och energi.

Ränterisk

Koncernen utsätts för ränterisk på så vis att koncernens räntekostnader påverkas av fluktuationer i räntesatserna. Stora Enso utsätts för ränterisk genom lån och finansiella instrument, men också genom leasing och andra kommersiella avtal. Koncernen strävar efter att ha så stabila räntekostnader som möjligt. Koncernens samlade löptid bör inte överstiga den genomsnittliga kredittiden men målet bör vara en längre löptid. En löptid som är längre än den genomsnittliga kredittiden godkänns av styrelsen.

Koncernens totala räntebärande skulder med rörlig ränta, exklusive likvida medel men inklusive rörlig del av ränteswappar, uppgår till ungefär 0,6 (0,7) miljarder euro. Den genomsnittliga omsättningsperioden för koncernens räntebärande skulder, inklusive alla räntederivat men exklusive likvida medel, är ungefär 4,9 (4,2) år.

Per den 31 december 2018 skulle en procentenhets parallell ändring upp eller ner av räntesatsen påverka den årliga nettoräntekostnaden med 4 MEUR (5 MEUR) under förutsättning att koncernens löptids- och lånestruktur är densamma över hela året. Simuleringen beräknar ränteeffekten vid ett parallellskifte i marknadsräntorna om 100 baspunkter för alla instrument med rörlig ränta från deras nästa justeringsdag till årets slut. Dessutom antas att alla kortsiktiga lån som förfaller under året förlängs till årsskiftet till den nya högre räntesatsen.

En parallell förändring med en procentenhet upp eller ner i räntesatserna skulle också resultera i vinster eller förluster i verkligt värde på 20 MEUR (13 MEUR) före skatt i reserven för kassaflödessäkring i verkligt värde-reserven (OCI) för ränteswappar och valutaswappar som redovisas som kassaflödessäkring. I Not 27 Derivatinstrument, sammanfattas de nominella och verkliga värdena av utestående räntederivatskontrakt.

Valutaomräkningsrisk - transaktionsrisk

Koncernen har en global verksamhet och är exponerad för valutakursrisk som uppkommer vid ändringar i växelkursen mot rapporteringsvalutan euro. Den största valutatransaktionsrisken är effekten av växelkursfluktuationer i koncernens resultaträkning, vilket är följden av valutakursförändringar på förväntade framtida kassaflöden. Koncernens policy för att hantera risken är att säkra 45-55 % av de mycket sannolika prognosticerade större kassaflödena för de kommande 12 månaderna genom att använda finansiella derivatinstrument såsom valutaterminskontrakt och valutaoptioner. Koncernen kan också säkra perioder mellan 12 och 36 månader eller ändra den ovan nämnda säkringsgraden för de kommande 12 månaderna på koncernledningens begäran.

Valutaexponeringen hänförs främst till Stora Ensos produktionsenheters geografiska placering och till de inköp av råvaror och den försäljning som sker utanför euroområdet, huvudsakligen i svenska kronor, amerikanska dollar och brittiska pund.

I tabellen nedan visas beräknad operativ nettoexponering för de viktigaste valutorna för de närmaste 12 månaderna och tillhörande valutasäkringar per 31 december omräknade till kurserna på balansdagen. Nettoexponeringen avseende operativa fordringar och skulder i balansräkningen per 31 december inkluderar valutakursexponering genererad av transaktioner både inom och utom koncernen enligt kraven i IFRS 7. I praktiken har dock huvudsakligen extern exponering säkrats genom valutasäkringar. Ett positivt exponeringsbelopp i tabellen nedan representerar ett beräknat framtida inflöde eller en fordran i utländsk valuta.

Operativ valutaexponering

MEUR	Per 31 december 2018						Per 31 december 2017					
	SEK	USD	GBP	BRL	CZK	CNY	SEK	USD	GBP	BRL	CZK	CNY
Beräknad nettokassaflödesexponering per år	-990	1840	380	0	-190	0	-960	1260	360	0	-180	0
Kassaflödessäkringar 12 månader framåt ¹	630	-930	-190	0	90	0	510	-630	-180	0	60	0
Beräknad nettokassaflödesexponering per år, efter säkringar	-360	910	190	0	-100	0	-450	630	180	0	-120	0
Säkrad procentandel per 31 december för 12 månader	64 %	51 %	50 %	0 %	47 %	0 %	53 %	50 %	50 %	0 %	33 %	0 %
Viktad genomsnittlig säkrad	10	1	1	0	26	0	0	0	0	0	0	0
Omräkningsexponering i resultaträkningen³	-160	-180	10	-120	30	-110	-150	-190	10	-120	0	-90
Exponering i operativa fordringar och skulder	40	250	33	-24	-24	-13	56	175	27	-17	-28	-8
Valutasäkringar	93	-209	-60	0	0	0	50	-138	-33	0	0	0
Exponering i balansräkningen, efter säkringar	133	41	-27	-24	-24	-13	106	37	-6	-17	-28	-8
Beräknad rörelseexponering per år, efter säkringar	-387	771	173	-144	-94	-123	-494	477	184	-137	-148	-98

¹ I SEK tillkommer ytterligare kassaflödessäkringar för månaderna 13-18 (19 % av den beräknade exponeringen säkras för dessa månader) som inte ingår i tabellen ovan.

² Den viktade genomsnittliga valutakursen beräknas utifrån den köpta optionen i en räntekorridor och priset på terminskontrakt och representerar därför den viktade genomsnittliga säkrade kursen baserat på den ur koncernens perspektiv minst fördelaktiga säkrade

³ Inklusive osäkrad försäljning, kostnader och avskrivningar som fakturerats eller kostnadsförts i lokal valuta av enheter utanför euroområdet och omräknats till balansdagens kurs.

I tabellen nedan visas den förväntade effekten i resultaträkningen av en förstärkning av euron mot SEK, USD, GBP, CZK och CNY med 5 % och mot BRL med 10 %, jämfört med balansdagens kurser. En motsvarande försvagning av euron skulle ha en ungefär lika stor motsatt effekt. Ett negativt belopp i tabellen återspeglar en möjlig nettoförlust i resultaträkningen eller det egna kapitalet och ett positivt belopp återspeglar en möjlig nettovinst. I praktiken kan de faktiska resultaten av valutaomräkningar skilja sig från den känslighetsanalys som visas nedan eftersom resultaträkningarna i dotterbolag som inte har euro som funktionell valuta räknas om för att ingå i koncernredovisningen till den genomsnittliga växelkursen under året, medan sådana dotterbolags balansräkningar räknas om med utgångspunkt i balansdagens växelkurs.

I beräkningen ingår valutasäkringar och det förutsätts att inga andra ändringar utöver kursförändring för enskilda valutor har förekommit i riskexponeringen. Valutakurseffekterna baseras på uppskattade operativa flöden i utländska valutor för de kommande tolv månaderna, säkringar i nivå med dem på balansdagen och antagandet att säkringsnivåerna, omräkningsexponeringen i resultaträkningen och andra variabler kommer att vara konstanta under de kommande tolv månaderna. Säkringsinstrument är bland andra valutaterminskontrakt och valutaoptioner. Indirekta valutaeffekter med påverkan på priser och produktflöden, som att en vara blir billigare att producera någon annanstans, har inte beaktats i beräkningen.

Uppskattad valutaeffekt vid en förstärkning av euron

MEUR	Per 31 december 2018						Per 31 december 2017					
	SEK	USD	GBP	BRL	CZK	CNY	SEK	USD	GBP	BRL	CZK	CNY
Valutakursförändring mot EUR	-5 %	-5 %	-5 %	-10 %	-5 %	-5 %	-5 %	-5 %	-5 %	-10 %	-5 %	-5 %
Effekt på uppskattat årligt nettokassaflöde och omräkningsexponering	58	-83	-20	12	8	6	56	-54	-19	12	9	5
Effekt på sättningsreserven före skatt på balansdagen ¹	-32	47	10	0	-5	0	-26	32	9	0	-3	0
Effekt på rörelseresultatet på balansdagen ²	-7	-2	1	2	1	1	-5	-2	0	2	1	0
Uppskattad årlig effekt på rörelseresultatet³	19	-38	-9	14	4	7	25	-24	-10	14	7	5

¹ Effekten på sättningsreserven (i övrig totalinkomst) före skatt på balansdagen är hänförlig till förändringen i verkligt värde på derivatkontrakt som räknas som kassaflödessäkringar av mycket sannolika prognosticerade kassaflöden.

² Effekten på rörelseresultatet på balansdagen utgörs av den uppskattade valutakurseffekt avseende operativa skulder och fordringar plus nettot av säkringar.

³ Den uppskattade årliga effekten på rörelseresultatet är inklusive valutakurseffekter avseende operativ exponering i balansräkningen, prognosticerade kassaflöden och därmed hänförliga säkringar samt omräkningsexponering i resultaträkningen.

I tabellen nedan visas valutakursexponering och därmed hänförliga säkringar per den 31 december för de viktigaste valutorna. I nettoskulderna ingår lån och tillhörande räntederivat, nettot av lånefordringar och likvida medel. Valutakursderivaten säkrar främst finansiella exponeringar i balansräkningen. Då och då ingår även säkring av prognosticerade kassaflöden som inte får redovisas som säkringar. Dessa prognosticerade kassaflöden ingår inte i tabellen nedan. Ett negativt exponerat belopp i tabellen betecknar en nettoskuld i utländsk valuta.

I tabellen visas också den förväntade effekten i resultaträkningen av en förstärkning av euron mot SEK, USD, CNY och PLN med 5 % och mot BRL med 10 %, jämfört med balansdagens kurser. En motsvarande försvagning av euron skulle ha en ungefär lika stor motsatt effekt. Ett negativt belopp i tabellen återspeglar en möjlig nettoförlust i resultaträkningen och ett positivt belopp återspeglar en möjlig nettovinst. I praktiken kan det faktiska valutaresultatet skilja sig från känslighetsanalysen nedan eftersom de exponerade beloppen kan ändras under året.

Finansiell valutaexponering och uppskattade valutaeffekter i resultaträkningen

MEUR	Per 31 december 2018				Per 31 december 2017			
	SEK	USD	CNY	PLN	SEK	USD	CNY	PLN
Nettoskuld exklusive säkringar	130	-213	602	112	420	-347	472	161
Valutasäkringar	-187	-47	-283	-4	-530	-28	-86	0
Finansiell nettoexponering	-57	-260	319	108	-110	-375	386	161
Valutakursförändring mot EUR	-5 %	-5 %	-5 %	-5 %	-5 %	-5 %	-5 %	-5 %
Effekt i resultaträkningen	3	13	-16	-5	6	19	-19	-8

Valutaomräkningsrisk

Omräkningsrisken är resultatet av att valutafluktuationer påverkar nettovärdet av koncernens tillgångar och skulder denominerade i utländsk valuta. Valutaomräkningsrisken minskas genom att tillgångarna, när så är möjligt, finansieras i tillgångens egen valuta. Koncernen kan också teckna valutaterminskontrakt, valutaoptioner eller lån i utländsk valuta för att säkra sina nettoinvesteringar i utländska valutor.

Balansräkningarna i utländska dotterbolag, intressebolag och egetkapitalinstrument denominerade i utländsk valuta som omfattas av IFRS 9 räknas om till euro enligt den kurs som råder på bokslutsdagen, vilket

exponerar koncernens eget kapital för valutakursrörelser. Omräkningsdifferenserna, liksom övriga rörelser som omräkningsdifferensen i resultaträkningen, redovisas direkt i det egna kapitalet. Dessa ackumulerade omräkningsdifferenser redovisas vid avyttring över resultaträkningen helt eller delvis av den utländska enheten. Nästa tabell visar omräkningsexponeringen på eget kapital före och efter säkringar.

Omräkningsrisk och säkringar: 2018

MEUR	31 december							Totalt
	EUR-området	USD-området ²	Sverige	Kina	Polen	Brasilien	Övriga	
Omräkningsexponering på eget kapital	2 246	1 345	1 913	269	360	314	267	6 714
EUR/USD-säkringar ¹	306	-306	0	0	0	0	0	0
Omräkningsexponering efter säkringar	2 552	1 039	1 913	269	360	314	267	6 714

¹ Obligationer denominerade i USD klassificerade som säkringar av investeringar i utländska tillgångar.

² Inklusive det samägda företaget Montes del Plata i Uruguay som har USD som funktionell valuta.

Omräkningsrisk och säkringar: 2017

MEUR	Per 31 december							Totalt
	EUR-området	USD-området ²	Sverige	Kina	Polen	Brasilien	Övriga	
Omräkningsexponering på eget kapital	2 011	1 242	1 372	400	306	391	286	6 008
EUR/USD-säkringar ¹	292	-292	0	0	0	0	0	0
Omräkningsexponering efter säkringar	2 303	950	1 372	400	306	391	286	6 008

¹ Obligationer denominerade i USD klassificerade som säkringar av investeringar i utländska tillgångar.

² Inklusive det samägda företaget Montes del Plata i Uruguay som har USD som funktionell valuta.

I tabellen nedan visas effekten på koncernens eget kapital av en förstärkning av euron mot USD, SEK, CNY, PLN och BRL per den 31 december. En motsvarande försvagning av euron skulle ha en ungefär lika stor motsatt effekt. I beräkningen ingår effekten av valutasäkringar av nettoinvesteringar i utländska enheter och det förutsätts att inga andra ändringar utöver kursförändring för en enda valuta har förekommit per den 31 december varje år. Exponeringarna som använts vid beräkningarna är det egna kapitalet denominerat i utländsk valuta och säkringsnivåerna per den 31 december. Använda säkringsinstrument kan vara valutaterminkontrakt, valutaoptioner och lån i utländsk valuta. Fullständig information om faktiska rörelser i den ackumulerade omräkningsreserven och säkringsresultat finns i Not 28 Ackumulerad omräkningsjustering och säkring av eget kapital.

Konsoliderat eget kapital: Valutaeffekt vid förstärkning av EUR, före skatt

MEUR	Per 31 december 2018			Per 31 december 2017		
	Före säkringar	Säkringar	Nettoeffekt	Före säkringar	Säkringar	Nettoeffekt
Med 5 % mot SEK	-96	0	-96	-69	0	-69
Med 5 % mot USD	-67	15	-52	-62	15	-47
Med 5 % mot CNY	-13	0	-13	-20	0	-20
Med 5 % mot PLN	-18	0	-18	-15	0	-15
Med 10 % mot BRL	-31	0	-31	-39	0	-39
Total effekt av ovanstående	-225	15	-210	-205	15	-190

Likviditet och refinansieringsrisk

Finansieringsrisk uppstår genom eventuella svårigheter att vid en given tidpunkt erhålla finansiering för verksamheten. Enligt Stora Ensos finansieringspolicy ska den genomsnittliga löptiden på utestående lån och kreditlöften som täcker kortfristiga låneskulder vara minst fyra år. Policyn föreskriver vidare att koncernen ska ha kreditlöften som täcker de planerade finansieringsbehoven, den kortsiktiga delen av de långfristiga skulderna, utestående kommersiella företagscertifikat och övriga obekräftade kortsiktiga lån. Outnyttjade kreditlimiter uppgick till 600 MEUR (600 MEUR) per 31 december 2018. Det syndikerade låneavtalet på 600 MEUR med ett syndikat bestående av 13 banker förfaller i januari 2023. Lånet utgör en reserv för allmänna finansieringsbehov inom företaget. Därutöver har Stora Enso tillgång till olika långfristiga finansieringskällor för upp till 1 000 MEUR (950 MEUR), främst från finska pensionsfonder.

Refinansieringsrisken, d.v.s. risken att lån som förfaller inte kan ersättas av nya lån på marknaderna, minskas genom Stora Ensos mål att hålla en jämn förfallostruktur för utestående skulder. I tabellen nedan visas återbetalningsplan för koncernens odiskonterade räntebärande lån ordnade efter hur lång tid det på bokslutsdagen är kvar till avtalad förfallodag. För beräkning av kreditkostnader användes terminskurser vid beräkningstidpunkten.

Återbetalningsplan för räntebärande låneskulder på förfallodagen, inklusive ränta: 2018

MEUR	2019	2020	2021	2022	2023	2024+	Totalt
Obligationslån	220	0	0	0	298	1 005	1 523
Lån från kreditinstitut	181	213	167	142	399	38	1 140
Finansiella leasingskulder	0	0	0	0	0	1	1
Övriga långfristiga skulder	0	4	0	0	0	0	4
Långfristiga skulder inklusive kortfristig del	401	217	167	142	697	1 044	2 668
Minus verkligt värde- justering av bokfört värde	-2	0	0	0	1	7	6
Uppskattade kreditkostnader enligt avtal	121	81	72	64	52	318	708
Återbetalningsplan för långfristiga skulder	520	298	239	206	750	1 369	3 382
Kortfristiga låneskulder, bokfört värde	566	0	0	0	0	0	566
Bruttoreglade derivat - inflöde	2 411	71	0	0	0	0	2 482
Bruttoreglade derivat - utflöde	-2 444	-70	0	0	0	0	-2 514
Nettoreglade derivatskulder	-22	-13	-11	-10	-7	0	-63
Leverantörsskulder	1 383	0	0	0	0	0	1 383
Uppskattade kreditkostnader enligt avtal	14	0	0	0	0	0	14
Checkräkningskrediter	1	0	0	0	0	0	1
Totalt att återbetala per 31 december 2018	2 429	286	228	196	743	1 369	5 251

Återbetalningsplan för räntebärande låneskulder på förfallodagen, inklusive ränta: 2017

MEUR	2018	2019	2020	2021	2022	2023+	Total
Obligationslån	137	221	0	0	0	994	1 352
Lån från kreditinstitut	202	185	183	122	127	210	1 029
Finansiella leasingskulder	28	0	0	0	0	1	29
Övriga långfristiga skulder	3	3	0	0	0	0	6
Långfristiga skulder inklusive kortfristig del	370	409	183	122	127	1 205	2 416
Minus verkligt värde-justering av bokfört värde	3	7	4	3	3	8	28
Uppskattade kreditkostnader enligt avtal	98	82	63	58	51	310	662
Återbetalningsplan för långfristiga skulder	471	498	250	183	181	1 523	3 106
Kortfristiga låneskulder, bokfört värde	525	0	0	0	0	0	525
Bruttoreglade derivat - inflöde	-1 982	-81					-2 063
Bruttoreglade derivat - utflöde	1 954	86					2 040
Nettoreglade	28	2	1	1	0	0	32
Leverantörsskulder	1 337	0	0	0	0	0	1 337
Uppskattade kreditkostnader enligt avtal	16	0	0	0	0	0	16
Checkräkningskrediter	4	0	0	0	0	0	4
Totalt att återbetala per 31 december 2017	2 353	505	251	184	181	1 523	4 997

Motpartsrisiker

Motpartsrisiker är den risk Stora Enso löper vid transaktioner med finansiella motparter om motpartens finansiella ställning försämras.

Risken minimeras genom att

- kontrakt bara ingås med ledande finansiella institutioner och industriföretag med god kreditrating;
- investera i fonder hos finansiella institutioner eller företag med en kreditrating som är lika med eller bättre än BBB-, med minst 50 % av kortfristiga investeringar i fonder med en kreditrating som är lika med eller bättre än A- enligt Standard and Poor's kreditratingsystem;
- kräva garanti från moderbolaget vid transaktioner med dotterbolag till ett kreditvärderat bolag.

I koncernens policy för finansiell risk anges limiter för accepterade motpartsrisiker baserade på det finansiella kontraktets löptid samt motpartens kreditrating.

Den 31 december 2018 fanns inga väsentliga riskexponeringar vad gäller motparter för derivatinstrument, där den högsta exponeringen mot en motpart var 8 MEUR (5 MEUR) och kreditratingen A+ (A+) enligt Standard and Poor's kreditratingsystem.

Kundkreditrisk

Kundkreditrisk är den risk Stora Enso löper vid kundkontrakt om kundernas finansiella ställning försämras. Koncernen använder olika metoder för att minska kreditrisken, som till exempel rembursar, förskottsbetalningar och bankgarantier. Koncernen har även erhållit exportgarantier som täcker både politiska och kommersiella risker och som har utnyttjats vid försäljning till kunder utanför OECD-området. Koncernledningen har uppfattningen att det inte föreligger någon betydande kreditriskkoncentration för koncernen i förhållande till någon viss kund eller motpart eller i förhållande till någon viss geografisk region. En åldersanalys av kundfordringarna och hänförliga avsättningar finns i Not 17 Fordringar.

Råvaruprisrisk

Utestående råvarusäkringar

MEUR	Per 31 december 2018		
	Underliggande mängd säkrad råvara	Nominellt värde för säkringar i EUR	Verkligt värde
Kolsäkringar	58 500 ton	5	0
Elektricitetssäkringar	2 088 000 MWh	67	35
Oljesäkringar	65 700 fat	15	-2

Koncernens intäkter är exponerade för fluktuationer i råvaru- och energipriserna. Finansiella risksäkringsinstrument är en del av koncernens totala hantering av energiprisriskerna, medan andra råvaruprisrisker värderas och säkras om det är ekonomiskt möjligt. En ändring med 10 % av priserna för energi och råvaror skulle innebära en ändring motsvarande 13 MEUR (27 MEUR) i det verkliga värdet av risksäkringsinstrumenten för energi och råvaror. Huvuddelen av värdeförändringarna, efter skatt, redovisas direkt i eget kapital under säkringsreserver till dess att kontrakten förfaller och resultatet redovisas i resultaträkningen. De uppskattade värdena återspeglar bara de finansiella instrumentens känslighet för marknadsrisken och inte koncernens exponering för råvaru- och energiprisrisker i stort, eftersom de faktiska inköpen inte är finansiella instrument som omfattas av upplysningskraven i IFRS 7. De energi- och råvarukontrakt som gällde vid årsskiftet 2018 förfaller mellan 2019 och 2024. De kontrakt som gällde 2017 skulle förfalla mellan 2018 och 2024.

Större delen av koncernens energiprisrisk har täckts genom tecknande av långfristiga fysiska inköpskontrakt till fast pris. Koncernen har också ett ägande om 15,6 %, till ett verkligt värde av 415 MEUR (308 MEUR), i den privatägda energikoncernen Pohjolan Voima Oy (PVO). Värdet på dessa aktier är beroende av energipriserna och behandlas mer i detalj i Not 14 Aktierelaterade instrument

I ett försök att minska exponeringen för övriga råvaruprisrisker med hänsyn till tillgången på trä är koncernen också en stor aktieägare i större finska och svenska skogsbolag. Om priserna på fibrer ökar i dessa länder ökar även intäkterna från koncernens investeringar, som framför allt gäller Bergvik Skog i Sverige och Tornator i Finland.

Aktiekursrisk

Koncernen har vissa investeringar i börsnoterade värdepapper. Marknadsvärdet på dessa aktieinvesteringar var vid årsskiftet 13 MEUR (21 MEUR). Förändringar i marknadsvärdet för dessa investeringar redovisas, efter skatt, direkt i eget kapital i aktier under övrigt totalresultat. Mer detaljerad information om börsnoterade värdepapper finns i Not 14 Aktierelaterade instrument.

Kapitalhanteringsrisk

Stora Ensos skuldstruktur är huvudsakligen inriktad mot kapitalmarknader, medan banker främst används för kreditlöften. Koncernens mål för kapitalhanteringen är både att säkerställa företagets förmåga att

fortsätta verksamheten för att ge vinst till aktieägare och fördelar för andra intressenter och att behålla en optimal kapitalstruktur för att minska kapitalkostnaden. För att behålla eller justera kapitalstrukturen kan koncernen, förutsatt att aktieägarna godkänner det, variera utdelningen till aktieägarna, återköpa egna aktier på finansmarknaderna, återbetala kapital till aktieägarna, emittera nya aktier eller sälja tillgångar för att minska skulderna. Koncernens mål är att betala jämn utdelning i förening med den långsiktiga resultatutvecklingen, med målet att dela ut 50 % av nettoresultatet över en konjunkturcykel.

Som meddelades 2018 satte koncernen nya målnivåer för nettoskuld/operativt EBITDA och nettoskuldsättningsgrad. Framöver kommer koncernen att följa upp sitt kapital utifrån ett mål för nettoskuldsättningsgraden på 0,60 eller mindre (tidigare 0,80 eller mindre) och säkerställa att kvoten av nettoskuld/operativt EBITDA ligger kvar under 2,0 (tidigare under 3,0), vilket visar på en stabil finansiell ställning och finansiell flexibilitet.

Kapitalstruktur

MEUR	Per 31 december	
	2018	2017
Räntebärande skulder	3 344	3 016
Räntebärande tillgångar	1 252	763
Räntebärande nettoskuld	2 092	2 253
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare	6 714	6 008
Operativt EBITDA¹	1 878	1 587
Skuldsättningsgraden	0,31	0,38
Nettoskuld/operativt EBITDA	1,10	1,42

¹ Definitionen för operativt EBITDA finns i avsnittet om icke IFRS-baserade mått i verksamhetsberättelsen.

Stora Ensos samägda företag Montes del Plata och koncernens dotterbolag Stora Enso (Guangxi) Packaging Company Ltd. har uppnått de finansiella villkoren hänförliga till förhållandet mellan skulder och tillgångar under de rapporterade perioderna.

Not 25 Verkligt värde

Redovisningsprinciper

Investeringar

Koncernen klassificerar sina investeringar i skuldinstrument i tre kategorier: upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat och verkligt värde via resultaträkningen. Koncernens investeringar i aktierelaterade värdepapper, såsom noterade och onoterade värdepapper, klassificeras som verkligt värde via resultaträkningen, såvida inte koncernen vid investeringen har valt att i enlighet med IFRS 9 klassificera investeringarna som verkligt värde via övrigt totalresultat, där endast intäkt av utdelningar redovisas i resultaträkningen.

Klassificeringen görs enligt IFRS 9, baserat på affärsmodell och skuldinstrumentens avtalsenliga kassaflöden. Ledningen klassificerar investeringarna vid förvärvstidpunkten. Investeringar i skuldinstrument, inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inneha finansiella instrument för att inkassera avtalsenliga kassaflöden som endast utgör betalning av kapitalbelopp och ränta, klassificeras som upplupet anskaffningsvärde och redovisas som kortfristiga och långfristiga omsättningstillgångar. Investeringar i skuldinstrument inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inneha finansiella instrument, dels för att sälja finansiella instrument, dels för att inkassera avtalsenliga kassaflöden som endast utgör betalning av kapitalbelopp och ränta, klassificeras som verkligt värde genom övrig totalinkomst och redovisas som kortfristiga och långfristiga omsättningstillgångar.

Investeringar vars huvudsakliga syfte är att generera vinst från kortfristiga prisfluktuationer klassificeras som verkligt värde via resultaträkningen. De är därför värderade till verkligt värde i koncernens resultaträkning och redovisas som kortfristiga och långfristiga omsättningstillgångar.

Verkligt värde på finansiella instrument

De verkliga värdena på börsnoterade derivat och noterade värdepapper baseras på balansdagens noterade marknadspriser. De verkliga värdena på ränteswappar beräknas som nuvärdet av uppskattade framtida kassaflöden, medan verkligt värde på valutaterminskontrakt fastställs utifrån balansdagens valutaterminskurs. Mer information om värderingsprinciperna för finansiella derivatinstrument finns i [Not 27 Derivat](#).

Vid bedömning av verkligt värde på onoterade derivat och andra finansiella instrument använder koncernen flera olika metoder och gör antaganden utifrån marknadsförhållandena varje balansdag. Noterade marknadspriser eller återförsäljningspriser för identiska eller liknande instrument används för långfristiga skulder. Andra tekniker, till exempel optionsvärderingsmodeller och uppskattat diskonterat värde på framtida kassaflöden, används för att fastställa verkliga värden på de återstående finansiella instrumenten. För finansiella tillgångar och skulder med en löptid på mindre än ett år antas de nominella värdena, minus eventuella uppskattade kreditjusteringar, ligga nära de verkliga värdena. Finansiella skulders verkliga värde uppskattas för upplysningsändamål genom diskontering av de framtida avtalsmässiga kassaflödena till de nuvarande marknadsräntorna som koncernen har tillgång till för liknande finansiella instrument.

Inköp och försäljning av finansiella instrument redovisas på affärsdagen, vilket är det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja det finansiella instrumentet. Finansiella instrument bokas bort från balansen när rättigheterna att erhålla kassaflöden från de finansiella instrumenten har löpt ut eller överförts, och då koncernen väsentligen har överfört risker, skyldigheter och nytta förenade med äganderätten till den finansiella tillgången eller skulden.

Lånefordringar

Lånefordringar är skuldinstrument med fastställda eller fastställbara återbetalningar som inte noteras på en aktiv marknad. De redovisas först till verkligt värde och mäts därefter till upplupet anskaffningsvärde. Avsättning för förväntade kreditförluster beräknas enligt anvisningarna i IFRS 9, där avsättningen baseras på förväntade kreditförluster under kommande tolv månadersperiod såvida inte kreditrisken har ökat väsentligt sedan den först redovisades. En väsentlig ökning av kreditrisken bedöms genom att jämföra risken för betalningsunderlåtelse av det finansiella instrumentet vid balansdagen med motsvarande risk för betalningsunderlåtelse vid det första redovisningstillfället. Koncernen kan till exempel utgå från finansmarknadens pris på kreditswappar (CDS) för att göra riskbedömningar.

Ränteinkomster på lånefordringar redovisas som finansiella intäkter och kostnader. Lånefordringar som förfaller till betalning inom 12 månader redovisas som omsättningstillgång under räntebärande fordringar och de som förfaller efter 12 månader som anläggningstillgång under långfristiga lånefordringar.

Verkligt värde-hierarkin

Koncernen använder följande hierarki för att bestämma och ge upplysningar om verkligt värde på finansiella instrument efter värderingsteknik:

- Nivå 1: noterade (ojusterade) priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder
- Nivå 2: andra tekniker genom vilka alla indata som har en betydande inverkan på det redovisade värdet går att observera, antingen direkt eller indirekt
- Nivå 3: metoder som använder indata som har en betydande inverkan på de redovisade verkliga värden som inte är baserade på observerbara marknadsdata

Se Not 14 Aktierelaterade instrument för mer information om avstämning av verkliga värden på noterade och onoterade värdepapper på nivå 3.

Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder enligt kategori: 2018

MEUR	Upplupet anskaff- ningsvärde	Verkligt värde via övrigt total- resultat	Verkligt värde via resultat- räkningen	Säkrings- redovisade derivat	Redovisade värden, totalt	Verkligt värde	Not
Finansiella tillgångar							
Noterade värdepapper	-	13	-	-	13	13	14
Onoterade värdepapper	-	415	8	-	422	422	14
Långfristiga lånefordringar	54	-	-	-	54	54	25
Kundfordringar och övriga rörelsefordringar	1 092	44	-	-	1 136	1 136	17
Räntebärande fordringar	1	-	5	49	55	55	25
Kassa- och banktillgodohavanden	1 130	-	-	-	1 130	1 130	
Totalt	2 277	472	13	49	2 811	2 811	

MEUR	Upplupet anskaff- ningsvärde	Verkligt värde via resultat- räkningen	Säkrings- redovisade derivat	Redovisade värden, totalt	Verkligt värde	Not
Finansiella skulder						
Långfristiga skulder	2 265	-	-	2 265	2 541	26
Kortfristig del av långfristiga skulder	403	-	-	403	403	26
Räntebärande skulder	604	7	63	675	675	26
Leverantörsskulder och övriga operativa skulder	1 627	21	-	1 648	1 648	23
Checkräkningskrediter	1	-	-	1	1	
Totalt	4 901	28	63	4 992	5 268	

Redovisade värden för finansiella tillgångar och skulder enligt kategori: 2017

MEUR	Lån och fordringar	Finansiella poster till verkligt värde genom resultat- räkningen	Säkrings- derivat	Investeringar tillgängliga för försäljning	Redo- visade värden	Verkligt värde	Not
Finansiella tillgångar							
Tillgängligt för försäljning	-	-	-	339	339	339	14
Långfristiga lånefordringar	55	-	-	-	55	55	25
Kundfordringar och övriga rörelsefordringar	965	-	-	-	965	965	17
Räntebärande fordringar	15	16	49	-	80	80	25
Kassa- och banktillgodohavanden	607	-	-	-	607	607	
Totalt	1 642	16	49	339	2 046	2 046	

MEUR	Finansiella poster till verkligt värde genom resultaträk- ningen	Säkrings- derivat	Mätt till upplupet anskaffnings värde	Redo- visade värden	Verkligt värde	Not
Finansiella skulder						
Långfristiga skulder	-	-	2 046	2 046	2 357	26
Kortfristig del av långfristiga skulder	-	-	370	370	370	26
Räntebärande skulder	4	32	560	596	596	26
Leverantörsskulder och övriga operativa skulder	20	-	1 576	1 596	1 596	23
Checkräkningskrediter	-	-	4	4	4	
Totalt	24	32	4 556	4 612	4 923	

I de tidigare tabellerna uppskattas verkligt värde till samma belopp som det redovisade värdet för kortfristiga finansiella tillgångar och kortfristiga finansiella skulder, som kundfordringar och leverantörsskulder, på grund av deras korta löptid och begränsade kreditrisk. Det verkliga värdet på långfristig skuld, betraktad som en värdering till verkligt värde på nivå 2, beräknas utifrån en diskonterad kassaflödesanalys där avkastningskurvorna som är observerbara i normalt angivna intervall används som en diskonteringsfaktor i modellen.

År 2014 förvärvade Stora Enso 100 % av aktierna i det amerikanska företaget Virdia Inc. Transaktionen omfattade potentiella utbetalningar efter utvärdering av specifika tekniska och kommersiella mål. De beräknade utbetalningarnas nuvärde, betraktat som en värdering av verkligt värde på nivå 3, beräknas utifrån vissa sannolikhetskriterier och diskonterad kassaflödesanalys. Vid årsslutet uppgick det verkliga värdet till 21 MEUR (20 MEUR) och redovisas i tabellen ovan under Leverantörsskulder och övriga operativa skulder.

Verkliga värden redovisade i koncernens rapport över finansiell ställning: 2018

	Per 31 december			
MEUR	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Noterade värdepapper				
Noterade värdepapper via övrigt totalresultat	13	-	-	13
Onoterade värdepapper				
Onoterade värdepapper via övrigt totalresultat	-	-	415	415
Onoterade värdepapper via resultaträkningen	-	-	8	8
Kundfordringar och övriga operativa tillgångar				
Rörelsefordringar via övrigt totalresultat	-	44	-	44
Derivata finansiella tillgångar				
Säkringsredovisade derivat	-	49	-	49
Derivat till verkligt värde via resultaträkningen	-	5	-	5
Finansiella tillgångar, totalt	13	98	422	533
Leverantörsskulder och övriga operativa skulder				
Operativa skulder via resultaträkningen	-	-	21	21
Derivata finansiella skulder				
Säkringsredovisade derivat	-	63	-	63
Derivat till verkligt värde via resultaträkningen	-	7	-	7
Finansiella skulder, totalt	-	70	21	91

Verkliga värden redovisade i koncernens rapport över finansiell ställning: 2017

MEUR	Per 31 december			Totalt
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Derivata finansiella tillgångar				
Säkringsderivat	-	49	-	49
Derivat till verkligt värde redovisade genom resultaträkningen	-	16	-	16
Investeringar tillgängliga för försäljning				
Noterade värdepapper	21	-	-	21
Onoterade aktier	-	-	318	318
Kundfordringar och övriga operativa tillgångar				
Rörelsefordringar redovisade genom resultaträkningen	-	-	-	-
Totalt	21	65	318	404

Derivata finansiella skulder				
Säkringsderivat	-	32	-	32
Derivat till verkligt värde redovisade genom resultaträkningen	-	4	-	4
Leverantörsskulder och övriga operativa skulder				
Operativa skulder redovisade genom resultaträkningen	-	-	20	20
Totalt	-	36	20	56

Räntebärande fordringar

MEUR	Per 31 december	
	2018	2017
Derivat	54	65
Lån till intressebolag	2	3
Övriga lånefordringar	53	67
Totalt	110	135
Omsättningstillgångar: Fordringar som förfaller inom 12 månader	55	80
Anläggningstillgångar: Fordringar som förfaller efter 12 månader	54	55
Totalt	110	135

Årsräntesatsen för lånefordringar per 31 december 2018 låg mellan 0 % (0 %) och 4 % (8 %). I kortfristiga räntebärande fordringar ingick ingen upplupen ränta per 31 december 2018. Koncernen bedömer att det inte har skett någon väsentlig ökning av kreditrisken med hänsyn till räntebärande fordringar sedan det första redovisningstillfället. De bedöms därmed ha låg kreditrisk och avsättningen baseras på förväntade kreditförluster under kommande tolv månaders period.

Avstämning av verkliga värden på finansiella tillgångar och skulder på nivå 3

MEUR	2018	2017
Finansiella tillgångar		
Ingående balans per 1 januari	318	253
Vinster/förluster redovisade i resultaträkningen	-2	-2
Vinster/förluster redovisade i övrigt totalresultat	104	60
Tillägg	3	7
Avyttringar	-1	0
Utgående balans per 31 december	422	318

MEUR	2018	2017
Finansiella skulder		
Ingående balans per 1 januari	20	23
Vinster/förluster redovisade i resultaträkningen	1	-3
Utgående balans per 31 december	21	20

Not 26 Skuld

Redovisningsprinciper

Skulder

Skuld redovisas först till verkligt värde, netto efter avdrag för transaktionskostnader. I efterföljande perioder redovisas den till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden. Eventuella skillnader mellan intäkter, netto efter avdrag för transaktionskostnader och återbetalningsvärde redovisas löpande i koncernens resultaträkning under låneperioden. Räntekostnaderna ackumuleras och redovisas i resultaträkningen för respektive period.

Skuld med en ursprunglig löptid längre än tolv månader klassificeras som långfristig skuld i koncernens rapport över finansiell ställning, men återbetalningar som förfaller inom tolv månader redovisas i kortfristiga skulder under Kortfristig del av långfristiga skulder. Kortfristiga företagscertifikat, banklån och andra räntebärande lån för vilka den ursprungliga löptiden är mindre än tolv månader redovisas i kortfristiga skulder under Räntebärande skulder.

Finansiell leasing

Leasing av fastigheter, maskiner och inventarier för vilka koncernen väsentligen innehar all nytta och alla risker förknippade med ägarätten klassificeras som finansiell leasing. Finansiell leasing kapitaliseras från det att leasingavtalet ingås till det lägre beloppet av de leasade tillgångarnas verkliga värde eller det uppskattade nuvärdet av minimileasingbetalningarna. Varje leasingbetalning fördelas mellan skulder och finansiella kostnader, så att räntebetalningarna på den utestående skulden blir proportionella. Den motsvarande hyresskulden, netto efter avdrag för finansieringskostnader, hänförs till räntebärande skulder, medan räntedelen av finansieringskostnaden redovisas över resultaträkningen under leasingperioden. Fastigheter, maskiner och inventarier som anskaffats genom leasing skrivs av under den kortare av följande perioder: tillgångarnas nyttjandeperiod eller den återstående leasingtiden.

Tabellen nedan visar koncernens räntebärande skulder och relaterade förändringar i balansräkningen.

Räntebärande skulder

MEUR	Per 31 december	
	2018	2017
Obligationslån	1 523	1 352
Lån från kreditinstitut	1 140	1 029
Finansiella leasingskulder	1	29
Övriga långfristiga skulder	4	6
Långfristiga skulder inklusive kortfristig del	2 668	2 416
Kortfristiga låneskulder	566	525
Räntekostnader	40	35
Finansiella derivatinstrument (se Not 25)	68	36
Checkräkningskrediter	1	4
Räntebärande skulder, totalt	3 344	3 016

MEUR	2018	2017
Bokfört värde 1 januari	3 016	3 774
Erhållna intäkter från nya långfristiga lån	578	425
Långfristiga låneskulder, betalningar	-358	-1 034
Förändring i kortfristiga lån och räntekostnader	46	54
Förändring i derivatskulder	32	-21
Omräkningsdifferenser och övrigt	30	-182
Räntebärande skulder, totalt	3 344	3 016

Under 2018 har Stora Enso framgångsrikt genomfört en emission av ett nytt obligationslån på 300 MEUR under sitt EMTN-program (Euro Medium Term Note). Obligationslånet förfaller i mars 2028 och löper med en fast kupong på 2,5 %. 2018 återköpte också Stora Enso lån i EUR till fast ränta som förfaller 2019, till ett nominellt värde av 3 MEUR.

Under det tredje kvartalet 2018 gav Fitch Ratings Stora Enso Oyj kreditbetyget BBB- med stabila utsikter. I kreditvärderingen belystes Stora Ensos förbättrade kassaflöde och stärkta balansräkning. Under det fjärde kvartalet 2018 tilldelades Stora Enso Oyj också ett kreditvärde för investeringsklassificering av Moody's Investors Service genom att uppgradera det långsiktiga kreditbetyget från Ba1 till Baa3 med stabila utsikter.

Under 2018 lanserade Stora Enso det gröna ramverket Green Bond, som en del av sitt arbete för en hållbar ekonomi. Målet är att erbjuda en låneform som stödjer hållbarhetsfokuserade investerare i räntebärande instrument och att rapportera direkt klimatpåverkan av vissa investeringar och affärsaktiviteter.

Stora Ensos lån har olika löptider. Det kortaste förfaller 2019 och det längsta 2036. Lånen har antingen fast eller rörlig ränta mellan 0,9% (0,6%) och 8,6% (8,6%). Huvuddelen av koncernens lån anges i EUR, USD eller CNY. Mer information om löptiderna för koncernens lån finns i [Not 24](#) Hantering av finansiell risk.

Under 2018 uppgick Stora Ensos totala återbetalningar av obligationslån i EUR till ett nominellt värde på 159 MEUR (609 MEUR i obligationslån i EUR och SEK), inklusive tidigare nämnda återbetalningar. År 2018 minskade de räntebärande nettoskulderna med 161 MEUR (minskade med 473 MEUR) till 2 092 MEUR (2 253 MEUR). Räntebärande nettoskulder är lika med totala räntebärande skulder minus totala räntebärande tillgångar. Kassa- och banktillgodohavanden efter avdrag för checkräkningskrediter ökade med 525 MEUR (minskade med 346 MEUR) till 1 128 MEUR (603 MEUR) per 31 december 2018.

2017 genomförde Stora Enso framgångsrikt en emission av ett nytt obligationslån under sitt EMTN-program (Euro Medium Term Note). Det tioåriga obligationslånet på 300 MEUR förfaller i juni 2027 och löper med en fast kupongränta på 2,5 %. I juni 2017 genomförde Stora Enso ett offentligt erbjudande om återköp av lån till fast ränta, till ett nominellt värde av 83 MEUR för obligationen med förfall 2018, respektive 216 MEUR för obligationen med förfall 2019 som emitterades 2012.

Långfristiga obligationslån

Emitterat/ För- fallsdatum	Beskrivning av lån	Ränte-sats %	Valutaslag	Emitterat nominellt värde	Utestående per 31 december		Bokfört värde per 31 december	
					2018	2017	2018	2017
Alla skulder innehas av moderbolaget					Valuta, miljoner		MEUR	
Fast ränta								
1993-2019	Series C Senior Notes 2019	8,600	USD	50	50	50	45	44
2006-2036	Global 7,250 % Notes 2036	7,250	USD	300	300	300	259	247
2012-2018	Euro Medium Term Note	5,000	EUR	500	—	112	—	112
2012-2019	Euro Medium Term Note	5,500	EUR	500	175	178	175	178
2016-2023	Euro Medium Term Note	2,125	EUR	300	300	300	298	298
2017-2027	Euro Medium Term Note	2,500	EUR	300	300	300	298	298
2018-2028	Euro Medium Term Note	2,500	EUR	300	300	—	298	—
Obligationslån med fast ränta, totalt							1 373	1 177
Rörlig ränta								
2006-2018	Euro Medium Term Note	Euribor +0,96	EUR	25	0	25	0	25
2015-2025	Euro Medium Term Note	Euribor +2,25	EUR	125	125	125	125	125
2015-2027	Euro Medium Term Note	Euribor +2,35	EUR	25	25	25	25	25
Obligationslån med rörlig ränta, totalt							150	175
Obligationslån, totalt							1 523	1 352

Finansiella leasingskulder

Per 31 december 2018 hade Stora Enso ett litet antal finansiella leasingavtal avseende maskiner och byggnader, för vilka kapitalkostnader om 3 MEUR (14 MEUR) ingick i materiella tillgångar och byggnader. Värdeminskningen och nedskrivningen därpå var 2 MEUR (7 MEUR). De sammanlagda leasingkostnaderna under året uppgick till 28 MEUR (28 MEUR), varav 1 MEUR (1 MEUR) utgjorde ränta.

Finansiella leasingskulder

MEUR	Per 31 december	
	2018	2017
Leasingavgifter, minimum		
Inom 1 år	0	29
1–2 år	0	0
2–3 år	0	0
3–4 år	0	0
4–5 år	0	0
Över 5 år	2	1
	2	30
Framtida finansiella kostnader	-1	-1
Nuvärdet av finansiella leasingskulder	1	29
Nuvärdet av finansiella leasingskulder		
Inom 1 år	0	28
1–2 år	0	0
2–3 år	0	0
3–4 år	0	0
4–5 år	0	0
Över 5 år	1	1
	1	29

Not 27 Derivat

Redovisningsprinciper

Finansiella derivatinstrument och säkring

Finansiella derivat redovisas först till verkligt värde i koncernens balansräkning och värderas sedan till verkligt värde vid varje bokslut men metoden för redovisning av vinster och förluster är beroende av vad det är som säkras. Vid tecknandet av derivatkontrakt anger koncernen om de är avsedda för säkring av mycket sannolika prognosticerade transaktioner eller fasta åtaganden (kassaflödessäkringar), säkring av exponering för förändringar i verkligt värde av redovisade tillgångar eller skulder (verkligt värde-säkringar), säkring av nettoinvesteringar i utländska enheter eller om de är derivatinstrument som inte uppfyller kraven för att redovisas som säkringar enligt IFRS 9.

När säkringen påbörjas dokumenterar koncernen förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten, liksom målet för risksäkringen och strategin för att genomföra olika säkringstransaktioner. I processen ingår också att länka alla finansiella instrument som definierats som säkringar till en viss tillgång eller skuld, till specifika åtaganden eller mycket sannolika prognosticerade transaktioner, för att kontrollera och dokumentera förhållandet mellan den säkrade posten och säkringsinstrumentet i enlighet med IFRS 9. I syfte att säkra den löpande verksamhetens kassaflöde denomineras valutaterminskontrakt och optioner i samma valuta som de mycket sannolika prognosticerade transaktionerna, vilket resulterar i en identifiering av säkringen där de kritiska villkoren för säkringsinstrumentet och den säkrade posten sammanfaller. Koncernen dokumenterar också sin kvalitativa bedömning vid säkringstillfället av hur effektiva de derivat som används som säkring är för att uppväga förändringar i verkligt värde eller kassaflöden av säkrade poster. Säkringarnas effektivitet bedöms i enlighet med kraven i IFRS 9.

Kassaflödessäkringar

Förändringar i verkligt värde av derivat som definierats som och får redovisas som kassaflödessäkringar, och bedöms som effektiva, redovisas i reserv för kassaflödessäkringar under övrig totalinkomst, vars rörelser redovisas i koncernens rapport över totalinkomst. När det gäller valutaoptioner ingår inte tidsvärdet i definitionen av säkringen. Det är endast optionens realvärde som definieras som säkringsinstrument. Förändringar i valutaoptioners tidsvärde redovisas som kostnad för säkringsreserv under övrig totalinkomst. Ett derivats ackumulerade vinst eller förlust som avräknats mot eget kapital överförs till koncernens resultaträkning och klassificeras som intäkt eller kostnad i samma period som den säkrade posten påverkar resultaträkningen. Realiserade resultat av säkringsredovisade derivatinstrument som används för att säkra transaktioner i utländsk valuta redovisas som justering av försäljningsintäkt eller material och tjänster beroende på den underliggande säkrade posten. Detta förklaras i detalj i Not 27 Derivat.

Vad gäller säkringar av valutaexponering i framtida transaktioner som resulterar i redovisning av icke-finansiella tillgångar, överförs vinsterna och förlusterna som avräknats mot kassaflödessäkringsreserv under övrigt totalresultat från eget kapital för att ingå i anskaffningsvärdet för den icke-finansiella tillgången vid tidpunkten för redovisning. De icke resultatavräknade beloppen skrivs slutligen av i resultaträkningen över de icke-finansiella tillgångarnas livslängd.

När ett säkringsinstrument förfaller eller säljs, avslutas eller löses in, eller inte längre uppfyller kriterierna för säkringsredovisning enligt IFRS 9, kvarstår den vid denna tidpunkt ackumulerade vinsten eller förlusten som avräknats mot eget kapital i eget kapital och redovisas som en justering av intäkt eller kostnad när den transaktion som koncernen åtagit sig eller som prognosticerats slutligen redovisas i koncernens resultaträkning. Om den underliggande prognosticerade transaktionen däremot inte längre förväntas inträffa redovisas den ackumulerade vinsten eller förlusten, redovisad i eget kapital för perioden när säkringen gällde, direkt i koncernens resultaträkning.

Säkringar av verkligt värde

För säkring av verkligt värde använder koncernen antingen derivat eller lån som ett säkringsinstrument för att hantera risker kopplade till den säkrade postens verkliga värde. Vinster eller förluster på säkringsinstrument som definierats som och får redovisas som säkringar av verkligt värde, och bedöms som mycket effektiva, redovisas i koncernens resultaträkning tillsammans med alla eventuella förändringar i verkligt värde av de säkrade tillgångar eller skulder som säkringen hänförs till.

Säkring av nettoinvesteringar

Säkringar av nettoinvesteringar i utländska enheter redovisas ungefär som kassaflödessäkringar. Koncernen använder antingen derivat eller lån i utländska valutor för dessa säkringar. Om säkringsinstrumentet är ett

derivat redovisas vinster eller förluster hänförliga till den effektiva delen av säkringen som ackumulerad omräkningsjustering i eget kapital som redovisas i koncernens rapport över totalresultat. Vinsten eller förlusten hänförlig till den ineffektiva delen redovisas direkt i koncernens resultaträkning. Dessutom redovisas även kursvinster och kursförluster som uppkommer vid omräkning av ett lån i utländsk valuta som säkrar en nettoinvestering i utländsk verksamhet som ackumulerad omräkningsjustering och eventuell ineffektiv del redovisas direkt i koncernens resultaträkning.

Derivat till verkligt värde via resultaträkningen

Vissa derivattransaktioner får, även om de utgör en effektiv ekonomisk säkring enligt koncernens risksäkringspolicyer, inte redovisas som säkringar enligt de särskilda reglerna i IFRS 9. Därför redovisas förändringar i verkligt värde av sådana säkringar som inte kvalificerar för säkringsredovisning till verkligt värde i koncernens resultaträkning. På samma sätt redovisas eventuell ineffektivitet i säkringsinstrument direkt i koncernens resultaträkning. Förändringar i verkligt värde för derivat som ej kvalificerar för säkringsredovisning redovisas i koncernens resultaträkning under finansiella intäkter och kostnader. För totalavkastningsswappar (TRS) redovisas de periodvisa förändringarna i verkligt värde i resultaträkningen under rörelsekostnader i linje med kostnaderna för de aktiebaserade betalningsprogram som de hänför sig till.

Värdering av derivat

Derivatinstrument redovisas i balansräkningen till sitt verkliga värde definierat som det belopp till vilket derivatinstrumentet skulle kunna ingå i en transaktion mellan parter på den öppna marknaden på värderingsdagen. Det verkliga värdet för sådana finansiella poster har bestämts enligt följande kriterier:

- Valutaterminkontrakts verkliga värde beräknas utifrån valutakurserna på balansdagen.
- Valutaoptioners verkliga värde beräknas utifrån balansdagens kurs och allmänna prissättningsmodeller.
- Råvarukontrakts verkliga värde beräknas utifrån noterade marknadspriser på terminsmarknader eller annan tillförlitlig information om marknaden.
- Ränteswappars verkliga värde beräknas med hjälp av en diskonterad kassaflödesanalys.
- Valutaswappars verkliga värde beräknas med hjälp av en diskonterad kassaflödesanalys där också växling av nominellt belopp inkluderas i värderingsmodellen.

Eget kapital - övrigt totalresultat

Utestående derivat definieras som kassaflödessäkringar och förändringar vid värdering till verkligt värde redovisas i den särskilda posten för eget kapital i övrigt totalresultat: Kassaflödessäkringsreserv. Optioners tidsvärde ingår inte i definitionen av kassaflödessäkringen, utan redovisas separat som kostnad för säkringsreserv under övrig totalinkomst.

Kassaflödessäkringar

De derivat som används för valutakurssäkring av betalningsflöden är främst terminskontrakt och valutaoptioner. Swappar används främst för säkring av råvaror och räntor. Vid råvarusäkringar använder koncernen också säkring av riskkomponenter för att säkra mycket sannolika prognosticerade inköp av naturgas. Priset på naturgas baseras på tre komponenter: kolpris (API2), råoljepris (Dated Brent) och ett lokalt marknadsindex. Dessa inköp medför en exponering för naturgaspriser som motsvarar riskkomponenter för API2-kol och Brent-råolja, som kan säkras med hjälp av swappar kopplade till API2-kol och Brent-råolja. Båda dessa riskkomponenter kan identifieras separat och mätas tillförlitligt tack vare den prissättningsformel som specificeras i avtal för inköp av naturgas.

År 2018 gjorde koncernen en ny valutaswap från rörlig till fast ränta i Kina till ett totalt nominellt värde av 200 MEUR. Valutaswappen har definierats som en kassaflödessäkring med syfte att säkra de underliggande valuta- och ränteriskerna kopplade till skulder i EUR med rörlig ränta i Kina. Säkringen förfaller 2023.

Orealiserade vinster och förluster i samband med kassaflödessäkringar förväntas redovisas i resultaträkningen inom ett till tre år. Det längsta säkringskontraktet förfaller år 2027 (2027), men de flesta förväntas förfalla under 2019. Kassaflödessäkringsreserv och säkringar av nettoinvesteringar i aktier presenteras i mer detalj i följande tabell.

Analys av kassaflödessäkringsreserv och säkringar av nettoinvesteringar i aktier

	Per 31 december 2018		Per 31 december 2017	
	Orealiserade vinster och förluster i säkringsreserv, efter skatt	Orealiserade och realiserade vinster och förluster i CTA, efter skatt	Orealiserade vinster och förluster i säkringsreserv, efter skatt	Orealiserade och realiserade vinster och förluster i CTA, efter skatt
MEUR				
Valutaomräkningsrisk - säkringar av kassaflöde från den löpande verksamheten	-17	0	18	0
Valutaomräkningsrisk - säkring av nettoinvesteringar	0	20	0	31
Råvaruprisrisk - råvaruswappar	25	0	1	0
Ränterisk - ränteswappar	-5	0	-4	0
Ränte- och valutaomräkningsrisk - valutaswappar	-10	0	0	0
Kostnad för säkringsreserv	-2	0	0	0
Totalt	-9	20	15	32

Investeringar i intressebolag

Intressebolag redovisar säkringar och pensionsrelaterade belopp direkt i eget kapital och koncernen redovisar också sin andel av dessa belopp i eget kapital under "övrig totalinkomst i investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden".

Övrigt totalresultat, intressebolag

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Bergvik Skog AB	-11	-14
Totalt	-11	-14

Verkligt värde på derivat

Valutakursvinster och -förluster i resultaträkningen exklusive säkringar, totalt

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Omsättning	24	-23
Kostnader och utgifter	-16	1
Lån och insättningar	-55	10
Totalt	-46	-12

Säkringsresultat i rörelseresultat

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Redovisad kassaflödessäkring		
Valutasäkringar	-28	9
Råvaruprissäkringar	-21	-44
Totalt	-48	-35
Som justering av försäljningsintäkt	-76	-39
Som justering av kostnad för material och tjänster	28	4
Realiserat från övrig totalinkomst via resultaträkningen	-48	-35
Ineffektiva valutasäkringar	0	-2
Nettoresultat från kassaflödessäkringar	-48	-37
Säkringar som ej kvalificerar för säkringsredovisning		
Valutasäkringar	-16	15
Nettoresultat av säkringar som ej kvalificerar för säkringsredovisning	-16	15
Säkringsresultat i rörelseresultatet	-65	-22

Under 2018 fanns inga ineffektiva kassaflödessäkringar i rörelseresultatet. Under 2017 slutade koncernen att redovisa säkringar för ett av sina dotterbolag eftersom de prognosticerade framtida transaktionerna inte längre förväntades inträffa. Det innebar att en förlust på 2 MEUR redovisades som rörelseresultat och visas i tabellen ovan på raden ineffektiva kassaflödessäkringar.

Vinst och förlust av säkringar i finansiella poster

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Redovisad kassaflödessäkring		
Ineffektiva valutasäkringar	-1	0
Ineffektiva räntederivat	-3	0
Nettoresultat från kassaflödessäkringar	-4	0
Derivat som ej kvalificerar för säkringsredovisning		
Nettoresultat av valutaderivat	22	24
Nettoresultat av derivat som ej kvalificerar för säkringsredovisning	22	24
Nettoresultat i finansiella poster	18	24

Nominellt och verkligt värde för derivatinstrument

	Per 31 december							
MEUR	Nomi- nellt värde	Positivt verkligt värde	Negativt verkligt värde	Verkligt värde, netto	Nominellt värde	Positivt verkligt värde	Negativt verkligt värde	Verkligt värde, netto
	2018				2017			
Valutaderivat								
Terminskontrakt: Säkring av kassaflöde från den löpande verksamheten	1 267	7	-15	-7	803	19	-5	14
Valutaoptioner: Säkring av kassaflöde från den löpande verksamheten	1 375	6	-24	-18	1 362	15	-9	6
Redovisad kassaflödessäkring, totalt	2 642	13	-38	-25	2 165	34	-14	20
Terminskontrakt: Säkring av kundfordringar och lånefordringar	686	4	-6	-2	879	15	-3	12
Icke säkringsredovisade, totalt	686	4	-6	-2	879	15	-3	12
Valutaderivat, totalt	3 328	17	-44	-27	3 044	49	-17	32
Råvaruderivat								
Massaswappar: Säkring av försäljning	0	0	0	0	188	1	-13	-12
Elektricitetsswappar: Säkring av kostnader	67	35	0	35	79	11	0	11
Oljeswappar: Säkring av kostnader	15	0	-2	-2	8	2	0	2
Kolswappar: Säkring av kostnader	5	0	0	0	0	0	0	0
Redovisad kassaflödessäkring, totalt	87	35	-2	33	275	14	-13	1
Elektricitetsswappar: Avslutade avtal	2	1	-1	0	7	1	-1	0
Icke säkringsredovisade, totalt	2	1	-1	0	7	1	-1	0
Råvaruderivat, totalt	89	37	-4	33	282	15	-14	1
Räntederivat								
Ränteswappar: Säkring av finansiella kostnader	187	1	-6	-5	192	1	-5	-4
Valutaswappar: Säkring av finansiella kostnader	200	0	-16	-16	0	0	0	0
Redovisad kassaflödessäkring, totalt	387	1	-23	-22	192	1	-5	-4
Räntederivat, totalt	387	1	-23	-22	192	1	-5	-4
Redovisad kassaflödessäkring, totalt	3 116	49	-63	-14	2 632	49	-32	17
Icke säkringsredovisade, totalt	688	5	-7	-2	886	16	-4	12
Derivat, totalt	3 804	54	-70	-16	3 518	65	-36	29

Positiva och negativa verkliga värden på finansiella instrument visas under Räntebärande fordringar och skulder.

De redovisade verkliga värdena i tabellen ovan är inklusive upplupen ränta och optionspremier.

Ändringar i verkligt värde på säkrade poster och säkringsinstrument

MEUR	Ändring i värde på säkrad post för att bedöma säkringens effektivitet	Ändring i värde på utestående säkringsinstrument	Ineffektivitet
Valutaomräkningsrisk - terminskontrakt ¹	20	-21	-1
Valutaomräkningsrisk - optioner	23	-23	0
Valutaomräkningsrisk - säkring av nettoinvesteringar	14	-14	0
Råvaruprisrisk - råvaruswappar	-32	32	0
Ränterisk - ränteswappar	1	-1	0
Ränte- och valutaomräkningsrisk - valutaswappar ¹	12	-15	-3

¹ Ineffektivitet redovisas i finansnetto.

Finansiell påverkan av kvittning för instrument som omfattas av ramavtal för kvittning 2018

MEUR	Ej kvittat i balansräkningen			
	Redovisade finansiella instrument, brutto	Hänförliga skulder (-) eller tillgångar (+) som omfattas av ramavtal för kvittning	Mottagen (-) eller lämnad (+) säkerhet	Netto- exponering
Derivatillgångar	54	-24	0	30
Derivatskulder	-70	24	0	-46

Finansiell påverkan av kvittning för instrument som omfattas av ramavtal för kvittning 2017

MEUR	Ej kvittat i balansräkningen			
	Redovisade finansiella instrument, brutto	Hänförliga skulder (-) eller tillgångar (+) som omfattas av ramavtal för kvittning	Mottagen (-) eller lämnad (+) säkerhet	Netto- exponering
Derivatillgångar	62	-37	0	25
Derivatskulder	-37	37	0	0

Koncernen ingår avtal om derivattransaktioner som omfattas av avtal om kvittning med varje motpart. Om en oväntad kredithändelse, som konkurs, skulle inträffa avslutas alla utestående transaktioner under avtalen och som reglering för alla transaktioner betalas bara ett nettobelopp per motpart. Avtalen uppfyller inte kriterierna för kvittning i balansräkningen eftersom kvittning endast kan göras när vissa framtida händelser inträffar.

Not 28 Ackumulerad omräkningsjustering och säkring av eget kapital

Ackumulerad omräkningsjustering

MEUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Per 1 januari		
Ackumulerad omräkningsjustering på nettoinvesteringar i enheter utanför euroområdet	-319	-31
Varav säkrat	41	1
Valutaresultat i eget kapital	-278	-30
Skatt på säkringar	-10	-2
	-288	-32
Ackumulerad omräkningsjustering i övrigt totalresultat		
Omräkning av ingående balans i eget kapital i annan valuta än euro	-70	-281
Differens i omräkning av resultaträkningen	1	-5
Interna kapitaltillskott och utdelningar	6	-1
Övriga	-1	0
Ackumulerad omräkningsjustering som redovisas i resultaträkningen	27	-1
	-36	-288
Säkring av nettoinvesteringar i övrigt totalresultat		
Säkringsresultat	-14	40
Skatter	3	-8
	-11	32
Per 31 december		
Ackumulerad omräkningsjustering på nettoinvesteringar i enheter utanför euroområdet	-355	-319
Varav säkrat (se nedan)	27	41
Ackumulerade valutakursförluster i eget kapital	-328	-278
Skatt på säkringar	-7	-10
Ackumulerad omräkningsjustering i eget kapital	-335	-288
Säkring av nettoinvesteringar i utländska enheter		
Säkringar	27	41
Skatt på säkringar	-7	-10
Säkringsresultat i eget kapital	20	31
Realiserade vinster	45	45
Orealiserade vinster/förluster	-25	-14
Resultat, totalt	20	31

Koncernen säkrar för närvarande endast sin exponering mot USD i eget kapital. De huvudsakliga förändringarna i ackumulerad omräkningsjustering under 2018 var en vinst på 61 MEUR (förlust på 162

MEUR) hänförlig till USD, en förlust på 53 MEUR (38 MEUR) hänförlig till SEK, en förlust på 16 MEUR (10 MEUR) hänförlig till RUB och en förlust på 14 MEUR (63 MEUR) hänförlig till BRL. De största ackumulerade omräkningsjusteringarna finns i Sverige motsvarande en förlust på 286 MEUR (234 MEUR), i Brasilien motsvarande en förlust på 204 MEUR (191 MEUR), i USD-området motsvarande en vinst på 139 MEUR (79 MEUR), och i Ryssland motsvarande en förlust på 71 MEUR (55 MEUR).

Ackumulerade omräkningsjusteringar redovisade i resultaträkningen motsvarade en förlust på 27 MEUR (vinst på 1 MEUR) under 2018 och var främst hänförliga till avyttringen av en träleverantör i Rio Grande do Sul i Brasilien.

Belopp redovisade i balansräkningen – ackumulerad omräkningsjustering och säkring av eget kapital

Per 31 december						
MEUR	Ackumulerad omräkningsjustering		Säkring av eget kapital		Ackumulerad omräkningsjustering, netto, i balansräkningen	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Brasilien	-204	-191	0	0	-204	-191
Kina	65	69	0	0	65	69
Tjeckien	32	33	-9	-9	23	24
Polen	-28	-19	17	17	-11	-2
Ryssland	-71	-55	0	0	-71	-55
Sverige	-286	-234	50	50	-236	-184
Uruguay	135	80	-31	-17	105	63
USA	4	-1	0	0	4	-1
Övriga	-1	-1	0	0	-1	-1
Ackumulerad omräkningsjustering före skatt	-355	-319	27	41	-328	-278
Skatt	0	0	-7	-10	-7	-10
Ackumulerad omräkningsjustering i eget kapital, netto	-355	-319	20	31	-335	-288

Belopp redovisade i rapport över övrigt totalresultat – ackumulerad omräkningsjustering och säkring av eget kapital

Per 31 december						
MEUR	Ackumulerad omräkningsjustering		Säkring av eget kapital		Ackumulerad omräkningsjustering, netto, i balansräkningen	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Brasilien	-14	-63	0	0	-14	-63
Kina	-4	-27	0	0	-4	-27
Tjeckien	-1	7	0	0	-1	7
Polen	-10	15	0	0	-10	15
Ryssland	-16	-10	0	0	-16	-10
Sverige	-53	-38	0	0	-53	-38
Uruguay	56	-147	-14	40	42	-107
USA	5	-15	0	0	5	-15
Övriga	0	-10	0	0	0	-10
Ackumulerad omräkningsjustering före skatt	-36	-288	-14	40	-50	-248
Skatt	0	0	3	-8	3	-8
Belopp redovisade i övrigt totalresultat	-36	-288	-11	32	-47	-256

Säkring av nettoinvesteringar i utländska enheter

Koncernens policy är att minimera exponeringen för omräkningsrisker genom att, där så är möjligt och ekonomiskt försvarbart, finansiera tillgångarna i samma valuta. Om matchning av tillgångar och skulder i samma valuta inte är möjlig kan säkringsinstrument användas för kvarstående risk. Vinster och förluster efter skatt på alla finansiella skulder och instrument som används för säkring avräknas i ackumulerad omräkningsjustering mot de förändringar som uppkommer vid omräkning av nettoinvesteringar till balansdagens kurs. Som syns i tabellen ovan uppgick den totala nettoförlusten som ingår i ackumulerad omräkningsjustering för räkenskapsperioden till 11 MEUR (vinst på 32 MEUR).

Säkringsinstrument och orealiserade säkringsförluster

Per 31 december						
MEUR	Nominellt belopp (valuta)		Nominellt belopp (EUR)		Orealiserade förluster (EUR)	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Låneskulder						
USD-området	350	350	306	292	-25	-14
Säkringar, totalt			306	292	-25	-14

Not 29 Åtaganden och ansvarsförbindelser

Redovisningsprinciper

Garantier

Koncernen är i allmänhet återbetalningsskyldig i fall där låntagaren fallerar under garantier som ställts ut med hjälp av finansiella institutioner och andra kreditgaranter. Garantierna innebär en kreditrisk utanför balansräkningen för den bokföringsmässiga förlust som skulle redovisas i bokslutet om motparterna inte helt uppfyller de förpliktelser de har enligt kontraktet. Kreditrisabeloppen är lika med kontraktssummorna med antagandet att de inte betalas och inte kan drivas in från andra parter.

Operationell leasing

Betalningar under avtal om operationell leasing kostnadsförs linjärt över leasingperioderna. När avtal om operationell leasing avslutas före avtalsperiodens slut redovisas alla eventuella straffavgifter till leasegivaren som en kostnad för den period då uppsägningen sker. Positiva effekter vid uppsägning av leasingavtal redovisas till diskonterade värden.

Åtaganden

MEUR	Per 31 december	
	2018	2017
För egen räkning		
Inteckningar	2	2
Operationell leasing, inom 12 månader	100	81
Operationell leasing, efter 12 månader	631	644
Övriga åtaganden	6	6
För intressebolags räkning		
Garantier	4	4
För övrigas räkning		
Garantier	23	26
Övriga åtaganden	13	0
Totalt	779	763
Inteckningar	2	2
Garantier	27	30
Operationell leasing	731	725
Övriga åtaganden	19	6
Totalt	779	763

Under 2018 uppgick koncernens åtaganden till 779 MEUR (763 MEUR). Dessutom har moderbolaget Stora Enso Oyj garanterat skulderna för många av sina dotterbolag och samägda bolag till ett belopp av 1 962 MEUR (2 073 MEUR) per den 31 december 2018.

Koncernen hyr lokaler, mark, fartyg, maskiner och annan logistisk utrustning enligt olika icke uppsägningsbara operationella leasingavtal, varav några kan förnyas. Varken vid slutet av 2018 eller slutet av 2017 fanns leasingavtal som bedömdes som betungande. Framtida kostnader för avtal som överstiger ett år och för icke uppsägningsbara operationella leasingavtal är:

Återbetalningsplan för åtaganden i operationella leasingavtal

MEUR	Per 31 december	
	2018	2017
Mindre än 1 år	100	81
1–2 år	92	71
2–3 år	78	63
3–4 år	57	54
4–5 år	48	38
Över 5 år	356	418
Totalt	731	725

Koncernen har arrendeåtaganden för upp till 50 år, med möjlighet till uppsägning 2034, täckande ungefär 82 000 (84 000) hektar mark i Kina samt är skyldig att betala för skog på rot på den mark som arrenderas. Framtida arrendebetalningar för plantagerna redovisade under operationella leasingavtal uppskattas till 371 MEUR (486 MEUR).

Investeringsåtaganden

MEUR	Per 31 december	
	2018	2017
Totalt	111	152

Investeringsåtaganden redovisas inte i balansräkningen, och bland dessa ingår koncernens andel av direkta investeringsåtaganden i samägda bolag. Åtaganden i samband med investeringar är främst hänförliga till pågående projekt vid Enocell-, och Imatrabruken i Finland, vid Skutskärs och Gruvöns bruk i Sverige samt vid Maxaubruket i Tyskland.

Ansvarsförbindelser

Stora Enso har de senaste åren genomfört omfattande omstruktureringar som bland annat inneburit avyttring av hela företag, försäljning av tillgångar och nedläggning av bruk. Dessa transaktioner innebär risker för miljömässiga eller andra förpliktelser som i dagsläget inte är kända men som kan visa sig i framtida händelser vilka inte helt kan kontrolleras av koncernen.

Stora Enso är part i rättsprocesser som uppkommer i den löpande verksamheten och som i första hand handlar om olika affärsrättsliga problem som kan uppstå. Företagsledningen anser inte att det är sannolikt att krav i samband med sådana processer före eventuella försäkringsersättningar kommer att påverka koncernens ekonomiska situation väsentligt eller verksamheten i stort.

Rättsprocesser i Latinamerika

Veracel

Den 11 juli 2008 meddelade Stora Enso att en federal domare i Brasilien i ett domslut hade yrkat att tillstånd som beviljats av delstaten Bahia avseende Stora Ensos gemensamma bolag Veracels verksamhet var ogiltiga. Veracel ådömdes även av domaren att vidta vissa åtgärder, däribland att omplantera ursprungliga trädder på en del av Veracels plantager samt att betala ett eventuellt vite om 20 miljoner BRL (5 MEUR). Veracel bestridir domen och har överklagat den. Veracels verksamhet bedrivs helt i enlighet med brasiliansk lagstiftning och företaget har alla erforderliga miljö- och drifttillstånd från berörda myndigheter för sin industri- och skogsbruksverksamhet. I november 2008 beslutade en federal domstol att effekterna av domslutet

skulle upphävas. Varken Veracel eller Stora Enso har gjort några avsättningar för omplanteringen eller för det möjliga vitet.

I juni 2017 mottog Veracel underrättelse om skatteförseelse avseende år 2012 motsvarande totalt 224 MBRL (50 MEUR) inklusive ränta och straffavgifter. Tvisten gäller enbart räkenskapsåret 2012 för vilket skattemyndigheterna använt en annan metod för internprissättning efter att ha tolkat en övergångsbestämmelse på annat sätt. Veracel agerar helt i enlighet med de brasilianska internprissättningsbestämmelserna och har i juli 2017 lämnat in en protest mot skattekravet. I juni 2018 mottog Veracel ett positivt beslut från den federala skattemyndigheten, vilket bekräftades av Conselho de Administração de Recursos Fiscais i januari 2019. Vid årsskiftet uppgick skattekravet till 241 MBRL (54 MEUR) inklusive ränta till den 31 december 2018. Stora Ensos andel av det krävda beloppet är 120 MBRL (27 MEUR). Inga avsättningar för skattetvisten har gjorts, varken i Veracels eller Stora Ensos redovisning.

Skattemyndigheten har hävdat att del av det som Veracel betalat för råvaror och tjänster för PIS (program för social integration) och COFINS (bidrag för finansiering av socialförsäkringar) sedan 2006 inte var avdragsgill. Stora Enso och Veracel anser att påståendet är obefogat och inga avsättningar för detta har gjorts varken i Stora Ensos eller Veracels bokslut. Tvisten är inte avgjord.

Rättsprocesser i Finland

Skadeanspråk avseende rundvirke

I december 2009 ålade den finska marknadsdomstolen Stora Enso en konkurrensskadeavgift för överträdelse av konkurrenslagen inom marknaden för rundvirke i Finland mellan 1997 och 2004. Stora Enso överklagade inte domen. I mars 2011 inledde finska Forststyrelsen (Metsähallitus) en rättsprocess mot Stora Enso, UPM och Metsäliitto, i vilken de yrkade ersättning för skada man anser sig ha åsamkats med anledning av överträdelse av konkurrenslagen. I det domslut som avgavs i juni 2016 ogillade Helsingfors tingsrätt Forststyrelsens yrkande om skadestånd från Stora Enso, UPM och Metsäliitto. Finska Forststyrelsen överklagade domen i tingsrätten till nästa instans i Helsingfors som avgav sitt domslut i målet i maj 2018. I domslutet avvisades Forststyrelsens överklagande och tingsrättens dom fastställdes. Forststyrelsen totala krav för vilket Stora Enso, UPM och Metsäliitto skulle vara solidariskt ansvariga uppgick till ungefär 125 MEUR och det andra kravet mot Stora Enso till ungefär 68 MEUR. Forststyrelsen ansökte om prövningstillstånd hos Högsta domstolen. Högsta domstolen beslutade den 29 januari 2019 att avslå ansökan. Detta innebär att ärendet är avslutat utan att Stora Enso har några betalningsförpliktelser gentemot Forststyrelsen. Hela ärendet om skadeståndskrav för rundvirke kan nu betraktas som avslutat och kvartalsrapporteringen avslutas härmed.

Rättsprocesser i Sverige

Försäkringsskada

I juli och augusti 2016 lämnade sex svenska försäkringsbolag in stämningar till Mark- och miljödomstolen och Falu tingsrätt mot Stora Enso på grund av skador orsakade av skogsbranden i Västmanland 2014. Stämningsbeloppet uppgår till cirka 300 MSEK (30 MEUR). Stora Enso avvisar kraven. Mark- och miljödomstolen och därefter Mark- och miljööverdomstolen har hittills fastställt att miljöbalken inte kan tillämpas på skador som orsakats av bränder.

Företagsbot

I januari 2018 väckte en svensk åklagare åtal mot Stora Enso och företagets leverantör, till följd av skogsbranden i Västmanland 2014, och kräver företagsbot om 5 MSEK vardera. Både Stora Enso och leverantören har bestridit kravet.

Not 30 Koncernbolag per 31 december 2018

Dotterbolag

Land	Bolag	Koncernens innehav, %
Finland	Anjala Fiber & Energy Oy	100
	Efora Oy	100
	Enso Alueverkko Oy	100
	Herman Andersson Oy	100
	Mena Wood Oy Ltd	100
	Merivienti Oy	100
	Stora Enso Ingerois Oy	100
	Stora Enso International Oy	100
	Stora Enso Oulu Oy	100
	Stora Enso Packagent Oy	100
	Stora Enso Packaging Oy	100
	Stora Enso Paper Oy	100
	Stora Enso Publication Papers Oy Ltd	100
	Stora Enso Veitsiluoto Oy	100
	Stora Enso Wood Products Oy Ltd	100
Nederländerna	Stora Enso Amsterdam B.V.	100
	Stora Enso Timber DIY Products B.V.	100
	Stora Enso Middle East DMCC	100
Förenade Arabemiraten	Stora Enso Australia Pty Ltd	100
Australien	Lumipaper NV	100
Belgien	Stora Enso Belgium NV	100
	Stora Enso Langerbrugge NV	100
	VLAR Papier NV	100
Brasilien	Stora Enso Brasil Ltda	100
Chile	Stora Enso Chile S.A.	100
Spanien	Stora Enso Espana S.A.U	100
Sydafrika	Stora Enso (Southern Africa) (Pty) Ltd	100
Hongkong	Stora Enso (HK) Ltd	100
Storbritannien	Lumipaper Ltd	100
	Stora Enso Holdings UK Ltd	100
	Stora Enso Pension Trust Ltd.	100
	Stora Enso Timber UK Ltd	100
	Stora Enso UK Ltd	100
	Virdia Ltd	100
Israel	Stora Enso Italia Srl	100
Italien	Stora Enso Austria GmbH	100
Österrike	Stora Enso Wood Products GmbH	100
	Stora Enso WP Bad St. Leonhard GmbH	100
	Stora Enso Building and Living Japan K.K.	100
Japan	Stora Enso Japan K.K.	100
	Changzhou Stora Enso Packaging Technology Co. Ltd.	90
Kina	Dongguan Stora Enso Inpac Packaging Co. Ltd	90

	Guangxi Stora Enso Forestry Co Ltd	89,5
	JIASHAN Stora Enso Inpac Packaging Co. Ltd	90
	Stora Enso (Guangxi) Forestry Company Ltd.	80,08
	Stora Enso (Guangxi) Packaging Company Ltd.	80,08
	Stora Enso China Co., Ltd	100
	Stora Enso Huatai (Shandong) Paper Co Ltd	60
	Stora Enso Inpac Corrugated Packaging (Hebei) Company Limited	90
	Stora Enso Inpac Hebei Protective Packaging Co., Ltd.	90
	Stora Enso Inpac Packaging Co. Ltd	90
	Stora Enso Suzhou Paper Co Ltd	97,89
Laos	Stora Enso Lao Co. Ltd	100
Lettland	AS Stora Enso Latvija	100
	Stora Enso Packaging SIA	100
Litauen	Stora Enso Packaging UAB	100
	UAB Stora Enso Lietuva	100
Meksiko	Stora Enso Mexico S.A.	100
Norja	Stora Enso Skog AS	100
Portugali	Stora Enso Portugal Lda	100
Puola	Centrum Dystyrbucji i Obróbki Drewna Sp. z o.o.	100
	HESPOL SP.z.o.o.	100
	Stora Enso Narew Sp.z.o.o.	100
	Stora Enso Poland S.A.	100
	Stora Enso Polska Sp.z.o.o.	100
Mexiko	Stora Enso Wood Products Sp.z.o.o.	100
Frankrike	Stora Enso Bois SAS	100
	Stora Enso Corbehem SAS	100
	Stora Enso France SAS	100
	Stora Enso Holding France SAS	100
	Stora Enso Paper France SAS	100
Sverige	Cellutech AB	100
	Skogsutveckling Syd AB	66,67
	Stora Enso AB	100
	Stora Enso Bioenergi AB	100
	Stora Enso China Holdings AB	100
	Stora Enso Fors AB	100
	Stora Enso Försäkringsaktiebolag	100
	Stora Enso Laos Plantation AB	100
	Stora Enso Packaging AB	100
	Stora Enso Paper AB	100
	Stora Enso Pulp AB	100
	Stora Enso Pulp and Paper Asia AB	94,21
	Stora Enso Skog AB	100
	Stora Enso Skoghall AB	100
	Stora Enso Timber AB	100
	Stora Enso Treasury Stockholm AB	100
	Stora Kopparbergs Bergslags AB	100
	Sydved AB	66,67
Tyskland	FPB Holding GmbH & Co. KG	99,97

	Stora Enso Germany GmbH	100
	Stora Enso Kabel GmbH	99,97
	Stora Enso Maxau GmbH	100
	Stora Enso Paper GmbH	100
	Stora Enso Sachsen GmbH	100
	Stora Enso Timber Deutschland GmbH	100
	Stora Enso Verwaltungs GmbH	100
Singapore	Stora Enso South East Asia Pte Ltd	100
Slovakia	Euro - Timber, spol. s r.o.	100
Slovakien	Stora Enso Wood Products d.o.o. Koper	100
Danmark	DanFiber A/S	51
	Stora Enso Danmark A/S	100
Tjeckien	Stora Enso Praha s.r.o.	100
	Stora Enso Wood Products Planá s.r.o.	100
	Stora Enso Wood Products Zdirec s.r.o.	100
	Stora Enso WP HV s.r.o.	100
Ukraina	Stora Enso LLC	100
Ryssland	A/O Ladenso	100
	AO Stora Enso	100
	OOO Olonetsles	96,88
	OOO Setles	100
	OOO Setnovo	100
	OOO Stora Enso Forest West	100
	OOO Stora Enso Packaging BB	100
	OOO Stora Transport	100
	OOO Terminal	100
Estland	Stora Enso Eesti AS	100
	Stora Enso Packaging AS	100
USA	Stora Enso North American Sales, Inc.	100
	Virdia B2X, LLC	100
	Virdia Inc.	100

Viktigare intressebolag

Finland	Honkalahden Teollisuuslaituri Oy	50
	Kemi Shipping Oy	50
	Metsäteho Oy	23,95
	Oy Keskuslaboratorio - Centrallaboratorium Ab	32,24
	Paperinkeräys Oy	30,41
	Perkaus Oy	33,33
	Puhoksen Satama Oy	50
	Steveco Oy	34,39
	Suomen Keräyspaperi Tuottajayhteisö Oy	40,09
	Tornator Oyj	41
Brasilien	Arauco Florestal Arapoti S.A.	20
Österrike	ZMP GMBH	30
Lettland	SELF Logistika SIA	50
Polen	Kemira Cell Sp.z.o.o.	45
Sverige	Bergvik Skog AB	49.79

	Pressretur AB	33,33
	Trätåg AB	50
	Österbergs Förpackningsmaskiner AB	50
Viktigare övriga bolag		
Finland	Clic Innovation Ltd Oy	9,87
	East Office of Finnish Industries Oy	4
	Pohjolan Voima Oy	15,61
Pakistan	Packages Limited	6,4
Frankrike	Union Developement Récup. Pap.	10,7
Sverige	AMEXCI AB	9.10
	Combient AB	5,4
	Radioskog AB	10
	RK Returkartong AB	8,4
	SSG Standard Solutions Group AB	14,29
	SweTree Technologies AB	18,91
	Sölvesborgs Stuveri & Hamn AB	7,36
	VindIn AB	17,73
	Liaison Technologies LLC	3,33
USA		
Samägda bolag		
Brasilien	Veracel Celulose SA	50
Uruguay	Celulosa y Energia Punta Pereira S.A.	50
	El Esparragal Asociación Agraria de Responsabilidad Limitada	50
	Eufores S.A.	50
	Forestal Cono Sur S.A.	50
	Ongar S.A.	50
	Stora Enso Uruguay S/A	50
	Terminal Logística e Industrial M`Bopocué S.A.	50
	Zona Franca Punta Pereira S.A.	50

Not 31 Transaktioner med närstående parter

Fordringar, skulder och transaktioner mellan koncernen och dess dotterbolag och samägda bolag, som klassificeras som närstående parter, har eliminerats vid konsolideringen och redovisas inte i denna not.

Koncernen har klassificerat Solidium Oy som en närstående part. Solidium Oy är helägt av finska staten och ägde 10,7 % av Stora Ensos aktier och 27,3 % av alla röster per 31 december 2018. Koncernen har i enlighet med paragraf 25 i IAS 24 valt att inte redovisa transaktioner och utestående saldon med statliga enheter.

De viktigaste ledande personerna i koncernen är medlemmarna i koncernledningen och styrelsen. Ersättningar till ledande befattningshavare redovisas i Not 7 Ersättning till styrelse och ledningsgrupp.

I sin normala verksamhet är koncernen involverad i transaktioner med intressebolag och andra närstående parter på kommersiella villkor som inte är mer gynnsamma än vad andra utomstående parter skulle kunna uppnå - med undantag för Veracel och Pohjolan Voima Oy (PVO). Stora Enso avser att fortsätta transaktioner på liknande grund med sina intressebolag. Mer information finns i Not 13 Intressebolag.

Koncernens största dotterbolag och samägda bolag listas i Not 30 Koncernbolag.

Energi

Koncernen har en andel på 15,6 % i Pohjolan Voima Oy (PVO) som är en privatägd företagsgrupp i energisektorn och som producerar el och värme åt sina ägare i Finland. Alla dotterbolag i PVO-koncernen har sitt eget aktieslag som ger aktieägaren rätt till del av energiproduktionen i proportion till innehavet av det aktieslaget. Stora Enso är den näst största aktieägaren i PVO och har rätt till en kapacitetsandel på 469 MWe, och Seppo Parvi har som koncernens representant varit vice ordförande i PVO:s styrelse sedan 2015. Priserna för el som betalas till PVO baseras på produktionskostnader som i allmänhet är lägre än marknadspriserna och som under 2018 uppgick till 36 MEUR (34 MEUR).

Returpapper

Koncernen har ett ägande utan bestämmande inflytande i flera pappersåtervinningsföretag från vilka returpapper köps till marknadspris.

Skogstillgångar och vedanskaffning

Koncernen äger 41 % av Tornator där övriga 59 % i huvudsak ägs av finska institutionella investerare. Stora Enso har långsiktiga inköpskontrakt med Tornator-koncernen motsvarande ungefär 2 miljoner kubikmeter vedråvara per år till marknadspris. Under 2018 motsvarade inköp av 2 (2) miljoner kubikmeter ett värde av 78 MEUR (62 MEUR).

Under 2018 ägde koncernen 49,79 % av Bergvik Skog och övriga 50,21 % ägdes huvudsakligen av institutionella investerare. Koncernen har långsiktiga leverantörskontrakt med Bergvik Skog enligt vilka Bergvik Skog säljer ungefär 5 miljoner kubikmeter vedråvara per år till marknadspris till Stora Enso. Under 2018 motsvarade inköpen av 5 (5) miljoner kubikmeter ett värde av 108 MEUR (106 MEUR) och koncernensförsäljning till Bergvik Skog uppgick till 40 MEUR (39 MEUR), vilket huvudsakligen innebar försäljning av skogsbruketjänster.

Stora Enso har ett betydande markarrendeavtal med sin kinesiska partner Guangxi Forestry Group Co. Ltd. där man har ett ägande utan bestämmande inflytande. Arrendeavgifterna uppgick 2018 till 17 MEUR (16 MEUR).

Stuveribolag

Koncernen äger 34,4 % av aktierna i Steveco Oy, ett finskt företag som tillhandahåller stuveritjänster. Övriga aktieägare i Steveco är UPM-Kymmene, Finnliness, Ahlström Capital och Myllykoski. Stuveritjänsterna tillhandahålls av Steveco till marknadspris och uppgick under 2018 till 24 MEUR (25 MEUR).

Not 32 Resultat per aktie och eget kapital per aktie

Redovisningsprinciper

Resultat per aktie, hänförligt till aktieägarna i moderbolaget, beräknas genom att nettoresultatet hänförligt till aktieägarna delas med det viktade genomsnittliga antalet utgivna stamaktier under året, exklusive stamaktier som köpts av koncernen och som innehas som egna aktier. Resultat per aktie efter full utspädning beräknas genom justering av det viktade genomsnittliga antalet stamaktier plus utspädningseffekten av alla potentiella stamaktiers utspädning, till exempel aktier från aktierelaterade ersättningar.

Resultat per aktie

	Räkenskapsår	
	2018	2017
Periodens nettoresultat hänförligt till moderbolagets aktieägare, MEUR	1 013	625
Totalresultat hänförligt till moderbolagets aktieägare, MEUR	1 025	494
Viktat genomsnittligt antal A- och R-aktier	788 619 987	788 619 987
Viktat genomsnittligt antal aktietilldelningar	1 262 891	1 403 673
Viktat antal aktier efter full utspädning	789 882 878	790 023 660
Resultat per aktie, EUR	1,28	0,79
Resultat per aktie efter full utspädning, EUR	1,28	0,79
Totala redovisade intäkter och kostnader per aktie, EUR	1,30	0,63

Eget kapital per aktie, EUR

	Per 31 december	
	2018	2017
Eget kapital, MEUR	6 714	6 008
Marknadsvärde, MEUR	8 123	10 422
Antal A- och R-aktier	788 619 987	788 619 987
Aktietilldelningar	1 056 648	1 469 133
Antal aktier efter full utspädning	789 676 635	790 089 120
Eget kapital per aktie, EUR	8,51	7,62
Eget kapital per aktie efter full utspädning, EUR	8,50	7,61
Betald/deklarerad utdelning per aktie, EUR	0,50	0,41
Marknadsvärde per aktie, EUR		
A-aktier	11,05	13,20
R-aktier	10,09	13,22

Moderbolagets bokslut

Moderbolagets resultaträkning

EUR	Not	Räkenskapsår	
		2018	2017
Omsättning	2	2 775 654 192,81	2 913 084 071,44
Förändring av lager av färdiga varor och produkter under tillverkning +/-		25 289 208,68	-13 634 336,92
Produktion för eget bruk		814 366,05	1 058 668,94
Övriga rörelseintäkter	3	191 529 992,68	188 224 262,17
Material och tjänster	4	-1 925 916 186,45	-1 904 890 885,31
Personalkostnader	5	-224 461 611,15	-254 895 634,82
Avskrivningar och nedskrivningar	6	-158 664 603,54	-129 743 349,89
Övriga rörelsekostnader	7	-470 992 005,48	-569 205 410,88
		2 562 400 839,21	2 683 086 686,71
Rörelseresultat		213 253 353,60	229 997 384,73
Finansnetto	9	1 287 630,06	145 745 681,80
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		214 540 983,66	375 743 066,53
Bokslutsdispositioner	10	8 859 204,02	-10 387 614,44
Inkomstskatt	11	-60 074,44	5 735,97
Periodens nettoresultat		223 340 113,24	365 361 188,06

Moderbolagets balansräkning

EUR	Not	Per 31 december	
		2018	2017
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar	13	90 060 208,59	74 779 012,25
Materiella tillgångar	13	839 543 932,82	804 502 878,84
Investeringar	15	7 988 495 743,57	7 895 466 177,01
Anläggningstillgångar, totalt		8 918 099 884,98	8 774 748 068,10
Omsättningstillgångar			
Varulager	16	325 956 768,48	246 961 778,43
Långfristiga fordringar	17	196 807,40	320 124,07
Kortfristiga fordringar	18	554 862 056,09	571 456 323,23
Värdepapper	19	397 381 812,23	815 622 411,40
Kassa och banktillgodohavanden		471 152 358,33	374 651 622,71
Omsättningstillgångar, totalt		1 749 549 802,53	2 009 012 259,84
Tillgångar, totalt		10 667 649 687,51	10 783 760 327,94
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	20		
Aktiekapital	21	1 342 215 448,30	1 342 215 448,30
Överkursfond		3 638 800 031,65	3 638 800 031,65
Verkligt värde-reserv		-9 920 875,41	1 242 687,97
Placerat fritt eget kapital		633 102 719,13	633 102 719,13
Balanserade vinstmedel		626 767 461,79	584 775 975,06
Periodens nettoresultat		223 340 113,24	365 361 188,06
Eget kapital, totalt		6 454 304 898,70	6 565 498 050,17
Akkumulerade bokslutsdispositioner	22	200 121 442,90	208 980 646,92
Obligatoriska avsättningar	23	26 234 905,75	25 890 236,84
Skulder			
Långfristiga skulder	25	1 464 163 811,00	1 377 562 348,29
Kortfristiga skulder	26	2 522 824 629,16	2 605 829 045,72
Skulder, totalt		3 986 988 440,16	3 983 391 394,01
Eget kapital och skulder, totalt		10 667 649 687,51	10 783 760 327,94

Moderbolagets kassaflödesanalys

EUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Kassaflöde från den löpande verksamheten		
Periodens nettoresultat	223 340 113,24	365 361 188,06
Justeringar och återföring av icke kassaflödespåverkande poster:		
Skatter	60 074,44	-5 735,97
Bokslutsdispositioner	-8 859 204,02	10 387 614,44
Avskrivningar enligt plan och nedskrivningar	158 664 603,54	129 743 349,89
Orealiserade valutakursvinster/-förluster	5 723 600,42	51 962 942,76
Övriga icke kassaflödespåverkande poster	-2 843 049,13	11 680 844,71
Finansnetto	-1 287 630,06	-145 745 681,80
Förändring i rörelsekapital:		
Ökning (-)/minskning (+)		
i kortfristiga icke räntebärande fordringar	-37 849 576,11	-92 863 265,68
Ökning (-)/minskning (+) i varulager	-78 994 990,05	38 605 019,69
Ökning (-)/minskning (+)		
i kortfristiga icke räntebärande skulder	29 862 939,55	41 424 635,92
Kassaflöde från den löpande verksamheten före finansiella poster och skatt	287 816 881,82	410 550 912,02
Erhållen ränta i den löpande verksamheten	25 007 882,55	31 513 949,22
Betald ränta i den löpande verksamheten	-64 433 801,67	-104 764 846,88
Erhållen utdelning i den löpande verksamheten	76 467 342,06	200 682 454,40
Övriga finansiella poster, netto	-34 739 197,48	36 827 790,58
Betalda skatter	-789 585,41	-541 898,66
Kassaflöde från den löpande verksamheten	289 329 521,87	574 268 360,68
Nettokassaflöde från investeringsverksamhet		
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-185 102 029,62	-203 555 451,28
Realisationsvinster vid avyttring av materiella och immateriella tillgångar	6 043 848,61	3 425 870,05
Investeringar i övriga finansiella tillgångar	0,00	-7 330 200,00
Investeringar i aktier i dotterbolag och övriga kapitaltillskott	-61 254 095,89	-86 507 500,00
Inkomster från avyttring av aktier i dotterbolag och övrig återbetalning av kapital	1 950 503,26	61 249 041,75
Inkomster från avyttring av aktier i intressebolag och återbetalning av kapital	219 945,90	8 700,00
Inkomster från avyttring av övriga investeringar	881 949,97	1 845 443,88
Förändring i långfristiga lånefordringar	5 707 524,54	-190 028 601,81
Nettokassaflöde från investeringsverksamhet	-231 552 353,23	-420 892 697,41
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		
Inbetalningar vid emission av nya långfristiga lån	298 899 000,00	300 000 000,00
Inbetalningar vid utfärdande av nya långfristiga lån	-226 252 946,63	-662 331 597,23
Förändring i kortfristiga låneskulder	-127 625 650,45	-545 566 893,78
Betald utdelning	-323 326 822,75	-291 789 229,99

Kassaflöde från finansieringsverksamhet	-378 306 419,83	-1 199 687 721,00
Nettoförändring i kassa- och banktillgodohavanden	-320 529 251,19	-1 046 312 057,73
Omräkningsdifferenser	-1 197 073,18	-6 981 413,30
Överföring av operativ verksamhet, 1 maj	0,00	-15 800 000,00
Kassa och banktillgodohavanden vid årets början	1 190 221 407,16	2 259 314 878,19
Kassa och banktillgodohavanden vid årets slut	868 495 082,79	1 190 221 407,16

Noter till moderbolagets bokslut

Not 1 Redovisningsprinciper

Stora Enso Oyj:s bokslut har upprättats i enlighet med den finska bokföringslagen och övriga gällande lagar och regler som berör bokslut i Finland.

Derivatinstrument

Stora Enso är exponerat för flera finansmarknadsrisker som ska hanteras enligt de riktlinjer som beslutats av styrelsen. Målet är att ha en kostnadseffektiv finansiering i koncernens bolag och att använda finansiella instrument för att hantera dessa risker och minska svängningar i resultatet. De stora riskerna för koncernen är ränterisk, valutakursrisk, finansieringsrisk och råvaruprisrisk, särskilt vad gäller fibrer och energi. Moderbolaget hanterar dessa risker centralt för koncernen. Koncernens principer för riskhantering behandlas närmare i Not 24 (Hantering av finansiell risk) i koncernens årsredovisning.

Derivatinstrument värderas till verkligt värde i balansräkningen. Derivatinstrument med externa motparter som redovisas som säkringsinstrument redovisas till verkligt värde under finansiella tillgångar och skulder via resultaträkningen på samma sätt som moderbolagets derivatinstrument där motparten är andra koncernbolag. Moderbolagets derivatinstrument som används för att säkra moderbolagets eget kassaflöde värderas till verkligt värde, och förändringen i verkligt värde (effektiv del) redovisas enligt principerna för säkringsredovisning i verkligt värde-reserven direkt i eget kapital i balansräkningen, medan den icke effektiva delen redovisas i moderbolagets resultaträkning. Det verkliga värdet av derivat som inte ingår i säkringsredovisningen anges direkt i resultaträkningen.

Ränteintäkter och räntekostnader hänförliga till derivat som används för att säkra ränterisken fördelas över derivatets löptid och används för att justera räntekostnaden för de säkrade lånen. Optionspremier redovisas som förskottsbetalningar fram till optionernas förfallodag.

Ytterligare information om värderingsprinciper, verkligt värde och förändringar i verkligt värde för derivat finns i Not 28.

Pensioner

Föreskriven säkring av pensioner hanteras av pensionsförsäkringsbolag utanför koncernen. Vissa anställda har tilläggspensionsavtal via livförsäkringsbolag utanför koncernen. Pensionsavsättningar fördelas i enlighet med prestationsbaserade löner för räkenskapsperioden.

Immateriella och materiella tillgångar och avskrivningar

Det redovisade värdet för immateriella och materiella tillgångar i balansräkningen består av anskaffningsvärde minus avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar. Avskrivningar enligt plan för immateriella och materiella tillgångar baseras på tillgångarnas förväntade ekonomiska livslängd.

Avskrivningarna baseras på följande ekonomiska livslängd:

Byggnader och konstruktioner	10–50 år
Maskiner och utrustning för produktion	10–20 år
Lättare maskiner och utrustning	3–5 år
Immateriella rättigheter	3–20 år

Inga avskrivningar redovisas för mark- och vattentillgångar.

Varulager

Varulager redovisas till det lägre av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde. Anskaffningsvärdet bestäms enligt FIFO-metoden eller till ett vägt genomsnittsvärde av kostnaden. Kostnaden för färdiga varor och varor under tillverkning består av råmaterial, direkta arbetskostnader, avskrivningar och övriga direkta kostnader samt till varorna hänförliga overheadkostnader. Nettoförsäljningsvärdet är det beräknade försäljningspriset med avdrag för färdigställande- och försäljningskostnader.

Leasing

Leasingavgifter redovisas under övriga rörelsekostnader. Information om kvarvarande leasingavgifter under leasingavtal finns i Not 27. Ställda panter och ansvarsförbindelser.

Kostnader för forskning och utveckling

Kostnader för forskning och utveckling redovisas som en kostnad för räkenskapsperioden.

Inkomstskatt

Skattekostnaden i resultaträkningen innefattar inkomstskatt som baseras på beskattningsbar vinst för räkenskapsperioden samt justeringar för tidigare perioder. Moderbolaget redovisar inga fordringar eller skulder, exklusive derivat, för uppskjuten skatt i sitt bokslut. Fordringar och skulder för uppskjuten skatt som kan redovisas i balansräkningen visas i Not 24.

Obligatoriska avsättningar

Framtida kostnader och förluster som företaget tagit på sig eller är förpliktigt att ta på sig, och som inte längre genererar motsvarande intäkter, redovisas utifrån kostnadsslag i resultaträkningen och under obligatoriska avsättningar i balansräkningen.

Jämförbarhet med tidigare perioder

Företaget har ändrat sitt sätt att presentera derivatinstrument som inte använts för säkringsredovisning från och med den 1 januari 2018. Företaget presenterar derivatinstrument enligt kapitel 5 avsnitt 2a i bokföringslagen och tillämpar IFRS 9 i sin verksamhet. Derivatinstrument värderas till verkligt värde i balansräkningen. Ett resultat av förändringen är att positiva verkliga värden på derivatinstrument som inte används för säkringsredovisning nu presenteras i balansräkningen enligt IFRS 9. Tidigare har det positiva verkliga värdet på liknande öppna derivatinstrument presenterats som poster utöver balansräkningen, och endast derivatinstrument med ett negativt verkligt värde presenterades i balansräkningen enligt försiktighetsprincipen. I slutet av 2017 uppgick de positiva verkliga värdena av utestående icke-säkringsredovisade derivat till 22,8 MEUR. Detta har betraktats som en avslutande balansjustering i moderbolagets kortfristiga fordringar och balanserade vinstmedel för 2017.

Utsläppsrätter

Under 2018 tilldelades företaget utsläppsrätter motsvarande 0,4 miljoner ton enligt EU:s direktiv om handel med utsläppsrätter. Utsläppsrätter redovisas som en nettokostnad, vilket innebär att skillnaden mellan de faktiska utsläppen och de erhållna utsläppsrätterna redovisas i resultaträkningen om de faktiska utsläppen är större än de erhållna utsläppsrätterna. Under räkenskapsperioden gjordes utsläpp på 0,5 miljoner ton. Utsläppsrätter som köpts under räkenskapsperioden redovisas under övriga rörelsekostnader och utsläppsrätter som sålts under perioden redovisas under övriga rörelseintäkter.

I slutet av räkenskapsperioden var marknadsvärdet för utsläppsrätterna 24,64 EUR per ton.

EUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Not 2 Omsättning per division och marknad		
Per division		
Consumer Board	1 123 668 991,39	1 073 041 074,44
Packaging Solutions	413 943 570,00	357 411 190,00
Biomaterials	334 305 446,42	383 395 905,00
Paper	0,00	410 385 607,00
Övriga	903 736 185,00	688 850 295,00
Totalt	2 775 654 192,81	2 913 084 071,44
Per region		
Finland	1 339 856 029,81	1 108 221 625,76
Övriga Europa	961 844 796,00	1 315 344 543,16
Nord- och Sydamerika	91 865 348,00	93 510 418,35
Asien och Oceanien	298 242 697,00	302 346 651,37
Afrika	31 080 654,00	43 039 095,01
Övriga	52 764 668,00	50 621 737,79
Totalt	2 775 654 192,81	2 913 084 071,44
Not 3 Övriga rörelseintäkter		
Hyra och liknande	4 531 452,20	5 069 119,77
Vinst vid avyttring av anläggningstillgångar	3 350 953,11	2 851 100,05
Försäkringsersättning	81 552,00	173 060,79
Produktions- och underhållstjänster	8 016 700,69	12 232 373,61
Subventioner, bidrag och liknande	1 649 736,54	2 209 308,07
Administrativa tjänster	132 939 906,28	141 842 799,50
Inkomster från försäljning av utsläppsrätter	7 357 250,60	3 047 640,00
Övriga rörelseintäkter	33 426 909,52	20 798 860,38
Vinst från fusioner	175 531,74	0,00
Totalt	191 529 992,68	188 224 262,17
Not 4 Material och tjänster		
Råvaror och förnödenheter		
Periodens inköp	1 449 254 293,52	1 381 101 830,14
Förändring i lager +/-	-60 198 840,35	23 905 525,17
Externa tjänster	536 860 733,28	499 883 530,00
Material och tjänster, totalt	1 925 916 186,45	1 904 890 885,31

EUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Not 5 Personalkostnader och medelantal anställda		
Löner och ersättningar	184 980 408,08	208 496 061,04
Arbetsgivaravgifter		
Pensioner	32 768 906,81	38 237 790,17
Övriga personalkostnader	6 712 296,26	8 161 783,61
Totalt	224 461 611,15	254 895 634,82

Ersättningar till vd och styrelse

Information om ersättningar till vd och styrelse finns i Not 7 till koncernens årsredovisning.

Pensionsåtaganden för vd

Information om pensionsåtaganden för vd finns i Not 7 till koncernens årsredovisning.

Lån till ledande befattningshavare

Det fanns inga fordringar för lån till ledande befattningshavare.

Medelantal anställda

Medelantal anställda under räkenskapsperioden **2 930** **3 345**

Not 6 Avskrivningar och nedskrivningar

Avskrivningar enligt plan	158 664 603,54	123 073 942,09
Nedskrivning av anläggningstillgångar	0,00	6 669 407,80
Totalt	158 664 603,54	129 743 349,89

Avskrivningar ingår i det redovisade värdet för varje post i balansräkningen under immateriella och materiella tillgångar.

Not 7 Övriga rörelsekostnader

Varutransporter	158 898 936,77	220 984 908,69
Försäljningskommissioner	39 565 946,09	51 817 464,15
Hyreskostnader	14 815 022,61	20 202 019,09
Administration och kontorstjänster	207 362 736,12	225 807 154,53
Försäkringspremier	6 401 467,08	5 040 773,51
Övriga personalkostnader	22 622 154,29	24 722 831,42
Representationskostnader	456 475,01	622 600,68
PR	3 270 886,35	3 258 566,36
Övriga rörelsekostnader	17 598 381,16	16 749 092,45
Totalt	470 992 005,48	569 205 410,88

EUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Not 8 Arvoden till revisorer		
Revisionsarvode	706 399,99	1 067 945,00
Övriga arvoden i samband med revision	19 848,48	187 118,45
Övriga arvoden	271 581,45	407 408,79
Totalt	997 829,92	1 662 472,24
Not 9 Finansiella intäkter och kostnader		
Utdelningar		
Från koncernbolag	64 520 726,96	184 115 816,95
Från intressebolag	11 685 000,00	10 660 000,00
Från övriga	261 615,10	2 795 363,07
Totalt	76 467 342,06	197 571 180,02
Ränteintäkter från långfristiga investeringar		
Från koncernbolag	23 566 667,04	29 726 921,75
Från intressebolag	28 290,00	29 390,00
Från övriga	55 813,14	33 324,81
Totalt	23 650 770,18	29 789 636,56
Övriga ränteintäkter och finansiella intäkter		
Från koncernbolag	2 366 677,17	1 391 845,65
Från övriga	13 266 140,88	16 554 615,80
Totalt	15 632 818,05	17 946 461,45
Finansiella intäkter, totalt	115 750 930,29	245 307 278,03
Ränta och andra finansiella kostnader		
Till koncernbolag	-830 633,96	-394 673,40
Övriga finansiella kostnader	-113 258 880,06	-60 220 839,28
Totalt	-114 089 514,02	-60 615 512,68
Nedskrivning av investeringar		
Nedskrivning av investeringar i anläggningstillgångar	-373 786,21	-38 946 083,55
Finansiella kostnader, totalt	-114 463 300,23	-99 561 596,23
Finansiella intäkter och kostnader, totalt	1 287 630,06	145 745 681,80
I posterna för ränta och finansiella intäkter/kostnader ingår valutakursvinster/förluster	-30 888 563,12	77 392 981,23

EUR	Räkenskapsår	
	2018	2017
Not 10 Bokslutsdispositioner		
Skillnad mellan avskrivningar enligt plan och skattemässiga avskrivningar	8 859 204,02	-10 387 614,44
Bokslutsdispositioner, totalt	8 859 204,02	-10 387 614,44

Not 11 Inkomstskatt

Periodens skatt för huvudsaklig verksamhet	-60 074,44	-13 607,67
Inkomstskatt för tidigare perioder	0,00	19 343,64
Inkomstskatt, totalt	-60 074,44	5 735,97

Not 12 Miljökostnader

Material och tjänster	35 573 617,21	31 844 660,31
Personalkostnader	2 529 432,97	1 948 179,66
Avskrivningar och nedskrivningar	12 808 165,46	11 746 145,10
Totalt	50 911 215,64	45 538 985,07
Luftrenande åtgärder	14 371 944,68	11 339 028,96
Behandling av spillvatten	21 889 417,65	20 927 223,71
Avfallshantering	8 801 279,94	9 420 863,74
Mark- och grundvattenskydd	509 760,21	540 278,41
Buller- och vibrationsdämpande åtgärder	103 031,45	166 114,82
Skydd av landskap och biologisk mångfald	90 781,00	106 970,19
F&U	288 588,30	84 048,84
Övriga miljöskyddande åtgärder	4 856 412,40	2 954 456,40
Totalt	50 911 215,64	45 538 985,07

Not 13 Immateriella och materiella tillgångar

EUR

Immateriella tillgångar

	Immateriella rättigheter	Övriga långfristiga investeringar	Förskottsbetalningar och pågående förvärv	Totalt
Anskaffningsvärde per 1 januari	185 474 509,42	15 513 490,09	39 357 709,58	240 345 709,09
Ökningar	14 555 740,41	0,00	14 226 230,26	28 781 970,67
Minskningar	-57 531 648,00	-4 010 026,28	0,00	-61 541 674,28
Omklassificering	25 970 610,63	0,00	-27 914 280,92	-1 943 670,29
Anskaffningsvärde per 31 december	168 469 212,46	11 503 463,81	25 669 658,92	205 642 335,19
Akkumulerade av- och nedskrivningar per 1 januari	-156 101 160,75	-9 465 536,09	0,00	-165 566 696,84
Akkumulerade avskrivningar, minskningar och omklassificeringar	57 531 648,00	4 010 026,28	0,00	61 541 674,28
Periodens	-9 867 107,04	-1 689 997,00	0,00	-11 557 104,04
Akkumulerade avskrivningar 31 december	-108 436 619,79	-7 145 506,81	0,00	-115 582 126,60
Bokfört värde per 31 december 2018	60 032 592,67	4 357 957,00	25 669 658,92	90 060 208,59
Bokfört värde per 31 december 2017	29 373 348,67	6 047 954,00	39 357 709,58	74 779 012,25

Materiella tillgångar

	Mark- och vattentillgångar	Byggnader och konstruktioner	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Förskottsbetal- ningar och pågående förvärv	Totalt
Anskaffningsvärde per 1 januari	20 883 021,07	467 826 058,45	2 165 653 907,20	176 555 636,02	119 524 097,70	2 950 442 720,44
Ökningar	5 944,75	14 842 246,20	73 549 081,25	403 491,94	94 149 338,05	182 950 102,19
Minskningar	-2 619 174,34	-1 026 647,08	-42 444 922,35	0,00	0,00	-46 090 743,77
Omklassificering	0,00	23 968 286,49	69 720 090,21	834 348,39	-92 579 054,80	1 943 670,29
Anskaffningsvärde per 31 december	18 269 791,48	505 609 944,06	2 266 478 156,31	177 793 476,35	121 094 380,95	3 089 245 749,15
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar per 1 januari	0,00	-352 468 042,40	-1 639 393 550,20	-156 025 929,02	0,00	-2 147 887 521,62
Akkumulerade avskrivningar, minskningar och omklassificeringar	0,00	936 109,08	42 444 922,35	0,00	0,00	43 381 031,43
Periodens avskrivningar	0,00	-11 280 435,71	-131 727 778,46	-4 099 285,33	0,00	-147 107 499,50
Akkumulerade avskrivningar 31 december	0,00	-362 812 369,03	-1 728 676 406,31	-160 125 214,35	0,00	-2 251 613 989,69
Värdeökning per 1 januari	1 947 680,02	0,00	0,00	0,00	0,00	1 947 680,02
Minskningar	-35 506,66	0,00	0,00	0,00	0,00	-35 506,66
Värdeökning per 31 december	1 912 173,36	0,00	0,00	0,00	0,00	1 912 173,36
Bokfört värde per 31 december 2018	20 181 964,84	142 797 575,03	537 801 750,00	17 668 262,00	121 094 380,95	839 543 932,82
Bokfört värde per 31 december 2017	22 830 701,09	115 358 016,04	526 260 357,00	20 529 707,01	119 524 097,70	804 502 878,84
Produktionsanläggningar och utrustning						
Bokfört värde per 31 december 2018			513 776 370,00			
Bokfört värde per 31 december 2017			483 108 847,00			

Förskottsbetalningar och pågående förvärv

	Immateriella tillgångar	Byggnader och konstruktioner	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Totalt
Anskaffningsvärde per 1 januari	39 357 709,58	26 396 161,86	92 105 459,77	1 022 476,07	158 881 807,28
Ökningar	14 226 230,26	10 497 287,87	83 128 320,40	523 729,78	108 375 568,31
Omklassificering	-27 914 280,92	-24 738 406,95	-66 968 171,78	-872 476,07	-120 493 335,72
Anskaffningsvärde 31 december	25 669 658,92	12 155 042,78	108 265 608,39	673 729,78	146 764 039,87

EUR	Per 31 december	
	2018	2017
Kapitaliserade miljöutgifter		
Anskaffningsvärde per 1 januari	76 143 777,34	87 258 318,68
Ökningar 1 jan–31 dec	19 472 223,74	16 033 073,55
Av- och nedskrivningar 1 jan–31 dec	-12 808 165,46	-11 746 145,10
Minskningar, överföring av verksamhet	0,00	-15 401 469,79
Anskaffningsvärde per 31 december	82 807 835,62	76 143 777,34
Luftrenande åtgärder	49 834 450,49	40 040 178,04
Behandling av spillvatten	25 807 755,36	40 224 215,78
Avfallshantering	3 940 175,30	6 684 823,69
Mark- och grundvattenskydd	2 235 952,47	3 301 261,62
Buller- och vibrationsdämpande åtgärder	989 502,00	1 294 768,00
Minskningar, överföring av verksamhet	0,00	-15 401 469,79
Totalt	82 807 835,62	76 143 777,34

Under 2018 och 2017 betalades inga miljöböter, avgifter eller kompensationer, och inga subventioner eller bidrag för miljöskydd togs emot.

Not 14 Kapitaliserad ränta

Byggnader och konstruktioner		
Kapitaliserad ränta per 1 jan	357 288,00	377 956,00
Av- och nedskrivningar 1 jan–31 dec	-20 670,00	-20 668,00
Kapitaliserad ränta 31 dec	336 618,00	357 288,00
Maskiner och inventarier		
Kapitaliserad ränta 1 jan	2 071 740,00	2 297 543,00
Tillägg 1 jan–31 dec	117 415,00	0,00
Av- och nedskrivningar 1 jan–31 dec	-248 445,00	-225 803,00
Kapitaliserad ränta 31 dec	1 940 710,00	2 071 740,00
Övriga materiella tillgångar		
Kapitaliserad ränta 1 jan	114 178,00	143 462,00
Av- och nedskrivningar 1 jan–31 dec	-29 281,00	-29 284,00
Kapitaliserad ränta 31 dec	84 897,00	114 178,00
Totalt		
Kapitaliserad ränta 1 jan	2 543 206,00	2 818 961,00
Tillägg 1 jan–31 dec	117 415,00	0,00
Av- och nedskrivningar 1 jan–31 dec	-298 396,00	-275 755,00
Kapitaliserad ränta 31 dec	2 362 225,00	2 543 206,00

EUR

Not 15 Långfristiga investeringar i aktier och lånefordringar

	Investeringar				Övriga aktier	Övriga fordringar	Investeringar, totalt
	Aktier i koncernbolag	Lånefordringar på koncernbolag	Aktier i intressebolag	Lånefordringar på intressebolag			
Anskaffningsvärde 1 januari	6 176 397 621,51	1 485 940 868,95	37 427 552,87	2 863 490,00	181 757 760,02	50 024 967,21	7 934 412 260,56
Ökningar	61 255 280,16	604 049 051,58	0,00	200 000,00	0,00	873 362,45	666 377 694,19
Minskningar	-1 196 308,96	-569 869 323,83	-533 144,80	-1 000 000,00	-375 563,83	0,00	-572 974 341,42
Anskaffningsvärde 31 dec	6 236 456 592,71	1 520 120 596,70	36 894 408,07	2 063 490,00	181 382 196,19	50 898 329,66	8 027 815 613,33
Nedskrivningar per 1 januari	-37 496 083,93	0,00	0,00	0,00	-1 449 999,62	0,00	-38 946 083,55
Ökningar	-373 786,21	0,00	0,00	0,00		0,00	-373 786,21
Nedskrivningar 31 dec	-37 869 870,14	0,00	0,00	0,00	-1 449 999,62	0,00	-39 319 869,76
Bokfört värde 31 december 2018	6 198 586 722,57	1 520 120 596,70	36 894 408,07	2 063 490,00	179 932 196,57	50 898 329,66	7 988 495 743,57
Bokfört värde 31 december 2017	6 138 901 537,58	1 485 940 868,95	37 427 552,87	2 863 490,00	180 307 760,40	50 024 967,21	7 895 466 177,01

EUR	Per 31 december	
	2018	2017

Not 16 Varulager

Omsättningstillgångar

Råvaror och förnödenheter	168 968 449,11	108 769 608,76
Varor under tillverkning	5 973 758,33	2 097 317,33
Färdiga varor	137 643 217,68	116 230 450,00
Övriga varulager	13 371 343,36	19 864 402,34
Totalt	325 956 768,48	246 961 778,43

Not 17 Långfristiga fordringar

Fordringar

Övriga fordringar	196 807,40	320 124,07
Långfristiga fordringar, totalt	196 807,40	320 124,07

EUR	Per 31 december	
	2018	2017
Not 18 Kortfristiga fordringar		
Kortfristiga lånefordringar		
Fordringar på koncernbolag		
Lånefordringar	68 653 943,03	116 145 388,57
Fordringar råvaruderivat	373 722,51	12 867 243,61
Räntefordringar	40 255 123,67	28 019 969,59
Totalt	109 282 789,21	157 032 601,77
Fordringar på intressebolag		
Lånefordringar	0,00	200 000,00
Totalt	0,00	200 000,00
Övriga		
Fordringar råvaruderivat	36 430 077,13	13 070 916,22
Övriga fordringar	12 786 224,79	34 620 106,51
Räntefordringar	4 588 592,64	13 960 471,65
Totalt	53 804 894,56	61 651 494,38
Kortfristiga icke räntebärande fordringar, totalt	163 087 683,77	218 884 096,15

Kortfristiga räntebärande fordringar för jämförelseåret 2017 inkluderar fordringar på 22,8 MEUR på grund av ändrade redovisningsprinciper.

Kortfristiga icke räntebärande fordringar

Fordringar på koncernbolag		
Kundfordringar	117 036 380,47	161 969 798,24
Övriga fordringar	48 593 123,00	0,00
Fordringar råvaruderivat	5 061 079,94	7 565 108,85
Upplupna intäkter	4 300 000,00	568 650,50
Totalt	174 990 583,41	170 103 557,59
Fordringar på intressebolag		
Kundfordringar	243 342,97	203 568,35
Övriga fordringar	27 870,70	27 870,70
Totalt	271 213,67	231 439,05
Övriga		
Kundfordringar	177 758 789,81	130 849 963,52
Uppskjutna skattefordringar	2 480 218,82	0,00
Övriga fordringar	10 562 579,42	19 689 284,56
Upplupna intäkter	25 710 987,19	31 697 982,36
Totalt	216 512 575,24	182 237 230,44

Stora Enso kan teckna factoringavtal som innebär att kundfordringar säljs och kontanter kommer in snabbare. Det nominella resultatet av sådana avtal innebär att fordringar till ett värde av 48,1 MEUR (61,4 MEUR 2017) helt tagits bort från balansräkningen. Stora Ensos engagemang i de sålda fordringarna bedöms vara obetydligt.

Kortfristiga icke räntebärande fordringar, totalt	391 774 372,32	352 572 227,08
Kortfristiga fordringar, totalt	554 862 056,09	571 456 323,23
Större upplupna intäkter		
Övriga upplupna intäkter från koncernen	4 300 000,00	568 650,50
Skattefordringar och liknande	13 888 851,76	17 634 090,48
Betalda förskott	2 090 875,11	9 128 652,50
Övriga upplupna intäkter	9 731 260,32	4 935 239,38
Totalt	30 010 987,19	32 266 632,86

Not 19 Värdepapper

Från koncernbolag	82 381 812,23	815 622 411,40
Från övriga	315 000 000,00	0,00
Totalt	397 381 812,23	815 622 411,40

Kassa- och banktillgodohavanden i balansräkningen inkluderar inte negativa bankkontosaldon, totalt 39 087,77 EUR. De redovisas under kortfristiga räntebärande skulder.

EUR	Per 31 december	
	2018	2017
Not 20 Eget kapital		
Bundet eget kapital		
Aktiekapital 1 januari	1 342 215 448,30	1 342 215 448,30
Aktiekapital 31 december	1 342 215 448,30	1 342 215 448,30
Överkursfond 1 januari	3 638 800 031,65	3 638 800 031,65
Överkursfond 31 december	3 638 800 031,65	3 638 800 031,65
Verkligt värde-reserv 1 januari	1 242 687,97	-16 557 887,90
	-11 163 563,38	17 800 575,87
Verkligt värde-reserv 31 december	-9 920 875,41	1 242 687,97
Bundet eget kapital, totalt	4 971 094 604,54	4 982 258 167,92
Fritt eget kapital		
Investerat fritt eget kapital 1 januari	633 102 719,13	633 102 719,13
Investerat fritt eget kapital 31 december	633 102 719,13	633 102 719,13
Balanserade vinstmedel 1 januari	950 137 163,12	854 007 365,46
Utdelning	-323 334 194,67	-291 789 395,19
Ändrade redovisningsprinciper: Effekten av en ändring av presentationen av derivat som ej kvalificerar för säkringsredovisning	0,00	22 773 744,00
Återföring av värdeökning på mark	-35 506,66	-215 739,21
Balanserade vinstmedel 31 december	626 767 461,79	584 775 975,06
Periodens nettoresultat	223 340 113,24	365 361 188,06
Fritt eget kapital, totalt	1 483 210 294,16	1 583 239 882,25
Eget kapital, totalt	6 454 304 898,70	6 565 498 050,17
Beräkning av utdelningsbart eget kapital 31 december		
Verkligt värde-reserv 31 december	-9 920 875,41	0,00
Investerat fritt eget kapital 31 december	633 102 719,13	633 102 719,13
Balanserade vinstmedel 31 december	626 767 461,79	584 775 975,06
Periodens nettoresultat	223 340 113,24	365 361 188,06
Totalt	1 473 289 418,75	1 583 239 882,25

EUR

Not 21 Fördelning av aktiekapital mellan A-aktier och R-aktier

	A-aktier	R-aktier	Totalt
31 december 2016	176 507 090	612 112 897	788 619 987
Konvertering av A-aktier till R-aktier, dec 2016–dec 2017	-114 770	114 770	0
31 december 2017	176 392 320	612 227 667	788 619 987
Konvertering av A-aktier till R-aktier, dec 2017–dec 2018	-79 648	79 648	0
31 december 2018	176 312 672	612 307 315	788 619 987

Nominellt värde per aktie: 1,70 EUR

	A-aktier	R-aktier	Totalt
Aktiekapital 31 dec 2017	300 216 201	1 041 999 247	1 342 215 448
Aktiekapital 31 dec 2018	300 080 642	1 042 134 806	1 342 215 448

EUR	Per 31 december	
	2018	2017

Not 22 Ackumulerade bokslutsdispositioner

Avskrivningsdifferens		
Immateriella rättigheter	2 160 769,66	-1 238 274,34
Övriga långfristiga investeringar	-406 474,00	-197 687,00
Byggnader och konstruktioner	26 216 920,00	26 960 498,02
Maskiner och inventarier	169 896 269,19	179 334 152,19
Övriga materiella tillgångar	2 253 958,05	4 121 958,05
Totalt	200 121 442,90	208 980 646,92

Not 23 Obligatoriska avsättningar

Avsättning för omstruktureringar	2 542 907,47	3 061 615,27
Miljöavsättningar	22 278 935,54	22 440 984,20
Pensionsavsättningar	413 062,74	387 637,37
Övriga avsättningar	1 000 000,00	0,00
Totalt	26 234 905,75	25 890 236,84

Not 24 Uppskjutna skatteskulder och skattefordringar

Uppskjuten skatteskuld för avskrivningsdifferens	-25 494 677,56	-27 271 799,00
Uppskjuten skattefordran för derivat	2 480 218,82	0,00
Uppskjuten skattefordran för förlust	60 636 518,56	98 528 897,00
Uppskjuten skattefordran för avsättningar	4 476 462,78	4 407 529,00
Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder på grund av övriga temporära skillnader	-13 105 992,53	-4 295 545,84
Uppskjuten skattefordran, totalt	28 992 530,06	71 369 081,16

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder exklusive derivat som inte ingår i balansräkningen.

EUR	Per 31 december	
	2018	2017

Långfristiga skulder**Not 25 Långfristiga skulder**

Obligationer	1 307 500 398,11	1 217 148 935,53
Lån från kreditinstitut	156 562 500,00	160 312 500,00
Övriga långfristiga skulder	100 912,89	100 912,76
Totalt	1 464 163 811,00	1 377 562 348,29

Skulder som förfaller om mer än fem år

Obligationer	1 008 262 422,13	996 734 814,56
Lån från kreditinstitut	0,00	150 000 000,00
Totalt	1 008 262 422,13	1 146 734 814,56

MEUR	Per 31 december				
				2018	2017
Obligationer					
	Räntesats	Valuta	Ursprung Lånebelopp	Bokfört värde	Bokfört värde
Fast ränta					
1993-2019	8,600	USD	50,0	44,0	42,6
2006-2036	7,250	USD	300,0	259,7	247,9
2012-2018	5,000	EUR	500,0	0,0	112,4
2012-2019	5,500	EUR	500,0	174,8	178,1
2016-2023	2,125	EUR	300,0	299,4	299,3
2017-2027	2,500	EUR	300,0	299,6	299,5
2018-2028	2,500	EUR	300,0	299,0	0,0
Totalt				1 376,5	1 179,8
Lån som förfallit och utsläckts under 2018				115,8	
Rörlig ränta					
2006-2018	Euribor + 0,96	EUR	25,0	0,0	25,0
2015-2025	Euribor + 2,25	EUR	125,0	125,0	125,0
2015-2027	Euribor + 2,35	EUR	25,0	25,0	25,0
Totalt				150,0	175,0
Lån som förfallit och utsläckts under 2018				25,0	
Obligationer, totalt				1 526,5	1 354,8

EUR	Per 31 december	
	2018	2017
Not 26 Kortfristiga skulder		
Kortfristiga räntebärande skulder		
Skulder till koncernbolag		
Övriga lån	1 457 649 515,51	1 674 429 533,54
Skulder från råvaruderivat	35 125 637,09	10 942 327,54
Förfallen ränta	12 312,87	15 917,82
Totalt	1 492 787 465,47	1 685 387 778,90
Skulder till andra		
Övriga lån	310 644 429,00	300 617 662,12
Skulder råvaruderivat	2 344 859,19	14 464 643,54

Förfallen ränta	32 638 294,81	27 568 038,33
Obligationer	218 740 556,32	137 446 083,43
Lån från kreditinstitut	3 750 000,00	4 687 500,00
Pensionslån	0,00	1 875 000,00
Totalt	568 118 139,32	486 658 927,42
Kortfristiga räntebärande skulder, totalt	2 060 905 604,79	2 172 046 706,32
Kortfristiga icke räntebärande skulder		
Skulder till koncernbolag		
Mottagna förskott	6 272,39	6 272,39
Leverantörsskulder	61 660 238,44	64 501 828,68
Övriga lån	142 730,76	172 310,00
Skulder råvaruderivat	3 348 734,92	313 856,30
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	864 565,98	4 353 003,51
Totalt	66 022 542,49	69 347 270,88
Skulder till intressebolag		
Leverantörsskulder	29 913 700,68	28 080 874,19
Övriga lån	0,00	447 965,53
Totalt	29 913 700,68	28 528 839,72
Skulder till andra		
Mottagna förskott	1 711 485,01	1 671 752,10
Leverantörsskulder	255 812 336,83	241 078 888,98
Övriga lån	28 477 290,69	13 753 317,45
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	79 981 668,67	79 402 270,27
Totalt	365 982 781,20	335 906 228,80
Kortfristiga icke räntebärande skulder, totalt	461 919 024,37	433 782 339,40
Kortfristiga skulder, totalt	2 522 824 629,16	2 605 829 045,72
Större upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Upplupna lönekostnader och semesterlöneskulder	48 238 386,20	49 448 839,68
Årliga rabatter	17 060 546,45	16 767 652,89
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	15 547 302,00	17 538 781,21
Totalt	80 846 234,65	83 755 273,78

EUR	Per 31 december	
	2018	2017
Not 27 Ställda panter och ansvarsförbindelser		
För egen räkning, för egen skuld		
Inteckningar	168 187,00	168 187,00
För koncernbolags skulder		
Garantier	1 676 345 658,00	1 731 862 844,00
För samägda bolags skulder		
Garantier	284 466 665,00	340 953 357,00
För koncernbolags räkning		
Garantier	4 164 420,00	4 282 284,00
För andras räkning		
Garantier	16 325 421,00	18 817 360,00
Övriga ställda panter, egna		
Leasingavtal, inom 12 månader	8 284 185,27	47 115 343,01
Leasingavtal, efter 12 månader	15 663 027,34	56 061 736,23
Inteckningar	1 750 000,00	1 750 000,00
Leasingavtal	5 868 000,00	0,00
Övriga ställda panter	3 853 352,23	3 826 647,61
Totalt	2 016 888 915,84	2 204 837 758,85
Inteckningar	1 918 187,00	1 918 187,00
Garantier	1 981 302 164,00	2 095 915 845,00
Leasingavtal	23 947 212,61	103 177 079,24
Leasingavtal	5 868 000,00	0,00
Övriga ställda panter	3 853 352,23	3 826 647,61
Totalt	2 016 888 915,84	2 204 837 758,85

Ansvarsförbindelser

Stora Enso Oyj har de senaste åren genomfört omfattande omstruktureringsåtgärder. Åtgärderna har bland annat inneburit avyttring av verksamheter och produktionsenheter och nedläggning av anläggningar. Dessa transaktioner innebär risk för miljömässiga eller andra förpliktelser som i dagsläget inte är kända men som kan visa sig i framtida händelser som inte helt kan kontrolleras av koncernen. Avsättning har redovisats för förpliktelser för vilka ett belopp går att uppskatta.

Stora Enso Oyj är part i rättsprocesser som uppkommer i den löpande verksamheten och som främst rör krav som har rests i kommersiella sammanhang. Företagsledningen anser inte att sådana processer i sin helhet, före eventuella försäkringsersättningar, skulle ha någon betydande inverkan på företagets finansiella ställning eller på vinsten från den löpande verksamheten. Några av de mest betydande rättsprocesserna beskrivs i Not 29 till koncernredovisningen.

Not 28 Finansiella instrument

Värdering av derivat

Det verkliga värdet definieras som det belopp till vilket ett derivatinstrument skulle kunna ingå i en transaktion mellan parter på marknaden på värderingsdagen. Det verkliga värdet för sådana instrument bestäms enligt följande kriterier:

- Det verkliga värdet för valutaterminskontrakt beräknas utifrån valutakurserna på balansdagen.
- Det verkliga värdet för valutaoptioner beräknas med prissättningsmodeller för gemensamma optioner med hjälp av marknadsnivåer för balansdagen.
- Verkligt värde för ränteswappar beräknas med hjälp av en diskonterad kassaflödesanalys.
- Det verkliga värdet för råvaruderivat beräknas med hjälp av noterade priser på olika marknadsplatser eller med andra tillförlitliga marknadskällor.

Verkligt värde-hierarkin

Stora Enso använder följande hierarki för att fastställa och visa verkligt värde på finansiella instrument utifrån värderingsmetod:

Nivå 1: noterade (ojusterade) priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder

Nivå 2: andra metoder med vilka alla indata som har en betydande inverkan på det redovisade värdet går att observera, antingen direkt eller indirekt

Nivå 3: metoder som använder indata som har en betydande inverkan på de redovisade verkliga värden som inte är baserade på observerbara marknadsdata.

Moderbolagets derivat kategoriseras som nivå 2 i verkligt värde-hierarkin.

Verkligt värde på derivat

MEUR	Per 31 december		
	Positiv	Negativ	Netto
	2018		
Kassaflödessäkringar som gjorts för moderbolagets och dess dotterbolags räkning och som redovisas som säkringar i berörda bolag			
Valutaterminskontrakt	19,3	-20,5	-1,3
Valutaoptioner	23,7	-27,9	-4,2
Råvarukontrakt	35,5	-36,3	-0,8
Ränteswappar	0,0	-6,3	-6,3
Derivat som inte kan redovisas som säkringar			
Valutaterminskontrakt	7,7	-8,9	-1,2
Råvarukontrakt	1,3	-1,2	0,1
Totalt	87,5	-101,2	-13,7
varav mot dotterbolag	34,6	-49,4	-14,8
varav mot externa parter	52,9	-51,8	1,1

MEUR	Per 31 december		
	Positiv	Negativ	Netto
	2017		
Kassaflödessäkringar som gjorts för moderbolagets och dess dotterbolags räkning och som redovisas som säkringar i berörda bolag			
Valutaterminskontrakt	24,8	-21,4	3,4
Valutaoptioner	23,6	-21,2	2,4
Råvarukontrakt	24,6	-24,1	0,5
Ränteswappar	0,0	-5,0	-5,0
Derivat som inte kan redovisas som säkringar			
Valutaterminskontrakt	21,4	-4,1	17,3
Råvarukontrakt	1,3	-1,3	0,0
Totalt	95,7	-77,1	18,6
varav mot dotterbolag	34,9	-40,2	-5,3
varav mot externa parter	60,8	-36,9	23,9

Nominellt värde för derivatinstrument

MEUR	Per 31 december	
	2018	2017
Räntederivat		
Räntederivat		
Förfaller om 6–10 år	150,0	150,0
Totalt	150,0	150,0
Valutaderivat		
Terminskontrakt	3 956,3	3 207,9
Valutaoptioner	2 462,6	2 569,7
Totalt	6 418,9	5 777,6
Råvaruderivat		
Råvarukontrakt	148,9	528,3
Totalt	148,9	528,3

Verkligt värde-reserv

Moderbolagets nettovärde av orealiserade förluster från kassaflödessäkring i verkligt värde-reserven uppgick till 9,9 MEUR, varav en förlust på 9,3 MEUR hänförde sig till valuta- och räntederivat och en förlust på 0,6 MEUR till råvaruderivat. Valutaderivat och räntederivat inkluderar även en förlust på 0,4 MEUR som rör optionernas tidsaspekt. De orealiserade förlusterna redovisas i resultaträkningen på säkringarnas respektive förfallodagar. Det längsta säkringskontraktet förfaller 2027. Huvuddelen av kontrakten förfaller dock under 2019. Säkringarnas ineffektiva andel redovisas som justering av intäkt eller kostnad för material och tjänster beroende på vad som säkrats. Under 2018 fanns inga ineffektiva säkringar. De derivat som används för valutakurssäkring av betalningsflöden är främst terminskontrakt och valutaoptioner. Swappar används främst för säkring av betalningsflöden avseende råvaror och räntor.

Vinst och förlust av säkringar i finansiella intäkter och kostnader

MEUR	31 dec	
	2018	2017
Derivat som inte kan redovisas som säkringar		
Nettoresultat av valutaderivat	-20,3	19,3
Nettoresultat av finansiella poster	-20,3	19,3

Vinst och förlust vid säkringar i rörelseresultat

MEUR	31 dec	
	2018	2017
Kassaflödessäkringar		
Valutasäkringar	1,6	2,4
Råvarusäkringar	6,3	0,9
Totalt	7,9	3,3
Justering av omsättning	1,6	2,2
Justering av kostnad för material och tjänster	6,3	1,1
Poster från verkligt värde-reserven som realiserats och redovisas i resultaträkningen	7,9	3,3
Nettoresultat av kassaflödessäkringar	7,9	3,3

Känslighetsanalys av valutaderivat för en förstärkning av euron

MEUR	31 december 2018		
	SEK	USD	GBP
Valutaförändring mot euron	-5,0 %	-5,0 %	-5,0 %
Valutaderivat för kassaflödessäkring för de kommande 12 månaderna i EUR	0,0	210,9	21,4
Beräknad effekt på verkligt värde-reserv i EUR	0,0	8,4	0,9

Känslighetsanalys av råvaruderivat för prisrisk

En ökning eller minskning på 10 % av priset för energi och råvaror skulle leda till en förändring på cirka 0,7 MEUR av det verkliga värdet på säkringsavtal för energi och råvaror. De flesta av ändringarna i det verkliga värdet anges direkt i verkligt värde-reserven tills avtalen löper ut och resultatet anges i resultaträkningen.

STORA ENSO OYJ

Styrelsens förslag om disponering av vinstmedel i balansräkningen och förslag om utdelning

Moderbolagets fria egna kapital uppgick per 31 december 2018 till 1 473 289 418,75 EUR inklusive räkenskapsperiodens resultat på 223 340 113,24 EUR. Styrelsen föreslår för årsstämman att de fria medlen används som följer:

Att 0,50 EUR per aktie betalas som utdelning från det fria egna kapitalet för 788 619 987 aktier, men ej överstigande	394 309 993,50 EUR

Kvar som fritt eget kapital	1 078 979 425,25 EUR

Totalt fritt eget kapital per 31 december 2018	1 473 289 418,75 EUR

Inga väsentliga förändringar har skett i moderbolagets finansiella ställning sedan den 31 december 2018. Moderbolagets likviditet är fortsatt god och den föreslagna utdelningen riskerar inte moderbolagets betalningsförmåga.

Helsingfors, 31 januari 2019

Jorma Eloranta
Styrelseordförande

Hans Stråberg
Vice styrelseordförande

Anne Brunila

Elisabeth Fleuriot

Hock Goh

Christiane Kuehne

Antti Mäkinen

Richard Nilsson

Göran Sandberg

Karl-Henrik Sundström
VD

STORA ENSO OYJ

Revisorernas yttrande

Vår revisionsberättelse har avgivits i dag.

Helsingfors den 13 februari 2019

PricewaterhouseCoopers Oy
Revisionssammanslutning

Samuli Perälä

CGR

Revisionsberättelse (Översättning från det finska originalet)

Till Stora Enso Abp:s bolagsstämma

Revision av bokslutet

Uttalande

Enligt vår uppfattning

- ger koncernbokslutet en rättvisande bild av koncernens ekonomiska ställning och av resultatet av dess verksamhet och kassaflöden för året i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU
- ger bokslutet en rättvisande bild av moderbolagets ekonomiska ställning samt av resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som överlämnats till moderbolagets revisionsutskott.

Revisionens omfattning

Vi har utfört en revision av bokslutet för Stora Enso Abp (fo-nummer 1039050-8) för räkenskapsperioden 1.1.–31.12.2018. Bokslutet omfattar

- koncernens rapport över finansiell ställning, koncernredovisning, koncernens totalresultat, förändringar i eget kapital, koncernens kassaflödesanalys och noter till koncernredovisningen inklusive en sammanfattning av betydelsefulla redovisningsprinciper
- moderbolagets balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys och noter till moderbolagets bokslut.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Oberoende

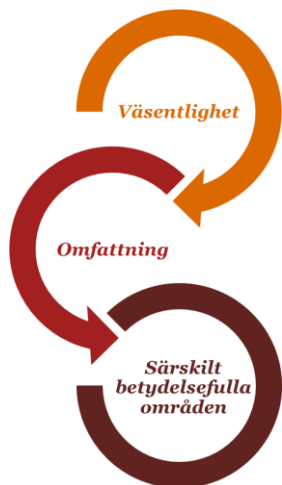
Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernföretagen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Andra tjänster än revisionstjänster som tillhandahållits moderbolaget och koncernbolagen är enligt vår bästa kunskap och övertygelse i enlighet med bestämmelserna för dylika tjänster i Finland och vi har inte tillhandahållit förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens 537/2014 artikel 5.1. De andra tjänster än revisionstjänster som vi tillhandahållit framgår ur not 5 till koncernbokslutet.

Vår revisionsansats

Översikt

- För koncernbokslutet tillämpad väsentlighet uppgick till 52 miljoner euro.
- Vi genomförde revisionsåtgärder vid 27 rapporterande enheter i 11 länder som anses vara betydande baserat på vår riskbedömning och väsentlighet.
- Värdering av biologiska tillgångar
- Avsättningar och eventalförpliktelser

Vi utformade vår revision med genom att fastställa väsentlighetsnivå och bedöma risken för väsentligt fel i bokslutet som helhet. Vi beaktade speciellt de områden där ledningen gjort subjektiva bedömningar. Sådana är till exempel betydande redovisningsmässiga uppskattningar som baserar sig på antaganden och prognoser om framtida händelser.

Väsentlighet

Revisionens omfattning och inriktning baserades på vår bedömning av väsentlighet. Revisionens mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Fel anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar på basis av bokslutet.

Baserat på vårt professionella omdöme fastställde vi vissa kvantitativa gränsvärden för att bestämma väsentlighetsnivå som tillämpats för koncernbokslutet som helhet. Med hjälp av dessa gränsvärden och kvalitativa överväganden fastställde vi revisionens inriktning och omfattning samt karaktär, tidpunkt och omfattning av våra granskningsåtgärder. Vidare användes väsentlighetsnivån för att bedöma effekten av enskilda och sammantagna felaktigheter på bokslutet som helhet.

Koncernens väsentlighet	52 miljoner euro
Hur vi fastställt väsentligheten	Resultatet före skatt
Motivering av valet av väsentlighetsnivå	Vi valde att använda resultatet före skatt som referensvärde vid beräkning av väsentligheten för att enligt vår uppfattning använder de som läser bokslutet detta då de värderar koncernens prestation. Dessutom är resultatet före skatt ett allmänt godkänt referensvärde.

Revisionens inriktning och omfattning

Vi beaktade koncernens struktur, typ av verksamhet och redovisningsprocesser samt interna kontroller då vi utformade revisionens omfattning.

Koncernen bedriver sin verksamhet globalt i ett stort antal koncernbolag eller "rapporterande enheter". Vi fastställde vilken typ av revisionsarbete som vi, i egenskap av koncernens huvudrevisorer, skulle utföra vid de rapporterande enheterna samt tidpunkten för detta arbete och arbetets omfattning. Detsamma gällde arbete som utfördes av revisorer för delar av koncernen. I de fall då arbetet utfördes av revisorer för delar av koncernen utfärdade vi särskilda anvisningar till dem, vilka innefattade vår riskanalys, väsentlighet och övergripande revisionsmetod. Vi genomförde revisionsåtgärder vid 27 rapporterande enheter i 11 länder som anses vara betydande baserat på vår riskbedömning och väsentlighet. Vi har ansett att de återstående rapporterande enheterna inte utgör någon rimlig risk för väsentlig felaktighet i koncernbokslutet och därför har våra granskningsåtgärder avseende dessa rapporterande enheter begränsats till riktade revisionsåtgärder för väsentliga poster och till analytisk granskning på koncernnivå.

Genom att utföra granskningsåtgärderna ovan vid de rapporterande enheterna, tillsammans med ytterligare granskningsåtgärder på koncernnivå, har vi fått tillräckliga och lämpliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för koncernen som helhet för att få en grund för vårt utlåtande om koncernbokslutet.

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till bokslutet som helhet, men vi ger inga separata uttalanden om dessa områden.

Liksom vid alla revisioner beaktade vi också risken för att ledningen åsidosätter den interna kontrollen, och har bland annat övervägt om det finns belägg för systematiska avvikelser som givit upphov till risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

Särskilt betydelsefullt område för koncernbokslutet	Hur vår revision beaktade det särskilt betydelsefulla området
<i>Värdering av biologiska tillgångar</i> <i>Se noterna 1, 2 och 12 till koncernbokslutet</i> Det verkliga värdet på koncernens biologiska tillgångar som ägs av dotterbolag, samägda verksamheter och intresseföretag uppgick till 3 327 miljoner euro den 31 december 2018. Värdet på biologiska tillgångar beräknas utifrån det verkliga värdet minus försäljningskostnaderna. Det verkliga värdet fastställs med hjälp av diskonterat kassaflöde baserat på hållbara skogsbruksplaner med beaktande av tillväxtpotentialen för en cykel. Cykeln varierar beroende på den geografiska platsen och arterna. För att det diskonterade kassaflödet ska kunna fastställas måste tillväxt, skörd,	Vi bedömde ledningens process för värdering av biologiska tillgångar, utvärderade utformningen av intern kontroll och testade de interna kontrollernas operativa effektivitet avseende direkt och indirekt ägda biologiska tillgångar. Våra granskningsåtgärder för värdering av direkt ägda biologiska tillgångar inkluderade bland annat följande: • Utvärdering av ledningens värderingsmetod. • Test av värderingsmodellens matematiska noggrannhet. • Bedömning av diskonteringsräntorna som tillämpades vid värderingen. • Bedömning av övriga väsentliga

försäljningspris och kostnader uppskattas.

På grund av den bedömning som värdering av biologiska tillgångar kräver, styrningsstrukturens komplexitet samt de biologiska tillgångarnas betydelse för koncernens finansiella ställning anses detta vara ett särskilt betydelsefullt område för revisionen.

värderingsantaganden.

- Bedömning av de väsentligaste antagandena och data som använts i värderingsmodellen, inklusive antaganden om försäljningspris, tillväxt och kostnader.

Vi använde oss av värderingsspecialister vid revisionsarbetet med värdering av direkt ägda biologiska tillgångar.

Avseende indirekt ägda biologiska tillgångar har vi haft kontakt med revisorerna för de fyra största intresseföretagen och samägda verksamheterna. Den här kommunikationen har bland annat inneburit att vi har utvärderat de väsentliga revisionsåtgärderna och revisions slutsatserna vad gäller värdering av biologiska tillgångar.

Avsättningar och eventualförpliktelser

Se noterna 2, 22 och 29 till koncernbokslutet

Den 31 december 2018 uppgick koncernens avsättningar för miljö, omstrukturering och övrigt till sammanlagt 117 miljoner euro.

Dessutom har koncernen upplyst om väsentliga rättsfall och andra eventualförpliktelser i not 29.

Granskning av förekomsten av aktuella legala eller informella förpliktelser, analys av sannolikheten för utflöde av framtida ekonomiska fördelar samt analys av en tillförlitlig uppskattning kräver ledningens bedömning för att säkerställa att redovisning och noter är sakenliga.

På grund av den bedömning som redovisning, värdering och presentation av avsättningar och eventualförpliktelser kräver anses detta vara ett särskilt betydelsefullt område för revisionen.

Vi bedömde ledningens process för att identifiera nya förpliktelser och förändringar av befintliga förpliktelser i syfte att utvärdera överensstämmelsen med koncernens redovisningsprinciper och kraven i IAS 37 Avsättningar, eventualförpliktelser och eventualtillgångar.

Vi analyserade avsevärda förändringar av väsentliga avsättningar under tidigare perioder och skapat oss en detaljerad förståelse för dessa förändringar och de gjorda antagandena.

Våra granskningsåtgärder för redovisade väsentliga avsättningar inkluderade följande:

- Bedömning av kriterierna för redovisning av skulden.
- Utvärdering av ledningens metod för att uppskatta skulden.
- Test av uppskattningens matematiska noggrannhet.
- Bedömning av diskonteringsräntorna som tillämpades vid uppskattningen.
- Bedömning av övriga väsentliga värderingsantaganden och -uppgifter.

Vi inhämtade rättsliga utlåtanden om de främsta pågående rättsfallen.

Vi granskade protokoll från styrelsemöten samt möten i styrelsens utskott.

Vi bedömde sakenligheten hos presentationen av de mest väsentliga eventualförpliktelserna i

---

---

koncernbokslutet.

Vad gäller moderbolagets bokslut finns det inga sådana betydelsefulla områden som kräver rapportering i vår revisionsberättelse.

Risker för väsentliga felaktigheter som avses i EU förordningens 537/2014 artikel 10.2c har inte identifierats i koncernbokslutet eller moderbolagets bokslut.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att koncernbokslutet ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av moderbolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera moderbolaget eller koncernen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ än att göra något av dessa.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade

revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera vårt uttalande. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för bolagets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Vi förser också dem som har ansvar för bolagets styrning med en bekräftelse om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och kommunicerar alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de frågor som kommuniceras med dem som har ansvar för bolagets styrning fastställer vi vilka frågor som varit de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

Vi har fungerat som av bolagstämman vald revisor från och med den 28 mars 2018.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen.

Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den ovan specificerade övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning

- är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga
- har verksamhetsberättelsen upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i verksamhetsberättelsen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Enligt vår uppfattning

- är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga
- har verksamhetsberättelsen upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen som vi fick tillgång till före datumet för denna revisionsberättelse, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i den aktuella övriga informationen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Övriga uttalanden

Vi förordar fastställande av bokslutet. Styrelsens förslag till disposition av utdelningsbara medel beaktar bestämmelserna i aktiebolagslagen. Vi förordar beviljandet av ansvarsfrihet för styrelseledamöterna samt för verkställande direktören för den av oss granskade räkenskapsperioden.

Helsingfors den 13 februari 2019

PricewaterhouseCoopers Oy
Revisionssammanslutning

Samuli Perälä
CGR